

లిటిల్ మాస్టర్స్
తెలుగు నిఘంటువు

117
2-19

A C No - 28071

ఎడిటర్ :
ఎస్.కె. వెంకటాచార్యులు

M.A., B.Ed.,

పబ్లిషర్స్ :
నవరత్న బుక్ సెంటర్

కారల్ మార్క్స్ రోడ్, విజయవాడ - 2.

లిటిల్ మాస్టర్స్

తెలుగు నిఘంటువు

రచన

ఎస్.కె. వెంకటాచార్యులు, ఎం.ఎ., బి.ఇడి .

ACC No - 28071

ప్రథమ ముద్రణ :

డిశంబర్ - 1998

ప్రచురణ హక్కులు :

బి.కె.ఆర్. మూర్తి

28-22-20. రహమాన్ వీధి,

అరండల్ పేట, విజయవాడ-2.

ఫోన్ : 432813

మొ : రూ. 30-00

ప్రింటర్స్ :

అశోక్ ప్రింటర్స్

అరండల్ పేట, విజయవాడ-2.

మనవి

అన్ని వర్గములకు (విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు, ఉద్యోగులు, వ్యాపారులు, రచయితలు, అనువాదకులు, సామాన్య పాఠకులు మొదలగు వారు) చెందిన తెలుగు వారికి ఉపయోగపడు నాలుగు డిక్షనరీలను (ఇంగ్లీషు-తెలుగు, తెలుగు-ఇంగ్లీషు, తెలుగు నిఘంటువు, హిందీ-తెలుగు) వ్రాసి ఈయవలసినదిగా మేము శ్రీమాన్ ఎస్.కె. వెంకటాచార్యులు, ఎం.ఎ., బి.ఎడ్., గారిని కోరియుంటిమి. వారు తమ ఆమోదమును ప్రకటించి నాలుగు పుస్తకములను సకాలములో తయారుచేసి ఇచ్చిరి. సహృదయులగు తెలుగువారు ఈ గ్రంథములను ఆదరింతురని విశ్వసించుచున్నాము. విజ్ఞులగు శ్రేయోభిలాషుల సలహాలను, సూచనలను కృతజ్ఞతతో స్వీకరింతుమని మనవి చేయుచున్నాము.

- ప్రకాశకులు

సంకేత వివరణ

సం.	:	సంస్కృతసమము
త.	:	తద్భవము
ద.	:	దేశ్యము
ద్య.	:	ద్యయము
హిం.	:	హిందుస్తానీ

అ = సం. విష్ణువు; శివుడు; బ్రహ్మ

అంక = దే. ప్రక్క; పార్శ్వము

అంకగణితము = సం. అంకెలతో
చేయులెక్క

అంకచండాలము = సం. రోత

అంకణము = రెండు దూలముల మధ్య
స్థలము

అంకపాళి = సం. కొగిలి; తిన్నె; దాది

అంకపాంకములు = దే. కోపము; విరోధము;
ఉగ్రము

అంకము = సం. అంకె; ఒడి; గుర్తు;
నాటకములో నొక భాగము

అంకము = దే. అక్షేపము

అంకించు = దే. పాగడు; సంతసించు;
అడించు; అపహరించు;

అంకితము = సం. గుర్తింపబడినది

అంకిలి = దే. అడ్డు; కలత; ఆపద

అంకిళ్లు = దే. దొడక్రింది కీళ్లు

అంకురము = సం. మొలక; మొగ్గ; వెండ్రుక;
నీరు

అంకురార్పణము = సం. ప్రారంభము

అంకుశము = సం. ఏనుగు కుంభస్థల
మునఁ బొడుచునట్టి యాయుధము

అంకెకాడు = దే. ముఖ్యుడు

అంకోలము = సం. ఊడుగుచెట్టు

అంగ = దే. కాలు చొచ్చి పెట్టిన అడుగు

అంగజ = సం. కూతురు

అంగజాడు = సం. కొడుకు; మన్మథుడు

అంగడి = దే. దుకాణము; సభ; రచ్చ;

కర్మాగారము

అంగద = దే. ఆడలి; ఆపద; కోపము;

ఉల్లాసము

అంగన = సం. ఆడుది

అంగమచ్చము = దే. గుఱుతు

అంగము = సం. ఆవయవము; దేహము;

ఉపాయము

అంగమొల = దే. వస్త్రహీనమైన మొల

అందరక్షకుడు = సం. కాపాడువాడు

అంగరాగము = సం. గంధాదులవూత

అంగరుహము = సం. వెండ్రుక

అంగలార్పు = దే. దుఃఖించు; భయము
వలన ఆఱుచు

అంగవించు = దే. ఆతిక్రమించు

అంగసంగము = సం. సంబోగము

అంగాయము = సం. ఇంగలము; గుంట
గలగర

అంగారము = సం. బొగ్గు; నిప్పు

అంగారిణి = సం. కుంపటి

అంగిలి = దే. లోకుత్తుక; అంతర్గళము

అంగీ = త. చొక్కాయ

అంగీకరించు = సం. ఒప్పుకొను; పుచ్చుకొను

అంగీకారము = సం. సమ్మతి; ఒప్పుకోలు

అంగు = దే. అందము; విధము

అంగుటము = త. బొటనవ్రేలు; అంగుష్ఠము

అంగుళి = సం. వ్రేలు; తొండము చివర

అంగుళీయకము = సం. ఉంగరము; ఊర్మిక

అంగుష్ఠము = సం. బొటనవ్రేలు;

అంగుళము

అంఘ్రి = సం. కాలు; వేరు

అంచలము = సం. చిగురు; కొంగు; చివర

అంచితము = సం. పూజింపబడినది

అంచెలు = దే. వరుస

అంచే = త. హంస; సమీపము

అంచేనా = దే. పరిమితిని ఊహించుట

అంచే = దే. పంపు; ఆజ్ఞాపించు

అంచే = త. ఓర; తుది; చనుమొన

అంజన = సం. అంజనేయుని తల్లి; ఉత్తర

దిక్కునందలి ఆడేనుగు

అంజనము = సం. కాటుక; తలంటు;

నిప్పు, సిరా; బల్లి

అంజని = సం. కాటుక పెట్టుకొన్న స్త్రీ

అంజలి = సం. చేమోడ్పు; దోసిలి;
 నమస్కారము
 అంజిక = దే. భయము
 అంజలగుంజేలి = దే. శ్రమనందినది
 అంట = దే. అనుట; అడ; కుట్టిన ఆకు
 అంటగు = దే. ఒహస్యదుగు
 అంటలు = దే. గుంపులు
 అంటలుగట్టు = దే. వెండ్రుకలు లోనగునవి
 పెనవేసికొను
 అంటసిల్లు = దే. చేరు
 అంటించు = దే. (తలు) కుట్టు; చేర్చు;
 అతికించు
 అంటు = దే. తా కు; పైల; ముట్టు;
 స్నేహము; కూడిక
 అంటుకత్తిరు = దే. ప్రియరాలు
 అంటుకాడు = దే. ప్రియుడు
 అంటుకొను = తా కు, తగులుకొను;
 నిష్పరిగులుకొను
 అంటుకొనిపోవు = దే. దొంగిలించుకొని
 పోవు
 అంటుపడు = దే. మైలపడు; ఆశుచి యగు
 అంటుటాయి = దే. సూదంటు ఊయి,
 అనుస్కాంతము
 అంటుసాంటు = దే. నంబందము;
 అపవిత్రత
 అంటు = దే. వండికడుగని పాత్రములు
 అండ = దే. ప్రాపు; ఆశ్రయము; సమీపము;
 వెనుక
 అండకోశము = సం. పుష్పములోని ఒక
 బాగము; ముష్కము
 అండగొను = దే. ఆశ్రయించు; ఆలస్యము
 చేయు
 అండజయాన = సం. స్త్రీ
 అండము = సం. గ్రుడ్డు; ముష్కము;
 స్త్రీబీజకణము
 అండా = దే. కొప్పర; గుండిగ; గంగాళము
 అంత = త. సర్వము; తరువాత; ఆకొలది;
 అప్పుడు

అంతంత = త. కొంతదూరమున; అక్క
 డక్కడ
 అంతఃకరణము = సం. లోపలి ఇంద్రియము;
 మనస్సు; దయ
 అంతఃపురము = సం. రాణివానపు
 స్త్రీలుండెడు చోటు
 అంతఃప్రకృతి = సం. లోపలి స్వభావము
 అంతకము = దే. అంటు; మొత్తము
 అంతకారి = సం. శివుడు
 అంతకుడు = సం. యముడు
 అంతట = దే. అంత; తరువాత
 అంతము = సం. చోవు; తుద; స్వభావము;
 నిశ్చయము
 అంతరంగము = సం. హృదయము; మనస్సు
 అంతరము = సం. భేదము; మధ్య ప్రదేశము;
 తెలపి; మేర
 అంతరాత్మ = సం. మనస్సు; పరమాత్మ;
 జీవాత్మ
 అంతరాయము = సం. అడ్డు; విఘ్నము;
 పని చెఱుపు
 అంతరాళము = సం. మధ్యప్రదేశము
 అంతరించు = సం. నశించు; చెడు; చెచ్చు;
 దాటు
 అంతరిక్షము = సం. ఆకాశము; గగనము;
 రోదసి
 అంతరీవము = సం. ద్వీపము
 అంతరీయము = సం. కట్టుబట్ట
 అంతరువు = సం. తారతమ్యము;
 మఱుగుచోటు
 అంతర్గతము = సం. లోపలచేరినది
 అంతర్గ = సం. మఱుగు
 అంతర్దానము = సం. మఱుగుపాటు;
 మాయమగుట
 అంతర్ధి = సం. మఱుగు
 అంతర్భూతము = సం. లోపల ఉన్నది
 అంతర్మనః = సం. దుఃఖమునొందిన
 మనస్సు గలవాడు
 అంతర్మూఢుడు = నిస్సలుగప్పిన నిస్స
 వంటివాడు

అంతర్యాగము = సం. మానసికపూజ

అంతర్యామి = సం. పరమాత్మ; జీవాత్మ;
వాయువు

అంతర్లాపి = సం. ఉత్తరములో ఇమిడి
యుండు ప్రశ్న

అంతర్వత్తి = సం. గర్భిణి

అంతర్యాణి = సం. శాస్త్రము నెఱిగిన
వాడు; పండితుడు

అంతర్యాహిని = సం. భూమిలో ప్రవ
హించెడు నది

అంతర్నితము = సం. మఱుగుపడినది

అంతలపాంతలవాడు = దే. దూరపు
చుట్టము

అంతవట్టు = దే. అంతయు; అంతవఱకు

అంతశయ్య = సం. చోవు; భూశయ్య;
శ్మశానము

అంతస్థు = సం. మిదై; తారతమ్యము;
మఱుగుచోటు

అంతస్థ = సం. రహస్యముగా ఇచ్చు
లంచేము

అంతిక = సం. అక్క; సమీపము; ప్రాయ్య

అంతికము = సం. ఎదుట; సమీపము

అంతిపురము = త. అంతపురము

అంతిమము = సం. సమీపించినది

అంతు = త. మొత్తము; అంతకము

అంతేవాసి = సం. కడపటిది; మాల వాడు;

శిష్యుడు

అంత్యము = సం. కడపటిది; అధమము

అంత్రము = సం. అంత్రము; ప్రేగు

అందంద = దే. మఱిమఱి

అందదుకు = దే. మిగుల ఆతుకులు కలది;

సంపూర్ణముకానిది

అందలము = త. పల్లకి; బాలక్రీడా విశేషము

అందిక = దే. సమీపము

అందిపొందినవాడు = దే. దూరపు చుట్టము

అందుకము = సం. అందె; సంకెల; ఏనుగు
సంకెల

అందుకొను = దే. వుచ్చుకొను

అందుకోలు = దే. అందుకొనుట; అతి
సమీపము

అందుపాటు = దే. సమీపము; చేరిక

అందుబడి = దే. ప్రాప్తము; సమీపము

అందె = త. స్త్రీలు కాళ్ళకు ధరించేనగ

అందకారము = సం. చీకటి; తమస్సు

అందకుడు = సం. గ్రుడ్డివాడు

అందకూపము = సం. పాదుబడిన నుయ్య

అందతమనము = సం. గాఢమగు అంద
కారము

అందము = సం. చీకటి; గ్రుడ్డిది

అందస్సు = సం. అన్నము; వంటకము

అందిక = సం. చీకటి

అందుడు = సం. గ్రుడ్డివాడు

అందువు = నుయ్య; కూపము

అంప = దే. బాణము; అమ్ము

అంపకము = దే. పంపుట; ప్రేషణము

అంపకాడు = ద్వ. విలుకాడు; గుఱి
కలవాడు

అంపకోల = ద్వ. అమ్ము; బాణము

అంపఱ = ద్వ. బాణ సమూహము

అంపు = దే. పంపు; అడ్డావించే

అంబ = సం. అమ్మ; పార్వతి; కాశీ రాజు
కూతురు

అంబకము = సం. బాణము; కన్ను

అంబకళము = దే. జోవ; అంబలి

అంబరమణి = సం. సూర్యుడు

అంబరము = సం. ఆకాశము; వస్త్రము;

వ్యసనము; శూన్యము

అంబరీషము = సం. యుద్ధము; పశ్చా

త్తాపము; మంగలము; గుఱ్ఱపుపిల్ల; నరక

విశేషము

అంబలి = దే. జావ

అంబమృడు = సం. మంగలవాడు

అంబారము = దే. ఏనుగుపై కట్టడి పీఠము

అందిక = సం. పార్వతి; తల్లి; దృఢ రాష్ట్రసి

తల్లి

అంబు = త. అమ్ము; బాణము
అంబుజగర్భుడు = సం. బ్రహ్మ
అంబుజము = సం. వద్మము; ఎఱ్ఱ గన్నేరు;
వానకోయిల

అంబుజాక్షుడు = సం. విష్ణువు
అంబుజానన = సం. లక్ష్మీ
అంబుదము = సం. మేఘము; మబ్బు
అంబుధరము = సం. మేఘము
అంబుధి = సం. సముద్రము
అంబుభృత్తు = సం. మేఘము
అంబురుహము = సం. తామర
అంబువాహము = సం. మేఘము
అంబువాహిని = సం. దోన
అంబువు = సం. నీరు; ఉదకము
అంబేద = దే. అస్రయోజకుడు
అంబుప్పు = నీరు
అంబోజము = సం. వద్మము
అంబోదము = సం. మేఘము
అంబోధి = సం. సముద్రము
అంబోరుహము = సం. కమలము
అంశము = సం. విషయము; భాగము
వంతు

అంశుకము = సం. పైలు; ఉత్తరీయము;
వస్త్రము

అంశుమంతుడు = సం. సూర్యుడు;
ధనవంతుడు; నగరుని పెనుమడు

అంశుమాలి = సం. సూర్యుడు
అంశువు = సం. కాంతి; కిరణము
అంసకూటము = సం. ఎద్దు మూపురము
అంసము = సం. మూపు; భుజము పై
భాగము; అంశము

అంహస్సు = సం. పాపము; దోషము
అకటవికటము = దే. తాటుమాటు
అకము = సం. పాపము; దుఃఖము
అకరణి = సం. తిట్టు; శాపము
అకర్ణము = సం. పాము; చెవుడుగలది
అకర్తనుడు = సం. మఱుగుజ్ఞు

అకర్మకము = సం. కర్మలేని క్రియ
అకస్మాత్తుగా = సం. ఉన్నట్టుండి
అకారణము = సం. కారణము
కారణము లేనిది

అకార్యము = సం. చేయదగనిపని
అకాలము = సం. కాలముకాని కాల;
అకించనుడు = సం. దరిద్రుడు
అకుంతితము = సం. అడ్డులేనిది
అకూపారము = సం. సముద్రము
అకృత్యము = సం. తగనిపని
అక్ష్మకర్ముడు = సం. మంచి నడవ
గలవాడు

అక్ష్మజేము = త. ఆశ్చర్యము; అధిక;
అశక్యము

అక్ష్మజేడు = త. అధికుడు
అక్ష్మజేరాలు = త. అధికురాలు
అక్ష్మటిక = దే. దయ

అక్ష్మరము = త. అక్షరము
అక్ష్మఱ = దే. అవసరము; శ్రద్ధ; అవ
కార్యము

అక్ష్మఱగండడు = దే. శ్రద్ధగలవాడు
అక్ష్మలకిరి = దే. ఒక నూలిక
అక్ష్మలి = దే. అల; తరంగము
అక్ష్మసము = దే. సంభాషణము
అక్ష్మసు = దే. ఆగ్రహము; కోపము
అనూయ

అక్కిలి = దే. అంకిలి; కలత
అక్కు = దే. అమ్ము; వస్త్రము
అక్రమము = సం. క్రమముకానిది
అక్రూరుడు = సం. సొమ్ముడు; ఒక భర్తు
అక్షతము = సం. నొప్పింపబడనిది
అక్షతలు = సం. పసుపుగాని కుందుమగ
రాచిన బియ్యము

అక్షద్యూతము = సం. జూదము; పాడి
లాడుట

అక్షధూర్తిలము = సం. ఎద్దు

అక్షరూర్తుడు = సం. జౌదరి
 అక్షమాల = సం. జపమాల
 అక్షము = సం. ఇంద్రియము; పాచిక;
 బండి; బండికన్ను; వ్యవహారము; సారె;
 రుద్రాక్షము
 అక్షరము = సం. అక్కరము; బ్రహ్మము;
 ముక్తి
 అక్షరుడు = సం. విష్ణువు; చెడని వాడు
 అక్షపతి = సం. జౌదము
 అక్షవిద్య = సం. ద్యుతకళ
 అక్షి = సం. కన్ను; నేత్రము
 అక్షికోపము = సం. కనుతప్పపాటు
 గోళము = సం. కంటిగుడ్డు
 అక్షిపటలము = సం. కంటిపార
 అక్షోభము = సం. కలఁతలేమి
 అక్షౌహిణి = సం. సేనా విశేషము
 అఖండము = సం. సమస్తము
 అఖిలము = సం. సకలము; అంతయు;
 ఖిలముకానిది
 అగచరము = సం. కోఁతి
 అగచ్చము = సం. కొండ; చెట్టు
 అగడు = దే. నీచము; నింద్యము; అల్లరి
 అగడ్త = త. కోటచుట్టు త్రవ్వబడిన
 జలాధారము; పరిఖ; కందకము
 అగణితము = సం. విస్తారమైనది
 అగము = సం. కొండ, చెట్టు; పాము
 అగాధము = సం. మిగుల లోతైనది
 అగారము = సం. ఇల్లు; గృహము
 అగోచరము = సం. కనబడనిది
 అగ్గలించు = దే. అధికమగు; పూను
 అగ్రగణ్యాడు = సం. శ్రేష్ఠుడు;
 మొదటివాడు
 అగ్రజుడు = సం. అన్న; ముందు పుట్టిన
 వాడు
 అగ్రేసరుడు = సం. శ్రేష్ఠుడు; మొదటి
 వాడు

అమము = సం. పాపము; దుఃఖము;
 వ్యసనము
 అచలము = సం. కదలనిది; కొండ; మేకు
 అచిరము = సం. శాశ్వతముకానిది; స్వల్పము
 అచేతనము = సం. ప్రాణములేనిది
 అచ్చివచ్చు = దే. అనుకూలమగు
 అచ్చుతుడు = సం. విష్ణువు
 అచ్చేము = దే. స్వచ్ఛము; కేవలము
 అచ్చర = త. అప్పర స్త్రీ
 అచ్చు = దే. అంగీకరించు; ఇచ్చు; అప్పుపడు
 అచ్చు = త. ముద్ర; విధము
 అచ్చుకూటము = దే. ముద్రాక్షర శాల
 అచ్చుపాటు = దే. కలిసినచుట్ట; ఏర్పాటు
 అజ = సం. ఆడుమేక; ప్రకృతి
 అజగరము = సం. కొండచిలువ
 అజము = సం. మేకపోతు
 అజరము = సం. మునలితనములేనిది
 అజరుడు = సం. వేల్పు
 అజాతశత్రువు = సం. శత్రువులు లేని
 వాడు; దర్మరాజు
 అజహ్నిగము = సం. బాణము; అమ్మ
 అజాడు = సం. బ్రహ్మ; విష్ణువు;
 మన్మదుడు
 అజ్ఞాతము = సం. తెలియబడనిది
 అటమట = దే. బాధ; మోసము; దుఃఖము
 అట్టహాసము = సం. పెద్దనవ్వు
 అడ = దే. ముద్ద; ఆకృతి
 అడ కువ = దే. అణఁకువ; నమ్రత
 అడగు = దే. అణఁగు; తగ్గు; నశించు;
 ఉపశమిల్లు
 అడకత్తె = దే. పోకలు కత్తిరించునది
 అడకర = దే. ఓర్పు
 అడకించు = దే. అపహసించు; మోస పుచ్చు
 అడగొను = దే. ముద్దకట్టు
 అడగోలుకొను = దే. అపహరించు
 అడపము = దే. నక్కలాకులసంచి

అడబాల = దే. వంటలక్క; వంట వాడు
అడరు = దే. అతిశయించు; కలుగు; పూను;

త్యరపడు; వర్ణిల్లు

అడలు = దే. దుఃఖించు; ఏడ్పు; విలపించు

అడసాల = దే. వంటిల్లు; మహాననము

అడి = దే. అధికము; వ్యర్థము

అడిగట్టు = దే. పాదుక

అడిచిపడు = దే. మిడిసిపడు; మండిపడు

అడిత్రాగుడు = దే. కఱపు; కాటకము

అడిదపు మెకము = దే. ఖడ్గమృగము

అడిదము = దే. కత్తి; ఖడ్గము

అడియలము = దే. గుఱుతు; చిన్నము

అడియాన = దే. దురాశ

అడిసిగ్గు = దే. కొంచెముసిగ్గు

అడుగంటు = దే. క్షేణించు

అడుగు = దే. పాదము; ప్రశ్నించు;

యాచించు

అడుగుకోలు = దే. ప్రార్థన; యాచన

అడుచు = దే. కొట్టు; తాడించు

అడున = దే. ప్రాత; పురాతనము

అడును = దే. బురద; పంకము

అడ్డపాన = దే. చిన్న శిశువు; దూరదృష్టి లేని

వాని కన్నులలోని పాన

అడ్డము = దే. అటంకము; నిరోధము

అడ్డదిడ్డి = దే. క్రమముకానిది; అక్రమము

అణుగు = దే. తగ్గు; ఉపశమిల్లు; సమ్రమగు;

నశించు

అణువు = దే. అతిమాన్యము; అల్పము

అతగుడు = పం. అల్పాయు; దుర్బలుడు

అతసుడు = పం. గొప్పనాయకుడు; మహాభూతుడు

అతసి = పం. అగోచరము

అతిక్రమించు = పం. మీఱు

అతిథి = పం. థిథి లేకుండు వచ్చువాడు

అతిమతి = పం. గర్వము

అతిదనము = పం. అరిప; భక్త్య వశేనము

అతిన = దే. అడుచి; భార్య; మిత్ర; స్త్రీ

అతివృష్టి = పం. అధికమైనవాన;
హానికరమగువాన

అతిశయము = పం. అధికము; ఎక్కువ;

అగ్గలిక

అతినంధానము = పం. మోసము

అతినర్జనము = పం. దానము; కొల

అతీంద్రియము = పం. ప్రత్యక్షముకా నిది;

ఇంద్రియములకు గోచరింపనిది

అతులము = పం. సరిలేనిది

అత్తము = దే. అరటిపండ్లగల

అత్తలము = దే. ఈటి; కుంతలము;

బల్లెము

అత్తు = దే. కలుగు; కూడు

అత్యంతము = పం. అధికము

అత్యాకారము = పం. తిరస్కారము

అత్యాశ = పం. పేరాస

అత్యుక్తి = పం. అతిశయోక్తి

అదటు = దే. గర్వము; బలము; మదము

అదమ = దే. నమయము; విదము

అదరు = దే. భయపడు; చలించు; భయము;

చలనము

అదలుచు = దే. అదలించు; బెడరించు;

గర్జించు

అదాటు = దే. అక్ష్మింపముగు; హతాత్మ;

ఉన్నట్టుండి

అదృశ్యము = పం. మాయము; దృశ్యము

కానిది

అదృష్టము = పం. భాగ్యము

అద్దె = దే. బాడుగ

అద్భుతము = పం. వింతయైనది;

అశ్చర్యము

అద్రి = పం. చెట్టు; కొండ; మార్కుడు

అధమడు = పం. దరిద్రుడు; దనసేమడు

అధము = పం. పెదవి; క్రింది పెదవి;

పేదము

అధర్వము = పం. ఒక వేదము

అధికరణము = సం. ఆధారము
 అధికరించు = సం. చదువు; అభ్యసించు
 అధిక్షేపము = సం. ఆక్షేపించుట; దూఱుట
 అధిజిహ్వా = సం. కొండనాలుక
 అధిజిహ్వము = సం. సర్పము
 అదిపుడు = సం. ప్రభువు; రాజు
 అదిమూలము = సం. తల్లివేరు
 అదిరోహణము = సం. ఎక్కుట;

ఆరోహణము

అధిరోహించు = సం. ఎక్కు; ఆరోహించు
 అధివాసము = సం. ఉనికివట్టు; నివాసము
 అధిష్ఠానము = సం. ఆక్రమించుట
 అధిష్ఠించు = సం. ఆశ్రయించియుండు;
 ఉనికిచేసికొను

అధీతి = సం. అధ్యయనము
 అధునాతనము = సం. ఇప్పటిది; ఆధు
 నికము

అధోక్షజుడు = సం. విష్ణువు; జితేంద్రియుడు
 అధోగతి = సం. హీనస్థితి; నాశము
 అధోదృష్టి = సం. క్రిందిచూపు
 అధ్యయనము = సం. చదువుట; గురు
 ముఖమున వేదము చదువుట
 అధ్యాత్మము = సం. ఆత్మ సంబంధమైనది
 అధ్యాపకుడు = సం. గురువు; వేదము
 చదివించువాడు

అధ్యాయము = సం. ప్రకరణము; వేద
 పాఠము

అధ్యేత = సం. విద్యార్థి; చదువుకొను వాడు
 అధ్యగ = సం. ఆకాశగంగ; మిన్నేఱు
 అధ్యము = సం. మార్గము; కాలము;
 సాధనము

అధ్వరము = సం. యాగము; ఆకాశము
 అధ్వనము = సం. చెడు మార్గము; పాడు
 అనంగుడు = సం. మన్మథుడు;

అంగములేనివాడు

అనంత = సం. భూమి; పార్వతి

అనంతము = సం. ఆకాశము; మేరలేనిది
 అనంతరము = సం. పిమ్మట; వెనుకటిది
 అనంతకుడు = సం. విష్ణువు; శేషుడు
 అనటి = దే. అరటి

అనఘము = సం. నిర్మలము; పాపము
 లేనిది

అనఘుడు = సం. పాపములేనివాడు;
 నిర్దోషి

అనద = త. అనాథ; అల్లుడు

అనయము = దే. ఎల్లప్పుడు; అత్యంతము
 అనయము = సం. నీతిలేనిది; దురదృష్టము;
 చెడువర్తన

అనరు = దే. సంకటము; జీవస్థానము;
 మర్మము

అనర్గళము = సం. అడ్డులేనిది; గడిమ్రాను
 లేనిది

అనర్థకము = సం. నిరర్థకము; కీడు

అనర్థము = సం. కీడు; అర్థములేనిది

అనలము = సం. అగ్ని; ఉత్పాతము; జరరాగ్ని

అనలుడు = సం. అగ్నిచోత్రుడు; ఒక
 వసువు

అనల్పము = సం. విస్తారము; అల్పము
 కానిది

అనవరతము = సం. ఎల్లప్పుడు; ఎడతెగనిది

అనశ్చరము = సం. శాశ్వతమైనది; నశింపనిది

అనామిక = ఉంగరపుద్రేలు; పేరులేనిది

అనాయాసము = సం. ఆయాసము లేనిది;
 సులభము

అనారతము = సం. నిరంతరము

అనావృష్టి = సం. వర్షములు లేకుండుట

అనాహతము = సం. ఉతుకబడనిది

అని = దే. యుద్ధము; చెప్పి; పలికి; తలచి

అనిమిమలు = సం. దేవతలు; వేల్పులు

అనిలము = సం. గాలి

అనిలాశనము = సం. పాము

అనిలుడు = సం. వాయుదేవుడు; ఒక
 వసువు

అనివార్యము = సం. నివార్యముకానిది
 అనిశము = సం. ఎల్లప్పుడు; ఎడతెగనిది
 అనీకము = సం. యుద్ధము; సేన
 అనీకని = సం. సేన; సేనా విశేషము
 అను = దే. చెప్పు; అని చెప్పు; అని అడుగు
 అనుగు = సం. ముఖ్యుడు; ఇష్టుడు;
 మొదటిది; ఇంపు
 అనుకంప = సం. దయ; కరుణ
 అనుకము = సం. కామము; మోహము
 అనుకరణము = సం. అనుకరించుట;
 అనుకృతి
 అనుకర్షము = సం. ఆకర్షణము
 అనుకారము = సం. సోలిక
 అనుకు = దే. పలుచగానుండునది
 అనుక్రమణిక = సం. విషయసూచిక
 అనుక్రోశము = సం. దయ; కరుణ;
 కవికరము
 అనుక్షణము = సం. ఎల్లప్పుడు; ప్రతిక్షణము
 అనుగమించు = సం. వెంబడించు
 అనుగర్హితము = సం. ప్రతిద్యని
 అనుగుణము = సం. అనుకూలమైనది
 అనుగ్రహము = సం. దయ; కరుణ;
 ఏలుకొనుట
 అనుగ్రహించు = సం. ఏలుకొను; దయ
 చేయు
 అనుచరుడు = సం. సహాయుడు; తోడు
 అనుచితము = సం. తగనిది
 అనుచు = దే. పంపు; పుచ్చు; ఆజ్ఞాపించు
 అనుజ = సం. చెల్లెలు
 అనుజన్ముడు = తమ్ముడు
 అనుజీవి = సం. పేవకుడు
 అనుజాడు = సం. ఆజ్ఞాపింపబడిన వాడు
 అనుజ్ఞ = సం. ఆజ్ఞ; అనుమతి
 అనుతాపము = సం. పశ్చాత్తాపము; వగవు
 అనునయము = సం. ఊహ; వేడుకొనుట
 అనునాదము = సం. ప్రతిధ్వని; శబ్దము

అనుపమము = సం. సాటిలేనిది; శ్రేష్ఠ
 మైనది
 అనుపయుక్తము = సం. ఉపయోగము లేనిది
 అనుపల్లవము = సం. పల్లవి వెంబడి
 చరణము
 అనుపసూది = దే. గుండు సూది
 అనుపాతకము = సం. గొప్పపాతకము
 అనుపానము = సం. మందుతోగూడ చేర్చి
 పుచ్చుకొనెడు వస్తువు
 అనుష్ఠానము = సం. అనుచరుడు; తోడు
 అనుబంధము = సం. సంబంధము;
 బంధము; కట్టు
 అనుబంధించు = సం. అనువర్తించు
 అనుబంధుడు = సం. మేట్టము
 అనుభవము = సం. అనుభవించుట
 అనుభావము = సం. నిశ్చయము; ప్రభావము
 అనుభావ్యము = సం. అనుభవించదగినది
 అనుభుక్తము = సం. అనుభవించబడినది
 అనుభూతి = సం. పొందుట; అనుభవించుట
 అనుమానము = సం. సందేహము; ఊహించు
 చుట
 అనుమానించు = సందేహించు; ఊహించు
 అనుము = దే. ఒప్పు; ఒక జాతి సన్యము
 అనుమేయము = సం. ఊహించదగినది
 అనుమోదము = సం. సంతోషము; సమ్మతి
 అనుయాయు = సం. వెంబడించు వాడు
 అనురతి = సం. అనురాగము
 అనురాగము = సం. ప్రేమ; కూరిమి
 అనురూపము = సం. అనుగుణము; తగినది
 అనురోధము = సం. అనుసరించి నడుచుట
 అనులాసము = సం. నెమలి
 అనులేపము = సం. పూత
 అనులోమము = సం. ఆరోహణ క్రమము
 కలది
 అనువాదము = సం. తర్జుమా; ఒకరు
 చెప్పినది మరల చెప్పుట

అనుష్ఠానము = సం. చేయుట; ఆచారము;
నడవడి

అన్యతము = సం. అనత్యము

అనేకవము = సం. ఏనుగు

అనోకహము = సం. చెట్టు; తరువు

అన్నువు = దే. ఆడుది; పారవశ్యము

అన్నెము = త. పావము; అన్యాయము

అన్యఁడు = సం. ఇతరుఁడు

అన్యాయము = సం. సంబంధము; వంశము

అన్వేషణ = సం. వెదకుట; అమంత్రణము

కొఱకు వెదకుట

అపకారి = సం. కీడుచేయువాఁడు

అపకృతి = సం. అపకారము; కీడు

అపచయము = సం. పూవులుకోయుట;

తగ్గుదల

అపత్యము = సం. సంతానము; బిడ్డ

అపప్రధ = సం. చెడుపేరు; అపకీర్తి

అపమృత్యువు = సం. గండము; తటాలున
కలిగిన చోపు

అపరంజి = దే. మేలిమి బంగారము

అపరాజేతుఁడు = సం. విష్ణువు; గెలువ

బడనివాఁడు

అపరాధి = సం. దోష; తప్పు గలవాఁడు

అపర్ణ = సం. పార్వతి

అపవాదము = సం. నింద; అజ్ఞానమృకము

అపహరణము = సం. దొంగిలించుట;

మోసపుచ్చి తీసికొనిపోవుట

అపాయము = సం. కీడు; హాని; చెఱువు

అపురూపము = త. ఆరుదు; అపూర్వము

అపేక్ష = సం. కోరిక; కాంక్ష

అప్పు = దే. ఋణము

అప్పు = సం. జలము

అబల = సం. ఆడుది; అతివ; ఇంతి

అబ్జము = సం. పద్మము; శంఖము

అబ్జబాంధవుఁడు = సం. సూర్యుఁడు

అబ్జభవ = సం. లక్ష్మీ

అబ్జయోని = సం. బ్రహ్మ

అబ్జారి = సం. చంద్రుడు

అబ్జము = సం. సంవత్సరము; మేఘము

అబ్ధి = సం. నముద్రము; సరస్సు

అబ్ధికఫము = సం. నురుగు

అబ్ధిజ = సం. లక్ష్మీ

అబ్ధిమేఖల = సం. భూమి

అబ్ధిశయనుఁడు = సం. విష్ణువు

అబ్బరము = త. అపారము

అబ్బాటు = దే. కాక; ఉక్క

అబ్బు = దే. దొరకు; లభించు

అబ్బురము = త. ఆశ్చర్యము; అపూర్వము

అబ్బెనము = త. అలవాటు; అభ్యాసము

అబ్రహ్మచర్యము = సం. సంభోగము

అభంగురము = సం. నశింపనిది

అభము శుభము = సం. మంచిచెడ్డలు

అభవము = సం. పుట్టుకలేమి; ముక్తి

అభవుడు = సం. శివుఁడు; పుట్టుకలేనివాఁడు

అభాగ్యము = సం. దారిద్ర్యము

అభావము = సం. లేమి; చోపు

అభాషణము = సం. మోసము

అభికాంక్ష = సం. అభిలాష; కోరిక

అభికుడు = సం. ఇచ్చేగలవాఁడు

అభిఖ్య = సం. పేరు; కీర్తి

అభిగమనము = సం. పొందు; పొందిక

అభిమరించు = సం. (నెయ్యి) చిలుక రించు

అభిమాతము = సం. దెబ్బ; హాని

అభిమాతి = సం. శత్రువు

అభినరుడు = సం. సహాయుఁడు; అను

చరుఁడు

అభిచారము = సం. వలపు; మారణకర్మము

అభిజనము = సం. పుట్టినచోటు; కులము

అభిజాతుడు = సం. మంచికులమున

పుట్టినవాఁడు; చేదువరి

అభిజితుడు = సం. విష్ణువు

అభిజ్ఞ = సం. పేరు; నామధేయము

అభిధేయము = సం. పేరు; అర్థము
అభినందనము = సం. సంతోషించుట;

ప్రశంసించుట

అభినందించు = సం. సంతోషించు; పొగడు

అభినేతము = సం. చోరవ; పట్టుదల

అభినీతము = సం. కోవముగలది;

స్వాయయుక్తము; సంస్కరింపబడినది

అభిమతము = సం. పొగడబడినది

అభినుతి = సం. స్తుతి; పొగడ్డ

అభిప్రాయము = సం. తలఁపు; ఆశయము

అభిభవము = సం. తిరస్కారము; నింద

అభిభూతము = సం. తిరస్కరింపబడినది

అభిమతము = సం. సమ్మతి; సమ్మతము

అభిమరము = సం. చేంపుట; యుద్ధము

అభిమర్శనము = సం. నిమిరుట

అభిముఖము = సం. ఎదురుముఖము

అభియోగము = సం. శత్రువు

అభియోగము = సం. వ్యాజ్యము; పూనిక

అభిరతి = సం. ప్రీతి; ఆసక్తి

అభిరామము = సం. మనోహరమైనది;

ఒప్పదమైనది

అభిరుచి = సం. అత్యాసక్తి; జిగి

అభిలాష = సం. కోరిక; వాంఛ

అభినందనము = సం. సమస్కారము;

మ్రొక్కు

అభీష్టము = సం. ఇష్టమైనది; కోరిక

అభ్యర్థించు = సం. కోరు; వేడు

అభ్యాగతుడు = సం. భోజనవేళకు

వచ్చినవాడు

అభ్యాసము = సం. అలవాటు; సమీపము

అభ్యుదయము = సం. మేలు; అభివృద్ధి

అభ్రము = సం. మేఘము; ఆకాశము

అమరులు = సం. దేవతలు; వేల్పులు

అమనస = త. అమావాస్య; అమాస

అమాత్యుడు = సం. మంత్రి; ప్రెగ్గడ

అమృతము = సం. మృతిలేనిది; సుధ

అమోఘము = సం. తప్పనిది; వ్యర్థము
కానిది

అమ్ము = త. బాణము

అమ్ము = సం. విక్రయించు

అయనము = సం. మార్గము; ఆశ్రయము

అయాచితము = సం. అడుగ బడనిది

అయిదు పదిచేయు = దే. నమస్కరించు;

చేతులు జోడించు

అర = త. సగము; అర్థము

అరగు = దే. ఆరుగు; తిన్నె; వేదిక

అరక = దే. నాగలి; ఏరు; స్కంధము

అరణి = సం. త్రచ్చినిప్పు బుట్టించెడు

కొయ్య

అరణ్యము = సం. అడవి; వనము; కాననము

అరణ్యరోదనము = సం. వ్యర్థమైనపని

అరత = త. సమీపమునందు

అరతి = సం. విరామము, విరక్తుడు

అరత్ని = సం. మోచేయి

అరదము = త. రథము; తేరు

అరమర = దే. బేదము; సందేహము

అరయు = దే. చూచు; పరిశీలించు

అరవిందము = సం. పద్మము

అరవిరి = దే. సగము విరిసిన మొగ్గ

అరాతి = సం. శత్రువు; వగతుడు

అరి = సం. శత్రువు; చక్రము

అరి = దే. పన్ను; కప్పము

అరికట్టు = దే. అడ్డగించు; పరివేష్టించు

అరిగొను = దే. అడ్డగించు

అరిణి = దే. దోనె

అరితి = దే. ప్రేమ; కూరిమి

అరివాణము = త. గిన్నె

అరిష్టము = సం. కీడు; దేశోపద్రవము;

మేలు; కాకి

అరుగు = దే. తిన్నె; అరుగు

అరుగు = దే. పోవు; చను; గమనించు

అరుదెంచు = దే. పోవు; వచ్చు

ఆరుణము = సం. ఎఱుపు
 ఆరుసము = త. హర్షము; సంతోషము
 ఆర్కుడు = సం. సూర్యుడు; అన్న
 ఆర్గళము = సం. నిరోధము; గడియ; వ్రూసు;
 పెద్దఆల
 ఆర్హము = సం. పూజ; వెల
 ఆర్హము = సం. వెలకలది; పూజకు దగినది
 ఆర్చన = సం. పూజ; గౌరవించుట
 ఆర్చి = సం. కాంతి; వెలుగు; కిరణము
 ఆర్చితుడు = సం. పూజింపబడినవాడు
 ఆర్ణము = సం. నీరు; ఉడకము
 ఆర్ణవము = సం. నముద్రము; కడలి
 ఆర్ణము = సం. ధనము; కారణము;
 శ్చార్ణము; ప్రయోజనము
 ఆర్ణము = సం. సగము; తునుక
 ఆర్ధాంగి = సం. భార్య
 ఆర్చకుండు = సం. బాలుడు; కృశుడు;
 మూర్ఖుడు
 ఆర్మిలి = దే. ప్రేమ; అపేక్ష
 ఆర్వాచీనము = సం. ఇప్పటిది; క్రింద
 ముందునది
 ఆర్వము = సం. మూలరోగము
 ఆర్వము = సం. తగినది; యోగ్యమైనది
 ఆఱ = త. సగము; కీడు; భేదము
 ఆఱ = దే. గది; హస్తాదితలము
 ఆఱకడ = దే. మూపు; స్కంధప్రదేశము
 ఆఱగొఱ = దే. తక్కువ; న్యూనము
 ఆఱుగు = దే. జీర్ణించు; క్షయించు
 ఆఱతి = దే. అల్పము; క్షుద్రుడు
 ఆఱు = దే. పూయు
 ఆఱురు = దే. దుఖించు
 ఆఱ్ఱము = సం. లక్ష్మముకానిది
 ఆఱముడు = సం. గొప్పవాడు
 ఆఱజేడి = దే. ఆవద; చింత; బాధ
 ఆఱపు = దే. బడలిక; శ్రమ
 ఆఱమట = దే. కష్టము; చింత

ఆలము = దే. ఆక్రమించు
 ఆలముకొను = దే. వ్యాపించు; పైకొను
 ఆలయిక = దే. ఆలనట; శ్రమ
 ఆలయు = దే. శ్రమపడు; పగచు
 ఆలరు = దే. వికసించు; ఒప్పు; పుష్పము
 ఆలవి = దే. శక్యము; శక్తి
 ఆలవోక = దే. స్వేచ్ఛ; లీల
 ఆలన = సం. సోమరి
 ఆలనట = దే. ఆయాసము
 ఆలనుడు = దే. సోమరి; మందుడు
 ఆలాబువు = సం. సారకాయ; సారతీగ
 ఆలి = సం. తుమ్మెద; తేలు
 ఆలికము = సం. లలాటము; నొసలు;
 నుదురు
 ఆలికిడి = దే. చేపుడు
 ఆలిపిరి = త. అల్పశరీరముకలవాడు
 ఆలివేణి = సం. ప్రి
 ఆలుగు = దే. ఖడ్గము; చెఱుపు; తూము
 ఆలుక = దే. కోపము; వైరము
 ఆలుగు = దే. కోపించు; పగగెను
 ఆలుపు = సం. దే. శ్రమ
 ఆలుపు = సం. దే. ఆలుగు; పరీవాహము
 తూము
 ఆలేఖ్యము = సం. వ్రాయశక్యముకానిది
 ఆల్పము = సం. సేచము
 ఆల్పకల్లోలము = దే. తాఱుమాఱు
 ఆల్లన = దే. మెల్లన; తిన్నన
 ఆల్లాడు = దే. క్షోభపడు; తిరుగు
 ఆల్లారుబెల్లము = దే. మిక్కిలి ప్రియము
 ఆల్లారుముద్దు = దే. మిక్కిలి మనోజ్ఞము
 ఆల్లెము = దే. మనుగుడుపు
 ఆవకాశము = సం. ఎడము; తెఱపి
 ఆవక్షేపము = సం. త్రోయుట
 ఆవగండము = సం. బోటిమ; మొటిమ
 ఆవగాహనము = సం. తెలియుట; మునుక
 ఆవగుణము = సం. దుర్గుణము; దోషము

అవగ్రహము = సం. వలపు; వానలేమి
 అవమళము = సం. వ్యాపకము; సామర్థ్యము
 అవమళుడు = సం. వ్యాపకుడు; సమర్థుడు
 అవమూతము = సం. కొట్టుట; దంచుట
 అవతంసము = సం. తలకు అలంకారము
 అవతరణిక = సం. ఉపాధ్వాతము; పీరిక
 అవతరించు = సం. దిగు; పుట్టు
 అవతారిక = సం. ఉపాధ్వాతము; పీరిక
 అవదంశము = సం. ఊరుగాయ
 అవదగాకి = దే. వలుగాకి; దుష్టుడు
 అవదాతము = సం. తెల్లనిది; శ్రేష్ఠము
 అవదారణము = సం. చీల్చుట
 అవధరించు = సం. విను; జాగ్రత్తపడు
 అవధానము = సం. ఏకాగ్రత; హృచ్చరిక
 అవధాని = సం. అవధానము కలవాడు
 అవధారణము = సం. విశ్రయము;
 నిర్ణయము
 అవధి = సం. మేర; వేళ; ఎడము
 అవధీకరణము = సం. ఆశ్రద్ధ
 అవధూతుడు = సం. దిగంబర సన్న్యాసి
 అవధ్యము = సం. చేంపరానిది
 అవనతము = సం. వంగినది
 అవనము = సం. కాపాడుట; తృప్తిపఱచుట
 అవని = సం. భూమి; నేల
 అవనీధరము = సం. కొండ; పర్వతము
 అవసాతము = సం. పతనము
 అవభంగము = సం. పరాజయము
 అవమతి = సం. అవమానము; భయము
 అవమానము = సం. అవమతి; భంగము
 అవరతి = సం. విశ్రాంతి
 అవరోధము = సం. అడ్డగింత; అంతః
 పురము
 అవరోహణము = సం. దిగుట
 అవరోహము = సం. దిగుట; ఊడ
 అవర్ణము = సం. అపవాదము; దూఱు
 అవలంబనము = సం. ఆశ్రయము

అవలంబించు = సం. ఆశ్రయించు; గ్రహించు
 అవలీల = సం. సులభము; చేలుకన
 అవలుంరనము = సం. పొరలాడుట
 అవలేపము = సం. పూత; లేపనము; గర్భము
 అవలోకించు = సం. చూచు; వీక్షించు
 అవశిష్టము = సం. శేషము; మిగిలినది
 అవశేషము = సం. శేషము; మిగిలినది
 అవశ్యము = సం. తప్పనిది; వశముకానిది
 అవష్టంభనము = సం. వ్రయత్నము;
 బంగారు; పూత; గర్భము; నివ్వెఱ;
 అడ్డుపెట్టుట
 అవసానము = సం. అంత్యము; చావు
 అవాంతరము = సం. మధ్యవచ్చినది;
 లోపలిది
 అవాప్తి = సం. ప్రాప్తి; పొందుట
 అవినాభావము = సం. ఎడతెగని
 సంబంధము
 అవ్యయము = సం. వ్యయములేనిది;
 శుభము
 అవ్యయుడు = సం. విష్ణువు
 అశనము = సం. భోజనము; అన్నము
 అశనాయ = సం. ఆకలి
 అశని = సం. పిడుగు; మెఱపు; వజ్రా
 యుధము
 అశుచి = సం. శుద్ధముకానిది; అపవిత్రమైనది
 అశోకము = సం. దుఃఖములేనిది; ఒక
 చెట్టు
 అశ్వము = సం. టాయి; శీల
 అశ్వరి = సం. మూత్రకృచ్ఛము
 అశ్వసారిము = సం. ఇనుము
 అశ్రము = కన్నీరు; ఆశ్రువు
 అశ్రాంతము = సం. ఎల్లప్పుడు; ఎడతెగనిది
 అశ్రువు = సం. కన్నీరు; ఆశ్రము
 అశ్లేలము = సం. శబ్దదోషము; అర్థదోషము;
 అసభ్యము
 అశ్వ = సం. అడుగుబుట్టుము; గోడిగ

అశ్వగంధ = సం. పెన్నేరుగడ్డ
 అశ్వము = సం. గుట్టము; తురగము
 అశ్వమేధము = సం. ఒక యజ్ఞము
 అష్టకము = సం. ఎనిమిది
 అష్టకష్టములు = సం. ఋణము మొదలగు
 ఎనిమిది కష్టములు
 అష్టగంధములు = సం. కర్పూరము
 మొదలగు ఎనిమిది గంధములు
 అష్టదిక్కులు = సం. తూర్పు మొదలగు
 ఎనిమిది దిక్కులు
 అష్టదిక్పాలకులు = సం. ఇంద్రుడు
 మున్నగు ఎనమండుగురు దిక్పాలకులు
 అష్టదిగ్గజములు = సం. ఐరావతము
 మొదలగు ఎనిమిది దిగ్గజములు
 అష్టభోగములు = సం. గృహము మొదలగు
 ఎనిమిది భోగములు
 అష్టావధానము = సం. ఒకే సమయమున
 ఎనిమిది అంశములను చెప్పట
 అష్టావధాని = సం. అష్టావధానము
 చేయువాడు
 అష్టోత్తరశతము = సం. నూట ఎనిమిది
 అనంగతము = సం. కూడనిది; పాసగనిది
 అనంభవము = సం. కలుగనిది; పుట్టుక
 లేనిది
 అనడ్డ = త. అశ్రద్ధ; శ్రద్ధలేమి
 అనత్యము = సం. అబద్ధము; బొంకు
 అనదృశ్యము = సం. సాటిలేనిది;
 సమయముకానిది
 అనభ్యము = సం. అశ్శీలము; సభకు
 యోగ్యముకానిది
 అనమానము = సం. సాటిలేనిది
 అనము = దే. దర్పము; గర్వము
 అనము = త. కీర్తి; యశము
 అనలు = దే. మూలధనము; అడుసు
 అసహాయ శూరుడు = సం. గొప్ప వీరుడు
 అసహ్యము = సం. సహింప వీలులేనిది; రోత

అసాదువు = సం. సాదువుకానిది; చెడ్డది
 అసి = సం. ఖడ్గము; ఒకనది
 అసి = దే. అల్పము
 అసిధార = సం. కత్తి యొక్క పదనుగల
 అంచు
 అసిపత్రము = సం. కత్తి ఒక
 అసియాడు = దే. చలించు; వ్రేలాడు
 అసివాటు = దే. విహారము
 అనుక్షణము = సం. తిరస్కారము
 అసుర = సం. రాక్షసుడు; రాత్రి
 అసురసంధ్య = సం. సాయంసంధ్య
 అసురుడు = సం. రాక్షసుడు
 అనువులు = సం. ప్రాణములు; ఉసురు
 అనూయ = సం. ఓర్వలేనితనము
 అసూర్యంపశ్య = సం. ఎండకన్నెలు గనే
 అస్తమయము = సం. అస్తమించుట; నాశము
 అస్త్రము = సం. బాణము; విల్లు; కత్తి
 అస్తి = సం. ఎముక
 అస్తిభాదము = సం. కుక్క
 అస్థివంజరము = సం. కంకాళము;
 ఎముకలగూడు
 అన్రవ = సం. జలగ; పిశాచి
 అన్రవుడు = సం. రాక్షసుడు
 అన్రము = సం. కన్నీరు; నెత్తురు; మూల;
 వెండ్రుక
 అన్రువు = సం. అశ్రువు; కన్నీరు
 అన్యపుడు = సం. వేలువు; దేవత
 అన్యస్థము = సం. రోగముగలది
 అస్సాదు = సం. రుచిలేనిది
 అస్సామికము = సం. దిక్కులేనిది
 అస్సాస్థ్యము = సం. నుఖములేమి;
 నెమ్మదిలేమి
 అహంకారము = సం. గర్వము; కోపము
 అహంభావము = సం. గర్వము; నేననుట
 అహంయువు = సం. అహంకారి
 అహమహమిక = సం. అహంకారము

అహమించు = సం. గర్వించు
 అహము = సం. దినము; పగలు
 అహమ్మతి = సం. అజ్ఞానము; గర్వము
 అహరహము = సం. ప్రతిదినము; దిన
 దినము
 అహర్నిశము = సం. ఎల్లప్పుడు; రేయిం
 బవళ్లు
 అహర్వతి = సం. సూర్యుడు
 అహస్కరుడు = సం. సూర్యుడు
 అహర్వము = సం. కొండ
 అహి = సం. సర్పము; వృతాసురుడు
 అహిచ్ఛత్రము = సం. పుట్టగొడుగు;
 అహితము = సం. విరోధము
 అహితుండికుడు = సం. పాముల వాడు
 అహితుడు = సం. శత్రువు; పగవాడు
 అహివతి = సం. అచిశేమడు; సర్పరాజు
 అహిపేనము = సం. విషము; అభిని
 అహిభుక్కు = సం. నెమలి; గురుడుడు;
 ముంగిస
 అహోరాత్రము = సం. ఎల్లప్పుడు; రేవగలు
 అహి = సం. తుమ్మెద; తేలు
 అహిని = సం. అడుతుమ్మెద; అడు తేలు
 అళుకరి = దే. భయశీలుడు
 అళుకు = దే. భయము; భయపడు

అంగారము = సం. బొగ్గులరాశి
 అంగికము = సం. శరీరముచేతకలిగినది
 అంతర్యము = సం. అభిప్రాయము; తలపు
 అంత్రము = సం. ప్రేగు; అంత్రము
 అందోళనము = సం. ఊగుట
 అందోళము = సం. అందలము; పల్లకి
 అందోళించు = సం. ఊగు
 అందోళిక = సం. అందలము; పల్లకి
 అందసీకుడు = సం. వంటవాడు;
 బానసీడు

అంద్యము = సం. అందత్వము; గ్రుడ్డి
 తనము
 అంక = సం. అడ్డు; అడ్డు
 అంకట్టు = సం. అడ్డగించు; నిరోధించు
 అంచు = దే. అడ్డగించు; కాపాడు
 అంబోతు = దే. అచ్చువేసిన ఎద్దు
 అకతాయ = త. తుంటరి; పోకిరి
 అకరము = సం. గని; ఉనికివట్టు
 అకర్ణనము = సం. వినుట; శ్రవణము
 అకర్షము = సం. ఆకర్షించుట
 అకలనము = సం. ఎన్నిక; తెలిసికొనుట
 అకల్పము = సం. కల్పనము
 అకసము = త. ఆకాశము
 అకస్మికము = సం. హఠాత్తుగా కలిగినది
 అకళించు = త. అవగాహనము చేసికొను
 అకాంక్ష = సం. కోరిక
 అకారణ = సం. అవ్యసము; పిలుపు
 అకీర్ణము = సం. వ్యాపించినది; సంకీర్ణము
 అకుంచనము = సం. ముడుచుట
 అకులము = సం. కలతపొందినది;
 వ్యాకులము
 అకూతము = సం. అభిప్రాయము; తలపు
 అకృతి = సం. రూపము; అకారము
 అకృష్టి = సం. అకర్షణము
 అక్రందనము = సం. ఏడ్పు; అలపు
 అక్రందుడు = సం. స్నేహితుడు; తోడ
 బుట్టినవాడు
 అక్షేపము = సం. తిరస్కారము; నింద
 అఖండలుడు = సం. ఇంద్రుడు;
 వేల్పుతేడు
 అఖుభుక్కు = సం. పిల్లి; మార్జాలము
 అఖువు = సం. ఎలుక; పందికొక్కు
 అఖేటము = సం. వేట
 అఖ్య = సం. పేరు
 అఖ్యానము = సం. చెప్పుట
 అగంతుకము = సం. కాల నియమములేక
 వచ్చునది

ఆగంతువు = సం. అతిథి
 ఆగతము = సం. వచ్చినది; పొందఁబడినది
 ఆగమనము = సం. రాక; వచ్చుట
 ఆగమము = సం. రాక; (వ్యాకరణమున)
 వర్ణాధిక్యము
 ఆగము = సం. తప్పు; పాపము
 ఆగాత్యము = త. మొండితనము చేయుట
 ఆగామి = సం. రానున్నది; రాగలది
 ఆగారము = సం. ఇల్లు
 ఆగుబ్బతిలు = దే. అతిశయించు
 ఆగుబ్బు = దే. అతిశయము
 ఆగ్నేయము = సం. దశాహిత్రాద్ధము;
 అగ్నిదేవతాకము; ఒక విదిక్కు
 ఆగ్రహము = సం. కోపము; గ్రహణము
 ఆఘాటము = సం. కొల.ది; మేర; హద్దు
 ఆఘాతము = సం. కొట్టుట; చంపుట
 ఆఘుర్ణనము = సం. చలనము
 ఆఘ్రాణము = సం. వాసనచూచుట
 ఆఘ్రాతము = సం. వాసన చూడఁ బడినది
 ఆచమనము = సం. ఉపస్పర్శము; వార్పు
 ఆచరణము = సం. చేయుట; ప్రవర్తన
 ఆచరణీయము = సం. చేయఁదగినది
 ఆచారము = సం. సద్దతి; వాడుక
 ఆచార్యుఁడు = సం. గురువు; వేద వ్యాఖ్యా
 నము చేయువాడు
 ఆచ్ఛాదనము = సం. కప్పుట; వస్త్రము
 ఆచూకి = దే. జోడ; కారణము
 ఆజవంజనము = సం. సంసారము
 ఆజానేయము = సం. మేలుజాతి గుఱ్ఱము
 ఆజి = సం. యుద్ధము; క్షణకాలము
 ఆజినము = సం. చర్మము
 ఆజ్ఞ = సం. ఆన; ఆదేశము; ఉత్తరువు
 ఆజ్యము = సం. నేయి; ఘృతము
 ఆటంకము = దే. నిరోధము; అడ్డంకి
 ఆటు = దే. తగ్గుట; అడవు; దెబ్బ
 ఆటుపాటు = దే. బాధ

ఆటోపము = సం. సంభ్రమము; వేగిర పాటు
 ఆద్యుఁడు = సం. ధనవంతుఁడు; సంప, స్పృఁడు
 ఆణి = దే. శ్రేష్ఠము; ముత్యపుగుండ్రదనము
 ఆణిపాస = దే. ముత్యము
 ఆతంకము = సం. రోగము; సందేహము;
 భయము
 ఆతతము = సం. విశాలము; విరివియైనది
 ఆతతాయి = సం. దుర్మార్గుడు
 ఆతపత్రము = సం. గొడుగు; చత్రము
 ఆతపము = సం. వెలుతురు; ఎండ
 ఆతిథ్యము = సం. అతిధిసత్కారము
 ఆతురపడు = సం. బాధపడు
 ఆతురము = సం. రోగపీడ; ఆనక్తి; త్వర
 ఆతురుఁడు = సం. రోగి; అశక్తుఁడు,
 వేగిరపాటు కలవాడు
 ఆత్మము = సం. పొందఁబడినది; లబ్ధమైనది
 ఆత్మ = సం. మనస్సు; బుద్ధి; దేవుఁడు
 ఆత్మంభరి = సం. పొట్టపోసికొనువాఁడు
 ఆత్మఘాతము = సం. ఆత్మహత్య
 ఆత్మజ = సం. కూతురు; పుత్రిక
 ఆత్మజాఁడు = సం. కుమారుఁడు;
 మన్మథుఁడు
 ఆత్మదర్శము = సం. అద్వైతము
 ఆత్మయోని = సం. బ్రహ్మ; మన్మథుఁడు
 ఆత్మసంభావన = సం. గర్వము
 ఆత్మసంయమము = సం. మనో నిగ్రహము
 ఆత్మసాక్షి = సం. మనస్సాక్షి
 ఆత్మీయము = సం. తనది; స్వతంత్రము
 ఆత్యయికము = సం. మిగుల అవశ్యమైనది
 ఆత్రము = సం. తొందర; త్వర
 ఆత్రగాఁడు = సం. త్వరపడువాఁడు
 ఆత్రేయఁడు = సం. చంద్రుఁడు;
 అత్రివంశమున బుట్టినవాఁడు
 ఆద = దే. విచారము; మనోదుఃఖము
 ఆదట = దే. ప్రేమ

ఆదటవోపు = దే. తనియు; తన్నీచెందు
ఆదమఱుచు = దే. ఒడలు మఱుచు; నిశ్చింత
ఆదరణము = సం. సన్మానము; ఆద
రించుట

ఆదర్శము = సం. అద్దము; మాదిరి
ఆదానము = సం. పుచ్చుకొనుట; రోగ
కారణము

ఆదాయము = సం. రాబడి; లాభము

ఆది = సం. మొదటిది; మొదలు

ఆది = దే. గుటి

ఆదికావ్యము = సం. రామాయణము

ఆదికొను = సం. కన్నునేయు

ఆదిత్యవారము = సం. ఆదికారము

ఆదిత్యుడు = సం. సూర్యుడు; వేలుపు

ఆదిమము = సం. మొదటిది

ఆదిష్టము = సం. ఎంగిలి; ఉపదేశింపఁ
బడినది

ఆదుకొను = సం. ఆదరించు; ప్రాపగు

ఆదుర్దా = దే. తొందర; భయము

ఆదృతి = సం. ఆదరము; పాటించు

ఆదేశము = సం. ఆజ్ఞ; ఉపదేశము; ఒక వర్గ

స్థానమున మఱియొక వర్గము వచ్చుట

ఆదేశించు = సం. ఆజ్ఞాపించు

ఆదేశ = సం. ఆజ్ఞాపించువాడు

ఆధి = సం. మనస్సునందలి బాధ

ఆధిక్యము = సం. గొప్పతనము

ఆధిదైవికము = సం. దైవము వలన గలిగినది

ఆధిపత్యము = సం. ఆధికారము

ఆధునికము = సం. ఇప్పటిది; క్రొత్తది

ఆధూతము = సం. కంపితము

ఆధోరణుడు = సం. మావటివాడు

ఆధ్యానము = సం. తలఁపు; స్మరణము

ఆన = త. ఆజ్ఞ; ఒట్టు

ఆనందము = సం. సంతోషము

ఆనతము = సం. నంగినది

ఆనతి = త. ఆజ్ఞ; ఆజ్ఞప్తి

ఆనతి = సం. నమస్కారము; మ్రొక్కు

ఆననము = సం. ముఖము; నోరు

ఆనయము = సం. తెచ్చుట

ఆనవాలు = దే. గుఱుతు

ఆనుకూల్యము = సం. ఆనుకూల భావము

ఆనుగము = దే. సారకాయ; సారతీగ

ఆనులోమ్యము = సం. ఆరోహణ క్రమము
గలది

ఆనువాయి = దే. అలవాటు; వాడుక

ఆనుషంగికము = సం. తప్పనిది;

గౌరవమైనది

ఆనేత = సం. పొందించువాడు; తెచ్చువాడు

ఆపగ = సం. నది; ఏలు

ఆపగేయుడు = సం. భీష్ముడు

ఆపణము = సం. అంగడి; దుకాణము

ఆపణికుడు = సం. వర్తకుడు

ఆపాదమస్తకము = సం. నిలువెల్ల

ఆపాదించు = సం. ఆరోపించు; కలిగించు

ఆపీనము = సం. పొడుగు; మిక్కిలి బలిసినది

ఆపుడు = సం. స్నేహితుడు; నమ్మదగిన
వాడు

ఆవ్యము = సం. జలమయము

ఆప్యాయము = తృప్తి; ప్రీతి

ఆప్లవము = సం. స్నానము; మునుక

ఆబాలగోపాలము = సం. అందఱు; ఎల్లరు

ఆబూతి = త. పెనుతిండి

ఆబ్జిక్తము = సం. తద్దినము

ఆబాస = సం. ప్రకాశము; శోభ

ఆభిజాత్యము = సం. గొప్పకులమున
పుట్టుట; గర్భము

ఆభిదానికుండు = సం. నిఘంటుకర్త

ఆభీరుడు = సం. మిగులీరుపు; గొల్లవాడు

ఆభుక్తి = సం. పెనుతిండి

ఆమని = దే. వసంతఋతువు; ఉత్పవము

ఆమము = సం. రోగము; అపవ్యము

ఆమయము = సం. రోగము

అనుయావి = సం. రోగి
 అనులకము = సం. ఉసిరిక
 అమాశయము = సం. కడుపు; అన్నకోశము
 అమిక = త. గర్భము; మదము
 అమిషము = సం. మాంసము; భోగము
 అము = దే. మదము
 అముక్తము = దే. తొడుగబడినది;
 విడువబడినది
 అముఖము = సం. పీరిక; ఆరంభము
 అముత్రికము = సం. పరలోక సంబంధ
 మైనది
 అముష్మికము = సం. పరలోకసంబంధ
 మైనది
 అమూలాగ్రము = సం. అంతయు; పూర్తిగా
 అమిత = త. విందు; పిలుపు; ఉత్సవము
 అమోదము = సం. సంతోషము; పరిమళము
 అమోదించు = సం. సంతోషించు;
 సమ్మతించు
 అమ్నాయము = సం. వేదము; ఉపదేశము;
 సంప్రదాయము
 అనుము = సం. మామిడి వండు;
 మామిడిచెట్టు
 ఆయకము = దే. కుదువ; తాకట్టు
 ఆయతనము = సం. ఇల్లు; గుడి
 ఆయతము = సం. విస్తారమైనది; దీర్ఘము
 ఆయత్తము = సం. సిద్ధము; అధీనము
 ఆయపఱచు = దే. సాగుబడి చేయు
 ఆయము = త. జీవస్థానము; మర్మము
 ఆయము = సం. రాబడి; పన్ను
 ఆయల్లకము = సం. విరహము; ఎడబాటు
 ఆయవారము = త. ధాన్యము ముప్పైత్తుట
 ఆయనము = సం. ఇనుము
 ఆయనఫలకము = సం. పెనము
 ఆయస్సము = సం. కొట్టబడ్డది; కోపము
 నొందినది
 ఆయుర్దాయము = సం. జీవిత కాలము;
 ఆయుస్సు

ఆయుర్వేదము = సం. వైద్యశాస్త్రము
 ఆయువు = సం. ఆయుస్సు; జీవితకాలము
 ఆయుష్కరము = సం. ఆయువును వృద్ధి
 చేయునది
 ఆయుష్కర్మము = సం. క్షౌరము
 ఆయుష్మంతము = సం. చాలాకాలము
 బ్రతుకునది
 ఆయుష్మంతుడు = సం. చిరకాలము
 జీవించువాడు
 ఆరగించు = త. భుజించు; త్రాగు
 ఆరట = దే. విశ్రాంతి; విహారము
 ఆరటము = దే. దుఃఖము; పరితాపము
 ఆరతి = త. హారతి; నీరాజనము
 ఆరబ్ధి = సం. ప్రయత్నము
 ఆరయు = దే. చూచు; విచారించు
 ఆరవము = సం. మ్రోత; అఱపు; ధ్వని
 ఆరాటము = దే. ఆరటము; పరితాపము
 ఆరాధన = సం. సేవ; పూజ
 ఆరాధించు = సం. పూజించు
 ఆరద్యుడు = సం. పూజింపదగినవాడు
 ఆరాచము = సం. తోట; సంతోషము
 ఆరావము = దే. ఆరవము; ధ్వని
 ఆరితీటు = దే. అర్జునుడు
 ఆరితేటు = దే. సమర్థుడు
 ఆరిపేరము = త. కలహము
 ఆరు = దే. కలుగు; నిండు; రోమావళి
 ఆరుదూటు = దే. అల్లరి; నింద
 ఆరుహము = సం. ఎక్కునది
 ఆరూఢము = సం. ఎక్కినది; కలిగినది;
 ప్రసిద్ధియైనది
 ఆరోహణము = సం. ఆరోపించుట
 ఆరోహణము = సం. ఎక్కుట; నిచ్చెన
 ఆరోహము = సం. ఎక్కుట; ఉత్తమ స్త్రీ
 పిటుడు
 ఆర్జనము = సం. సంపాదన; గడన
 ఆర్జనము = సం. సరియగు నడత

ఆర్తము = సం. రోగముగలది; దుఃఖము
నొందినది

ఆర్తవము = సం. పువ్వు; స్త్రీ ఋతువు

ఆర్తి = సం. దుఃఖము; రోగము

ఆర్తుడు = సం. బాధనొందినవాడు

ఆర్ద్రకము = అల్లము

ఆర్ద్రము = సం. తడిసినది; తేమగలది

ఆర్పు = దే. ఆఱుపు; కేక; చల్లార్చుట

ఆర్భటము = సం. మ్రోత; ధ్వని

ఆర్య = సం. పార్వతి; పూజ్యురాలు;
పదునాడేండ్లపడుచు

ఆర్ద్రకము = సం. పితృకార్యము

ఆర్యపుత్రుడు = సం. పెనిమిటి

ఆర్యుడు = సం. పెనిమిటి; పూజ్యుడు;
మంచివాడు

ఆర్ద్రము = త. కలహము

ఆర్ద్రము = సం. ఋషి సంబంధమైనది

ఆఱడి = దే. వింద; హాని; కష్టము

ఆఱు = దే. ఒక సంఖ్య; నశించు; తడిపోవు

ఆఱుమూడగు = దే. చెడు; నశించు

ఆలంకి = దే. కుర్చీవంటి పల్లకి

ఆలంబనము = సం. ఆధారము; ఆశ్రయము

ఆలంబము = సం. పట్టు; ఊత

ఆలకాపరి = దే. కృష్ణుడు; గోపాలుడు

ఆలకి = దే. దిక్కులేనిది

ఆలకించు = త. విను; ఆదరించు

ఆలక్షించు = సం. కనుగొను; చూచు

ఆలన = దే. రక్షణము

ఆలపోతు = దే. ఆబోతు; వ్యవధిము

ఆలప్తి = సం. ఆలతి

ఆలము = త. యుద్ధము; ఆశ్రద్ధ

ఆలమెకము = దే. నక్క

ఆలయము = సం. ఇల్లు; గుడి

ఆలరి = దే. దుష్టుడు

ఆలతోడు = దే. ఆబోతు

ఆలవట్టము = త. గుడ్డ వినవకట్ట

ఆలవాలము = సం. పాదు

ఆలాపించు = సం. రాగముతీయు

ఆలాబువు = సం. సారకాయ

ఆలింగనము = సం. కౌగిలి

ఆలించు = త. విను; ఆలకించు

ఆలు = దే. ఆవులు; భార్య; ఆడుది

ఆలుగడ్డ = హి. బంగళాదంప

ఆలుమగలు = దే. భార్యభర్తలు

ఆలోక(వ)ము = సం. చూపు; కాంతి; ఎండ

ఆలోలము = సం. కదలునది; ఆసక్తి గలది

ఆవకాయ = దే. ఊరు(గాయ)

ఆవటము = దే. పొందిక; పొందికైనది

ఆవటిల్లు = దే. పొందుపడు

ఆవడి = దే. బాధ; ఉపద్రవము

ఆవసనము = సం. పాత్రము; క్షౌరము

ఆవము = త. ఇటికలు మొ. కాల్యుచోటు

ఆనరణము = సం. ఇంటిచుట్టునుండు

స్థలము; మూత; అచ్చాదనము

ఆనరించు = సం. చుట్టుకొను

ఆనర్తనము = సం. మరలుట; వల్లవేయుట

ఆనర్తము = సం. గుడ్డుపునుడి; నీటి నుడి;

మరలుట; పాతముయొక్క వల్లె

ఆవలి = సం. సమూహము; పంక్తి

ఆవశ్యకము = సం. తప్పనిది; ముఖ్యమైనది

ఆవసధము = సం. ఇల్లు

ఆవాలము = సం. పాదు; ఆలవాలము

ఆవాసము = సం. ఇల్లు; సదనము

ఆవాహనము = సం. పీలుపు; ఆహ్వానము;

మంత్రములచే బిలుచుట

ఆవాహము = సం. వివాహమాడు

ఆవి = దే. శ్వాసము; తాపము; అవిరి

ఆవించు = దే. అవిరితో పక్వముచేయు

ఆవికము = సం. కంబళి

ఆవిర్భావము = సం. పుట్టుక; ఆవిర్భవము

ఆవిలము = సం. కలుషము; నల్లనిది

ఆవిష్కరణము = సం. వెల్లడి; ప్రకటనము

అవృతము = సం. అవరింపబడినది
 అవృత్తి = సం. తడవ; తిరుగుడు; వల్లె
 అవేదనము = సం. తెలుపుట; దిన్నవించుట
 అవేశనము = సం. ఒడలెఱుగమి
 అవేశము = సం. గర్వము; అవేశనము
 అవేష్టకము = సం. ముంద్రకంచె
 ఆశ = సం. ఆస; కోరిక; దిక్కు
 ఆశయము = సం. అభిప్రాయము; మనస్సు
 ఆశాననము = సం. ఆశీర్వాదము
 ఆశి = సం. పాముకోఆ
 ఆశించు = సం. కోరు; ఆపేక్షించు
 ఆశీర్వాచనము = సం. దీవన; ఆశీర్వాదము
 ఆశుగము = సం. బాణము; గాలి
 ఆశువు = సం. వేగము; వేగముకలది
 ఆశుశుక్షణి = సం. అగ్ని; నిప్పు
 ఆశోచము = సం. అంటు; అశుచిత్వము
 ఆశ్చర్యము = సం. అచ్చెరువు; వింత
 ఆశ్రమము = సం. మఠము; పర్వశాల
 ఆశ్రితము = సం. ఆశ్రయింపబడినది
 ఆశ్రుతము = సం. అంగీకరింపబడినది
 ఆశ్లేషము = సం. అలింగనము; కూడిక
 ఆశ్వము = సం. గుఱ్ఱముల గుంపు
 ఆశ్వాననము = సం. ఓధార్పుట;
 సాంత్యనము
 ఆశ్వికుడు = సం. గుఱ్ఱపురొతు
 ఆశ్వినీయులు = సం. ఆశ్వినీదేవతలు
 ఆషాఢము = సం. మోదుగుదండము;
 మలయపర్వతము
 ఆస = త. ఆశ; అపేక్ష; దిక్కు
 ఆసనము = సం. పీఠ
 ఆసన్నము = సం. దగ్గఱ; దాపైనది
 ఆసరా = సం. అండ; ఆశ్రయము
 ఆసవము = సం. కల్లు; మకరందము
 ఆసారము = సం. జడవాస; మిత్ర బలము
 ఆసీనుడు = సం. కూర్చున్నవాడు
 ఆస్తర(ణ)ము = సం. ఆసనము; పఱుపు;
 కంబళి

అస్తికుడు = సం. దేవుడు కలదని
 నమ్మువాడు
 ఆస్థ = సం. కోరిక; ప్రయత్నము
 ఆస్యము = సం. నోరు; ముఖము
 ఆస్వాదనము = సం. అనుభవించుట
 ఆహరణము = సం. తెచ్చుట
 ఆహవము = సం. యుద్ధము; యజ్ఞము
 ఆహితము = సం. ఉంచబడినది; చేయఁ
 బడినది
 ఆహితాగ్ని = సం. సోమయాజి
 ఆహుతి = సం. హోమద్రవ్యము
 ఆహూతి = సం. ఆహ్వానము; పిలుచుట
 ఆళి = సం. వరుస; చెలికత్తె; అడ్డుకట్ట
 ఆళువ = సం. శల్యకము; ఒకవిధమైన
 పంది
 ఆళ్యారు = దే. హరిభక్తుడు; గరు
 త్మంతుడు

ఇ

ఇంకు = దే. ఇగురు; నశించు
 ఇంగము = సం. అభిప్రాయము; ఆశ్చర్యము;
 తెలివి
 ఇంగితము = సం. అభిప్రాయము;
 నేత్రాదుల వికారము
 ఇంచు = దే. ఇంపగు; కోరు
 ఇంచు = త. చెఱుకు; క్రియాప్రత్యయము
 ఇంచుబోడి = దే. ఆడుది
 ఇంచుక = దే. కొంచెము
 ఇంచుమించు = దే. రమారమి; సుమారు
 ఇంచు విలుకాడు = దే. మన్మథుడు
 ఇంటికాపు = దే. గృహస్థుడు; యజమాని
 ఇంటిల్లిపాది = దే. ఇంటిలోనందఱు
 ఇంట్రము = దే. సంకటము; ఇఱుకు
 ఇంతి = త. ఆడుది; వనిత; స్త్రీ
 ఇందిందీరము = సం. తుమ్మెద; భ్రమరము;
 భృంగము

ఇందీర = సం. లక్ష్మీ; రమ
 ఇందీరవము = సం. నల్లగలువ; తామర
 ఇందీవరుడు = సం. విష్ణువు
 ఇందువాంతము = సం. చంద్రకాంతమణి
 ఇందుడు = సం. చంద్రుడు
 ఇందుప్పు = దే. సైంధవలవణము
 ఇందువారము = సం. సోమవారము
 ఇంద్రకోశము = సం. మంచె
 ఇంద్రగోపము = సం. మెఱుగుడు పురుగు;
 ఆరుద్రపురుగు
 ఇంద్రజాలము = సం. కనుకట్టు విద్య
 ఇంద్రధనుస్సు = సం. ఇంద్రచాపము
 ఇంద్రలుప్తకము = సం. బట్టతల
 ఇంద్రలుప్తకుడు = సం. బట్టతల వాడు
 ఇంద్రాణి = సం. శరీదేవి; వావిలిచెట్టు; ఒక
 మాతృక
 ఇంద్రారి = సం. రాక్షసుడు
 ఇంద్రియము = సం. రేతస్సు; తృక్కు
 మొదలైనవి
 ఇంద్రుడు = సం. దేవతల ప్రభువు; శ్రేష్ఠుడు
 ఇంద్రసము = సం. వంటచెఱకు; రగుల్చినది
 ఇంపు = దే. ప్రియము; అందము
 ఇంపెసలారు = దే. శోభిల్లు
 ఇక్క = దే. ఇల్లు; స్థానము
 ఇక్కట్టు = దే. అపద; ఇబ్బంది
 ఇక్షువు = సం. చెఱకు
 ఇగము = త. మంచు; హిమము; శైత్యము
 ఇగిలించు = దే. వండ్లు వెలికి కనబఱచు
 ఇగురు = దే. ఇంకు; చిగురు; అంకురము
 ఇగులాడు = దే. వెనకకులాగు
 ఇచ్చే = త. కోరిక; చిత్తము
 ఇచ్చకము = త. ముఖస్తుతి; ప్రియపచనము
 ఇచ్చగించు = త. అంగీకరించు
 ఇచ్చగింత = త. అంగీకారము
 ఇచ్చగిండి = త. ఇచ్చేకములాడు వాడు
 ఇచ్చే = సం. కోరిక; వాంఛ

ఇజ్య = సం. పూజ; ఈవి; యజ్ఞము; సంగ
 మము
 ఇజ్యాడు = సం. గురువు; పూజ్యాడు
 ఇట = దే. ఇక్కడ
 ఇట్టరము = సం. ఆబోతు
 ఇట్టలము = దే. విస్తారము; అధికము
 ఇడ = సం. అవు; ఒకనాడి; మాట
 ఇడిక్కము = సం. పొట్టేలు; అడవి మేకపోత
 ఇడుపు = దే. చీలిక; పగులు
 ఇడుమ = దే. కష్టము; అపద; అలసట
 ఇతఃపరము = సం. ఇకమీద
 ఇతివోసము = సం. పూర్వకధ; పూర్వ చరిత్ర
 తెలుపు గ్రంథము
 ఇత్సరి = సం. అంకుటాలు; జారస్త్రి
 ఇత్సరుడు = సం. బాటసారి; దరిద్రుడు;
 హీనుడు; క్రూరుడు
 ఇద్దము = సం. ప్రకాశము; ఆశ్చర్యము; దీప్తి
 ఇద్మము = సం. సమిధ; వంటచెఱకు
 ఇనుడు = సం. సూర్యుడు; రాజో; మగడు;
 ప్రభువు
 ఇనుమిక్కిలి = దే. మిగుల అధికము
 ఇబ్బంది = దే. కష్టము; ఇక్కట్టు
 ఇభము = సం. ఏనుగు
 ఇభి = సం. ఆడేనుగు
 ఇభ్యుడు = సం. రాజో; ధనవంతుడు
 ఇమిడిక = దే. పాండిక
 ఇమ్ము = దే. ఇంపు; గృహము; విరివి
 ఇమ్ముకొను = దే. నివసించు
 ఇమ్ముదప్పు = దే. నంకటము; అపద;
 ఇక్కట్టు
 ఇయ్యకొను = దే. అంగీకరించు; ఒప్పుకొను;
 ఈయకొను
 ఇయ్యకోలు = దే. అంగీకారము
 ఇరణము సం. ఎడారి; చేపుటివేల
 ఇరవగు = దే. ఉండు; నెలకొను
 ఇరవారు = దే. స్థిరపడు; నెలకొను

ఇరవు = దే. స్థానము; ఇల్లు
 ఇరవుకొను = దే. స్థిరపడు
 ఇరింగణము = సం. వడిగాలి
 ఇరుబుట్టువు = దే. పక్షి; బ్రాహ్మణుడు
 ఇరుగు = దే. ప్రక్క; ఇల్లు; ప్రక్క
 ఇరులు = దే. చీకటి; అంధకారము
 ఇణ్ణి = సం. మగజింక; హరిణము
 ఇల = దే. భూమి; బుధునిభార్య
 ఇలకోడి = దే. ఈలపురుగు; రిబ్బిక్
 ఇలి = దే. ఆన్నము; మెలుకు
 ఇలువేలుపు = దే. కులదేవత
 ఇవతాళించు = దే. చేల్లనగు; శీతమగు
 ఇవము = దే. మంచు; తడి
 ఇమవు = సం. బాణము; అమ్మ
 ఇసుమంత = దే. కొంచెము
 ఇసుము = దే. ఇసుక; నాలుక
 ఇహము = సం. ఈలోకము

ఈంద్రము = దే. వీడనము
 ఈడ = దే. పక్షి; తక్కు
 ఈగపులి = దే. సాలెపురుగు
 ఈగు = దే. ఓడు; చేచ్చిపోవు
 ఈక్షణము = సం. చూపు; కన్ను
 ఈగి = దే. దానము; త్యాగము
 ఈగు = దే. తగ్గు; ఇగ్గు
 ఈమే = దే. పాలువట్టిపోవు; శోషించు
 ఈమేకపోవు = దే. పశువుల గర్భప్రావమగు
 ఈటు = దే. వ్యర్థము; శూన్యము
 ఈడు = దే. వయస్సు; యౌవనము
 ఈడేటు = దే. వర్షిల్లు; నెఱవేటు
 ఈతి = సం. ఉపద్రవము; ఊరువిడిచి
 పోవుట
 ఈతిబాధలు = సం. అతివృష్టి మొ.
 అటుబాధలు
 ఈను = దే. జంతువులు ప్రసవించు;
 వలగించు

ఈప్ప = సం. కోరిక; ఇచ్చ
 ఈప్పితము = సం. కోరబడినది; కోరిక
 ఈబరి = దే. నివ్రుయోజకుడు
 ఈమ = సం. వ్రణము
 ఈమిరి = దే. తేమ
 ఈయ = త. అపేక్ష
 ఈయకొను = దే. అంగీకరించు
 ఈరము = దే. పాదరిల్లు; నికుంజము
 ఈరన = త. ఈర్ష్య; కోపము; ద్వేషము
 ఈరసించు = త. ఈర్ష్యపడు; కోపించు;
 ద్వేషించు
 ఈరు = దే. పేనుగ్రుడ్డు; అల్పము; హీనము
 ఈరెలుగు = దే. హీనస్వరము
 ఈర్వ = సం. ఓర్వలేనితనము; అసూయ
 ఈవి = దే. దానము; త్యాగము
 ఈవు = దే. నీవు
 ఈశాన్యడు = సం. శివుడు
 ఈశాన్యము = సం. ఒకమూల; ఒక దిక్కు
 ఈనడించు = దే. అనవ్యసనము; కోపించు
 ఈను = త. ఈర్ష్య; కోపము

ఉంకించు = దే. పూను; యత్నించు
 ఉంకు = దే. ఎగురు; నమ్మతి
 ఉంకున = దే. ఓలి; కన్యాశుల్కము
 ఉంగ = దే. బిడ్డలకు బోనడి ఉగ్గు
 ఉంగరపు వ్రేలు = దే. అనామిక
 ఉంగరము = దే. అంగుళీయకము
 ఉంగుటము = త. బొటనవ్రేలు; అంగుష్ఠము
 ఉంట = దే. ఉండ
 ఉండు = దే. వసించు; వర్తించు; శేషించు
 ఉండ్రము = దే. గుండ్రము
 ఉందురము = సం. ఎలుక; పందికొక్కు
 ఉంభనము = సం. నించుట; పూరించుట
 ఉక్క = దే. ఉమ్మ; ఉబ్బ; వేడి
 ఉక్కడము = త. గొప్ప

ఉక్కణము = దే. కావలి; రక్షణము
 ఉక్కరి = దే. శూరుడు
 ఉక్కలు = దే. ఉక్కడగు
 ఉక్కలుడు = త. ధురంధరుడు
 ఉక్కిరిబిక్కిరి = దే. ఊపిరి ఆడనిది
 ఉక్కివము = దే. కపటము
 ఉక్కిన = దే. పొడిదగ్గు
 ఉక్కు = దే. చేచ్చు; బలము; శౌర్యము;
 ఒకలోహము

ఉక్కుమిగులు = దే. అతిశయించు
 ఉక్తము = సం. చెప్పబడినది
 ఉక్తి = సం. మాట; సరస్వతి
 ఉక్షము = సం. ఎద్దు
 ఉఖ = సం. వంటకుండ
 ఉగాది = దే. సంవత్సరాది
 ఉగ్గడించు = త. చెప్పు; స్తుతించు
 ఉగ్గు = దే. ఉంగ
 ఉగ్మలి = దే. ఆడుది
 ఉగ్గుడు = సం. భయంకరుడు; శివుడు
 ఉచితము = సం. తగినది
 ఉచ్చారణము = సం. ఉచ్చరించుట
 ఉచ్చారము = సం. పురీషము; మలము
 ఉచ్చైశ్రవము = సం. ఇంద్రుని గుఱ్ఱము
 ఉచ్చిష్టము = సం. ఎంగిలి; తినగా మిగిలినది
 ఉచ్చాసము = సం. ఊపిరిలోనికిఁ గొనుట;
 పరిచ్చేదము

ఉజ్జి = దే. పోటి; జేత
 ఉజ్జంభణము = సం. వికపించినది; చిత్రము
 ఉజ్జలము = సం. ప్రకాశించునది
 ఉటంకము = దే. టూకీ; సంగ్రహము
 ఉటంకించు = దే. సంగ్రహించు
 ఉట్టివడు = దే. ఉన్నట్లుండికలుగు;
 అతిశయించు
 ఉడివోవు = దే. తొలగు; నశించు; వ్యర్థమగు
 ఉడుకు = దే. తపించు; తాపము
 ఉడుకుబోతు = దే. ఈర్ష్యశువు

ఉడుగు = దే. చోలించు; మాను; కృశించు
 ఉడుత = దే. చిక్తోడము
 ఉడుపు = సం. నక్షత్రము
 ఉడ్డుగుడుచు = దే. ఉక్కిరిబిక్కిరి అగు
 ఉత్కంఠ = సం. తహతహ; ఆసక్తి
 ఉత్కర్షము = సం. మేలు
 ఉత్కృష్టము = దే. శ్రేష్ఠము; అధికము
 ఉత్త = దే. శూన్యము; రిక్తము
 ఉత్తమము = సం. శ్రేష్ఠము; ముఖ్యము
 ఉత్తమర్థుడు = సం. అపిచ్చినవాడు
 ఉత్తమాంగము = సం. శిరము; తల
 ఉత్తము = సం. తడిసినది
 ఉత్తరక్రియ = సం. అవరకర్మ
 ఉత్తరము = సం. ఒకదిక్కు; జొబు
 ఉత్తరించు = సం. ఖండించు; దాటు
 ఉత్తరువు = త. సెలవు; ఆజ్ఞ
 ఉత్తలవడు = దే. త్వరపడు; వరితాపవడు
 ఉత్పత్తి = సం. పుట్టుక; జననము
 ఉత్పథము = సం. ఆకాశమార్గము
 ఉత్పలము = సం. కలువ; కృశించినది
 ఉత్పాతము = సం. ఉపద్రవము
 ఉత్పర్గము = సం. దానము; విడుచుట
 ఉత్పవము = సం. సంతోషము; ఊరేగింపు
 ఉత్పేకము = సం. అతిశయము; గర్వము
 ఉదంతము = సం. వృత్తాంతము
 ఉదంతుడు = మంచి మనుష్యుడు; వర్త
 కుడు

ఉదకము = సం. జలము; నీరు
 ఉదగ్రము = సం. భయంకరమైనది
 ఉదధి = సం. సముద్రము; కడలి
 ఉదధిమేఖల = సం. భూమి
 ఉదయము = సం. పుట్టుట; తూర్పుకొండ
 ఉదరము = కడుపు; యుద్ధము
 ఉదరు = దే. అదరు; చలించు
 ఉదర్పి = సం. అగ్ని
 ఉదవసితము = సం. ఇల్లు; గృహము

ఉదారుడు = సం. దాత; గొప్పవాడు
 ఉదాసించు = సం. తిరస్కరించు
 ఉద్ధతుడు = సం. గర్వముకలవాడు
 ఉద్ధృతము = సం. కదలింపఁబడినది
 ఉద్భవము = సం. పుట్టుక; జననము
 ఉద్భవించు = సం. పుట్టు; జనించు
 ఉద్భూతము = సం. పొడవైనది; పుట్టినది
 ఉద్యతి = సం. యత్నము
 ఉద్యమము = సం. యత్నము; పైకెత్తుట
 ఉద్యమించు = సం. యత్నించు
 ఉద్యానము = సం. తోట; విహారము;
 ప్రయోజనము

ఉద్యానము = సం. వెడలించుట
 ఉద్యోగము = సం. ప్రయత్నము; పని;
 అధికారము

ఉద్రేకము = సం. విజృంభణము; అతి
 శయము

ఉద్యహ = సం. కూతురు
 ఉద్యహుండు = సం. కొడుకు
 ఉద్యసనము = సం. తొలగించుట; వధించుట
 ఉద్యహము = సం. పెండ్లి; వివాహము
 ఉద్యహిని = సం. రజ్జువు; త్రాడు
 ఉద్యోగము = సం. పోక; ఉల్బించుట;
 వెఱపు

ఉద్యుతి = సం. చెడనడత; గర్వము
 ఉన్మత్తుడు = సం. వెట్టివాడు
 ఉన్మారము = సం. పిచ్చి; వెట్టి
 ఉన్మార్గము = సం. చెడ్డనడత; తప్పు త్రోవ
 ఉన్మీలనము = సం. వికసించుట
 ఉన్మూలించు = సం. పెల్లగించు
 ఉన్మేష(ణ)ము = సం. వికాసము; మెలకువ
 ఉపకరణము = సం. పనిముట్టు; సాధనము
 ఉపకరించు = సం. ఉపయోగించు; ఒదవు
 ఉపకృతి = సం. ఉపకారము; మేలు
 ఉపక్రమము = సం. చికిత్స విక్రమము;
 ప్రారంభించుట

ఉపక్రమించు = సం. ప్రారంభించు
 ఉపగూహనము = సం. కౌగిలింత
 ఉపచయము = సం. పొడవు; వృద్ధి
 ఉపచరించు = సం. సమ్మానించు; సేవించు
 ఉపచారము = సం. సమ్మానము; ఊడిగము;
 లంచము; వాడుక

ఉపదేశము = సం. హితవచనము
 ఉపదేశము = సం. ఉపదేశించువాడు
 ఉపద్రవము = సం. ఆవద; హాని
 ఉపధానము = సం. విషము; స్నేహము;
 తలగడ

ఉపధి = సం. కవటము; మోసము
 ఉపనయనము = సం. వడుగు
 ఉపనిషత్తు = సం. వేదాంతము; ధర్మము;
 ఏకాంతము

ఉపపతి = సం. జారుడు; అంకుమ గఁడు
 ఉపపత్తి = సం. కలిమి; అంతము; అర్హత;
 కారణము; దృష్టాంతము; పుట్టుక;
 వృత్తాంతము

ఉపస్థనము = సం. ఉపద్రవము; ఉత్పాతము
 ఉపభోగము = సం. విషయసుఖము
 ఉపమ = సం. పోలిక; సాటి; ఒక
 అలంకారము

ఉపమానము = సం. పోలిక; పోల్చదగినది
 ఉపమేయము = సం. వర్ణనీయమైనది
 ఉపయమము = సం. పెండ్లి
 ఉపరతి = సం. విశ్రాంతి; పురుషాయి తము
 ఉపవీతము = సం. జేందెము
 ఉపశాంతి = సం. ఓర్పు; ఉపశమనము
 ఉపశ్రుతి = సం. సమ్మతి; వినుట
 ఉపసంహారము = సం. విరమించుట;
 ముగించుట

ఉపసర్పణము = సం. ఆశ్రయము; ప్రాపు
 ఉపస్థ = సం. యోని; అడుగుటి
 ఉపస్థము = సం. మధ్యభాగము; అడు
 గుటి

ఉపాంతము = సం. సమీపము; మూల;
సమీపించినది

ఉపాఖ్యానము = సం. ఇతిహాసము; ముఖ్య
కథలోని అవాంతరకథ

ఉపాదానము = సం. భిక్షము; పొందుట;
కారణము

ఉపాధానము = సం. ఉంచుట; ధరించుట;
కప్పుట

ఉపాయనము = సం. కానుక; ప్రాప్తి

ఉపార్జనము = సం. సంపాదనము

ఉపాలంభము = సం. ఎత్తిపాడుపు; దూషణ

ఉపేంద్రుడు = సం. విష్ణువు

ఉపేక్ష = సం. ఆశ్రద్ద

ఉపోద్ఘాతము = సం. అవతారిక;
ఉదాహరణము

ఉప్పతిల్లు = త. పుట్టు; ఉత్పత్తియగు

ఉప్పరము = త. అకాశము; ఉర్ధ్వప్రదేశము

ఉప్పలి = దే. కీడు; ఆవద

ఉప్పు = దే. లవణము

ఇప్పన = త. నముద్రము పొంగుట;
విజృంభణము

ఋలాటము = దే. మిక్కిలి వేడుక; జోలి

ఋసు = దే. పనిలేని కాలము; వృత్తాంతము

ఋసుపోక = దే. కాలక్షేపము

ఉబ్బు = త. ఉక్కు; ఉమ్మ; వేడి

ఉబ్బినీరు = త. ఉమ్మనీరు; ప్రసవజలము

ఉబ్బరము = త. కడుపు ఉబ్బుట;

అతిశయము

ఉబ్బలి = దే. బురద

ఉబ్బసము = త. శ్వాససంబంధమైన రోగము

ఉబ్బు = త. ఉబ్బరించు; పొందు; లేచు;

సంతోషించు; లానగు; సంతోషము

ఉమ = దే. పార్వతి; కాంతి; కీర్తి

ఉమ్మగిల్లు = త. అనిరిచే ఉడుకు

ఉమ్మడి = దే. అనేకులకు పాక్కుగలిగినది;

పాత్రు

ఉమ్మలించు = దే. దుఃఖించు; శోకించు

ఉరగము = సం. పాము; సర్పము

ఉరము = సం. తొమ్ము; శ్రేష్ఠము

ఉరవడి = దే. మిగులవేగము

ఉరు = త. మేలగు; తగు; గొప్ప

ఉరోజము = సం. సునము; కుచము

ఉర్వి = సం. భూమి; విరివియైనది

ఉర్విధరము = సం. కొండ

ఉర్వవతి = సం. రాజే

ఉర్వరుహము = సం. చెట్టు

ఉర్వశుడు = సం. రాజే

ఉఱువు = త. ఔచిత్యము; అధికము;

ఉచితము

ఉఱు = త. శ్రేష్ఠముగు; తగు; లక్ష్యపెట్టు

ఉఱుద్రాళ్లు = దే. పాలుపిదుకునప్పుడు ఆవు

కాళ్లకు కట్టు త్రాళ్లు

ఉఱుకు = దే. దాటు; దుముకు

ఉఱుము = దే. గర్జించు; గర్జనము; ఉడుము

ఉఱుతలొంగు = దే. మిక్కిలి ఊగు;

చలించు

ఉలిపికట్టె = దే. దుర్మార్గుడు; తులువ

ఉలూకము = సం. గ్రుడ్లగూబ; బలము

గలది

ఉలూళలము = సం. తోలు

ఉల్బము = సం. గర్భపండము; మావి

ఉల్లంపించు = సం. అతిక్రమించు

ఉల్లకుట్టు = దే. ఎత్తిపాడుపుమాట

ఉల్లము = దే. హృదయము; తలపు

ఉల్లాసము = సం. సంతోషము; ప్రకాశము

ఉల్లి = దే. వెల్లుల్లి; నీరుల్లి

ఉల్లంకనము = సం. ఉపాలంభము; దెప్పుట

ఉల్లలము = సం. పెద్ద అల

ఉవిద = త. ఆడుది; ఇంతి

ఉవ్విళ్లారు = దే. తపాతపాలాడు; త్వరపడు;

మిక్కిలి మనసుపడు

ఉవ్వ = దే. పూనిక; యత్నము

ఉవ్వెత్తు = త. అడుగుతో; నిశ్శేషముగా
 ఉశీరము = సం. వట్టివేరు
 ఉష = సం. రాత్రి; బాణుని కూతురు
 ఉషస్సు = సం. వేకువ
 ఉష్ణము = సం. ఒంటె
 ఉష్ణిక = సం. ఆడు ఒంటె
 ఉష్ణకము = సం. వేనవికాలము
 ఉష్ణకుడు = సం. రోగి
 ఉష్ణము = సం. వేడిమి
 ఉష్ణవారణము = సం. గొడుగు; చత్రము
 ఉష్ణివము = సం. తలపాగ; కిరీటము
 ఉసికొల్పు = దే. పురికొల్పు
 ఉసులు = దే. ప్రాణము; ఊపిరి
 ఉసులు = దే. సుఖము; అనుకూలము
 ఉన్నరను = దే. నిట్టూర్పు విడుచు

ఉఁక = దే. ఊఁగులాట; పాట్టు
 ఉఁకించు = దే. ప్రయత్నించు
 ఉఁత = దే. ఆధారము; ఆసరా
 ఉఁదరపెట్టు = దే. పొగపెట్టు
 ఉఁడిగము = దే. సేవ; కొలువు
 ఉఁడుగు = దే. అంకోల వృక్షము
 ఉఁడ = సం. భార్య; నవ్వు
 ఉఁదము = సం. పాడుగు
 ఉఁనము = సం. తక్కువైనది
 ఉఁప = దే. చెట్లగుంపు
 ఉఁబ = దే. నవుంసుకుడు; పాఠర
 ఉఁబి = దే. బురద; అడుసు
 ఉఁరబోవు = దే. తగ్గు
 ఉఁరక = దే. వృద్ధముగ
 ఉఁరుపర్వము = సం. మోకాలు
 ఉఁరువు = సం. తొడ
 ఉఁర్వము = సం. ఉత్సాహము
 ఉఁర్జితము = సం. దృఢము; గట్టి; గొప్ప
 ఉఁర్జనాభి = సం. సాలెపురుగు

ఉఁర్ణాయువు = సం. సాలెపురుగు; పొట్టేలు
 ఉఁర్జ్యపుండ్రము = సం. నిలువుబొట్టు
 ఉఁర్జ్యలోకము = సం. స్వర్గము; సైలోకము
 ఉఁర్మిక = సం. ఆల; ఉంగరము; వస్త్రపు
 ముడుత

ఉఁజుట = దే. విశ్రాంతి; ఓదార్పు
 ఉఁషరము = సం. చవుటినేల
 ఉఁసరిల్లు = దే. చిక్కు; కృశించు
 ఉఁసీవాసము = త. ఈర్ష్య
 ఉఁసు = దే. మాట; వృత్తాంతము
 ఉఁళ = దే. నక్కకూత

ఋక్కు = సం. ఒకవేదము; వేద మంత్రము
 ఋక్తము = సం. ధనము
 ఋక్తము = సం. నక్షత్రము; ఎలుగు గొ
 ఋక్తరాజా = సం. చంద్రుడు; జా
 వంతుడు
 ఋగ్వేదము = సం. ఒక వేదము
 ఋజీవము = సం. బూరెల మూకుడు
 ఋజువు = సం. సరళమైనది
 ఋణము = సం. అప్పు; జలము
 ఋణి = సం. అప్పుచేసినవాడు
 ఋతంభరుడు = సం. భగవానుడు
 ఋతము = సం. పూజింపబడినది; సత్యము
 ఋతి = సం. త్రోవ; రొంత; పోటీ
 ఋతువు = సం. రెండునెలల కాలము; స్త్రీ
 రజస్సు
 ఋతుశాంతి = సం. నిశేపము; గర్భా
 ధానము
 ఋత్విజాడు = సం. యజ్ఞము
 చేయించువాడు
 ఋషభి = సం. మాచకమ్మ; విధవ
 ఋషి = సం. ముని; వేదము; వెలుగు
 ఋష్టి = సం. ఖడ్గము; ఈటె

ఎగిలి = దే. ఉచ్చిష్టము
 ఎచు = దే. లెక్కించు; తలంచు
 ఎడదొర = దే. సూర్యుడు
 ఎడమాపులు = దే. మధ్యాహ్నమున నీటివలె
 తోచెడి కిరణములు; మృగత్వస్థ
 ఎండు = దే. తడిఅటు; నీరింకు; తపించు;
 శుష్కించు
 ఎండకాయ = త. పీత; కర్కటము
 ఎంబన్న = దే. చేతకానివాడు
 ఎకనక్కెము = దే. అవహాన్యము;
 అనమానము; మోసము
 ఎకాయకీ = హిం. అకస్మాత్తుగా; వేగముగా
 ఎకిమీడు = దే. రాజ్; శ్రేష్ఠుడు
 ఎక్కటి = త. ఒంటరి; అసహాయము
 ఎక్కటిడు = త. అసహాయ శూరుడు
 ఎక్కము = త. ఒకటి; గుణకార పథకము
 ఎక్కము = దే. గట్టు; గనిను
 ఎక్కిరింత = దే. వాహనము; ఆక్షేపణము
 ఎక్కిలి = దే. హక్కు; రోగవిశేషము
 ఎక్కుడుమెకము = దే. ఏనుగు
 ఎక్కులుపెట్టు = దే. పురికొల్పు; ప్రేరేపించు
 ఎగబాడు = దే. పరుగెత్తు
 ఎగచు = దే. తలుచు
 ఎగతాళి = దే. పరిహాసము
 ఎగపు = దే. గర్వము; మండిపడుట
 ఎగయు = దే. ఎగురు; సైకిలేచు
 ఎగసిపడు = దే. గర్వించు; మండిపడు
 ఎగుడుదిగుడు = దే. మిట్టవల్లము; అనం
 గతము
 ఎగుదల = దే. అభివృద్ధి
 ఎగ్గు = దే. కీడు; అశుభము; దూషణము
 ఎగ్గులాడు = దే. నిండించు
 ఎట్టపోగు = దే. దండు

ఎడ = దే. చోటు; అవకాశము; దూరము,
 గడుపు; బేదము; విప్పుము; వ్యవహారము
 ఎడ = త. హృదయము
 ఎడద = త. హృదయము
 ఎడబాటు = దే. వియోగము
 ఎడబాయు = దే. విడుచు; వదలు
 ఎడకత్తె = దే. తార్చునది; దూతిక
 ఎడకాడు = దే. తార్చుకాడు; దూత
 ఎడగిల్లు = దే. తొలగు
 ఎడతెగు = దే. విడిపోవు; వేటువడు
 ఎడతెఱివి = దే. వ్యవధానము
 ఎడప్రోద్దు = దే. సంజీవేళ
 ఎడమగు = దే. దూరమగు; తాటు మాటగు
 ఎడము = దే. చోటు; అవకాశము
 ఎడయు = దే. దూరమగు; తొలగు
 ఎడరు = దే. భగ్గుమగు; ఆవర
 ఎడ్డె = త. మూడుడు; మోటుమానిసి
 ఎతుబరికాడు = దే. దొంగ
 ఎత్తికాను = దే. కడలు; యత్నించు;
 అపహరించు; వహించు; ఉద్ధరించు
 ఎత్తికోలు = దే. ప్రయత్నము
 ఎత్తిపాడుచు = దే. మర్మముతూలనాడు
 ఎత్తు = దే. ఉన్నతము; ఉపాయము;
 అపహరించు; సైకెత్తు
 ఎత్తుగడ = దే. ఉపాయము; యత్నము
 ఎత్తుపడు = ద్వ. చెడు; లేవలేకపడు
 ఎద = దే. పశువుల ఋతువు
 ఎద్దడి = దే. ఉటవు; దరిద్రము
 ఎన = దే. సాటి; సమానము
 ఎనయక = దే. సామ్యము; సాందిక
 ఎనయు = దే. సరియగు; సాందు
 ఎనియు = దే. కలిసికొను
 ఎనుము = దే. బట్టె
 ఎన్నిక = దే. లెక్క; ప్రసిద్ధి; తలపు
 ఎన్ను = దే. గణించు; పరి మొ. వాని కంకి
 ఎబ్బెట్టు = దే. వికటము; అసహ్యము

ఎబ్బెరాసి = దే. రోతకలవాడు
 ఎబ్బెటికము = దే. రోత
 ఎమ్ము = దే. ఎముక
 ఎమ్మె = దే. విలాసము; ప్రీతి
 ఎమ్మెకాడు = దే. విలాసవంతుడు
 ఎమ్మెలాడి = దే. విలాసిని
 ఎర = దే. బలి; ఆహారము; వ్యసనము
 ఎరగు = దే. నమస్కరించు; దిగు
 ఎరగుడు = దే. నమస్కారము
 ఎరగలి = దే. కార్పిచ్చు; దావాగ్ని
 ఎరగాను = దే. పరవశముగు; మ్రింగు
 ఎరపు = దే. బేదము; అన్యము; కొన్ని
 దినములు వాడుకొనుటకై అడిగి
 తెచ్చుకొనడి సొమ్ము
 ఎరియు = దే. కాలు; మండు; పరితపించు
 ఎరుపు = దే. నేలను బలపఱచుటకు వేయు
 పేద మొ.
 ఎరుసు = త. ఈర్ష్య
 ఎఱ = త. వానపాము; ఎఱ్ఱనైనది
 ఎఱగు = దే. దిగు; నమస్కరించు
 ఎఱక = దే. టెక్క; భుజము
 ఎఱగందు = ద్య. లేతబిడ్డ; శిశువు
 ఎఱగొను = ద్య. కోపగించు
 ఎఱుగు = దే. తెలియు; నేర్పు
 ఎఱుక = దే. పరిచయము; తెలివి
 ఎఱుకు = దే. వ్యాధుడు; కిరాతుడు
 ఎఱ్ఱ = త. వానపాము; ఎఱ్ఱనిది
 ఎల = దే. లేత; స్వల్పము
 ఇలదోట = దే. ఆరామము; ఉపవసనము
 ఎలనవ్వు = దే. చిఱునవ్వు
 ఎలనాగ = దే. యావనముగల అడుది;
 అడుది
 ఎలప్రాయము = దే. యావనము
 ఎలమావి = దే. తీయమామిడి
 ఎలమి = దే. ప్రేమ; సంతోషము
 ఎలయు = దే. ప్రకాశించు

ఎలరారు = దే. అతిశయించు
 ఎలరు = దే. అతిశయము; వికసనము
 ఎలరుపు = దే. సంతోషము
 ఎలుగు = దే. కంఠస్వరము; ఎలుగు
 గొడ్డు
 ఎలుక = దే. మూషికము
 ఎల్ల = దే. సమస్తము; హద్దు
 ఎల్లి = దే. టేపు; గొడుగు
 ఎల్లిదము = దే. తిరస్కారము; చులు
 కదనము
 ఎల్లిదుడు = దే. చులుకనివాడు; అస
 మర్థుడు
 ఎస = దే. అధిక్యము; అత్యంతము
 ఎసగు = దే. తనరు; అతిశయించు;
 విజృంభించు
 ఎసకము = దే. అతిశయము; విజృంభణము
 ఎసకొను = దే. పురికొలుపు
 ఎసరు = దే. మీఱు; వంటకై కాగఁబెట్టిన నీర
 ఎసరేగు = జే. విజృంభించు
 ఎసలారు = దే. అతిశయించు
 ఎసలిక = దే. తీతిక; అవకాశము
 ఎసలు = దే. దొమ్మియుద్దము
 ఎసవెట్టు = దే. పురికొలుపు

ఏకట = దే. మిక్కిలి ఆపేక్ష
 ఏకరు = దే. వాచిపోవు; కృశించు
 ఏచే = దే. బాధించు; కష్టపెట్టు
 ఏడాది = దే. ఏడు; సంవత్సరము
 ఏడు = దే. సంవత్సరము
 ఏవు = దే. బాధ; సంతాపము
 ఏకతము = త. ఆలోచన; రహస్యముగ
 మాటాడుట
 ఏకదంతుడు = సం. వినాయకుడు
 ఏకదృష్టి = సం. కాకి
 ఏకపత్ని = సం. పతివ్రత

ఏకపది = సం. మార్గము
 ఏకపింగళుడు = సం. కుబేరుడు
 ఏకము = సం. ఒకటి; అన్యము
 ఏకలీడు = సం. అడవిపంది; వరాహము
 ఏకాంగి = సం. విరక్తుడైన విష్ణుభక్తుడు;
 ఒంటరివాడు
 ఏకాంతము = సం. రహస్యము; అధికము
 ఏకాకి = సం. ఒంటరివాడు; అసహాయుడు
 ఏకాక్షము = సం. కాకి
 ఏకాగ్రము = సం. ఒకదానియందే మనస్సు
 లగ్నమైనది
 ఏకాహము = సం. ఒకదినము
 ఏకీభవించు = సం. ఒక్కటి అగు
 ఏకు = దే. నిందించు
 ఏకోదరులు = సం. ఒక తల్లికి జనించిన
 వారు
 ఏకోను = దే. సమస్త
 ఏగు = దే. చేమ; పోవు; గమించు
 ఏగుదెంచు = దే. వచ్చు; పోవు
 ఏచు = దే. అతిశయించు
 ఏటము = దే. వక్షము
 ఏటవాలు=దే. పంపు; వక్షపాతము
 ఏటికోళ్లు=దే. నమస్కారము
 ఏటితేడు=దే. సముద్రుడు
 ఏటు=దే. దెబ్బ; వ్రేటు
 ఏటులాడు=దే. ఆయుధధరులై పోట్లాడు
 ఏట్రంత=దే. భారద్వాజ పక్షి
 ఏడక=దే. గొట్టి
 ఏడకము=దే. పాట్టలు
 ఏడాగోడము=దే. విరుద్ధము
 ఏడాటలాడించు=దే. మిక్కిలి శ్రమపఱచు
 ఏడు=దే. దుఃఖించు; ఒక సంఖ్య
 ఏడుడు=దే. చెవిటివాడు
 ఏడుగడ=దే. రక్షకము; దిక్కు
 ఏడుపు=దే. రోధనము; దుఃఖము
 ఏణము=సం. పెద్దకన్నులుగల నల్లఇట్టి

ఏణి=సం. పెద్దకన్నులుగల నల్లలేడి
 ఏతము=త. నీళ్ళతోడు సాధనము
 ఏతరి = దే. దుర్లయపరుడు
 ఏతు=దే. ఉద్ధతి
 ఏరు=దే. నశించు; ముండ్లపంది
 ఏధ=సం. వృద్ధి
 ఏనస్సు=సం. అవరాధము; పాపము
 ఏనాదము=దే. సముద్రతీరము
 ఏను = దే. నేను; అయిదు
 ఏవు=దే. అధికము; ఉత్సాహము
 ఏవుమాపు=దే. చేంపు; ఓడించు
 ఏమఱించు=దే. మోసపుచ్చు
 ఏమఱు=దే. మఱచు; ఏమఱిల్లు
 ఏమఱుపాటు=దే. అకస్మాత్తుగ; వంచనగ;
 ప్రమాదము
 ఏము=దే. మేము
 ఏయు=దే. పేయు
 ఏరండము=సం. అముదపు చెట్టు
 ఏరాలు=దే. తోడికోడలు
 ఏరాళము=త. అధికము
 ఏరు=దే. తలనొప్పి; దున్నుటకు సిద్ధపఱచిన
 నాగలి
 ఏరువాక=దే. దుక్కియొక్క ప్రారంభము
 ఏర్పు=దే. కాల్య; ఏర్పఱచు
 ఏర్పు=దే. మంట; బాధ
 ఏఱు=దే. నది; ఒక్కొక్క వస్తువుగా ఎత్తు
 ఏఱువ = దే. దేశము
 ఏలపాటలు = దే. బాలక్రీడా విశేషము
 ఏలము=హిం. అమ్మటలో ఒక విధము
 ఏలాటము=దే. ఎగతాళి; పరిహాసము
 ఏవగించు=దే. రోతపడు; నిందించు
 ఏవము=దే. రోత; అనన్యము
 ఏవణ=సం. కోరిక; ఇచ్చ
 ఏవ్యము=దే. కోరదగినది
 ఏన=దే. నంకర; విజృంభణము; గ్రామ్యము
 ఏనరు=దే. అతిశయించు; మీఱు

ఏపాన్పు=సం. కోపము
ఏహ్యము=సం. రోత కలిగించునది;
అనహ్యమైనది

విందవము=సం. చంద్రసంబంధమైనది
విందవి=సం. సరస్వతి
వింద్రజాలికుడు=సం. మోనగాడు;
ఇంద్రజాలవిద్య నేర్చినాడు
వింద్రము=సం. ఒక గ్రహయోగము;
మాలకాకి
వింద్రియకము=సం. ప్రత్యక్షము
వికకంఠ్యము=సం. ఏక కంఠత్యము; ఒడ్దిక
వికమత్యము=సం. ఒడ్దిక
వికాగారికుడు=సం. దొంగ; చోరుడు
విక్యము=సం. ఏకీభావము
విచ్చికము=సం. ఇష్టము వచ్చినది
వతి = దే. శక్యము
వతిహాసీ కుడు=సం. ఇతిహాసము
తెలిసినవాడు
వతిహ్యము=సం. కథ; వరంవరగానగు
ఉపదేశము
విదార=దే. అగ్ని
విదుపదిచేయు=దే. నమస్కరించు
విదువ=దే. మాంగల్యముగల స్త్రీ
వినసము = సం. పాపము
విపు=దే. తప్పు; దోషము
విపోవు=దే. ముగియు; ఖర్చయిపోవు
విరకాను=దే. చక్కబడు
విరావతము=సం. ఇంద్రుని ఏనుగు
విరోని=దే. రంగులు పూసిన పెండ్లికుండలు
విశ్వర్యము=సం. సంపద; ప్రభుత్వము
విహికము=సం. ఈలోకసంబంధమైనది

ఒంకె = దే. చిలుకకాయ్య

ఒంజిలి=దే. దుఃఖము
ఒంటనివాడు = దే. శత్రువు
ఒంటమి=దే. విరోధము; పగ
ఒంటరము=దే. విరోధము; పగ
ఒంటరి=ద్య. ఏకాకి; తోడులేనివాడు
ఒంటరికాడు=ద్య. ఏకాకి
ఒంటరీడు = ద్య. అసహాయుడగు బంటు
ఒంటి=త. ఒకటి; ఒంటరిపాటు
ఒంటిపాటు=త. ఏకాంతము
ఒంటిమి=త. వైరము; పగ
ఒంటిరు=త. ఒంటి; ఉష్ణము
ఒంటు=దే. ఇముడు; అనుకూలించే
ఒంటి=త. ఒంటిరు; ఉష్ణము
ఒండు=త. ఒకటి; అన్యము; ఏకము
ఒండొండు=దే. అన్యన్యము; పరస్పరము
ఒందిక=దే. ఒడ్దిక; అనుకూల్యము
ఒందిలి=దే. ఒంజిలి; దుఃఖము
ఒందు=దే. పాండు; అగు; కలుగు
ఒకట=త. ఒక్కమాటుగ; ఏకకాలమున;
కూడ
ఒకటి=త. ఏకము; అన్యము
ఒకింత=దే. కొంచెము; ఇంచుక
ఎక్కుమ్మడి=దే. ఒక్క పెట్టున
ఒక్కెఱ=త. ఉగ్రభావము
ఒగురు=త. ఒకరుచి; కషాయము
ఒగి=దే. క్రమముగా; వరుస
ఒగుడుకఱచే=దే. కృశించు
ఒగ్గము=దే. అవపాతము; ఏనుగులను
పట్టుకొనుటకై పైని ఆకులుతో కప్పవేసెడి
పల్లము
ఒగ్గు=దే. ఒడ్డు; సిద్ధపడు
ఒణ్ణ=త. ఉపాధ్యాయుడు; పురోహితుడు
ఒణ్ణబంతి=త. మేలుబంతి; ఒరవడి
ఒణ్ణసాని=త. ఉపాధ్యాయుని భార్య
ఒట్టు=దే. శపథము
ఒడగూడు=దే. చేరు; లభించు; సిద్ధించు

ఒడంబడిక=దే. అంగీకారము; నమ్మతి
 ఒడయుడు=దే. ప్రభువు; మగడు; స్వామి
 ఒడలు=దే. శరీరము; మేను
 ఒడికట్టు=దే. సిద్ధపడు; ఒడ్డాణము
 ఒడికము=దే. ఉపాయము; నేర్పు
 ఒడికారము=దే. ఉద్రేకము
 ఒడియు=దే. ఎగురు; లాగు; కాటు
 ఒడిసెల=దే. ఆటవిసరివేయు త్రాడు
 ఒడుచే=దే. ఓడించు
 ఒడుదొడుకు=దే. సంకటము; వైషమ్యము
 ఒడుపు=దే. ఉపాయము; వీలు
 ఒడ్డగిల్లు=దే. వాలు; ఒత్తిగిలు
 ఒడ్డాణము=త. స్త్రీలు నడుమునకు
 బెట్టుకొను ఆభరణము
 సాడ్డు=దే. పందెమువేయు
 ఒడ్డొలగము=దే. గొప్పసభ
 ఒత్తరించు=త. ఆక్రమించు
 ఒత్తు=దే. అదుము; అద్దు
 ఒదరు=త. నిందించు
 ఒదలు=దే. వర్తిల్లు
 ఒదపు=త. యుక్తమగు; లభించు
 ఒదుగు=దే. తొలగు; దాగు
 ఒప్పరికము=దే. ఉపేక్ష
 ఒప్పదము=దే. తగినది; అందమైనది
 ఒప్పు=దే. తగు; తప్పుకానిది
 ఒప్పులాడి=దే. చక్కని అడుది
 ఒయారము=దే. విలాసము; అందము
 ఒయారి=దే. అందముగల స్త్రీ; విలాసవతి
 ఒరగు=దే. వంగు; వ్రాలు
 ఒరపిడి=దే. పుర్ణణము; రాపిడి
 ఒరవడి=దే. వ్రాత
 ఒరుడు=త. ఇతరుడు
 ఒఱ=దే. కత్తిమూత; బావి ఒఱ
 ఒఱకము=దే. పల్లము; సంకటము
 ఒఱగు=దే. వంగు; వ్రాలు
 ఒఱగొడ్డము=దే. వంకరమాట

ఒలుకు=దే. కాటు; చిందు
 ఒల్లమి=దే. అనాదరము
 ఒసగు=దే. ఇచ్చు; బహుమానము

ఒంకారము=సం. ప్రణావము; ఓం అనుట
 ఒండ్ర=దే. గాడిదకూత
 ఒకము=సం. స్థానము; ఇల్లు
 ఒకర=త. వాంతి; రోత
 ఒకరింత=త. రోత; ఏవగింత
 ఒకస్సు=సం. స్థానము; ఇల్లు
 ఒగాత్యము=త. అశుభము
 ఒగితము=త. యోగ్యము
 ఒగిరము=త. అన్నము; ఆహారము
 ఒగు=దే. అశుభము; కీడు; మూర్ఖుడు
 ఒగులొడుచు=దే. దేవురించు
 ఒమము=సం. సమూహము; ప్రవాహము
 ఒజన్పు=సం. తేజము; బలము;
 ఉత్సాహము; వెలుగు; ఎండ
 ఒజే=దే. క్రమము; అజ్ఞ
 ఒటమి = దే. ఓడుట; భయము
 ఒటుపడు=ద్య. ఓటమిపొందు; మోసపోవు
 ఒటుసేయు=ద్య. భంగపడచు
 ఒణి=దే. పైట; వల్లెవాటు
 ఒతువు=సం. పిల్లి
 ఒదనము=సం. అన్నము
 ఒపిక=దే. శక్తి; క్షమ
 ఒపు=దే. ఒపిక; సహించు; చాల్చు
 ఒమటి=దే. అన్నము
 ఒమనగుంటలు=ద్య. బాలికా క్రీడా విశేషము
 ఒమము = దే. వాము
 ఒము=దే. కాచు; రక్షించు
 ఒయిరము=త. అన్నము; ఆహారము
 ఒరంతప్రాద్దు=త. దినసంతయు
 ఒరచూపు=దే. క్రీగంటిచూపు
 ఒరమోము=దే. పెదమొగము

ఓరసిల్లు=త. తొలగు
 ఓరిమి=దే. ఓర్పు; క్షమ
 ఓరుగాలి = ద్వ. పెద్దగాలి; ప్రకంపనము
 ఓర్మి=దే. క్షమ; ఓర్పు
 ఓర్వమి=దే. ఈర్వ
 ఓలి=త. క్రమము; వరుస
 ఓలి=దే. శుల్కము; కన్కా శుల్కము
 ఓవధి=సం. మందుచెట్టు
 ఓవదీశుడు=సం. చంద్రుడు
 ఓవము=సం. కాలుట; కాల్పుట
 ఓవ్వుము=సం. అధరము; పెదవి
 ఓసరింత=త. ఓసరిల్లుట
 ఓసరిల్లు = త. తొలగు
 ఓసరు=త. ఓసరిల్లు
 ఓహటము=దే. వెనుదీయుట; ఓడుట
 ఓహటిల్లు=దే. వెనుదీయు
 ఓహరిసాహరి=దే. తండోపతండముగా
 ఓహో=త. బరీ

ఓకాపు=దే. అద్దెకాపురము
 ఓక్షకము=సం. ఎద్దుల సమూహము
 ఓగాములు=దే. కలిమిలేములు;
 సుఖదుఃఖములు

ఓమము=సం. వజ్ర; ప్రవాహము
 ఓచిత్యము=సం. యోగ్యత; సత్యము
 ఓజనము=సం. బంగారము
 ఓజో=దే. కాలువ; పనివాడు
 ఓడు=త. పెదవిక్రిందిచోటు
 ఓత్కంఠ్యము=సం. తపాతపా
 ఓత్కృష్టము=సం. గొప్పతనము
 ఓత్తానపాది=సం. ద్రువుడు
 ఓత్కుక్కుము=తీవ్రమైన కోరిక
 ఓదనికుడు=సం. తిండిపోతు
 ఓదల=దే. తల; నడితల
 ఓదార్యము=సం. ఉదారత్వము

ఓదాసీన్యము=సం. ఉపేక్ష; వైరాగ్యము
 ఓద్దాలకము=సం. పుట్టతేనె
 ఓద్దత్తము=సం. ఏవు
 ఓన్నత్యము=సం. గొప్పతనము
 ఓషధర్యము = సం. పాషండధర్మము
 ఓషయికము = సం. యుక్తము
 ఓషవస్త్రము = సం. ఉపవాసము
 ఓషవిభక్తికము = సం. ఉషవిభక్తికి సంబం
 దించినది
 ఓపాసనము = సం. అగ్ని ఉపాసన
 ఓరభ్రకము = సం. గొట్టెలసమూహము
 ఓరసుడు=సం. ధర్మపత్నియందు పుట్టిన
 కొడుకు
 ఓశీరము=సం. చామరదండము;
 శయనము; ఆసనము
 ఓషధము = సం. మందు
 ఓషరము = సం. జాతిఉప్పు; సూదంటు
 జాయి
 ఓష్ఠకము = సం. ఒంటెల సమూహము
 ఓసు = దే. సాగను; ఒయారము
 ఓసుకాడు = దే. విలాసపురుషుడు; అంధ
 గాడు

కంకటము=సం. కవచము
 కంకటి=త. మంచము
 కంకటి రజ్జువు = దే. నులక
 కంకణము = చేతికడియము; నీటిబొట్టు
 కంకతము = సం. దుష్టన
 కంకవత్రము=సం. బాణము; అమ్ము
 కంకముఖము=సం. పటుకాటు
 కంకర=త. కఠినము; శిలావిశేషము
 కంకాళము=సం. ఎముకలగూడు; అస్థి
 పంజరము
 కంకి = దే. బొన్న మొదలగువాని వెన్న
 కంకు=దే. గద్దించు; తిట్టు

కంకుడు=నం. కవటబ్రాహ్మణుడు;
యముడు

కంగాణము = దే. కల్లమునందలి కావలి

కంగారు = దే. యుద్ధము; కలవరము

కంగాళి=హిం. నీచమైన; అత్యల్పమైన

కంగిస=దే. యుద్ధము

కంగు=దే. ధ్వనివిశేషము

కంచిమేక=ద్వ. పెద్ద పాదుగుగల ఒక జాతి
మేక

కంచుకము=నం. ఆవిక; కనచము

కంచుకి=నం. అంతఃపురపుకావలి వాడు;

విటుడు; పాము

కంచుకాగడాలు=దే. ప్రకాశించేదివిటీలు

కంజము = నం. పద్మము; అమృతము

కంజయోని = నం. బ్రహ్మ

కంజాతము = నం. పద్మము

కంటక = నం. ఎఱ్ఱతెమ్మెద

కంటకఫలము=నం. పనస

కంటకము = నం. ముల్లు; దోషము

కంటకము = దే. విరోధము

కంటకుడు = నం. నీచశత్రువు; కఠిమడు

కంటగించే=దే. ద్వేషించే

కంటగిల్లు = దే. నొచ్చే

కంటు = దే. వగ; విరోధము

కంటి = త. కంఠాభరణము

కంఠగుణిక = నం. వీణ

కంఠపాశము = నం. ఉరిత్రాడు; పలుపు

కంఠబిలము = నం. గొంతు

కంఠము=నం. నమీవము; కుత్తుక; కుత్తుక

యొక్క ధ్వని

కంఠశృణాము = నం. వ్యర్థప్రసంగము

కంఠసూత్రము = నం. మంగళసూత్రము

కంఠీరవము = నం. సింహము

కంఠేరుడు = నం. దరిద్రుడు

కండ = త. మాంసము; పటికబెల్లము

కండకావరము = ద్వ. అహంకారము;

గర్భము

కండచక్కెర = త. పటికబెల్లము

కండరము = నం. స్నాయువు

కండూతి = నం. దురద; తీట

కండోలము = నం. గంప

కంత = త. నందు; రంధ్రము

కంతి = త. వాపు; బొప్పి

కంతు = దే. గడుపు

కంతుడు = నం. మన్మథుడు

కంతువు = నం. గాదె

కంఠ = నం. బొంత; మట్టిగోడ

కంఠాపాలము = నం. ప్రాకారము

కందకము = దే. ఆగడ్డ

కందనకాయ = దే. గుండె

కందము = నం. గడ్డ; కందగడ్డ; మేఘము

కందరము = నం. గుహ; అంకుశము

కందర్పుడు = నం. మన్మథుడు

కందశము = నం. క్రొత్తమొలక; మధుర

ధ్వని

కందళించే = నం. అంకురించే

కందళికము = దే. గంత

కందాయము = నం. నాలుగుమాసముల

కాలము

కందు = దే. తపించే; బిడ్డ

కందుకము = నం. బంతి

కందురు=త. కందురీగ

కందువ = దే. ప్రదేశము; సామర్థ్యము

కందువాలు = దే. మలినమగు

కందువు = దే. పసిబిడ్డ

కందిన = దే. బండి ఇగునునకు పూయు

మసి

కంధరము = నం. మబ్బు; మెడ

కంధి = నం. నముద్రము

కంపనము = నం. కదలుట; కదలునది

కంబమయ్య = త. నరసింహస్వామి

కంబము = త. స్తంభము

కంబు = నం. నీరు; తల; గాలి; నెమలి

కంబువు = సం. శంఖము; ఏనుగు
 కకపాల = త. సన్యాసులసంచి
 కకుద్మంతము = సం. ఎద్దు
 కక్కు = దే. వాంతి
 కక్ష = సం. పోటి; కచ్చే
 కచ్చె = త. కలహము
 కచ్చే = త. గోచి
 కచ్చవము = సం. తాబేలు; ఒక నిధి
 కచ్చసి = సం. ఆడుతాబేలు; సరస్వతీ
 నీణ

కటాక్షము = సం. కడగంటి చూపు
 కటారి = త. కత్తి
 కటి = సం. మొల; పిఱుడు
 కటిసూత్రము = సం. మొలత్రాడు
 కట్టడి = దే. ఏర్పాటు; నియమము
 కట్టిడి = దే. క్రూరుడు; నిర్దయ
 కఠోరము = సం. కఠినము; క్రూరము
 కడ = త. దిక్కు; చివర; స్థానము
 కడగండ్లు = దే. కష్టము; ఇడుమలు
 కలగమ్మ = ద్య. కటాక్షము
 కడలి కూతురు = దే. సిరి; లక్ష్మి
 కడిమి = దే. శౌర్యము; బలము
 కడిమిడి = దే. వచ్చినేల
 కడు = దే. మిగుల
 కడుదురు = త. కందురీగ
 కణుదురు = త. కందురీగ
 కతము = త. కారణము; గుఱుతు
 కత్తళము = దే. కవచము
 కదంబము = స. మిశ్రము
 కదంబించు = సం. మిశ్రమగు
 కదనము = సం. యుద్ధము; పాపము
 కదరము = సం. ఉపసము
 కదళి = సం. ఆరటి
 కదుము = దే. బొప్పి; ఆక్రమించే
 కదుపు = త. మంద; గోసమూహము
 కదురు = దే. నూలునడకు సాధనము

కనకము = సం. బంగారము; ఉమ్మెత్త
 కనరు = దే. వెగటు
 కనలు = దే. కోవగించే; మండు
 కనికరము = దే. కరుణ; శోకము, దయ
 కనీనిక = సం. కంటిపాప
 కనీసము = త. అధమము
 కను = దే. చూచే; ప్రసవించే
 కనుఘ్రాము = దే. మోసగించే
 కనుకుట్టు = దే. అనూయ
 కనుచాటు = దే. రహస్యము
 కనుమొఱగు = దే. వంచించే
 కన్య = సం. పెండ్లికాని పడుచే
 కన్యాశుల్కము = సం. ఓలి
 కపటము = సం. మోసము
 కపాలము = సం. తలపుట్టె; గుంపు
 కపి = సం. కోతి; పంది
 కపిత్థము = సం. వెలగ
 కపురము = త. కర్పూరము
 కపోతము = సం. పావురము
 కపోలము = సం. చెక్కిలి
 కపము = సం. తెమడ; క్లేష్మము
 కబరి = సం. కొప్ప
 కబళము = సం. ముద్ద; గ్రాసము
 కబళించే = సం. మ్రింగు
 కబోది = దే. కనులులేనివాడు
 కబ్బము = త. కావ్యము; ప్రబంధము
 కమరము = సం. తాబేలు; భిక్షాపాత్రము
 కమనీయము = సం. మనోహరము
 కమరు = దే. కాలు; కాలినల్లనగు
 కమల = సం. లక్ష్మి; ఒక పలవృక్షము
 కమలము = సం. పద్మము; నీరు
 కమ్మ = దే. జోబు; తియ్యనిది
 కమ్మగాడ్పు = దే. మలయమూలము
 కయిపు = హి. మత్తు
 కరము = దే. మిక్కిలి
 కరము = సం. చేయి; తొండము

కరరుహము = పం. గోరు; నఖము
 కరవాలము = సం. కత్తి; ఖడ్గము
 కరారు = హిం. నిర్ణయము; ఏర్పాటు
 కరాళము = సం. భయంకరమైనది
 కరి = సం. ఏనుగు; కోతి
 కరిమాచలము = సం. సింహము
 కరిసనము = త. కృషి; సేద్యము
 కర్మశము = సం. కఠినమైనది; దయలేనిది
 కర్తవ్యము = సం. చేయదగినది
 కర్వకుడు = సం. సేద్యకాడు
 కఱ = త. నలుపు; మఱక
 కఱటి = దే. మోసగాడు; దుర్జనుడు
 కఱివేలుపు = దే. కృష్ణుడు; నల్లనయ్య
 కలఱు = దే. కలగఁజేయు
 కలఱత = దే. వ్యాకులము; క్షోభము
 కలకంఠము = సం. కోయిల; హంస
 కలకంఠ = దే. పటికబెల్లము
 కలహము = సం. యుద్ధము; పోట్లాట
 కలహశముడు = సం. నారదుడు
 కలాపి = సం. వెనులి; జోష్పించెట్టు
 కలికము = దే. కంటికి వేసెడు మందు
 కలిమి = దే. సంపద; కలుగుట
 కలుగు = దే. రంధ్రము
 కల్యాణము = సం. శుభము; పెండ్లి
 కల్ల = దే. అసత్యము; తప్పు; మోసము
 కల్లోలము = సం. పెద్దలల; పంతోషము
 కల్లోలిని = నది; ఏలు
 కవ = దే. జేత; జెంట్
 కవాటము = సం. తలుపు
 కవియు = దే. వ్యాపించు
 కవ్వడి = దే. అర్జునుడు
 కవ్వము = దే. పెరుగు చిలుకుసాధనము
 కవ్వ = దే. అవహరించు; కబళించు
 కశేరుక = సం. వెన్నెముక
 కశ్మలము = సం. మలినము
 కషాయము = సం. ఔషధరసము; ఒగరు

కసి = దే. కోపము; దురద; కోరిక
 కసిమనఁగు = దే. చంపు; ఖండించు
 కసుగండు = దే. లేతబిడ్డ; నలుపు
 కసుగండు = దే. మిక్కిలివాడు; బాధచెందు
 కసుగాయ = దే. లేతకాయ
 కసుమాలము = త. మలినము; నీచము
 కస్తీ = దే. దుఃఖము
 కవ్వము = సం. బకము; కొంగ
 కళంకము = సం. మచ్చ; దోషము
 కళిత్రము = సం. భార్య; పిలుగు
 కళానిధి = సం. చంద్రుడు
 కళేబరము = సం. దేహము; మేను
 కల్ల = దే. గడ్డకట్టిన కుము

కాంక్ష = సం. కోరిక; ఇచ్చ
 కాంచనము = సం. బంగారము; సంపెంగ
 కాండము = సం. నమూనాము; నీరు; కాండ
 కాంత = సం. భార్య; స్త్రీ
 కాంతారము = సం. అడవి; పోరానిత్రోవ
 కాందిశీకుడు = సం. భయముచే
 పాటిపోవువాడు
 కాన్యము = కంచు
 కాక = దే. జ్వరము; తాపము; తపము;
 కోపము; ఉష్ణము
 కాకరపత్తి = త. బాణసంచు విశేషము
 కాకవెలుగు = దే. సూర్యుడు; ఉష్ణరశ్మి
 కాగడా = దే. చేతిదివిటీ
 కాగు = దే. తపించు; కోపడు; పెద్ద బాస
 కాఱు = దే. కాగఁజేయు
 కాజేయు = దే. అవహరించు
 కాడ = త. తొడిమ
 కాడి = త. కడుగునీరు; ఎద్దు మెడపై ఉంచెడు
 కట్ట
 కాడు = దే. నాటు
 కాండము = దే. వేడివస్తువుతో ఒత్తుట

కాపురము = దే. సంసారము; నివాసము
 కాక = దే. ఆశీరాద్యర్థమును, తప్ప అను
 అర్థమును తెలుపునది
 కాకతాళియము = సం. హరాత్తుగా కలిగినది
 కాకము = సం. కాకి; అల్పము
 కాకిచౌపు = ద్య. ఆకస్మికపు మృతి
 కాకు = దే. వ్యర్థము; శూన్యము
 కాకృత్యము = సం. అకార్యము; పశ్చాత్తాపము
 కాకోదరము = సం. పాము; సర్పము
 కాచము = సం. గాజు; కావడిఉట్టి
 కాచే = దే. రక్షించు; క్షమించే
 కాటకము = దే. కఱపు
 కాటా = హిం. పెద్దత్రాసు
 కాటిపాపడు = దే. గొల్లవాడు; శ్మశానము
 కామేవాడు
 కాటు = దే. కఱమేట; కఱచినగాయము;
 మాడి అడుగంటుట
 కాటుక = దే. అంజనము
 కాటులాడు = దే. కలహించే
 కాడు = త. శ్మశానము; అడవి; నాశము
 కాడుచేయు = త. నాశముచేయు
 కాణాచి = దే. చిరకాలవాస స్థానము
 కాననము = సం. అడవి; ఇల్లు
 కాననివాడు = దే. అంధుడు
 కానీనుడు = సం. కన్యకకొడుకు
 కానుక = దే. కానిక; ఉపాయనము
 కాపురుషుడు = సం. కుత్సితుడు
 కామ = దే. మగగుటి; కుచాగ్రము;
 తామరలోనగువానికాడ; గొడుగు మొ.
 వాని దండము
 కామకేళి = సం. సురతము
 కామదేవుడు = సం. మన్మథుడు
 కామము = సం. కోరిక; మోహము;
 కామ్యము; రేతస్సు; స్వేచ్ఛ
 కామయిత = సం. కాముకుడు
 కామరేఖ = సం. వేశ్య

కామల = సం. కామాల; కన్నులు వచ్చనగు
 వ్యాధి
 కామలము = సం. మరుభూమి; వసంత
 ఋతువు
 కాయకంటి = దే. కుబేరుడు
 కాయజాడు = సం. మన్మథుడు
 కాయము = సం. శరీరము; సమూహము
 కారాగారము = సం. చెఱసాల
 కారుమొగులు = దే. వానకాలపుమబ్బు
 కాటియ = త. బాధ; కష్టము
 కాటు = దే. ప్రవింత; రాలు; దట్టము;
 పరుషవచనము
 కాలజ్ఞాని = సం. కోడి
 కాలధర్మము = సం. చౌపు; మృతి
 కాలసర్పము = సం. నల్లత్రాచే
 కాలుడు = సం. యముడు; శివుడు
 కాలేయము = సం. కారిజము; యకృత్తు
 కావరము = సం. క్రొవ్వ; గర్భము
 కాసారము = సం. సరస్సు; కొలను

కింకరుడు = సం. మఱిచారకుడు
 కింకిణి = సం. గజ్జె; చిఱుగంట
 కించిత్తు = సం. కొంచెము
 కికురింత = దే. మోసము; వంచన
 కితవుడు = సం. వంచకుడు; జోదరి
 కినుక = దే. కోవము; అలుక
 కిరాతుడు = సం. బోయ
 కిధి = సం. పంది; వరాహము
 కిరీటి = సం. అర్జునుడు; కోడి
 కిల్చిపము = సం. పాపము; రోగము
 కిసలయము = సం. పల్లవము; చిగురు

క్రీమేతాయి = దే. ఇలకోడి
 క్రిచకము = సం. నన్నవెదురు

కీటకము = సం. పురుగు; కఠినము
 కీటమణి = సం. మిణుగురులు
 కీడు = త. అశుభము; హాని
 కీరము = సం. చిలుక
 కీరవాణి = సం. ఆడుది
 కీర్తన = సం. పాట
 కీర్తనము = సం. స్తుతి; పాగడిక
 కీర్తి = సం. యశము; ప్రకాశము; పేరు
 కీర్తించు = సం. స్తుతించు; పాగడు
 కీర్తిమేడు = సం. మరణించినవాడు
 కీల = సం. అగ్నిజ్వాల; మేకు
 కీలకము = దే. మర్మము
 కీలము = సం. మంట; మేకు; పువ్వులో ఒక
 భాగము
 కీలాలము = సం. నెత్తురు; నీరు
 కీలి = సం. అగ్ని
 కీలించు = సం. తగులు
 కీలు = త. అతుకు; మఱు; మర్మము;
 ఉపాయము; కొయ్యలకు పూసెడి
 ద్రవము

కుంజము = సం. పాదరిల్లు; ఏనుగు కొమ్ము
 కుంజరము = సం. ఏనుగు; శ్రేష్ఠము
 కుండవము = దే. బంగారము, అవరంజి
 కుండు = దే. క్రుంగు; కోకించు
 కుంభము = సం. కుండ; బలి అన్నము
 కుంభి = సం. ఏనుగు; మొసలి
 కుంభించు = సం. ఊపిరిబిగబట్టు
 కుంభిని = సం. భూమి; నేల
 కుంభీనపము = సం. విషపర్పము; పాము
 కుంభీరకుడు = సం. చోరుడు; దొంగ
 కుంభీరము = సం. మొసలి
 కుక్కుగొడుగు = ద్వ. పుట్టగొడుగు
 కుక్కి = దే. పల్లము; లోతు
 కుక్కుటము = సం. కవటము; కోడి; కుక్కు

కుక్కురము = సం. కుక్క; మాచినెత్రి
 కుక్షి = సం. కడుపు; జఠరము
 కుక్షింభరి = సం. పొట్టపోసే కొనువాడు
 కుచము = సం. వ్రనము
 కుచాననము = సం. చనుమొన; చూచుకము
 కుజనుడు = సం. కుత్సితుడు
 కుజము = సం. చెట్టు
 కుజాడు = అంగారకుడు
 కుటరము = సం. చేల్లగుంజ; తరికంబము
 కుటిలము = సం. నంకర; మోసము
 కుటిలుడు = సం. దుర్మార్గుడు
 కుటీరము = గుడిసె
 కుట్టని = సం. కుంటినకత్తె
 కుట్టారము = సం. వర్షతము
 కుట్టి = సం. విద్వాంసుడు
 కుట్టుతేలు = దే. ముల్లు; నీచుడు
 కుట్టె = దే. గుదస్థానము
 కుట్రలము = సం. మొగ్గ
 కుట్ర = దే. తంత్రము; మోసము
 కుట్రపువాడు = దే. గుడ్డలుకుట్టువాడు
 కుతరము = సం. చేల్లగుంజ
 కుతారము = సం. గొడ్డలి
 కుడ్యము = సం. గోడ; పూత
 కుతూహలము = సం. అసక్తి; కోరిక
 కుత్సితము = సం. నీచము; నికష్టము
 కుత్సితుడు = సం. నీచుడు; నికష్టుడు
 కుపితుడు = సం. కోపించినవాడు
 కుబేరుడు = సం. ధనాధిపతి; ఉత్తరదిక్పతి
 కుబ్జము = సం. మఱుగుణ్ణే
 కుమతి = సం. చెడ్డమనస్సు
 కుముదము = సం. తెల్లకలస; ఎట్ట తామర
 కుములు = దే. లోలోపల తపించు
 కుమ్ము = దే. పాడుచు; నివ్వు; జేగడము
 కుమ్మే = దే. పోటు
 కుమ్మెలువోవు = దే. గాయమగు
 కుయుక్తి = సం. మోసము

కురంగనాభి=సం. కస్తూరి
 కురంగమము = సం. జింక
 కురంగము=సం. జింక; కోతి
 కురండము = సం. అండవృద్ధి; బుడ్డ
 కురియు = దే. వర్షించు
 కురుంబము = సం. సమూహము; గుంపు
 కురులు = త. వెండ్రుకలు; ముంగురులు
 కురూపి=సం. అనాకారి
 కుర్కురము=సం. కుక్క
 కుర్దనము = సం. క్రీడ
 కుర్వాణుడు = సం. పనివాడు
 కుటుపు = దే. పుండు; వ్రణము
 కుటుమట్టము = దే. పొట్టిది
 కుటుపు = దే. తొడ
 కుట్టి = దే. పాడిఅవు
 కుట్టు = దే. కూయు
 కులకుడు = సం. కులశ్రేష్ఠుడు
 కులట = సం. అంకుటాలు
 కులము = సం. వంశము; తెగ; ఇల్లు;
 ఊరు; శరీరము
 కులాయము = సం. వక్షిమాడు; చోటు
 కులాలుడు=సం. కుమ్మరవాడు
 కులిశము = సం. వజ్రాయుధము
 కులీనుడు = సం. మంచికులమున పుట్టిన
 వాడు
 కులుకు=దే. శృంగారపు కదలిక; మురియు
 కుల్య=సం. కాలువ; నీటిగొట్టము
 కుల్యము=సం. ఎముక; మాంసము
 కులయము=సం. కలువ; భూమండలము
 కుమిందుడు=సం. సాలివాడు
 కుశము = సం. దర్భ; ఒక ద్వీపము
 కుసుమము=సం. పూవు; స్త్రీరజస్సు

కూ

కూక=దే. అఱపు; ఆర్ద్రాని
 కూకటి=త. జోట్టు; ప్రధానము

కూకరించు=దే. కూకలువేయు
 కూకు=దే. అస్తమించు; క్రుంకు
 కూత=దే. కేక; కూయుట
 కూతకైదువు=దే. శంఖము
 కూతవేటు=దే. కేకవినిపించుదూరము
 కూకి = దే. పావురము
 కూజితము = సం. వక్షికూత; అవ్యక్తధ్వని
 కూటమి=దే. కూడిక; సురతము
 కూటము=దూ. కపటము; సమూహము;
 అసత్యము
 కూటువు = దే. ప్రోగు; రాశి
 కూడ = దే. సహితము
 కూడబెట్టు=దే. నిలువచేయు
 కూడిక=దే. చేరిక; సంయోగము
 కూడు=దే. అన్నము; తగు; పొందు;
 అంకెలనుకలుపు

కూడుదల=దే. లాభము
 కూన=త. పిల్ల; బిడ్డ
 కూని=హిం. నరహత్య
 కూపము=సం. నుయ్యి; గుంట
 కూపారము=సం. సముద్రము
 కూరిమి=దే. ప్రేమ; స్నేహము
 కూరుకు=దే. నిద్రించు; నిద్ర
 కూరువు=దే. పుటన; సంధానము
 కూర్మము=సం. తాబేలు
 కూలంకష=సం. నది; ఏలు
 కూలంకషము=సం. సముద్రము
 కూర్మమైనది
 కూలు=దే. పడు; చేచ్చే
 కూష్మాండము=సం. గుమ్మడి
 కూళ=త. క్రూరుడు; కుత్సితుడు

కృ

కృకవాకువు=సం. నెమలి; కోడి; తొండ
 కృకటిక=సం. పెడతల
 కృతము=సం. బాధ; పాపము

కృతకము=సం. కల్పితమైనది
కృతఘ్నుడు=సం. చేసిన మేలు మఱచిన
వాడు

కృతజ్ఞము = సం. కుక్క
కృతజ్ఞుడు=సం. చేసిన మేలు తలచువాడు
కృతాంజలి=సం. జోడించిన దోసిలి నమస్క
రించు వాడు

కృతాంతుడు=సం. యముడు
కృతార్థుడు=సం. దన్యుడు; కృత
కృత్యుడు
కృత్రి=సం. తోలు; చెట్టుపట్ట
కృత్యము=సం. చేయదగినది; పని
కృత్రిమము=సం. కల్పితము
కృన=సం. దయ; కనికరము
కృనణుడు= సం. లోబి; నీచుడు
కృపాణము=సం. కత్తి; ఖడ్గము
కృపాళువు=సం. దయగలవాడు
కృశానువు=సం. అగ్ని
కృషి = సం. సేద్యము; వ్రయత్నము
కృషీవలుడు=రైతు; సేద్యగాడు

కై

కెంపు=దే. ఎఱుపు; వద్దరాగమణి
కెంపుకంటి=దే. కోయిల
కెంపుగాము=ద్య. అంగారకుడు
కెడ=దే. పార్శ్వము
కెడయిక=దే. పడుట; చొవు
కెడయు= దే. పడు; చేచ్చు
కెడవు=దే. పాటు; పతనము
కెరకొట్టు= దే. కలకలకూయు
కెరటము= దే. అల
కెరలియాడు= దే. చెలరేగు
కెరలు=దే. ఆతిశయించు
కెరలు వాడుచు=దే. వర్తిల్లు; విజృంభించు
కెలకు= దే. రేపు; పెల్లగించు; దిక్కు;
ప్రక్క

కెలను= దే. దిక్కు; పార్శ్వము
కెలయు=దే. విజృంభించు
కెలవు=దే. అనురాగము
కెలనము=దే. అక్కట; పని
కెళవు=దే. దూరము

కై

కేంద్రము=సం. మధ్యస్థానము; నాలి
కేక=దే. పెద్దకూత
కేక=సం. నెమలికూత
కేకరము=సం. మెల్లకన్ను
కేకరించు=దే. కేకలువేయు
కేకి=సం. నెమలి; మయూరము
కేకినలు=దే. చేప్పట్లు; అంజలులు
కేతకి=సం. మొగలి; గేదె
కేతనము=సం. టెక్కిము; గుఱుతు; ఇల్లు
కేతువు=సం. ఒకగ్రహము; టెక్కిము
గుఱుతు
కేరించు=దే. పరిహసించు; విజృంభించు
కేలు= త. చేయి ; తొండము
కేలుమొగ్గ=త. అంజలి; చేమొడ్డు
కేలుసాచు=త. యాచించు
కేశము=సం. వెండ్రుక; కురువేరు
కేశపుడు=సం. విష్ణువు
కేసరము=సం. జోలు; కింజల్కము; పుష్పము
యొక్క పురుషోత్పత్త్యవయవము
కేసరి=సం. సింహము; గుఱ్ఱము
కేశాకూళి=త. క్షీడాసరస్సు
కేశి=స. ఆట; పరిహాసము
కేశిక=త. నృత్యము

కై

కైంకర్యము=సం. దేవునికిచేయు సేవ
కైకట్టు=ద్య. చేమొడ్డు; సందర్భము
కైకాను= దే. గ్రహించు ; పూను
కైకోలు= దే. అంగీకారము

కైటభజిత్తు=సం. విష్ణువు
కైతవము=సం. కవటము; జౌదము
కైదువు=దే. ఆయుధము
కైవదము=త. సమస్య; చిక్కుప్రశ్న
కైపు=దే. అందము; విజృంభణము; విధము;

మత్తు

కైరవుడు=సం. జౌదరి; పగవాడు
కైలాటము=దే. మాయోపాయము
కైలాసము=సం. వెండికొండ
కైవడి=దే. విధము; పోలిక
కైవర్పుడు=సం. జౌలరి
కైవల్యము=సం. మోక్షము; నిర్వాణము
కైవసము=దే. అధీనము ; వశము
కైవారము=త. స్త్రీత్రము; పాగడ్డ
కైవ్రాలు=దే. ఒలుగు; పడు; క్రిందికిదిగు
కైసీత=ద్య. అలంకారము
కైసీయు=ద్య. అలంకరించు; పూజించు

కా

కొంకనక్క=దే. చిన్నజాతినక్క
కొంకర=దే. వంకర
కొంకి=దే. వంపుచీల; దోటి
కొంకు=దే. భయము; సంకోచము
కొంగ=త. బకము
కొంగకాళ్ళు=ద్య. నిడువుకాళ్ళు
కొంగు=దే. వస్త్రపుచెఱుగు
కొంగుమాయు=దే. బహిష్టయగు
కొంచెకత్తె=త. అల్పురాలు
కొంచెము=త. న్యూనత; అల్పము
కొండ=త. పర్వతము
కొండచిలువ=దే. అజగరము
కొండాటము=దే. స్తుతి; సంతోషము
కొండాడు=దే. పాగడ్డ; స్తుతించు
కొండి = దే. తేలుతోడ
కొండెము=దే. చొడి
కొందలపడు=ద్య. కలతపడు; సంక్షోభించు

కొక్కురించు=దే. వెక్కిరించు
కొక్కు=దే. పందికొక్కు
కొక్కిర=త. బకము
కొట్టుము=దే. వడ్డదంపకము
కొదవ=దే. కొఱత; తక్కువ
కొన=త. చివర
కొనియాడు=దే. నుతించు; ఆదరించు
కొనుగోలు=దే. క్రయము; కొనుట
కొమరాలు=ద్య. యౌవనవతి; సౌందర్యవతి
కొమ్ము=దే. శాఖ; అడుది
కొమ్ముకాడు=దే. వరాహము; అగసాలె
వాడు
కొఱ = దే. కొఱత; ప్రయోజనము
కొఱకొఱలాడు=దే. కోపగించు
కొఱగామి=దే. ఆకార్యము ; దుర్లక్షణము,
దోషము
కొఱప్రాణము=దే. కొనప్రాణము
కొఱుకరానికొయ్య=దే. పెడసరి; మూర్ఖుడు
కొఱుకు= తే. కఱచు; మేహరోగవిశేషము
కొఱ్ఱు=దే. మేకు; ఘోలము
కొల=దే. పావము; హింస; కొలత
కొలది=దే. కొంచెము; శక్యము
కొలను=దే. సరస్సు
కొలుచు=దే. ఉపాసించు; సేవించు; ధాన్య
దులు కొలుచు
కొల్ల=దే. దోపుడు; సమృద్ధము
కొల్లగొను=దే. దోచుకొను
కొన=దే. కొన
కొనరు=దే. విజృంభించు; సంకోచించు;
ప్రార్థించు; యాచించు

కా

కోటరము=సం. చెట్టుతోట్ట
కోటి=సం. సమూహము; ఒక సంఖ్య
కోటికాడు=దే. వేగువాడు
కోటిరము=సం. కిరీటము

కోడిగము=దే. వరిహసము; ఎగతాళి
 కోడే=దే. తరుణము; గిత్త; విటుడు
 కోడకాడు=దే. విటుడు
 కోనేటు=ధ్వ. పుష్కరిణి
 కోమలి=త. అందమైన ఆడుది
 కోయిల=దే. గుడి
 కోయిల = త. కోకిలము
 కోరకము=సం. మొగ్గ
 కోలాహలము=సం. కలకలము
 కోలుకొను=దే. తేలుకొను
 కోలుపోవు=దే. పోగొట్టుకొను
 కోవిదుడు=సం. విద్యాంసుడు; చదువరి
 కోవెల=త. కోకిలము
 కోవెల=దే. గుడి
 కోశము=సం. విమంటువు; పుస్తకము;
 ముచ్చము
 కోశాగారము=సం. బొక్కనము

కౌ

కోగిలింత=త. ఆలింగవము
 కొను=దే. వడుమ; వింటినడుము
 కోపనము=సం. గోచి

క్ర

క్రంత=త. రంధ్రము; సందుత్రోవ
 క్రకవము=సం. అంపము
 క్రచ్చేట=దే. శీఘ్రముగా
 క్రతువు=సం. యజ్ఞము; శక్తి
 క్రమ్మట=దే. మరల
 క్రమ్మట=దే. మరల
 క్రయము=సం. వెల; కొనుగోలు

క్రా

క్రాంతి=సం. మీటుట; తిరుగుట
 క్రాగు=దే. తపించు; కాగు
 క్రాలు=దే. ప్రకాశించు; ఒప్పు

క్రి

క్రించు=త. అల్పుడు
 క్రిక్కుటిల్లు=దే. వణకు
 క్రిమి=పురుగు; లక్ష్మ

క్రి

క్రిగడుపు=దే. పాత్తికడుపు
 క్రిడించు=సం. అటలాడు; రమించు; వివా
 రించు
 క్రిసిడ=దే. క్రిందిసిడ

క్రు

క్రుంకు=దే. అస్తమించు; మునుగు
 క్రుంగు=దే. దిగబడు; నశించు
 క్రుద్ధుడు=సం. కోపించినవాడు
 క్రుమ్మరు=దే. తిరుగు; మెలగు

క్రూ

క్రూరము=సం. నొప్పించునది; గట్టిది

క్రే

క్రేంకారము=సం. ధ్వని; శారికాది ధ్వని
 క్రేపు=దే. దూడ; శిఖరము
 క్రేవ=దే. పార్శ్వము

క్రా

క్రాందావి=దే. మంచినరమళము
 క్రొత్తడి=దే. వతివ్రత; మగనాలు
 క్రొన్నన=దే. క్రొత్తచిగురు
 క్రొమ్మావి=దే. క్రొత్తమామిడి
 క్రొప్పిరి=దే. క్రొత్తపుప్పము

క్రో

క్రోధము=సం. కోపము; కినుక
 క్రోలు=దే. త్రాగు; గ్రహించు

క్రోల్పులి=దే. పెద్దపులి
క్రోవి=దే. రంధ్రము; గొట్టము
క్రోశము=సం. ఏడుపు; ధ్వని; కోసు

క్రొ

క్రొంచము=సం. ఒకవక్షి; ఒకదీవి

క్రా

క్రాంతి=సం. బడలిక

క్రీ

క్రీష్టము=సం. క్లేశమునొందినది
క్రీష్టి=సం. దుఃఖము

క్రృ

క్రచ్చిత్తు=సం. అక్కడక్కడ
క్రణనము=సం. ధ్వని
క్రధనము=సం. కామేట
క్రథితము=సం. చక్కగాకాగినది

క్వా

క్వాచిత్కము=సం. అరుదైనది; ఎప్పుడో
కలుగునది
క్వాదము=సం. బాధ; కషాయము

ఖ

ఖ=సూర్యుడు
ఖం=సం. ఆకాశము; స్వర్గము
ఖండము=సం. ఒకభాగము; పెద్ద
భూభాగము
ఖండించు=సం. నఱకు
ఖండితము=సం. నఱకబడినది
ఖంబు=సం. ఆకాశము; స్వర్గము;
సూర్యుడు
ఖగవతి=సం. గరుత్మంతుడు; సూర్యుడు
ఖగము=సం. పక్షి; గ్రహము; బాణము

ఖడ్గము=సం. కత్తి; ఖడ్గమృగము
ఖదిరము=సం. చేండ్రచెట్టు
ఖననము=సం. పూడ్చుట; త్రవ్వట
ఖని=సం. గని
ఖరము=సం. గాడిద
ఖర్చరము=సం. తలపుట్టి; బిచ్చమెత్తుకొను
చిప్ప
ఖర్వాటుడు=బట్టతలవాడు
ఖలుడు=సం. దుడ్డనుడు; నీచుడు

ఖా

ఖాండవము=సం. ఇంద్రునివనము;
పటికబిల్లము
ఖాతము=సం. గోయి; అగడ్త; పుష్కరిణి
ఖాదనము=సం. తినుట; తిండి
ఖాద్యము=సం. తినదగినది

ఖి

ఖిన్నుడు=సం. దుఃఖమునొందినవాడు
ఖిలము=సం. చెడినది

ఖు

ఖురము=సం. మంగలికత్తి; గిట్ట
ఖురళి=సం. పాము

ఖే

ఖేచరము=సం. పక్షి
ఖేచరుడు=సం. దేవత; వేలుపు
ఖేదము=సం. దైన్యము; దుఃఖము
ఖేటకము=సం. డాలువాలు
ఖేలనము=సం. ఆట; క్రీడ
ఖేలి=సం. ఆట; బాణము; సూర్యుడు; పక్షి

ఖో

ఖోడుడు=సం. కుంటివాడు; శని

భ్యా

భ్యాతము=సం. ప్రసిద్ధికెక్కినది; చెప్పుట
భ్యాతి=సం. కీర్తి; ప్రసిద్ధి; స్తుతి
భ్యాతుడు=సం. ప్రసిద్ధుడు

గ

గంగ=దే. పూజ్యము; పెద్ద
గంగ=సం. గంగానది; నీరు
గంగడోలు=దే. ఆవులకును, ఎద్దులకును
మెడక్రింద ప్రేలాడెడు తోలు

గంగాదరము=సం. ఆకాశము; సముద్రము
గంగాదరుడు=సం. శివుడు
గంగాళము=దే. పెద్దలోహపుపాత్ర
గంజము=సం. తీరస్కారము; గని
గంజాయి=దే. మత్తుకలిగించెడి వదార్థము
గంట=దే. గడ్డిదుబ్బు
గంట = త. వాద్య విశేషము; కాలపరిమితి
గంటము=దే. తాటియాకుపై వ్రాయు సాద
నము

గంటి=దే. గాయము; దుఃఖము
గంటు=దే. ముడి; గాయము
గండడు=త. శూరుడు
గండగొడ్డలి=త. పరశువు
గండపెండరము=ద్య. బిరుదుగా కాలివి
దాల్చి అందె

గండము=సం. చెక్కిలి; ఆపాయము
గండరగండడు=త. శూరులలో శూరుడు
గండాడు=దే. రమించు
గండి=త. రంధ్రము; సందు
గండిదొంగ = ద్య. కన్నువు దొంగ
గండు = త. పొరువము; బలము
గండుపదము=సం. ఎట్టు; వానపాము
గండుపము=సం. పుక్కిలింత; పుడిపిలి
గండోలి=సం. కందురీగ
గండ్ర=దే. గట్టి; పెద్దది

గంత=త. బొంత

గంతు=దే. దుముకు

గంధము=సం. వాసన; చందనము

గంధమూషి=సం. మంచు; చుచుందరి

గంధర్వుడు=సం. గాయకుడు

గంధవహ=సం. ముక్కు; నాసిక

గంధోళి=సం. కందురీగ

గంబుర=త. కర్పూరము

గంభీరము=సం. రోతకలది; గ్రహింప
రానిది

గగవకునుమము=సం. శూన్యము

గగవము=త. దుర్లభము

గగవము=సం. ఆకాశము; శూన్యము

గగ్గోలు=దే. కలత; క్షోభము

గజము=సం. ఏనుగు; మూడడుగుల

పరిమాణము

గజ్జ=దే. తొడసందు

గజ్జారము=త. ఖర్చారము

గడన=త. సంపాదన; ఎన్నిక

గడవ=దే. వాకిటి క్రింది భాగము

గడించు=త. సంపాదించు

గడిదేలు=దే. సమర్థుడగు

గడువు=దే. విర్ణయకాలము

గడుసరి=దే. ఆసాద్యుడు; తెలివిగల వాడు

గడ్డు=దే. ఆసాద్యము; గట్టి

గణకుడు=సం. జోమ్యుడు; కరణము

గణన=సం. ఎన్నిక; తలచుట

గణవతి=సం. వినాయకుడు

గణము=సం. సమూహము; జాతి; తరగతి

గణితము=సం. గణితశాస్త్రము; లెక్కింప

బడినది

గణుతి=త. స్తోత్రము

గణుతించు=త. స్తోత్రముచేయు

గత్త=దే. ఎరువు

గత్తర=దే. ఉపద్రవము

గద=సం. ఒక ఆయుధము

గదాధరుఁడు=సం. విష్ణువు
 గద్దె=త. సింహాసనము
 గద్యము=సం. వచనము; చెప్పఁదగినది
 గని=త. లోహదులు పుట్టుచోటు
 గప్పాలు=హిం. ఆతిశయపు మాటలు
 గబ్బు=దే. దుర్గంధము
 గబ్బు=త. గర్వము; మదము
 గమకము=దే. యత్నము
 గమనము=సం. ప్రయాణము; తలఁపు
 గమికొను=దే. ప్రోగుపడు
 గమ్యము=సం. పొందఁదగినది
 గయ్యాళి=దే. దిక్కురించి మాటాడునది
 గరగర=దే. నిర్మలము; కాంతి
 గరళము=సం. విషము; గడ్డికుప్ప
 గరిత=త. ఇల్లాలు; పతివ్రత
 గరిమ=సం. గొప్పతనము; శ్రేష్ఠము
 గరిమిడికొక్కు=దే. పందికొక్కు
 గరిష్ఠము=సం. మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది
 గరుడధ్వజఁడు=సం. విష్ణువు
 గరుడిరౌతు = త. విష్ణువు
 గరుడుఁడు=సం. గరుత్మంతుఁడు
 గరుత్మంతము=సం. పక్షి
 గరువము=త. గర్వము; గౌరవము
 గరుసు=దే. మర్యాద; మేర
 గర్జనము=సం. కోపము; ధ్వని
 గర్జించు=సం. కోపించు; అఱచు
 గర్జము=సం. పల్లము; శ్మశానము; పిఱుఁ
 దుల మీది గుంట
 గర్జటము=సం. ఎలుక; పందికొక్కు
 గర్భము=సం. కడుపు; కడుపులోని పిండము;
 బిడ్డ
 గర్భాధానము=సం. నిషేకము; గర్భము
 కలిగించుట
 గర్భాశయము=సం. స్త్రీ గర్భమున పిండ
 ముండుచోటు
 గర్భించు=సం. నిందించు

గర్భము=సం. నింద్యము
 గర్భ్యఁడు=సం. అధముఁడు; నీచుఁడు
 గఱగొఱ=దే. తక్కువ
 గఱి=త. తెక్కు; బాణపు తెక్కు
 గఱువ=త. పెద్ద; గొప్పవాఁడు
 గలతరించు=దే. ఒడలు జేల్లమును
 గలిబిలి=దే. సందడి
 గల్లము=సం. చెక్కిలి
 గవను=దే. గోవురము; సింహద్వారము
 గవాక్షము=సం. కిటికీ
 గవి=దే. గుహ; పల్లము
 గవి=సం. ఆవు
 గవేషణ=సం. వెదకుట
 గవ్య=సం. ఆవులమంద
 గవ్యము=సం. గో సంబంధమైనది
 గన=దే. ఉబ్బనము
 గస్తీలు=దే. కావలివారు
 గహనము=సం. గుహ; అడవి
 గవ్వరము=సం. అడవి; గుహ; పొదరిల్లు
 గవ్వరి=సం. భూమి; నేల
 గళము=సం. కుత్తుక
 గళశుండిక=సం. కొండనాలుక
 గళస్తనము=సం. మేఁకమెడయందలి చన్ను

గా

గాంగేయుఁడు=సం. భీష్ముఁడు
 గాండీవము=సం. ఆర్జునుని విల్లు
 గాండీవి=సం. ఆర్జునుఁడు
 గాండ్రించు=దే. ముఖము ఉబ్బు
 గాంధర్వము=సం. సంగీతము; గుఱ్ఱము
 గాంభీర్యము=సం. గంభీరభావము
 గాడి=దే. నిడుపుగా ఏర్పఱచిన పల్లము
 గాఁడు=దే. కామమదము
 గాడీ=హిం. బండి
 గాడుపుమేపరి=దే. సర్పము
 గాడము=సం. అధికము

గాత=త. దెబ్బ
 గాతము=త. వల్లము
 గాతి=త. తిండి; గ్రాసము
 గాత్రము=దే. కంఠము; స్థూలము
 గాత్రము=సం. శరీరము; అవయవము
 గాథ=సం. చరిత్రము; పాట; పద్యము
 గాదిలి=దే. చుట్టము; ద్రియము
 గాధము=సం. లోతులేనిది
 గావము=సం. పంగీతము
 గాబరా=హిం. భయము; కలవరము;

తొందర

గాబు=దే. కొప్పర; పెద్దపాత్ర
 గాయకుడు=సం. పాటపాడువాడు
 గాయత్రి=సం. మంత్రవిశేషము
 యము=దే. కత్తిదెబ్బ; పుండు
 ాడము=త. మాయ; విషమంత్రము
 ాబము=త. గొప్పతనము; ప్రేమము
 ార్థము=సం. గూడిద
 గార్వస్తుము=సం. గృహస్థధర్మము
 గావుకేక=దే. పెద్ద ఆటపు; బలి జంతువు
 కేక

గాసటలీపట=దే. గందరగోళము
 గాసి=దే. శ్రమ; బాధ; వ్యర్థము
 గాసినేయు=దే. వాశముచేయు

గి

గిండి=దే. కమండలువు; సప్తమేడగల చెంబు
 గిట్టు=దే. ఆనుకూలించు; చేచ్చు; సశించు
 గిడ్డి=త. ఆవు
 గినుమాడు= దే. వంచించు
 గిరి =సం. కొండ; పూజ్యము
 గిరికము=సం. బొంగరము
 గిరిజ =సం. పార్వతి
 గిరిధరుడు = సం. విష్ణువు
 గిరిభిక్షు=సం. వజ్రాయుధము
 గిరిప్రవి,= సం. భూమి

గిటి = దే. వలయాకారపు రేఖ

గిలి = దే. భయము

గిలిగిలి=దే. చక్కలిగింత

గి

గీర్వాణము = సం. దేవభాష; సంస్కృతము

గీర్వాణుడు = సం. దేవుడు

గీవృతి = సం. బృహస్పతి

గు

గుంజాటవ = దే. వ్యసనము

గుండగయ్య=ద్య. దుష్టుడు

గుండము=త. నిప్పులగుంట; గొయ్యి

గుండె=దే. హృదయము; మనసు

గుంపితము=సం. కూర్చబడినది

గుంభనము=సం. రహస్యము; కూర్చుట

గుచ్చము=సం. పూగుత్తి; పాద

గుజగుజె=దే. వీడితము

గుజ్జేవేలువు=ద్య. విషాయకుడు

గుటుక్కును=దే. చేచ్చే

గుట్ట=త. చిన్నకొండ; రాశి

గుట్టు=త. రహస్యము; మర్మము

గుడము=సం. బెల్లము; బంతి

గుడారము = త. డేరా; పటకుటీరము

గుడి=త. దేవాలయము

గుడి=దే. పరివేషము; వలయాకారపు రేఖ

గుడుసు = దే. గుండ్రము; గుడిసె

గుడుసుకైదువు=దే. విష్ణుచక్రము

గుడ్డ = దే. వస్త్రము

గుణము = సం. స్వభావము; అల్లెత్రాడు

గుణుడు=సం. వంటవాడు

గుదగుదలాడు=దే. డగ్గత్తికతో ఏడ్చు

గుదము=సం. పాయువు; ముడ్డి; మూడి

గుది = దే. గుత్తి; పదములకూర్పు

గుదిగొను=దే. అతిశయించు; దట్టమగు

గుదియ=త. గద; గుదిగట్టు

గుర్తలించు=త. త్రవ్వ; పెళ్ళగించు
 గునుపు=దే. విలాసివిశేషము
 గున్న=త. పిల్ల; పొట్టి
 గున్నము=సం. రహస్యము; దాచబడినది
 గుప్పిలి=దే. పిడికిలి
 గుప్పమను=దే. ఒక్కమాటుగా వెల్లడియగు
 గుబాళించు=దే. వాసనకొట్టు
 గుబ్బు = త. కుచము; గొడుగుమీది గుబ్బు
 గుబ్బలాడి=దే. యౌవనము గల ఆడుది
 గుమికాడు=దే. కాకి
 గుముకు = దే. పిడికిటితో బొడుచు
 గురుత్వము = సం. గొప్పతనము; భారము
 గురువు = సం. ఉపాధ్యాయుడు; బ్రహ్మస్థి
 గుర్విణి=సం. గర్విణి; చూలాలు
 గుఱక = దే. నిద్రయందలి ద్వని
 గుఱి=దే. లక్ష్మము; గుఱుతు
 గుఱుతు=దే. అనవాలు; మేర
 గులాము = త. దాసుడు; దాసురాలు
 గుల్మము = సం. పాద; వ్యాధివిశేషము
 గున్వ=దే. ఆదవి పాపురము; కపోతము
 గున్వకుత్తుక=పీనస్వరము
 గుహ=సం. కొండలిలము; హృదయము
 గుహ్యము=సం. ఏకాంతము; నెవము; స్త్రీ
 పురుషుల గుఱి

గూ

గూటము = త. గుంజ; మేకు
 గూడచారి = సం. వేగులవాడు
 గూడము=సం. రహస్యము; స్త్రీపురుషుల
 గుఱి
 గూడాగారము=సం. చెఱసాల
 గూన=దే. పెద్దకుండ
 గూనివాడు=దే. కుబ్జుడు
 గూను=దే. నడుముమీది పంపు
 గూబ=దే. కర్ణమూలము
 గూబ=త. గ్రుడ్లగూబ

గృ

గృధము = సం. గర్ద
 గృహగోధిక = సం. బల్లి
 గృహచ్చిద్రము = సం. కుటుంబ కలహము;
 కుటుంబ రహస్యము
 గృహము = సం. ఇల్లు; భార్య
 గృహమృగము = సం. కుక్క
 గృహమేది = సం. గృహస్థుడు; యజమాని
 గృహగతుడు = సం. అతిథి
 గృహి = సం. గృహస్థుడు
 గృహిణి = సం. ఇల్లలు; ఎఱ్ఱ తమ్మెద;
 కందురీగ
 గృహీతము = సం. గ్రహింపబడినది
 గృహ్యము = సం. స్వాధీనము; పెంపుడ
 జంతువు

గ

గంటించు = దే. తోచివైచు; ఓడించు
 గంటు = దే. తోయు; తొలగ
 గగ్గలు = దే. గేలి; పరిహాసము
 గనయు = దే. పుష్టియగు
 గబ్బు = దే. అనహరించు; గ్రహించు
 గెబ్బు = త. గర్వము
 గల = దే. గోల; గుత్తి
 గెలుచు = దే. జయించు
 గెల్లు = త. కలకలద్వని

గే

గేడికాళ్లవాడు=దే. కొంగకాళ్లవాడు
 గేదగి=త. మొగలి
 గేదె=దే. బట్టె
 గేయము=దే. సం. పాట; పాడదగినది
 గేలి=త. పరిహాసము
 గేస్తు=త. గృహస్థుడు
 గేహము = సం. ఇల్లు

గోహరి = పం. ఇంటికడప

గొంగ = దే. శత్రువు; పంహారకుడు
 గొంగడి = దే. కంబళి
 గొంజే = దే. గొడ్రాలు;
 గొంతి = త. కుంతి; అడుది
 గొంతు = దే. కంఠద్వని; కంఠము
 గొంతుక = దే. కంఠము; గొంతు
 గొంతెను కోరిక = దే. అపాద్యవు కోరిక
 గొందీ = దే. మూల; పన్నవి నందు
 గొడ్డము = దే. ఉపద్రవము
 గొడ్డు = దే. గొడ్రాలితనము; శూన్యము;
 పశువు

గొడ్డువోవు = దే. వ్యర్థమగు
 గొడ్రాలు = దే. బిడ్డలుకవని అడుది
 గొర = దే. అడకలి; కోపము
 గొరగొర = దే. పగ; విరోధము
 గొవకొను = దే. యత్నించు; స్థిరపడు
 గొవయము = త. వింటివారి
 గొబ్బిల్లు = దే. బాలికాక్రీడా విశేషము
 గొరక = త. మృగవిశేషము; ఇనుపబాణము
 గొఱకు = త. నీచుడు; దుష్టుడు
 గొఱుగు = దే. క్షౌరముచేయు
 గొల = త. గెల; గుత్తి
 గొలకలు = దే. లాటిచేప్పులు
 గొల్లత = త. గోపిక; గొల్లది
 గొల్లబాను = దే. ఒక అకువచ్చని పురుగు;
 గొల్లది

గోదురు = దే. పెద్ద; పెద్దకప్పు
 గోకులము = పం. అవులమంద; ప్రేవల్లె
 గోచరించు = పం. అగవడు; స్మరించు
 గోత్రము = పం. వంశము; పేరు; కొండ
 గోద = దే. ఎద్దు

గోధ = పం. ఉడుము

గోధి = పం. వోపలు; పాలము
 గోదూమము = పం. గోడుమలు
 గోనపము = పం. కొండచిలువ
 గోపాలుడు = పం. కృష్ణుడు; గొల్లవాడు
 గోవుచ్చము = పం. కొండముచ్చు; అవుతోడ
 గోవురము = పం. గవమ; వాకిలి; స్వర్గము
 గోవ్యము = పం. దాచబడినది
 గోమయచ్చితము = పం. కుక్కగొడుగు
 గోమయము = పం. పేద
 గోమాయువు = పం. వక్క; జంబుకము
 గోముఖము = పం. మొసలి; ఒకవాద్యము
 గోరి = పం. కట్టిన నమాధి
 గోరు = త. నఖము; అల్పము
 గోల = దే. అల్లరి; ముగ్ధ; స్త్రీ
 గోలాంగూలము = పం. కొండముచ్చు; కోతి
 గోవు = పం. అవు; భూమి; దిక్కు
 గోవుచ్చము = పం. అబోతు
 గోష్ఠము = పం. అవులమంద ఉండుచోటు
 గోష్ఠి = పం. పరి; నల్లనము
 గోసర్గము = పం. ప్రభాతము; వేకువ
 గోను = త. అపదూఱు; దూఱు
 గోస్తవి = పం. ద్రాక్ష; ఒకనది
 గోహత్య = పం. అవునుచంపుట
 గోవారి = దే. పరాక్రమము
 గోలము = పం. గుండ్రనిది; మండలము

గోణము = పం. అవ్రధానము
 గోరము = పం. ఎఱ్ఱనిది; తెల్లనిది
 గోరవము = పం. గొప్పతనము; మర్యాద
 గోరి = పం. పార్వతి; సమర్థుడని కన్య
 గోరు = పం. ఏనుగు; పెద్దబాకా
 గోలు = దే. దుర్గంధము

గ్ర

గ్రంథకర్త = సం. పుస్తకము రచించెడి వాడు

గ్రంథకుటీ = సం. వ్రాసెడిగది

గ్రంథనము = సం. రచన; కూర్పు

గ్రంథసాంగుడు = సం. మేరా వంతుడు;
అధికప్రసంగి

ద్రంధి = సం. కంటి; గనుపు; ముడి

గ్రక్కతిల్లు = దే. మిగులభయపడు

గ్రక్కున = దే. శీఘ్రముగా; త్వరగా

గ్రథనము = సం. కూర్పుట; రచించుట

గ్రథితము = సం. కూర్చబడినది

గ్రద్ధ = త. గద్ద; గృధ్రము

గ్రద్ధన = దే. శీఘ్రముగా

గ్రసనము = సం. పట్టుకొనుట

గ్రసించు = సం. తిను; మ్రింగు

గ్రస్తము = సం. పట్టుకొనబడినది; లోపించి
నది

గ్రహచారము = సం. దురదృష్టము; గ్రహ
ముల సంచారము

గ్రహణము = సం. గ్రహించుట; పట్టుకొను;
ఆదరించుట

గ్రహవతి = సం. సూర్యుడు

గ్రహము = సం. సూర్యాదిగ్రహము; గ్రహిం
చుట

గ్రహించు = సం. తీసికొను

గ్రహీత = సం. గ్రహించువాడు

గ్రహీనుడు = సం. గాలిసోకినవాడు

గ్రా

గ్రాద = దే. కదుము; బొప్పి

గ్రామటిక = సం. పల్లె

గ్రామణి = సం. ముఖ్యుడు

గ్రామము = సం. ఊరు; సమూహము

గ్రామసింహము = సం. కుక్క

గ్రామస్థుడు = సం. పల్లెటూరివాడు

గ్రామికుడు = సం. గ్రామాధికారి; పల్లెటూరి
వాడు

గ్రామీణ = సం. వేశ్య; ఊరిది

గ్రామీయుడు = సం. పల్లెటూరి వాడు

గ్రామేయి = సం. వేశ్య

గ్రామ్యధర్మము = సం. సంభోగము; సురతము

గ్రామ్యము = సం. ఊరియందలిది; పామ
రము

గ్రామ్యసుఖము = సం. సంభోగము; రతి

గ్రాసము = సం. కొండ; ఆయి

గ్రాసము = సం. గడ్డి; ఆహారము

గ్రాహకము = సం. డేగ; గ్రహించునది

గ్రాహము = సం. మొసలి; పట్టుదల

గ్రాహ్యము = సం. గ్రహింపదగినది

గ్రి

గ్రివ = సం. మెడ; గ్రీవము

గ్రిష్మము = సం. వేడిమి; వేసంగి

గ్రు

గ్రుడ్డిదీపము = దే. కాంతిలేని దీపము

గ్రుడ్డివాటు = దే. దైవికము

గ్రుడ్డు = దే. కనుగ్రుడ్డు; పక్షిగ్రుడ్డు

గ్రుడ్డుకానుపు = దే. సర్పము; పక్షి

గ్రుడ్డుగూబ = దే. మూకము

గ్రుడ్డు = సం. పిడికిటిపోటు

గ్రుడ్డులాడ = దే. యుద్ధము; గ్రుడ్డుకొనుచు
పోట్లాడుట

గ్రి

గ్రివేయము = సం. మెడను కట్టెడు త్రాడు;
కంటి

గ్రా

గ్రచ్చు = దే. త్రవ్వ; పల్లముచేయు

గ్రాయ్య = దే. పల్లమగు

గ్లా

గ్లాని = సం. రోగము; క్రమముచేత కల్గిన
దౌర్బల్యము

గ్లానుడు = సం. అలసినవాడు

గ్లా

గ్లా = సం. చంద్రుడు; కర్పూరము

ఘ

ఘంట = సం. గంట; అటువది నిమిషము
కాలము

ఘంటాపథము = సం. నిరాటంకము;
రాజమార్గము

ఘట = సం. ఏనుగుల సమూహము

ఘటనము = సం. కూర్పుట; కలుగుట

ఘటము = సం. కుండ; దేహము

ఘటిక = సం. గడియ; చిన్నకుండ

ఘటికారము = సం. గడియారము

ఘట్టము = సం. తీరము; రేవు

ఘనము = సం. గొప్ప; మేఘము

ఘనశ్రోణి = సం. భూమి; నేల

ఘనసారము = సం. కర్పూరము

ఘనాఘనము = సం. వర్షమేఘము;

తొలిమేఘము

ఘనీభవించు = సం. గడ్డకట్టు

ఘనుడు = సం. గొప్పవాడు

ఘనోపరిము = సం. వడగల్గ

ఘరట్టము = సం. తిరుగలి

ఘర్జరము = సం. కొండదారి; గ్రుడ్లగూబ

ఘర్మము = సం. చెమట; ఎండ

ఘర్షణము = సం. రాపిడి; ధ్వని

ఘో

ఘోతకుడు = సం. చేంపువాడు; బాధించు
వాడు

ఘోతము = సం. చేంపుట; దెబ్బ

ఘోసము = సం. లేతగడ్డి; కబళము

ఘ్న

ఘ్నర్తురము = సం. పందిఅఱపు

ఘ్నపితము = సం. చాటుబడినది

ఘ్నా

ఘ్నాకము = సం. గ్రుడ్లగూబ

ఘ్నార్థిల్లు = సం. మ్రోగు; తిరుగుడుపడు

ఘ్న

ఘ్నా = సం. దయ; రోత

ఘ్నాణి = సం. వెలుగు; కిరణము

ఘ్నతము = సం. నేయి; నీరు

ఘో

ఘోటకము = సం. గుఱ్ఱము; ఆశ్వుము

ఘోటి = సం. అడుగుఱ్ఱము

ఘోణ = సం. నాసిక; ముక్కు

ఘోణి = సం. ఏనుగుదోమ; పంది

ఘోరదర్శనము = సం. పెద్దపులి

ఘోరము = సం. నక్క; విషము; భయ
కరము

ఘోష = సం. ధ్వని

ఘోషకుడు = సం. చోటించేవాడు

ఘోషణ = సం. చోటించుట

ఘోషము = సం. ఉటుము; ధ్వని; ఆ
మంద

ఘోషవతి = సం. వీణ

ఘ్నా

ఘ్నాణము = సం. ముక్కు; వాసన చూచే

ఘ్నాణించు = సం. ఆఘ్నాణిం
మూర్ఖును

ఘ్నాతము = సం. వాసనచూడబడినది

ఘ్రే

ఘ్రేయము=సం. వాసనచూడఁదగినది

ఘ్రే

చంక్రమణము=సం. దాటుట; కదలుట
 చంచరీకము=సం. భృంగము; తుమ్మెద
 చంచల = సం. మెఱపు; లక్ష్మీ
 చంచలము = సం. గాలి; చలించునది
 చంచలుడు = సం. కాముకుడు
 చంచువు = సం. పక్షిముక్కు; ప్రసిద్ధమైనది
 చండకము = సం. పెద్దపులి
 చండంశువు = సం. సూర్యుడు
 చండి=సం. కోపముగల స్త్రీ; కాముకీ
 చండిక = సం. పార్వతి; దుర్గ
 చందనము = సం. గంధము
 చంద్రకము = సం. నెమలి పురికన్ను
 చంద్రకాంతము = సం. కపటము; చలువ
 టాయి
 చంద్రకీ = సం. నెమలి
 చంద్రబీజము = సం. వెండి
 చంద్రము = సం. కర్పూరము
 చంద్రశాల = సం. వెన్నెల; పై మేడ
 చంద్రహాసము = సం. కత్తి
 చంద్రాశవము = సం. వెన్నెల
 చంద్రాలోకము = సం. వెన్నెల
 చంద్రిక = సం. వెన్నెల
 చంద్రుడు = సం. చేదమామ
 చంద్రోదయము = సం. నెలపాడుపు
 చంపకము = సం. సంపెంగ
 చకోరము = సం. వెన్నెలపిట్ట
 చక్రధరుడు = సం. విష్ణువు
 చక్రపాణి = సం. విష్ణువు
 చక్రము = సం. విష్ణుని ఆయుధము; గుండ్ర
 నిది; సమూహము
 చక్రవాకము = సం. ఒకపక్షి

చక్రాంగము = సం. హంస
 చక్రి = సం. విష్ణువు
 చక్రువు = సం. నేత్రము; కన్ను
 చక్రుశ్రవము = సం. పాము
 చణము = సం. సమర్థమైనది; ప్రసిద్ధము
 చతురంగము = సం. చేదరంగము
 చతురాసనుడు = సం. బ్రహ్మ
 చతురుడు = సం. నేర్పరి; అందగాడు
 చతురోక్తి = సం. మనోహరమైనమాట
 చతుర్గతి = సం. తాఁబేలు
 చతుర్థి = సం. చవుతి; నాలుగవది
 చతుర్ముఖుడు = సం. విష్ణువు
 చతుష్టయము = సం. నాలుగు
 చతుష్పథుడు = సం. బ్రాహ్మణుడు
 చతుష్పాదము = సం. నాలుగుకాళ్లజంతువు
 చతుష్పాణి = సం. అఱువది నాలుగు
 చత్వరిక = సం. బాలవిధవ
 చపల = సం. మెఱపు; లక్ష్మీ
 చపలము = సం. కోఁతి; నిలుకడలేనిది
 చపేటము = సం. చెంపకాయ
 చమువు = సం. సేన; సేనా విశేషము
 చయము = సం. సమూహము; రాశి
 చరణము = సం. తిరుగుట; పాదము;
 పద్యపాదము
 చరణాయుధము = సం. కోడి
 చరమక్రియ = సం. అంత్యకర్మము
 చరాచరము = సం. జగత్తు; తిరుగునది
 చర్చితము = సం. పూయబడినది
 చర్మము = సం. తోలు
 చర్య = సం. వద్దతి; నడవడి; పని
 చర్వణ = సం. ఈగ
 చర్వణము = సం. నమలుట
 చర్చితచర్వణము = సం. నెమరు వేయుట;
 చెప్పినదానిని మరలచెప్పుట
 చర్షణి = సం. అంకుటాలు
 చల = సం. లక్ష్మీ

చలనము = సం. కదలుట

చలితము = సం. కదలించఁబడినది

చవ్య = సం. వన

చవకము = సం. గొప్ప

చా

చాంచల్యము = సం. చలంత్యము

చాంపేయము = సం. బంగారము; సంపెంగ

చాకచక్యము = సం. నేర్పు

చాటువు = సం. ప్రియమైనమాట; ముఖస్తుతి

చాతకము = సం. వానకోయిల

చాతురి = సం. నేర్పు

చాతుర్యము = సం. నేర్పు

చాపము = సం. ధనుస్సు; విల్లు

చాపల్యము = సం. విరుకడలేమి; చాంచల్యము

చామరము = సం. వింజామరము

చారచక్కువు = సం. రాజ్

చారుడు = సం. వేగువాడు

చారువు = సం. బృహస్పతి; ఒప్పిర మైనది

చాలనము = సం. జేల్లెడ

చాలని = సం. జేల్లెడ

చి

చించు = సం. చినుంగఁజేయు

చింత = సం. వగవు; తలపు; ఆలోచన

చింత = త. చింతచెట్టు

చింతామణి = సం. కోర్కెలవిచ్చు దేవమణి

చింతించు = సం. వగచు; యోచించు

చిందఱవందఱు = సం. తునుక; కలఁత

చిందిలిపాటు = దే. వేగిరపాటు

చిందులుద్రొక్కు = దే. గంతులువేయు

చిందువందుచేయు = దే. చెదరగొట్టు

చికిత్స = సం. రోగమునకు జేయు ప్రతిక్రియ

చిక్రోడము = సం. ఉడుత

చిగురు = సం. వల్లవము; లేత

చిగురుబోడి = సం. అడుది

చిచ్చేట = త. అగ్నియము

చిచ్చు = త. అగ్ని; తాపము

చిటిపాటి = దే. అల్పము, చిన్నది

చిట్టుడుకు నీళ్లు = ద్వ. పొంగునీళ్లు

చిట్టుములు = దే. వేచిళ్లు

చిడిముడివడు = ద్వ. తొట్రువడు

చిదుము = దే. గజ్జి

చిత్ర = త. చిత్రానక్షత్రము

చిత్రము = సం. మనస్సు

చిత్రడి = దే. మిక్కిలితడి; వాన

చిత్రరువు = త. పటమునందు వ్రాసిన

రూపము

చిత్తు = సం. జ్ఞానము

చిత్రకాయము = సం. చిటుతపులి

చిత్రవక్షము = సం. నెమలి

చిత్రబింబము = సం. ఊసరవెల్లి

చిత్రము = సం. చిత్రరువు; ఆశ్చర్యము

చిత్రవాలము = సం. పాలపిట్ట

చిత్రహింస = సం. అనేకవిధముల

మిగులబాధపెట్టుట

చిత్రించు = సం. చిత్రము వ్రాయు

చిదుగు = దే. ఎండిన చిన్నపుల్ల; సమిధ

చినుకు = దే. వర్షబిందువు; కాటు; కురియు

చినుకుబూస = దే. ముత్యము

చిన్నారిపాన్నారి = దే. మనోజ్ఞము

చిన్నె = త. గుఱుతు; విలాసము

చిన్నెలాడి = దే. విలాసవతి

చిప్పమూలి = దే. కళాపీనమగు ముఖము

చిటుకము = సం. గడ్డము

చిముడు = దే. పాకముచెడు

చియ్య = దే. కండ; మాంసము

చిరకాలము = సం. చాలకాలము

చిరజీవి = సం. విష్ణువు; కాకి

చిరము = సం. బహుకాలము

చిఱుత=త. చిఱుతపులి; చిన్నశిశువు
 చిఱ్ఱ = దే. కోపము; చింపిటి
 చిఱ్ఱు = దే. కోపము
 చిఱ్ఱు బుఱ్ఱు = దే. కోపవికారము
 చిఱ్ఱుముఱ్ఱాడు = దే. పెనుగులాడు
 చిలున = దే. పాము; పొట్టిబాతు
 చిల్లి = దే. తూటు; బిజ్జెము
 చివుక్కురుమను = దే. మనసుకలుగు
 చివ్వు = దే. కలహము; ఈటి
 చివ్వున = దే. శీఘ్రముగా
 చివ్వాము = సం. గుఱుతు; టక్కము;
 ముద్ర

చీ

చీ = దే. తిరస్కారపుమాట
 చీకటి = దే. అందకారము; రాత్రి
 చీకటితప్పు = దే. జారత్వము
 చీకు = దే. చప్పరించు; మంబించు; గ్రుడ్డి
 తనము; ఆంధుడు
 చీదఱు = దే. అనవ్యము; బార
 చీదఱు = త. తూటు
 చీకు = దే. చీకు
 చీకురువాయి = దే. గబ్బిలము
 చీకువాయి = దే. చీకటి
 చీకొట్టు = దే. చీచీయను; ధిక్కరించు
 చీనాంబరము = సం. పట్టువస్త్రము
 చీలదీయు = దే. వేటువఱచు
 చీలి = దే. పిల్లి

చే

చుంచువు = సం. నేర్పు; ఆసక్తి
 చుంబకుడు = సం. ముద్దుపెట్టుకొను
 వాడు; మోసకాడు
 చుంబనము = సం. ముద్దు
 చుంబించు = సం. ముద్దుపెట్టుకొను
 చుచుందరి = సం. చుంచెలుక

చుబుకము = సం. గడ్డము
 చులుకము = సం. ముంత; చిఱుత; పులి
 చుల్లము = సం. తడికన్ను
 చుల్లి = సం. ప్రాయ్య; సార

చూ

చూచుకము = సం. స్తనాగ్రము; అంచు
 చూడామణి=సం. శిరోరత్నము; శ్రేష్ఠము
 చూతము = సం. మామిడిచెట్టు
 చూర్ణము=సం. సున్నము; దుమ్ము; పొడి
 చూషణము = సం. పీల్చుట

చె

చెంగలి = దే. సమీపము
 చెంగావి = దే. నుందరమగు ఎఱుపు
 చెంత = దే. సమీపము; దగ్గఱ
 చెంబుతల = ద్వ. బట్టతల
 చెక్కిలి = దే. కపోలము; చెంప
 చెక్కుచెదరు = దే. ఉన్నరూపుకదలు
 చెచ్చెర = దే. శీఘ్రముగా
 చెట్ట = త. కీడు; చేయి; దుష్టుడు
 చెట్టపట్టు = ద్వ. పెండ్లి; పెండ్లాడు
 చెట్టు = దే. గుల్మము; వృక్షము
 చెట్టుపడు = దే. స్తంభించు
 చెనటి = దే. కుత్సితము; శూన్యము
 చెమరించు = దే. చెమటపోయు; చెమ్మగిల్గు
 చెయిదము = త. పని; చేస్త
 చెరలాటము = ద్వ. విహారము
 చెరలాడు=ద్వ. విహరించు; వ్యాపించు; సంచ
 రించు
 చెరువు = దే. గ్రుచ్చు; చెక్కు; చెక్కుట;
 తటాకము
 చెఱు = త. కారాగృహము; నిర్బందము
 చెఱుగు = త. అంచు; కొంగు; దిక్కు
 చెఱుగుమాయు=ద్వ. బహిష్కరణగు
 చెఱుకువిలుకాడు=దే. మన్మథుడు

చెఱచెఱలాడు=దే. కోపమున నుండు
 చెఱపు = దే. చెఱచు; కీడు
 చెఱుపు=దే. చెఱుచు; కీడు
 చెఱుపు = దే. తటాకము
 చెలది = దే. సాలెపురుగు
 చెలయు = దే. విజృంభించు
 చెలరేగు = దే. మిక్కిలి విజృంభించు
 చెలి=దే. ఆడుది; స్నేహితురాలు; మిత్రుడు
 చెలిది = దే. చర్మరోగము; మేవారోగము
 చెలిమి = దే. స్నేహము
 చెలియలికట్ట=దే. సముద్రపుగట్టు
 చెలువము=దే. అందము; విధము; శోభ
 చెలువుడు=దే. ప్రియుడు; విటుడు
 చెవులపోతు=దే. కుందేలు

చే

చే = త. చేయి; తొండము
 చేపు=దే. పాలుద్రవించు
 చేకుటు = దే. లభించు; సిద్ధించు
 చేకోమ=ద్య. గ్రహించు; ఆదరించు;
 జయించు
 చేగలమొకము = ద్య. ఏనుగు
 చేటి = సం. పనికత్తె; దాసి
 చేటు = దే. నాశము
 చేట్లకొఱవి = దే. నిర్భాగ్యుడు
 చేడియ = త. ఆడుది
 చేతనము = సం. ప్రాణముకలది; జంతువు;
 ఆత్మ
 చేతిబిడ్డ = ద్య. పసిబిడ్డ
 చేటుట్టు=దే. గ్రహించు; పెండ్లియాడు; పూను;
 స్థానము
 చేబదులు = దే. చేతిఅప్పు
 చేమోడ్పు = ద్య. నమస్కారము
 చేయి = త. హస్తము; కిరణము; తొండము,
 వశము; శ్రయము
 చేఱుకోల = ద్య. మునికోల; జౌటి

చేప = దే. సారము; ధైర్యము; బలము;
 గర్భము
 చేవాడికాడు = ద్య. దొంగ
 చేవాటు = త. నమీనము
 చేవ్రాలు = దే. సంతకము; చేతిరేకలు
 చేష్ట = సం. వ్యాపారము; పని

చై

చైతన్యము = సం. ప్రాణము; తెలివి
 చైత్యము = సం. కట్టడము; గుడి;
 బొద్దాలయము
 చైత్రరథము = సం. కుబేరునితోట
 చైత్రసఖుడు = సం. మన్మథుడు

చా

చోదకుడు = సం. త్రోలువాడు; ప్రవర్త
 కుడు
 చోదనము = సం. త్రోలుట
 చోద్యము = సం. ఆశ్చర్యము; ప్రశ్నము
 చోరీ = హి. దొంగతనము
 చోరుడు = సం. దొంగ
 చోలము = సం. కుప్పనము; అవిక

చా

చౌరిక = సం. దొంగతనము
 చౌరుడు = సం. దొంగ
 చౌర్యము = సం. దొంగతనము

చ్యే

చ్యవనము = సం. జోటుట; పడుట

చ్యు

చ్యుతము = సం. జోడినది
 చ్యుతి=సం. జోటుట; పడుట

చే

చేంక = త. బాహుమూలము; కక్షము
 చేంగలించు = దే. చలించే
 చేందమామ = త. చంద్రుడు
 చేందమామ = దే. గ్రుడ్డులోని జెన
 చేందమామ గ్రుక్కీల్లు = ద్వ. ఆధరా
 మృతము
 చేందము = త. విదము; ఒప్పు; చందస్సు
 చేందా = దే. విరాళము; కానుక
 చేందురము = త. సిందూరము
 చేందురుకూనలు = త. నఖక్షతము
 చేందువా = త. మేలుకట్టు
 చక్కజేయు = త. నవరించు; పాడుచేయు;
 ముగించే
 చక్కదనము = త. సౌందర్యము; ఋజు
 భావము
 చక్కబడు = త. సరిపడు
 చక్కజేట్టు = ద్వ. సరిచేయు; నాశము
 చేయు; పాలించు
 చక్కనయ్య = త. మన్మథుడు
 చక్కాడు = ద్వ. ఖండించే, చేంపు
 చక్కీ = దే. సానము; వైపు
 చక్కీలి = త. చంక
 చక్కీలిగిలి = ద్వ. చక్కీలిగింత
 చక్కర = త. పంచదార
 చక్కరతిండి = ద్వ. చిలుక
 చక్కర విలుకాడు = ద్వ. మన్మథుడు
 చేప్పు = దే. మరణించే
 చేట్టన = దే. శీఘ్రముగా
 చేట్టము = త. శాననము; శాస్త్రము
 చేట్టు = దే. చాడతాయి; తాయి
 చేట్టువ = దే. తెక్క
 చేట్టుపురుగు = దే. పాము
 చేట్టువము = దే. గరిటె; తెడ్డు
 చేదరంగము = త. చతురంగము

చేదరము = త. సమానమైనది
 చేదలు = దే. ఆకాశము; స్వర్గము
 చేదుకు = దే. బురద; జోటు
 చేదువరి = దే. విద్యావంతుడు; స్తుతి
 పాఠకుడు
 చేదుపులయ్య = దే. ఉపాధ్యాయుడు
 చేదుపుల వెలది = దే. సరస్వతి
 చేద్ది = దే. చలిది
 చేనవు = దే. అధికారము; అనురాగము;
 కోరిక
 చేను = దే. పోవు; చెల్లు; తగు; కడచే;
 పొందు
 చేను = త. చేన్ను
 చేనుగప్పు = ద్వ. అవిక
 చేనుకట్టు = ద్వ. అవిక
 చేనుదించే = దే. వచ్చే; పోవు
 చేనువ = దే. బిడారు; మార్గము
 చేనుపాలు = దే. అడుదానిపాలు
 చేనుమఱు = దే. చేనుమొనచుట్టుగల వల్లవి
 చోటు
 చేనుమఱువు = ద్వ. అవిక
 చేనుముక్కు = ద్వ. కుచాగ్రము; చూచుకము
 చేనుమొన = ద్వ. కుచాగ్రము; చూచుకము
 చేనుమోము = ద్వ. కుచాగ్రము; చూచుకము
 చేనువాడు = దే. చెల్లుబడిగలవాడు
 చేన్కట్టు = ద్వ. చేనుకట్టు
 చేన్ను = త. ప్రవము; తాటిమండు
 చేన్నుగప్పు = ద్వ. అవిక
 చేన్నుబాలు = ద్వ. చనుపాలు; ప్రవ్యము
 చేన్నరము = దే. పందిరి; గుడారము
 చేప్పిడి = దే. చేప్పిది; లోపలికి అణగినది
 చేబుకు = దే. కొరడా
 చేమరు = దే. అణచేతితోకొట్టు; చంపు
 చయ్యన = దే. శీఘ్రముగా
 చేరలాట = దే. క్రీడ
 చేరలాటమాడు = దే. క్రీడించే

చేతియ = దే. పర్వత శిఖరము క్రింది చోటు;
తటము

చేలము = దే. మొండిపట్టు; మాతృర్యము

చేలవారి = దే. చావునమాచారము చెప్పు
వాడు

చేలి = దే. శీతము ; శీతబాధ

చేలినట్టు = దే. గాలి

చేలిమిడి = దే. బెల్లము కలిపిన తడిపిండి

చేలియనుక = దే. కర్పూరము

చేలున = దే. శైత్యము; శైత్యవచారము;
చల్లదనము

చేల్ల = దే. మజ్జిగ; శీతము

చేల్లకడి = దే. మొంతిమజ్జిగ; పెరుగు

చేవి = దే. రుచి; రసము; వలపు

చేవిక = త. మండపము; చాపడి

చేవుక = దే. అగ్గన; తక్కువ

చేవుకము = త. వలుచేదరము

చేవుతి = త. చతుర్థి

చేవువస్తి = త. అటువదినాలుగు

చేవునీతి = త. ఎనుబది వాలుగు

చేవ్వ = దే. చవు; చేలుకవ

చా

చాందు = దే. బొట్టుపెట్టుకొనుటకు నల్లని
వస్తువు; ధరించు

చాకి = దే. చాకలి

చాగము = త. త్యాగము; ఈవి

చాటున = దే. చాటించుట; ఉదాహరణము

చాడి = దే. కొండెము

చాడేగొట్టు = దే. కొండెకాడు

చాడ్పు = దే. విధము; రీతి

చాతు = దే. ధరించు

చాన = దే. ఆడుది; ఇంతి

చాయ = త. కాంతి; వీడ; రంగు

చాఱ = దే. రేఖ

చాఱమెకము = ద్వ. పెద్దపులి

చాలమి = దే. అశక్తి; అసమర్థత

చుం

చుంచు = దే. పిల్లజోట్టు; బలము; శిశువు

చుంచు = త. చుంచేలుక; కంపెలుక

చుక్క = త. నక్షత్రము; బిందువు

చుట్ట = దే. పొగచుట్ట; గుండ్రము; బంధువ

చుట్టము = దే. బంధువు; బంధుత్వము;
స్నేహితుడు

చుట్టటికము = దే. బంధుత్వము

చుట్టలుగు = దే. చక్రాయుధము

చుట్టుగ్గుడువు = దే. చక్రాయుధము

చుట్టుగుల్ల = ద్వ. వలయాకారపు శంఖవ

చుట్టువాలు = ద్వ. చక్రాయుధము

చుట్టువాలుజోడు = ద్వ. విష్ణువు

చుట్టువాలుదారి = ద్వ. విష్ణువు

చులుక = దే. లాఘవముగా; శీఘ్రముగా

చులుకవ = దే. లాఘవము; సౌలభ్యము

చుల్ల = దే. చుల్లి

చుల్లి = దే. మగగుడి; శిశ్నము; మేడ్రవ

చూ

చూచాయ = త. జాడ; తేలిక

చూచే = త. కనుగొను; వీక్షించు

చూడ్కి = త. చూపు; దృష్టి; కన్ను; రీతి

చూపరి = ద్వ. చక్కనివాడు

చూపలు = ద్వ. చూచువారు

చూపుడు గుఱ్ఱము = త. పనికి ఉపయో
పడనివాడు

చూపాపమి = ద్వ. ఓర్వలేనితనము; అసూ

చూఱ = త. కొల్ల; దోపుడు

చూఱకారుడు = ద్వ. దోపిడికాడు

చూఱకొను = ద్వ. కొల్లపెట్టు

చూఱాడు = ద్వ. కొల్లపెట్టు

చూలాలు = దే. గర్భిణీ స్త్రీ

చూలి = దే. బిడ్డ

మోలు = దే. గర్భము; బిడ్డ
మోలుకొను = దే. మోలుగలది అగు

చో

చోక్కించు = దూ. పారవశ్యమునాందించు
చోక్కు = దే. పరవశముగు; లొంగు
చోక్కునీరు = ద్య. కల్లు; మద్యము
చోచ్చు = దే. ప్రవేశించు; సిద్ధమగు
చోనువు = దే. చోప్పించు; చొరజేయు
చోప్ప = దే. జొన్నలోనగు వానిదంటు
చోప్పడు = ద్య. సరిపడు; ఒప్పు
చోప్పరి = దే. త్రోవతెలిసినవాడు
చోప్పు = దే. జాడ; మార్గము; విధము
చోరపాంత = దే. ఎడము లేనిది
చోరవ = దే. ప్రవేశము; బుద్ధికుశలత
చోఱ = దే. బాలుడు; ఒకజాతి చేద
చోటిగాడు = దే. బోయ; వ్యాధుడు
చోలయు = దే. మూర్ఛపోవు; వెనుదీయు
చోల్లు = దే. చొంగ; జోల్లు

చో

చోటు = దే. తావు; ప్రదేశము
చోడు = దే. బ్రహ్మారంధ్రము
చోడుమ = దే. కష్టము
చోపు = త. కలఁచు; త్రోలు; తఱుము
చోప్పడు = త. కలఁత
చోఱ = దే. బాలుడు; ఒక జాతినేవ
చోఱవాడు = దే. బాలుడు

చో

చో = త. నాలుగు
చోక = దే. అగ్గవ; తక్కువ
చోకము = త. చేదరము
చోకళించు = ద్య. ఊగులాడు; ఎగురు
చోకారము = త. సబ్బు
చోకీ = త. సుంకరిమెట్టు

చోగంటి = దే. అగ్నిదేవుడు; శరభమృగము
చోడు = రే. చోటివేల

చోతా = త. డోలి

చోతి = త. చవుతి

చోదంతి = త. ఇంద్రుని ఏనుగు

చోవదము = త. నాలుగు మూలలు

చోలు = త. ముత్తెవు కాంతి; రుచులు

చోష్టి = త. అఱవది నాలుగు

చోసీతి = త. ఎనుబది నాలుగు

చో

చందము = సం. అభిప్రాయము; వశము
చందస్సు = సం. పద్య లక్షణము చెప్పు
శాస్త్రము; వేదము
చగలము = సం. మేఁకపోతు; పిడకనిప్పు
చట = సం. పరుస; గుంపు
చత్ర = సం. పుట్టగొడుగు
చత్రభంగము = సం. రాజ్యనాశము;
ముండమోపితనము; స్వాతంత్ర్యము
చత్రము = సం. గొడుగు; అతపత్రము
చత్రాకము = సం. పుట్టగొడుగు
చత్రి = సం. చిన్నగొడుగు
చత్తరము = సం. ఇల్లు; పాదరిల్లు
చర్మము = సం. మోసము; ఇల్లు
చన్నము = సం. కప్పబడినది; ఏకాంతము
చర్లనము = సం. పనునము; వాంతి
చర్లి = సం. పనునము
చలము = సం. నెవము; వెనుదీయుట
చలోక్తి = సం. వ్యాజోక్తి
చవి = సం. కాంతి; కిరణము; రంగు; శోభ

చా

చాందనము = సం. అమాయకత్వము; తెలివి
తక్కువ
చాందనుడు = సం. అమాయకుడు;
వేదము చదివినవాడు

చాగము = సం. మేఁకపోతు; అజము
 చాగి = సం. మేఁక; అజి
 చాత్రుఁడు = సం. శిష్యుఁడు
 చాయ = సం. కాంతి; నీడ; రంగు; సూర్యుని
 భార్య; చీకటి
 చాయాపుత్రుఁడు = సం. శని

ఛి

చిత్రి = సం. నఱకుట; చేదము
 చిద = సం. నఱకుడు; చేదము
 చిద్రము = సం. రంద్రము; లోపము; తప్పు;
 అవకాశము
 చిన్నము = సం. నఱకబడినది

ఛ్చి

చురిక = సం. చురకత్తి
 చురితము = సం. కప్పబడినది

ఛ్చి

చేకము = సం. పెంపుడు జంతువు
 చేదము = సం. నఱకుట; ఖండము

ఛ్చి

చోరణము = సం. పరిత్యాగము
 చోలంగము = సం. మాచిఫలము

ఛ్చి

జంగమము = సం. తిరుగునది
 జంగలము = సం. మాంసము; నిర్జన ప్రదేశము
 జంపు = సం. పిక్క
 జంఘాలుఁడు = సం. మిక్కిలి వడిగ
 నడచువాఁడు
 జంతుఫలము = సం. మేడిచెట్టు
 జంతువు = సం. ప్రాణముకలది
 జంత్రిము = సం. యంత్రము

జంబాలము = సం. అడును; పాచి
 జంబీరము = సం. నిమ్మచెట్టు; మరువము
 జంబుకము = సం. నక్క; నేరేడు
 జంబుకుఁడు = సం. వరుణుఁడు; నీచుఁడు
 జంబువు = సం. నేరేడుపండు
 జంభము = సం. నిమ్మ; పల్ల; తిండి; పాలు
 జగతి = సం. లోకము; జనము; భూమి
 జగత్తు = సం. జగము; గాలి; తిరుగునది
 జగత్త్రాణుఁడు = సం. వాయుదేవుడు; గాలి
 జగన్నాథుఁడు = సం. విష్ణువు, ఒక కవి
 జగము = సం. జగత్తు
 జమనము = సం. మొల; పీఱుడు
 జమన్యము = సం. మగగుఱి; తోఁక
 జట = సం. జెడ; ఊడ
 జటాధారి = సం. సన్న్యాసి
 జటిలము = సం. సింహము; చిక్కెనది
 జటులము = సం. పుట్టుమచ్చ
 జతరము = సం. కడుపు; కఠినమైనది
 జడ = సం. నముఁడుము
 జడము = సం. ఆచేతనము
 జడుఁడు = సం. మందుఁడు; తెలివితేని
 నాఁడు
 జడులము = సం. పుట్టుమచ్చ
 జతువు = సం. లక్క; ఒకజాతి గబ్బిలము
 జత్తువు = సం. కొంకులు
 జనకుఁడు = సం. తండ్రి; ఒకరాజ్
 జననము = సం. పుట్టుక; వంశము
 జనని = సం. తల్లి; దయ
 జనపదము = సం. దేశము; గ్రామము
 జనపదుఁడు = సం. మనుష్యుఁడు
 జనము = సం. ప్రజ; సామరుఁడు
 జనశ్రుతి = సం. నానుడి
 జనాంతము = సం. దేశము; నిర్జనస్థలము
 జనాభా = హి. జనసంఖ్య
 జనార్దనుఁడు = విష్ణువు
 జన్మము = సం. పుట్టుక

జన్యము = సం. యుద్ధము; అంగడి; నింద
జన్యపు = సం. అనువంశికతను నియం
త్రించు క్రోమోజోమ్ ప్రమాణము;

జంతువు; అగ్ని

జపము=సం. మంత్రావృత్తి; వేదాధ్యయ
నము; జపించేనది

జపించు = సం. జపముచేయు

జయము = సం. గెలుపు

జయవారము = సం. మంగళవారము

జర = సం. ముసలితనము; ఒక రాక్షసి

జరాభీరువు = సం. మన్మథుడు

జరాయువు = సం. మావి; జటాయువు

జరుడు = సం. ముసలివాడు

జర్జరము = సం. శిథిలమైనది

జలజము = సం. తామర; శంఖము; నాచు

జలదము = సం. మేఘము

జలధి = సం. సముద్రము; నక్క

జలనిధి = సం. సముద్రము

జలము = సం. నీరు; విష్ణుతామర; జడము

జలరుహము = సం. కమలము

జలశాయి = సం. విష్ణువు

జలాశయము = సం. నీటిపట్టు; చెరువు

జలూక = సం. జలగ; అంతర తామర

జననము = సం. వడిగల గుట్టము; వడిగలది

జననిక = సం. తెరచీర; తెర

జనము = సం. వడి; వడిగలది

జనము = సం. అలసట

జనోనకము = సం. ప్రళయము

జహ్నుతనయ = సం. గంగానది

జహ్నువు = సం. విష్ణువు; ఒక రాజర్షి

జా

జాంగలికుడు = సం. విషవైద్యుడు

జాంబవము = సం. నేరేడువండు;

బంగారము

జాంబూనదము = సం. బంగారము

జాగరణము = సం. మేలుకొనియండుట

జాగరము = సం. కవచము; జోగారము

జాఘని = సం. తోక

జాడ్యము = సం. రోగము; జడత

జాతకము = సం. జన్మప్రతిక; పుట్టినది

జాతకుడు = సం. పుట్టినవాడు; అదృష్ట
వంతుడు

జాతరూపము = సం. బంగారము

జాతవేదుడు = సం. అగ్ని

జాతి = సం. కులము; పుట్టుక; సామాన్యము

జాత్యంధుడు = సం. పుట్టుగ్రుడ్డి

జానపదము = సం. దేశము; గ్రామము

జానపదుడు = సం. మనుష్యుడు

జానువు = సం. మోకాలు

జావ్యము = త. జోగు; ఆలస్యము

జామాత = సం. అల్లుడు; వతి

జామిత్రము = సం. కళిత్రస్థానము

జాయ = సం. భార్య

జాయువు = సం. జైవధము; మంధు

జారత్వము = సం. వ్యధిచారము

జారదవుడు = సం. విలుడు

జారిణి = సం. ఆంకుటాలు

జారుడు = సం. ఆంకుమగడు

జాలము = సం. కిటికీ; వల; సమూహము

జాలిక = సం. విధవ; ఇనువకవచము

జాలికము = సం. సాలెవురుగు

జాలు = దే. నీటిపాటుదల

జాల్ముడు=సం. క్రూరుడు; పామరుడు

జాహ్నవి = సం. గంగానది

జి

జిగట = దే. బంక

జిగి = దే. కాంతి; శోభ; చేల్లని వెలుగు

జిగీవ=సం. గెలువనిచ్చ; ప్రయత్నము;

అతిశయము

జిగీమవు = సం. గెలువనిచ్చగలవాడు

జిజ్ఞాస = సం. తెలియనిచ్చు
 జిగ్గ = దే. కలత; కలవరము
 జితకాశి = సం. యుద్ధమునందు జయించిన
 వాడు
 జితేంద్రియుడు = సం. ఇంద్రియ నిగ్ర
 హముగలవాడు
 జిత్తు = త. మోసము; మాయ
 జినుడు = సం. విష్ణువు; జయశీలుడు
 జిమ్మ = దే. మిక్కిలి; అధికము
 జియ్యరు = త. నైష్ఠన నస్త్వాసి
 జిట్టువ = దే. తటాలున; శీఘ్రముగ
 జిల = దే. దురద; కంఠాతి
 జిలుగు = త. గొలుసువ్రాత
 జివ్వవ = దే. శీఘ్రముగ
 జివ్వవు = సం. జయశీలుడు
 జిహ్మగము = సం. పాము
 జిహ్మము = సం. శంకరైవది; చొరవలెనిది
 జిహ్వ = సం. వాలుక; వాక్కు
 జిహ్వవాపర్యము = సం. తివవలెనెడికోరిక
 జిహ్వక = సం. వాలుక

జీ

జీతము = త. సంబళము; వేతనము
 జీనుడు = సం. మునలివాడు
 జీమూతము = సం. మబ్బు; కొండ
 జీరువాలు = దే. జరుగు; తొలగు; వ్యాపించు
 జీర్ణము = సం. అఱిగినది; చినిగినది; ప్రాతది
 జీవగణ్ఠ = సం. జీవాధారము
 జీవచ్చవము = బ్రతికియున్నను శవ
 ముతోసమానము
 జీవన్ముక్తుడు = సం. జీవించియుండియు
 చచ్చినవాడు
 జీవము = సం. ప్రాణము; ప్రాణముకలది;
 పరమాత్మ
 జీవాత్మ = సం. దేహి; జీవుడు
 జీవి = సం. ప్రాణి; జీవించువాడు

జీవించు = బ్రతుకు
 జీవిక = సం. బ్రతుకుతెరువు; జీవనో
 పాయము
 జీవితము = సం. ప్రాణము; జీవితకాలము
 జీవితేశుడు = సం. ప్రాణనాయకుడు;
 ప్రియుడు; యముడు
 జీవుడు = సం. ప్రాణి; బృహస్పతి

జొ

జాగువు = సం. రోత; దూటు; దయ
 జాప్తము = సం. ఎంగిలి; ఇంపైనది
 జాహరాణము = సం. గుఱ్ఱము

జొ

జాటము = సం. జేడముడి

జొ

జ్యంభకము = సం. ఒక అస్త్రము
 జ్యంభణము = సం. అతిశయము; వికాసము;
 అవులంత
 జ్యంభించు = అవిలించు; విజ్యంభించు

జె

జెండా = దే. ధ్వజము; టెక్కిము
 జెట్టి = దే. మల్లుడు శూరుడు; శ్రేష్ఠుడు
 జెష్ట = త. పెద్దమ్మ; దరిద్రదేవత

జే

జేగంట = త. పెద్దమంట; జయఘంట
 జేగులు = దే. ఎఱువు; ఎఱ్ఱనిది
 జేజె = త. దేవుడు
 జేజే = త. జయజయయనుదీవన; దేవుడు;
 సమస్కారము
 జేజేగట్టు = త. మేరువర్షతము
 జేత = సం. జయించువాడు

జై

జైతుడు = సం. జయించువాడు
జైవాత్మకుడు = సం. దీర్ఘాయువుగలవాడు

జో

జోటి = సం. దుప్పటి
జోటింగుడు = సం. శివుడు
జోషము = సం. సుఖము; ప్రీతి

జ్ఞ

జ్ఞప్తి = సం. తలచు; తెలివి
జ్ఞప్తవచ్చు = సం. తోచు

జ్ఞా

జ్ఞాత = సం. తెలియువాడు
జ్ఞాతము = సం. తెలియబడినది
జ్ఞాతవ్యము = సం. తెలియదగినది
జ్ఞాతి = సం. దాయాగుడు
జ్ఞాతేయము = సం. మేట్టటికము
జ్ఞానము = సం. తెలివి; మోక్షనిషయమైన
బుద్ధి
జ్ఞాని = సం. జ్ఞేయ్యుడు; కోడి; జ్ఞానము
గలవాడు
జ్ఞానేంద్రియము = సం. తెలిసికొను
ఇంద్రియము
జ్ఞాపకము = సం. తెలియజేయునది; తలచు
నకు వచ్చునది

జ్ఞే

జ్ఞేయము = సం. తెలియదగినది

జ్ఞ్య

జ్ఞ్య = సం. వింటినారి; నేల; తల్లి
జ్ఞ్యని = సం. ముదిమి; ఏలు; హాని
జ్ఞ్యయుడు = సం. మిక్కిలి శ్రేష్ఠుడు;
అగ్రజుడు

జ్యే

జ్యేష్ఠ = సం. పెద్దమ్మ; బల్లి
జ్యేష్ఠము = సం. హంస; ఒకనెల
జ్యేష్ఠుడు = సం. అన్న; మిక్కిలి శ్రేష్ఠుడు;
మిక్కిలి వృద్ధుడు

జ్యో

జ్యోతి = సం. వెలుగు; నక్షత్రము; కన్ను;
అగ్ని; సూర్యుడు
జ్యోతిరింగణము = సం. మిణుగురు;
బురుగు
జ్యోతిషము = సం. జ్యోతిషము
జ్యోతిషుడు = సం. జ్యోతిషుడు
జ్యోతిమడు = సం. జ్యోతిషుడు
జ్యోత్స్న = సం. వెన్నెలరేయి; వెన్నెల
జ్యోత్స్ని = సం. వెన్నెలరేయి

జ్యో

జ్యోతిషికుడు = సం. జ్యోతిషికుడు
జ్యోత్స్ని = సం. వెన్నెలరేయి

జ్య

జ్యలనము = సం. మంట; అగ్ని
జ్యలించు = బండు; ప్రకాశించు

జ్య

జ్యల = సం. మంట; అగ్నిశిఖ
జ్యలాజిహ్వాడు = సం. అగ్ని; పార్వతి
దూత
జ్యలాముఖి = సం. అగ్ని వర్షతము

జే

జేంకించు = త. బెదరించు
జేంకు = త. భయము; సంకోచము
జేంకెన = త. బెదరింపు

జంగ = త. పిక్క; దాటు
 జంగిలి = దే. గోసమూహము
 జంగుపిల్లి = త. ఆడవిపిల్లి
 జంజోటము = దే. తగులము; ఆడంబరము
 జంట = త. జేత; వెంట; ద్విగుణము
 జంత = దే. ధూర్జురాలు; గయ్యాలి
 జంతికపుండు = దే. అనేక రంగ్రములు గల
 పుండు
 జంత్రకాడు = త. సూత్రదారుడు
 జంత్రము = త. సూత్రము; సూత్రపు బొమ్మ;
 యంత్రము
 జందెము = త. యజ్ఞోపవీతము
 జంపాలు = దే. జోపాలు
 జంపు = దే. ఆలస్యము; నున్ననిది
 జంబు = త. నేరేడు చెట్టు
 జక్కర = దే. నది
 జక్కరరాయడు = దే. సముద్రము
 జక్కన = త. చక్రవాక పక్షి
 జక్క = దే. గుట్టము; తిరుగలి
 జక్కించు = దే. కట్టుపడు
 జక్కులతోడు = ద్వ. కుబేరుడు
 జగజెట్టి = దే. ప్రసిద్ధికెక్కన మల్లుడు
 జగజంత = దే. గయ్యాలి
 జగజంపు = దే. అతిశయము; ముత్యాల
 సరము
 జగడము = త. కలహము; యుద్ధము
 జగతి = దే. తిన్నె; అరుగు
 జగము = త. లోకము; గొప్ప
 జెజ్జర = దే. వంచన; కవలము
 జెజ్జే = దే. శిథిలము; మిక్కిలి చినిగినది
 జెట్టి = దే. వెల; అమ్మకము; గుత్త
 జెట్టు = దే. గుంపు; జనసమూహము
 జేడ = త. వెండ్రుకల అల్లిక; వేణి
 జేడదారి = త. జేడలు ధరించిన ఋషి
 జేడల మెకము = త. సింహము
 జేడి = దే. బాధ; దుఃఖము

జేడి = త. వాన; నిరంతరము
 జేడియు = దే. భయపడు
 జేడుపు = దే. భయము
 జేడ్డ = త. సంకటము
 జేడ్డన = దే. తటాలున
 జేడ్డు = త. జాడ్యము; తగులము; జోలి
 జేత = త. జంట; సామ్యము
 జేతనము = త. ప్రయత్నము
 జేతనుపడు = త. సిద్ధమగు
 జేతపడు = త. సిద్ధమగు; సిద్ధించు
 జేడ్డు = దే. కఠిన పృథ్వయత్నము
 జేన్నము = త. యజ్ఞము
 జెన్ని = త. సన్నిపాతము
 జెన్నిదము = త. యజ్ఞోపవీతము
 జెప్పి = హిం. పాత్తును బలవంతముగా
 పట్టుకొనుట
 జెబ్బు = త. భుజము; తొడమీది భాగము
 జెబ్బు = దే. రోగము
 జెమ = హిం. రాణడి; మొత్తము
 జెమలి = త. జంట
 జెమాబంది = హిం. శిస్తు ఏర్పాటు చేయుట
 జెమీను = హిం. భూమి
 జెముడు = త. యముడు
 జెమునయ్య = త. సూర్యుడు
 జెమ్మి = త. శమీవృక్షము
 జెమ్ము = త. నేరేడు చెట్టు
 జెరీ = త. సరిగ; వెండి మొ. వానితో
 మొలాము చేసిన నూలు పోగు
 జెరుగుబాటు = ద్వ. జీవనము
 జెరూరు = హిం. అగత్యమైన
 జెల్లు = త. వాన; ధార
 జెవదాటు = దే. మీటు; అతిక్రమించు
 జెవనిక = త. తెరచీర; తెర
 జెవర = దే. మృదువు; ఋణావు
 జెవరము = దే. తామరదనము
 జెవరాలు = ద్వ. యౌవనము గల ఆడబడి

జేష్వనము = త. యౌవనము

జేష్వని = త. జవరాలు

జేష్వు = దే. మదజలము; వికాసము

జే

జేగారము = త. రాత్రి మేలుకొని యుండుట

జేగిలము = దే. వేటకుక్క

జేణ = త. నేర్పరురాలు; సమర్థురాలు

జేబిల్లి = దే. చంద్రుడు

జేఱుపాటు = ద్వ. స్థలనము; స్థానిత్యము

జేలము = దే. జోగు; అలస్యము

జే

జేంటీగ = దే. తేనెటీగ;

జేమ్మడు = దే. విటుడు

జేలుము = దే. దుండగము

జేల్మానా = హిం. అపరాధము

జే

జేజము = త. జోదము; మోసము

జేటు = త. మోసము

జే

జేంపము = దే. గుబురు

జేరము = త. జ్వరము

జేహారు = దే. నమస్కారము; స్తుతి; జోహారు

జే

జేక్ = దే. అంధము; విధము; ఆధికము

జేగి = త. యోగి

జేటి = త. ప్రీ. ఆడుది

జేడించు = త. జేతచేయు

జేత = దే. నమస్కారము

జేత్తి = త. కాంతి; దీపము; జ్యోతి

జేదు = త. యోధుడు

జేల = దే. బిడ్డ నిర్దుర పుచ్చునప్పుడు పాడెడు పాట

జోలి = దే. సంగతి; సంబంధము; వృత్తాంతము

జోసి = త. జోస్యఁడు

జోస్యము = త. జ్యోతిశ్శాస్త్రము

జోస్యఁడు = త. జోస్యము నెఱింగిన వాడు

జోహారు = దే. నమస్కారము; స్తుతి

ఝ

ఝంకారము = సం. తుమ్మెదరొద

ఝంకృతి = స్తం. ఝంకారము

ఝంఝ = సం. వాషడాల్లి; హోరుగాలి

ఝంప = సం. దూకుడు; దాటు

ఝరము = సం. సెలయేఱు

ఝరి = సం. సెలయేఱు

ఝర్జరము = సం. కలియుగము; తప్పే

ఝల్లరి = సం. పెద్దడోలు; నీటి సుడి

ఝషము = సం. చేప; మొసలి; ఆడవి

ఝషకేతుడు = సం. మన్మధుడు

ఝా

ఝాటము = సం. సమూహము; కాఱడవి;

పాదరిల్లు; చీపురుకట్ట

ఝాటలి = సం. పాదరిల్లు

ఝ

ఝిల్లి = సం. ఈలపురుగు; ఈల పురుగు

కూత; ఎండజిగి; తుడిచెడుగుడ్డ

ఝిల్లిక = సం. ఝిల్లి

ట

టంకము = త. బంగారునాణెము

టంకము = సం. వెలిగారము; గడ్డపాఱ

టంకపాల = త. నాణెములను ముద్రించెడు

చోటు

టంకారము = సం. వింటినారి ధ్వని; ఆశ్చ

ర్యము; ప్రసిద్ధి

టంకు = దే. డాంబికుడు
 టంక్కుతి = సం. టంకారము
 టంకటంకు = దే. కుత్తితము; మాయావి
 టక్కురి = త. మోసకాడు; మోసకత్తె
 టక్కు = త. మోసము; వంచన
 టలాయించు = దే. అటునిటు తిరుగు

టా

టాటోటు = దే. మోసము; కపటము;
 మాయావి
 టాటోటుకాడు = దే. మోసకాడు

టి

టింగణా = దే. పొట్టివాడు; వామనుడు
 టీకము = త. ముడ్డిపూస
 టిట్టిభము = సం. లకుముకిపిట్ట
 టిప్పణము = సం. టీక; టీకకుటిక
 టిట్టి = దే. మోసపడు జంతువు

టీ

టీక = సం. అర్థవివరణము; వ్యాఖ్య
 టీకము = దే. ఒరగల్లు
 టీకా = దే. స్పృటకము పొడిపించుట
 టీకు = దే. గర్భము; నడచుట యందలి
 ఒయ్యారము

టూ

టూకి = దే. సంగ్రహము
 టూకించు = దే. సంగ్రహించు

టె

టెంక = దే. మామిడికాయలోనగు వాని
 విత్తు
 టెంకణము = దే. ననుస్కారము
 టెంకాయ = దే. కొబ్బరికాయ
 టెంకి = దే. స్థానము; గృహము

టెంకి = దే. మాదిగవాడు బెజ్జము వేసెడు
 నూది

టెక్కు = దే. యౌవనగర్భము; విలాసము

టెక్కుపుగాము = ద్వ. కేతుగ్రహము

టెక్కుము = దూ. ద్వజము

టే

టేంకణము = దే. ఒక దేశము

టేకు = దే. ఒక చెట్టు

టా

టాంకు = దే. వంకర

టాంపు = దే. వింద

టాకరము = దే. టాంపు

టాకాయించు = దే. ఎగురగొట్టు

టాపారము = దే. ఇంటిపై కప్పు

టో

టోకు = దే. మొత్తము

టోకుబేరము = దే. మొత్తము బేరము

టోపి = దే. కుళ్ళాయి

టోలి = హి. అల్పము; సారములేనిది

టైసలో ఎనిమిదవ భాగము

టె

టెంగన = దే. పొట్టివాడు

టెక్కుడు = సం. మోసకాడు

టెక్కురుడు = సం. దేవత; వేలుపు

టలాయించు = హి. అటునిటు తిరుగు

రవరవ = దే. శ్రమము; అయాసము; అడ్డ

రవణించు = దే. కావించు

రవణిల్లు = దే. ప్రవర్తిల్లు; ఒప్పు

రవర = దే. నేర్పరి

రవరి = దే. మోసము; కపటము

రవిణ = దే. డంకా

రా

రాణా = హిం. కావలిదండు; కావలి స్థలము
రాణి = త. ఇల్లు; చోటు
రారుమను = దే. విమిషములో చేచ్చే
రాలిని = సం. దట్టి; మొలనూలు
రావు = త. స్థానము; తావు

రి

రింగణా = దే. బాలుడు; పొట్టివాడు
రికానా = హిం. ఆశ్రయము; గతి

రీ

రీవి = దే. నైభవము

రే

రేవ = దే. ఒప్పిదము; విధము
రేవము = దే. దైర్యము
రేవము = దే. తడి

రే

రేలా = దే. తెగ; సమూహము

రే

రంక = దే. దిట్ట
రంకా = త. ఒక వాద్యము; డక్క
రంగురము = దే. రుంజ; వీరణము
రంబము = త. స్థితికి మించిన వేషము;
ప్రతిష్ఠ
రంబము = సం. విజృంభణము
రంబు = త. కవటము; స్థితికి మించిన
వేషము; కాంతి; గర్వము; ప్రతిష్ఠ;
విధము; అధికము
రక్కగొను = దే. వశముచేసికొను;
స్వాధీనపఱచుకొను
రగర = దే. పిశాచము; గండు

డగరము = దే. కీడు
డగ్గరు = దే. సమీపించు
డగ్గుత్తిక = దే. గర్లద స్వరము
డచ్చీలు = దే. గొప్పలు; ప్రగల్భములు
డప్పి = దే. దప్పిక; క్రమము
డప్పు = దే. తొప్పట
డబడబ = దే. ఉద్దతి
డబర = దే. గిన్నె
డబ్బు = దే. బొంకు; దబ్బు
డబ్బాటు = దే. అకస్మాత్తు
డబ్బి = దే. బరణి
డబ్బు = దే. ధనము
డబ్బు = త. డంబము
డబ్బుర = దే. గిన్నె
డమరము = సం. దోపిడి; కొల్ల
డమరుకము = దే. ఒక వాద్యము
డమ్మను = దే. చచ్చు; శబ్దించు
డయ్యు = దే. అలయు; కృశించు

డా

డాంబికము = సం. గర్వము
డాంబికుడు = సం. గర్వము కలవాడు;
మాయకాడు
డాగు = దే. దాగు
డాపు = దే. దాపు
డాక = దే. విజృంభణము; శౌర్యము
డాకిని = సం. పిశాచ స్త్రీ
డాకొను = దే. సమీపించు
డాగు = దే. గుర్తు; వాత; మఱక
డావరి = దే. ఎడమ భాగము
డాపు = దే. దాపు; సమీపము; భయము
డాపురము = దే. ప్రాప్తి
డాబా = దే. బోడిమిదై
డాబు = త. డంబము; అతిశయపు మాటలు
డాయు = దే. సమీపించు; పొందు
దాలు = దే. కాంతి; టెక్కుము

దాలు = త. దాలువాలు; కేడెము

డి

డింకు = దే. చచ్చు

డింగరీడు = త. సేవకుడు; భక్తుడు

డింగరుడు = సం. సేవకుడు

డించు = దే. దించు; త్యజించు

డిండిముము = సం. ఒక వాద్యవిశేషము

డిండిరము = సం. సేవము; నురుగు

డిందు = దే. అడగు; ఇంకు; క్రుంకు; మ్రొక్కు;

అడకువ

డిందువడు = ద్వ. అడగు; శమించు;

సమారానపడు

డిందుపాటు = ద్వ. ఉపశాంతి; కుదురు పాటు

డింపు = దే. దింపు

డింబము = సం. కొల్ల; భయము; పక్షిగ్రుడ్డు

డింభకుడు = సం. పిల్లవాడు

డింభము = సం. పిల్ల; గ్రుడ్డు

డింభుడు = సం. పిల్లవాడు; మూర్ఖుడు

డిగ్గియ = త. నడబావి

డిగ్గు = దే. దిగు; తగ్గు

డిగ్గునడు = ద్వ. తక్కువనడు

డిల్లనడు = ద్వ. భయపడు; సత్యహీనమగు

డిల్లము = దే. సత్యహీనమైనది

డి

డికాసు = దే. ఎదుర్కొను; కవియు

డిటు = దే. డిల్లనడు

డు

డుంకు = దే. తగ్గు

డుండుకుండు = సం. అల్పుడు; క్రూరుడు

డుండుభము = సం. రెండు తలల పాము

డుక్కు = దే. మటుగునడు

డుబుడక్కు = ద్వ. వాద్యవిశేషము

డుయ్యు = దే. దుయ్యు; సడలించు

దుల్లు = దే. వడు; ఊడు

డె

డెందము = దే. ఉల్లము; హృదయము

డెక్క = దే. పశువుల కాలిగిట్టు

డెక్కు = దే. అడ్డగించు; నివారించు; నిరధము

డెప్ప = దే. కొండమీది నమతలము

డెప్పరము = దే. అవద; అశక్యము; దుష్పహము

డెప్ప = దే. దెప్ప; ఎత్తిపాడుచు

డే

డేగుర = సం. జేగంట

డేక్రా = హి. డేక్రా; పెద్ద వంట పాత్ర

డేగ = దే. ఒక పక్షి; శ్వేనము

డేరా = దే. గుడారము

డొ

డొంక = దే. కాలిదారి; పాద; కోన

డొంకు = దే. ఇంకు; ఎండు; అడగు; వంకర

డొకారము = దే. అంతరాళము

డొకారము సాచ్చే = దే. లోబడు

డొక్క = దే. కంకాళము; కడుపు; బెంకాయ; దొండ్లపు చెక్క

డొక్కు = దే. ముదియు; ముదిసినది

డొగరు = దే. అపరాధము; నింద

డొప్ప = దే. దొప్ప

డొల్ల = దే. బల్లవంటిది; బుట్ట

డొల్లు = దే. దొర్లు; పార్లు; పడు

డో

డోకు = దే. వాంతిచేసికొను; వాంతి

డోల = దే. డోలి; తొట్టి

డోలకము = సం. ఊమేట; ఊపు

దోలి = త. ఉయ్యాలవంటి అందలము;

దోల

దోలు = త. చర్మవాద్య విశేషము

దౌ

దౌకనము = సం. కానుక; లంచము

దౌలు = దే. మదింపు; రీతి

ధ

ధక్క = సం. డంకా

ధక్కాముక్కీ = హి. ఇబ్బంది; సంకటము

ధమామిక = సం. చర్మవాద్య విశేషము

ధా

ధాక = దే. జౌద్ధత్యము; పరాక్రమము;
చెలరేగుట

ధాలము = సం. డాలువాలు; ఫలకము

ధు

ధుండి = సం. గణేశుడు

ధులి = సం. ఆడుతాబేలు

ధో

ధోలము = సం. దోలు

తీ

తంకము = సం. దుఃఖము; భయము

తంట = దే. కలహము; చాడీ; శ్రమము;
అప్పు; మోసము

తంటా = దే. తంట

తండసము = సం. కమ్మరకొలిమి

తండా = త. లంబాడీల సమూహము

తండురీణము = సం. కడుగు నీరు; పురుగు

తండులము = సం. బియ్యము

తండ్రి = దే. జనకుడు

తంతి = త. లోహపుతీగ

తంతు = దే. ఉత్పవ విశేషము

తంతు = త. ఉభయార్థసాధకమైన ఉపా
యము

తంతుకాస్థము = సం. మాలువడికెడు
కదురు

తంతుకీటము = సం. పట్టుపురుగు

తంతునాభము = సం. సాలెపురుగు

తంతువాయము = సం. సాలెపురుగు

తంతువు = సం. నూలిపోగు; స్మాత్రము

తంత్రము = సం. ఉపాయము; హేతువు

తంత్రి = సం. తంతి; నరము

తంపర = దే. దట్టము; చండము

తంపి = దే. కలహము; దాలిగుంట

తంబుఱ = దే. తంత్రీవాద్య విశేష;

తకరారు = సం. హిం. వినాదము

తక్క = దే. కాక; తప్ప

తక్కిడి = త. మోసము

తక్కిడికాడు = త. మోసకాడు

తక్కు = దే. విడుచు; మిగులు

తక్కువ = దే. అల్పము; శూన్యము

తక్కిఱ = దే. అల్పము

తక్రము = సం. మజ్జిగ

తక్షణి = సం. బాడిస

తగడు = దే. తేకు

తగరము = త. లోహవిశేషము

తగరము = సం. పొట్టేలు

తగరు = త. పొట్టేలు

తగరురౌతు = త. అగ్ని

తగవరి = దే. న్యాయాధిపతి

తగు = దే. యుక్తమగు

తగులము = దే. ఆసక్తి; సంబంధము

తగులుకొను = దే. రగులుకొను; వలచు

తచ్చేనలాడు = దే. పరిహాసముచేయు

తచ్చాడు = దే. సంచరించు

తటమట = దే. మోసము

తటము = సం. ఏటిఒడ్డు; ప్రదేశము;
కొండచేతియ

తటాకము = సం. చెఱువు
 తటాలున = దే. అతిశీఘ్రముగా
 తటి = సం. ఏటిఒడ్డు; స్రదేశము
 తటిత్తు = సం. మెఱుపు; విద్యుత్తు
 తటిని = సం. నది; ఏఱు
 తడయు = దే. ఆలస్యముచేయు
 తడవు = దే. నిమిరు; వెడకు; స్రస్తాపించు
 తడుపుదలుపు = దే. బ్రహ్మచారి
 తి = సం. సమూహము
 ది = దే. సమయము
 త్రడి = దే. గుఱ్ఱము; వాహనము
 త్రఱ = దే. సంభ్రమము
 త్యము = సం. పరమాత్మ; స్వభావము
 ధ్యము = సం. సత్యము
 తద్దినము = సం. ఆ దినము; అద్భిక్తము
 తద్భవము = సం. సంస్కృత ప్రాకృతముల
 నుండి పుట్టిన పదము
 తనయ = సం. కూతురు
 తనయుడు = సం. కొడుకు
 తనరు = త. అతిశయించు; ఒప్పు
 తనియు = దే. తన్నెడ
 తనివి = దే. తన్నె
 తనువు = దేహము; తోలు
 తనూభవుడు = సం. కొడుకు
 తన్వి = సం. ఆడుది
 తవనము = సం. తాపము
 తవనుడు = సం. సూర్యుడు
 తవము = సం. తపస్సు; వేసగికాలము
 తవస్వి = సం. తపముచేయువాడు
 తవస్విని = సం. తాపసురాలు
 తవ్రము = సం. తపింపజేయఁబడినది
 తప్పెదము = ద్య. దోషము; తప్పు
 తప్పట = త. చర్మవాద్య విశేషము
 తపావత = హిం. భేదము; లోపము; తక్కువ
 తబేలా = హిం. గుఱ్ఱపు లాయము
 తమకము = దే. త్వర; మోహము

తమకించు = దే. త్వరపడు
 తమము = సం. చీకటి; ఒకగుణము;
 శోకము
 తమి = దే. త్వర; కుతూహలము; అపేక్ష;
 వలపు
 తమి = సం. రాత్రి; చీకటి
 తమికొను = దే. మోహపడు
 తమ్మి = దే. పద్మము; పద్మవ్యాహము
 తమ్మికంటి = ద్య. విష్ణువు; ఆడుది
 తరంగము = సం. అల; ఒక గ్రంథభాగము
 తరంగిణి = సం. నది
 తరంగ = త. అల
 తరకనము = దే. అమ్మలపాది
 తరణము = సం. దాట్టుట; ఓడ
 తరణి = సం. ఓడ; దాటుట; సూర్యుడు;
 సముద్రము
 తరపు = హిం. పక్షము; దేశము
 తరబియ్యము = హిం. నేర్పు
 తరము = దే. పురుషాంతరము; మానము;
 సామ్యము; వరుస
 తరవాణి = దే. పుల్లనీళ్ళు
 తరళము = సం. హారమధ్యరత్నము
 తరళక్షణ = సం. ఆఁడుది
 తరాజు = దే. త్రాసు; తరాసు
 తరి = సం. ఓడ; మబ్బు
 తరి = త. వెన్నచిలుకుట
 తరిగోల = దే. కవ్వము
 తరిదాలుపు = ద్య. విష్ణువు
 తరుణము = దే. సమయము
 తరుణి = సం. ఆడుది; యౌవనము గల
 ఆడుది
 తరుణిము = సం. యౌవనము
 తరువు = సం. చెట్టు
 తర్కము = సం. ఊహ; కారణము; కోరిక;
 ఒక శాస్త్రము
 తర్జని = సం. జొట్టనద్రేలు

తర్కణము = సం. తప్పి; సంతోషపెట్టుట
 తర్జము = సం. దప్పి; ఇచ్చు
 తఱకు = దే. వ్యాపించు
 తఱచు = దే. బాహుళ్యము; అధికము
 తఱపి = దే. తారుణ్యము
 తఱి = దే. సమయము; సమీపము
 తఱియు = దే. సమీపించు; దాటు
 తఱుగు = దే. తగ్గు; క్షయించు
 తఱుగు = దే. ఖండించు; చించు
 తఱ్ఱు = దే. నీచుడు
 తలకడచే = దే. దాటు; అతిక్రమించు
 తలక్రిందు = దే. అధోముఖము; విలోమము
 తలగాము = ద్య. రాహువు
 తలవడు = ద్య. ఎదిరించు; తాకు; ప్రారంభించు
 తలపోయు = దే. చింతించు; ఆలోచించు
 తలబిరుసు = దే. మూర్ఛము
 తలమాటు = దే. నాశము; చేటు
 తలము = సం. సమప్రదేశము; కారణము; ఆడవి; చోటు
 తలమునుకలు = దే. బాధ; మాని
 తలిరు = దే. చిగురు; పల్లవము
 తలోదరి = సం. ఆడుది
 తల్పము = సం. దూదిపఱపు; భార్య
 తల్లడిల్లు = త. చేలించు; బాధనొందు
 తల్లి = దే. జనని; మొదటిది; ముఖ్యము
 తల్లి = సం. జవరాలు
 తవాయి = దే. ఉపద్రవము
 తన్మరించు = సం. దొంగిలించు
 తన్మరుడు = సం. దొంగ
 తన్ను = దే. దుర్మాంసము
 తపాతపా = దే. తమకము; వ్యసనము; కుతుకము
 తళిగ = త. భోజనపాత్ర; వంట
 తళుకు = దే. మిక్కిలి ప్రకాశము

తా

తాండవము = సం. ఉద్దతమైన నృత్యము
 తాటు = దే. చెట్టుపై పట్ట; మోసము
 తాటకత్తె = ద్య. మోసకత్తె
 తాటేలు = దే. కూర్మము
 తాడనము = సం. కొట్టుట
 తానము = త. స్థానము; స్థానము
 తాపకత్తె = దే. కుంటినకత్తె; తార్చుకత్తె
 తాపిత = దే. మేలైన పట్టు వస్త్రము
 తామసము = సం. అలస్యము; అజ్ఞానము
 తామసి = సం. చీకటి
 తామ్రము = సం. రాగి
 తాయము = దే. అరుదగు వస్తువు
 తాయి = త. తల్లి
 తాయెత్తు = ద్య. రక్షాబంధము
 తార = సం. నక్షత్రము; కనుగ్రుడ్డు
 తారకము = సం. కంటిపాప; తెచ్చు; కన్ను
 తాలిబొట్టు = ద్య. మంగళసూత్రపు బొట్టు
 తాలిమి = దే. క్షమ; ధైర్యము
 తావి = దే. పరిమళము
 తావు = దే. గృహము; స్థానము
 తాహతు = హిం. మర్ధాద; గొప్ప
 తాళము = సం. బీగము
 తాళవృంతము = సం. విననకట్ట

తి

తింత్రిణి = సం. చింతచెట్టు
 తిక్తము = సం. చేదు; చేదైనది
 తిగ = త. మూడు; త్రికము
 తిగ్మము = సం. వేడిమికలది
 తిత్తిరి = సం. తీతువుపిట్ట
 తిన్నె = దే. ఆరుగు; వేదిక
 తిమి = సం. గొప్పచేప
 తిమింగిలము = సం. తిమిని మ్రింగు చేప
 తిమిరము = సం. చీకటి
 తిమురు = దే. గర్భము; తిమ్మిరి

తిమ్మిరి = దే. స్పర్శ తెలియని వ్యాధి; మద
వికారము

తిమ్ము = దే. దీపించు

తియ్యదనము = దే. మాధుర్యము

తిరస్కారము = సం. అనాదరము; తెగడిక

తిరివము = దే. భిక్షము; భిక్షకుడు

తిరు = దే. శ్రీపదము; శుభకరమైనది

తిరుకావు = దే. భగవంతునియొక్క

అలంకారము

తిరుకొలను = దే. పుష్కరిణి

తిరుగబోత = దే. తాలింపు

తిరుగుబోతు = దే. జారడు; జారిణి

తిరుచూర్లము = దే. ఎఱ్ఱవి పాడి

తిరునాళ్ల = దే. దేవోత్సవము

తిరువగూడ = దే. తాటాకులబుట్ట; సజ్జ

తిరువతి = దే. విష్ణుక్షేత్రము

తిరుమజ్జనము = దే. భగవంతుని ఆభిషేకము

తిరుమణి = దే. తెల్లనిమ్మత్రిక

తిరుమణివడము = ద్య. తామరపూసల దండ

తిరుమల = ద్య. తిరుపతి; వేంకటాచలము

తిరుమాళిగ = ద్య. గృహము

తిరుముడి = దే. నైల్లపుడు

తిరుపడికోల = దే. దాసరివానిదీప స్తంభము

తిరువరంగము = ద్య. శ్రీరంగక్షేత్రము

తిరువారాధనము = ద్య. దేవతార్చన

తిరోధానము = సం. అంతర్ధానము

తిలకము = సం. బొట్టు; శ్రేష్ఠము

తిలకించు = దే. చూచు; ప్రకాశించు

తిలమాతుకుడు = సం. తెలుకులవాడు

తిలయంత్రము = సం. గానుగ

తిలలు = సం. నువ్వులు

తిలిత్యము = సం. కొండచిలువ

తివాసి = త. చిత్రాసనము

తివ్వల = సం. ఉసిరిక చెట్టు

తీ

తీంట్రిము = దే. తీట; దురద

తీండ్రి = దే. తేజము; కోపము

తీగబోడి = ద్య. ఆడుది

తీగమెఱుగు = ద్య. ఉఱుములేనిమెఱుపు

తీగయిల్లు = ద్య. పాదరిల్లు

తీక్షము = సం. వేడిమి; చుట్టుకైనది; వాడి
యైనది

తీపు = దే. మాధుర్యము; యాతన

తీరము = సం. దరి ; గట్టు

తీరు = దే. విదము; చక్కబడు

తీర్థము = సం. పుణ్యనది; పుణ్యక్షేత్రము;
రేవు; నీరు

తీఱు = దే. వీలువడు; నశించు

తీవియ = త. తీగ

తు

తుంగము = సం. ఎత్తైనది; కొండ

తుంటరి = ద్య. దుష్టుడు

తుండము = త. ఖండము

తుండము = సం. పక్షిముక్కు; నోరు;
మొగము

తుక్కు = దే. అప్పము; వ్యర్థము

తుచ్చము = సం. దుఃఖము; శూన్యము;
నీచము

తుట్టె = దే. సమూహము

తుట్టెపురుగు = ద్య. సామాన్యసర్పము

తునుమాడు = దే. ఖండించు; చంపు

తుపాను = దే. గాలివాన

తురంగము = సం. గుఱ్ఱము; అశ్వము

తుల = సం. త్రాసు; సమానము; దూలము

తులువ = దే. తుంటరి; కుట్టితుడు

తుల్యము = సం. సమానము; సరి; సాటి

తుషారము = సం. మంచు; తుంపర

తుహినము = సం. మంచు; హిమము

తూ

తూగు = దే. ఊగు; చలించు
 తూటు = దే. రంధ్రము; చిల్లి
 తూడుదిండి = దే. హంస
 తూతకమ్ము = దే. పిల్లంగ్రోవి; మురళి
 తూకము = దే. ఎత్తు; బరువు; తూనిక
 తూణీరము = సం. అమ్మలపాది
 తూనికవేయు = దే. తూచు
 తూవరము = దే. చిల్లి; రంధ్రము
 తూపు = దే. బాణము; అమ్ము
 తూరుపాటబట్టు = దే. దూషించు;
 నిందించు
 తూర్యము = సం. వాద్యము; వాద్యమ్రోత
 తూలము = సం. దూది; ఆకాశము
 తూలిక = సం. కుంచె; ఈక

త్య

త్యణధ్వజము = సం. వెదురు
 త్యణము = సం. గడ్డి
 త్యణీకారము = సం. అలక్ష్యము
 త్యతీయా ప్రకృతి = సం. నపుంసకుడు
 త్యస్తము = సం. త్యజిపొందినది
 త్యస్తి = సం. సంతోషము; తనివి
 త్యసీతుడు = సం. దప్పిగొన్నవాడు
 త్యస్త = సం. దప్పి; ఇచ్చు; పేరాస

తే

తేంపరి = దే. సాహసికుడు; శూరుడు
 తేంపి = దే. విధన
 తేంపు = దే. తెంచు
 తేక్కరము = దే. విలాసము
 తేక్కలి = త. దొంగతనము
 తెగ = దే. సజాతీయ సమూహము; సమూహ
 ము; పక్షము; విధము; నిశ్చేషముగా;
 ఖండితముగా

తెగటార్పు = దే. నశింపజేయు; చంపు
 తెగడు = దే. నిందించు; తిరస్కరించు;
 ఉపేక్షించు;

తెగులు = దే. వ్యాధి; రోగము; చీడ
 తెగువ = దే. సాహసము; ఔదార్యము
 తెన్ను = దే. దారి; మార్గము; విధము
 తెప్పటిల్లు = దే. ఆపాయమునుండి తేటు
 తెమడ = దే. శ్లేష్మము; కఫము
 తెమలు = దే. చలించు
 తెమ్మిర = దే. చల్లగాలి; గాలి
 తెరువు = దే. దారి; పద్ధతి; మార్గము
 తెలిపిట్ట = త. హంస
 తెల్లగడ్డ = దే. వెల్లుల్లి
 తెల్లము = త. స్పష్టము
 తెల్లవాలు = దే. ఉదయమగు

తే

తేజము = సం. ప్రకాశము; ప్రభావము;
 కాంతి; రేతస్సు
 తేజస్వి = సం. తేజస్సు కలవాడు
 తేజి = సం. మేలుజాతి గుఱ్ఱము; గుఱ్ఱము
 తేటతెల్లము = దే. మిగులస్పష్టము
 తేడా = త. పెచ్చు; వ్యత్యాసము
 తేమ = త. తడి
 తేమానము = దే. సోమరితనము; అలస్యము
 తేర = దే. వ్యర్థముగా; అనాయాసముగా
 తేరు = దే. రథము; కలుగు
 తేటు = దే. తేటుకొను
 తేటుకొను = దే. స్పష్టతనొందు
 తేవ = దే. ఉత్సవ విశేషము
 తేవనము = సం. ఉద్యానము

తై

తైత్తిరము = సం. తిత్తిర పక్షుల గుంపు
 తైరు = దే. పెరుగు; దధి
 తైర్తికుడు = సం. తిర్థసేవ చేయువాడు

తైలవర్ణి=సం. చిల్లమర్ణి: పీత చందనము

తైలపాయిక = సం. గబ్బిలము

తైలము = సం. నూనె

తైలయంత్రము = సం. గానుగ

తైలికుడు = సం. గాండ్లవాడు

తా

తొంగలిపాట్లు = ద్వ. నమస్కారము

తొంగు = దే. వాలు; శయనించు

తొండము = త. గజపాస్తము

తొండి = దే. రంధ్రము

తొంబ = దే. గుంపు; మూక

తొక్కట = దే. సంకటము

తొగ = దే. కలువ; విధము; సమూహము

తొగరు = దే. ఎఱుపు; ఎఱ్ఱనిది

తొట్ట = దే. లావు

తొట్టి = దే. పెద్దపాత్ర; కొప్పెర; పశువులు

నీరుత్రాగు పాత్ర

తొడరు = దే. కలుగు; యత్నించు

తొడవు = దే. భూవణము

తొడిమ = దే. కాడ; వృంతము

తొత్తు = దే. బానిస; దాసి; లంజ

తా

తోపు = దే. పెంపుడు తోట; ఎఱుపు

తోడితెచ్చు = దే. పిలుచుకొని వచ్చు

తోడునీడ = దే. సహాయుడు

తోమాలె = ద్వ. ఆకులు పువ్వులు కూర్చి

కట్టిన దండ; ఘనమాల

తోయజాక్షి = సం. ఆడుది

తోయదము = సం. నెయ్యి; మబ్బు

తోయధి = సం. సముద్రము

తోయము = సం. నీరు; ఉదకము

తోయలి = సం. స్త్రీ

తా

తొల్కము = సం. సామ్యము

త్య

త్యక్తము = సం. విడుచు; వర్జించు

త్యా

త్యాగి = సం. దాత; శూరుడు

త్యాజ్యము = సం. విడువదగినది

త్రీ

త్రచ్చు = త. చిలుకు; శోధించు

త్రవ = సం. సిగ్గు; లజ్జ; అంకుటాలు

త్రవ్యకోల = దే. గుద్దలి

త్రస్తరి = దే. పరిహసము

త్రా

త్రాచు = దే. నాగుబాము

త్రాణ = త. బలము

త్రాణము = సం. రక్షించునది; కనచము

త్రాత = సం. రక్షకుడు; కాచువాడు

త్రి

త్రిదండి = సం. సన్యాసి

త్రిపురాంతకుడు = సం. శివుడు

త్రిలోచనుడు = సం. శివుడు

త్రివిక్రముడు = సం. విష్ణువు

త్రివేణి = సం. గంగానది

త్తు

త్తుంగు = దే. నశించు; తునుకలగు

త్తుళ్లు = దే. గర్వించు; ఎగిరిపడు

త్రె

త్రెయ్య = దే. తెగు

త్రే

త్రేత = సం. ఒక యుగము

త్రొ

త్రొక్కటము = దే. సంకటము

త్రొక్కుడు = దే. త్రొక్కుట

త్రో

త్రోచు = దే. త్రోయు; గెంటు

త్వ

త్వక్కు = సం. చర్మము; తోలు

త్వచము = సం. తోలు; చెట్టుపట్టు

త్వి

త్విషాంపతి = సం. నూర్పుడు

ద

దంచనము = దే. పెద్ద ఫిరంగి

దంచు = దే. దంపు

దంట = త. దిట్టతనము గలవాడు; నేర్పరి

దండ = త. హారము; బాహువు

దండ = దే. నమీపము; ప్రాపు

దండకము = సం. మోసము; వంచకము

దండధరుడు = స. యముడు; రాజు

దండనాయకుడు = సం. సేనాధిపతి

దండము = సం. కట్ట; రాజశిక్ష; ఒక ఉపాయము

దండయాత్ర = సం. దిగ్విజయము; యుద్ధయాత్ర

దండుగ = త. నష్టము

దండుబాట = ద్వ. రాజమార్గము

దంతకాష్ఠము = సం. పలుదోము పుడక

దంతధావనము = సం. పలుదోముట

దంతము = సం. పల్లు; పాదరిల్లు

దంతావళము = సం. ఏనుగు

దంతి = సం. ఏనుగు; కొండ

దందన = త. మాయ; అలన్యము

దందశూకము = సం. సర్పము

దంపతులు = సం. ఆలుమగలు

దంష్ట్ర = సం. కోటవల్లు

దంష్ట్రాయుధము = సం. వంది

దక్షుడు = సం. సమర్థుడు; నేర్పరి

దగ = త. తాపము; దప్పి

దగరము = దే. కీడు

దగల్బాజీ = హిం. దొంగ; మోసకాడు

దగ్ధము = సం. అశుభమైనది; కాలచడినది

దట్టము = దే. పావడ; తఱచు; గట్టి

దత్తము = సం. దానము

దత్తు = త. స్వీకారము

దద్దడము = దే. చిన్నగుడి; బోడిమిదై

దధి = సం. పెరుగు

దనుజుడు = సం. అసురుడు

దప్పి = దే. దాహము; శ్రమము

దబరా = హిం. వెడల్పయిన గిన్నె

దబ్బుట = దే. మోసము; అసత్యము

దమము = సం. ఇంద్రియ నిగ్రహము

దమ్ముడు = త. కపటములేనివాడు

దయాళుడు = సం. దయగలవాడు

దయ్యము = త. దేవుడు; వేలుపు; విధి;

పితాచము

దరహాసము = సం. చిటునవ్వు

దరి = త. గట్టు; నమీపము

దరిద్రుడు = సం. బీదవాడు

దర్పణము = సం. అద్దము

దర్పము = సం. గర్వము

దర్శకరము = సం. సర్పము; పాము

దర్శనము = సం. చూపు; అద్దము

దవ్వ = దే. దూరము

దశ = సం. అవస్థ; వత్తి; గ్రహస్థితి

దహమడు = సం. అగ్ని; దుష్టుడు

దళము = ఆకు; సైన్యము

దాంతి = సం. ఇంద్రియనిగ్రహము
 దాక్షిణ్యము = సం. మఱుగునడు
 దాడి = త. దండయాత్ర; గడ్డము
 దాత = సం. ఇచ్చువాడు
 దాతృత్వము = సం. ఔదార్యము
 దానము = సం. ఈవి; త్యాగము
 దామము = సం. హారము; పలుపు
 దామోదరుడు = సం. విష్ణువు
 దాయ = దే. జ్ఞాతి; శత్రువు
 దార = సం. భార్య
 దారువు = సం. కొయ్య; ఇత్తడి
 దార్ద్రము = సం. దిటపు; దృఢత్వము
 దానము = సం. ఆడవి; కారుచిచ్చు
 దావానలము = సం. గొప్పమంట; కారుచిచ్చు
 దాహకము = సం. పొక్కునది; కాల్పునది
 దాళికుడు = దే. కార్యకర్త

దిక్కు = సం. దిశ; శరణము
 దిగంబరుడు = సం. శివుడు
 దిగంధ్రావు = దే. విడుచు; దిగు; మ్రింగు
 దిగులు = దే. భయము; అదురు
 దిగ్గన = దే. తటాలున
 దిగ్గియ = త. నడబావి
 దిగ్గము = సం. విషము పూసిన బాణము
 దిగ్బంధము = సం. సాలెపురుగు
 దిగ్భ్రమము = సం. దిక్కుల తబ్బిబ్బు
 దిదృక్షువు = సం. చూడనిచ్చగలవాడు
 దినకరుడు = సూర్యుడు
 దినము = సం. పగలు; దినసము
 దిమ్మ = దే. సమూహము
 దిమ్ము = త. భ్రమము; మత్తు
 దివము = సం. ఆకాశము; స్వర్గము; పగలు
 దివాంధము = సం. గ్రుడ్లగూబ

దివాకరుడు = సం. సూర్యుడు
 దివాభీతము = సం. గ్రుడ్లగూబ
 దివాభీతుడు = సం. దొంగ; చోరుడు
 దివి = సం. ఆకాశము; స్వర్గము
 దివిజుడు = సం. దేవత; వేల్పు
 దివ్యము = సం. ఒప్పునది; శ్రేష్ఠమైనది

దీక్ష = సం. గట్టి పట్టుదల
 దీధితి = సం. కిరణము; వెలుగు
 దీన = సం. ఎలుక; దీనురాలు
 దీనుడు = సం. దరిద్రుడు
 దీప్తి = సం. కాంతి; వెలుగు
 దీమసము = దే. భైరవుడు; ఉపాయము
 దీర్ఘగ్రీవము = సం. ఒంటి
 దీర్ఘదర్శి = సం. వండితుడు; గ్రద్ద
 దీర్ఘనిద్ర = సం. మరణము
 దీర్ఘవృష్టము = సం. సర్పము; పాము
 దీర్ఘరదము = సం. పంది
 దీర్ఘాయువు = సం. చిరకాలజీవి; కాకి
 దీర్ఘిక = సం. నడబావి
 దీర్ఘము = సం. భయపడినది
 దీవన = దే. ఆశీర్వాదము; దీవెన
 దీవసము = దే. భైరవుడు
 దీవెనకోల = దే. నమస్కారము

దుంగ = దే. మ్రానిమొద్దు
 దుండగము = త. కీడు; దౌష్ట్యము
 దుండి = దే. దొరసాని
 దుందుభి = సం. భేరి; వరుణుడు
 దుఃఖము = సం. బాధ; వ్యసనము
 దుకూలము = సం. తెల్ల వస్త్రము
 దుగ్ధము = సం. పాలు
 దుడుకు = త. దౌష్ట్యము; ఉద్దతి
 దుత్త = దే. తిన్నబుంగ

దుబారా = హిం. వ్యర్థము
 దుమారము = దే. దుమ్ము
 దురదుర = త. శీఘ్రముగా
 దురదృష్టము = సం. దౌర్భాగ్యము
 దురపెల్లు = దే. శోకించు; తపించు; కలగు
 దురము = త. యుద్ధము
 దురాగతము = సం. అన్యాయము
 దురాచారము = సం. చెడ్డనడవడి
 దురాయి = దే. ఆజ్ఞ; ఉత్తరువు
 దురారోహము = సం. తొండ
 దురాలాపము = సం. చెడుమాట
 దురాశ = సం. వ్యర్థమైన ఆశ
 దురితము = సం. పాపము
 దురుసు = దే. కఠినము; శీఘ్రము
 దుర్గంధము = సం. గబ్బు
 దుర్గతి = సం. నరకము; దీదతనము
 దుర్గము = సం. కోట; పోగూడనిది
 దుర్బలుడు = సం. బక్కవాడు
 దుర్బరము = సం. భరింపగూడనిది
 దుర్నిక్షము = సం. క్షామము; కఱవు
 దుర్మంత్రము = సం. చెడు ఆలోచన
 దుర్మరణము = సం. చెడ్డ చావు
 దుర్లభము = సం. పొందరానిది
 దుర్నిశీతుడు = సం. విషయములేని వాడు
 దులదుల = దే. సంభ్రమము
 దువారము = త. వాకిలి
 దువ్వ = దే. దుమ్ము; దూళి
 దువ్వ = త. పులి; చిఱుతపులి
 దువ్వ = త. పులి; చిఱుతపులి
 దుష్టము = సం. చెడ్డది
 దుసికిల్లు = దే. జాఱు; తప్పించుకొను
 దుస్సహము = సం. నహింపగూడనిది
 దుహిత = సం. కూతురు

దూ

దూత = సం. రాయబారి; కుంభినకాడు

దూత్యము = సం. రాయబారము
 దూపము = త. వాసనగల పాగ
 దూబ = దే. అధముడు; నవుంసకుడు
 దూరదర్శి = సం. విద్వాంసుడు; గ్రద్ద
 దూర్వ = సం. గఱిక
 దూఱు = దే. నిందించు; నింద
 దూల = దే. దురద; కంఠాతి
 దూలపోతు = దే. ఎప్పుడును దూల
 గలవాడు
 దూషణము = సం. నిందించుట

ద్వ

ద్వక్కు = సం. కన్ను; చూపు
 ద్వడము = సం. అత్యంతము; దిటవుగలది
 ద్వష్టము = సం. చూడబడినది
 ద్వష్టరజే = సం. సమర్థుడైనవడుచే
 ద్వష్టాంతము = సం. ఉదాహరణము;
 శాస్త్రము
 ద్వష్టి = సం. చూపు; కన్ను; బుద్ధి

దె

దెప్పరము = దే. అపద; దుస్సహనము
 దెప్ప = దే. ఎత్తిపాడుచు
 దెబ్బాటు = దే. బలిష్ఠమైన వాన
 దెస = త. దిక్కు; విధము

దే

దేదీప్యమానము = సం. మిగుల ప్రకాశిం
 నది
 దేయము = సం. ఇయ్యదగినది
 దేవకుసుమము = సం. లవంగము
 దేవతరువు = సం. కల్పవృక్షము
 దేవదత్తము = సం. అర్జునుని శంఖము
 దేవదేవుడు = సం. విష్ణువు; పరమాత్మ
 దేవనది = సం. గంగానది
 దేవమాతృకము = సం. వర్షము చేత పండెడు
 పాలము

దేవశము = త. దేవాలయము; గుడి
దేవానాంప్రియుడు = సం. మూర్ఖుడు
దేశికుడు = సం. గురువు; యాత్రికుడు
దేహము = సం. శరీరము; మేను
దేహయాత్ర = సం. తిండి; చేవు
దేహి = సం. దేహముకలవాడు

దైత్యురి = సం. విష్ణువు; వేల్పు
దైత్యుడు = సం. రాక్షసుడు
దైవజ్ఞుడు = సం. జ్ఞానము; గణకుడు
దైవము = సం. ఆదర్శము
దైవాలు = దే. ఆతిశయించు
దైవికము = సం. దైవముకలన గలిగినది

దాంతర = ద్య. దాంతి; వరుస
దాక్ష = దే. గొప్ప; మంచి
దాక్షి = త. పనులకొట్టము; కంచె
దాన = త. అమ్ములపాది
దాబ్బు = దే. ముద్ద; మాంసఖండము
దాబ్బు = దే. త్రోయు; అనవారించు;
దాంగిలించు; రమించు
దాబ్బుదాయి = దే. మదము; గర్భము
దాబ్బులాట = దే. గుడ్డులాట
దాబ్బుట = దే. త్రోపులు; చీవాట్లు
దామ్మి = త. అందఱుకలియబడుట; సందడి
దారయు = దే. నడబావి; కొలను
దాఱయు = దే. పొందు
దానగు = దే. ఆనంద; విష్ణుము

దాయలి = త. అంజలి; దోసిలి
దారు = దే. చేమ్రు; వ్రాలు
దోష = సం. రాత్రి; భుజము
దోషజ్ఞుడు = సం. విద్వాంసుడు; వైద్యుడు

దోషము = సం. తప్పు; పాపము; రోగము
దోషాకరుడు = సం. చంద్రుడు
దోషాచరుడు = సం. చంద్రుడు;
రాక్షసుడు
దోహదము = సం. ఇచ్చు; గర్భిణికిగల వేవిల్లు

దాత్యము = సం. రాయబారము
దావారికుడు = సం. ద్వారపాలకుడు
దాద్యాగ్యము = సం. దురదృష్టము
దాహిత్రీ = సం. దుహిత కూతురు
దాహిత్రుడు = సం. దుహిత కొడుకు

ద్యుతి = సం. కాంతి; కిరణము
ద్యుమణి = సం. సూర్యుడు

ద్యుతము = సం. జాదము

ద్యోతనిని = సం. ఆకాశగంగ
ద్యోతము = సం. ప్రకాశము; ఎండ

ద్రడిమ = సం. స్థిరత్వము
ద్రవము = సం. రసము; తడి
ద్రవిణము = సం. దనము; భలము
ద్రవ్యము = సం. దనము; షడ్ధార్మము
ద్రష్ట = సం. చూచువాడు; సాక్షి

ద్రావణము = సం. కరగించుట

ద్రుతము = సం. వ్యాకరణమున నకారము

ద్రువము = సం. చెట్టు

ద్రో

ద్రోణము = సం. తూము; తేలు

ద్రోవది = త. ద్రోవది

ద్రోహ = సం. ద్రోహము చేయువాడు

ద్వ

ద్వంద్వము = సం. జత; రెండు

ద్వయము = సం. జత; రెండు

ద్వా

ద్వాదశము = సం. పండ్రెండవది

ద్వాపరము = సం. ఒక యుగము;
సంశయము

ద్వారికుడు = సం. ద్వారపాలకుడు

ద్వి

ద్విజన్మడు = సం. బ్రాహ్మణుడు

ద్విజము = సం. పక్షి; పాము

ద్విజాడు = సం. బ్రాహ్మణుడు

ద్వితీయ = సం. భార్య; విదియ; రెండవది

ద్విపము = సం. వీనుగు

ద్విరేపము = సం. తుమ్మెద; భ్రమరము

ద్విపత్తు = సం. శత్రువు; నగవాడు

ద్వీ

ద్వీపము = సం. దీవి; పులితోలు

ద్వీపవతి = సం. నది; ఏలు

ద్వే

ద్వేషము = సం. పగ; శత్రుత్వము

ద్వేషి = సం. ద్వేషముకలవాడు

ద్వై

ద్వైపాయనుడు = సం. వ్యాసుడు

ద్వ్య

ద్వ్యర్థి = సం. రెండర్థములు కలది

ధ

ధగధగ = సం. ప్రకాశము

ధట్టము = సం. నమూనాము; సేన

ధనంజయుడు = సం. అర్జునుడు; అగ్ని

ధనదుడు = సం. కుబేరుడు; దాత

ధనము = సం. విత్తము; ఆస్తి; భాగ్యము

ధని = సం. ధనముగలవాడు

ధనిక = సం. మంచి ఆడుది

ధనుర్వేదము = సం. విలువిద్య

ధనువు = సం. విల్లు; విలుకాడు

ధనుస్సు = సం. ధనువు

ధమని = సం. రక్తనాళము

ధమనుడు = సం. అగ్ని; క్రూరుడు

ధమ్మిల్లము = సం. కొప్పు

ధర = సం. నేల; వెల

ధరణి = సం. భూమి; నేల

ధరణీధరము = సం. కొండ

ధరణీధరుడు = సం. విష్ణువు; శేషుడు

ధరము = సం. కొండ; ప్రత్తి

ధరాధరము = సం. కొండ; తాబేలు

ధరామరుడు = సం. బ్రాహ్మణుడు

ధరాపత్తు = హిం. నిలవయుంచు సాము

ధరించు = సం. తాల్చు; వహించు

ధరిత్రి = సం. భూమి; నేల

ధర్మచారిణి = సం. భార్య; ధర్మపత్ని

ధర్మదాత = సం. ఎల్లప్పుడు ధర్మము చేయు
వాడు

ధర్మపత్ని = సం. అగ్నిసాక్షిగా పెండ్లాడిన
పెండ్లాము

ధర్మము = సం. న్యాయము; గుణము

ధర్మశాస్త్రము = సం. న్యాయశాస్త్రము

ధర్మసత్రము = సం. అన్నదానముచేయు
సత్రము

ధర్మిష్ఠుడు = సం. విష్ణువు; ధర్మా త్ముడు
 ధర్ముడు = సం. యముడు; సోమయాజి
 ధవళము = సం. తెల్లనిది; తెలుపు
 ధవుడు = సం. భర్త; రాజా

ధా

ధాటి = సం. ధాడి; దండయాత్ర
 ధాత = సం. బ్రహ్మ; సృజించువాడు
 ధాత్రి = సం. నేల; తల్లి; దాది
 ధామము = సం. చోటు; ఇల్లు; కాంతి
 ధార = సం. వ్రవాహము; పరంపర; కత్తిలో
 నగువాని వాదర

ధారణ = సం. ధరించుట; జ్ఞానకళక్తి
 ధారణి = సం. భూమి; ఏకాగ్రత
 ధారాధరము = సం. మేఘము; ఖడ్గము
 ధారాళము = సం. అడ్డులేనిది
 ధావనము = సం. తుద్ది; పరుగు
 ధావళము = సం. తెలుపు

ధి

ధిక్కారము = సం. తిరస్కారము
 ధిషణ = సం. బుద్ధి; స్త్రోత్రము
 ధిషణము = సం. నివాస స్థలము
 ధిషణుడు = సం. బృహస్పతి; బుద్ధి
 కలవాడు

ధి

ధీ = సం. బుద్ధి; మతి
 ధీమంతుడు = సం. బుద్ధిగలవాడు
 ధీరుడు = సం. విద్వాంసుడు; దైర్యము
 గలవాడు
 ధీవరుడు = సం. జాలరి

ధు

ధుంధుమారము = సం. పట్టుపురుగు
 ధుని = సం. నది; ఏలు

ధుర = సం. బరువు; భారము
 ధురంధరుడు = సం. బరువుమోయువాడు

ధూ

ధూంక్షము = సం. తెల్లకాకి
 ధూతము = సం. కదలింపబడినది
 ధూనము = సం. పానవగల పాగ
 ధూమకేతువు = సం. ఉత్సాహము; అగ్ని;
 తోకచుక్క
 ధూమధ్వజుడు = సం. అగ్ని
 ధూమము = సం. పాగ
 ధూమయోని = సం. మేఘము; అగ్ని
 ధూమిక = సం. దట్టమగుమంచు
 ధూమ్రకము = సం. ఒంటి
 ధూమ్రవత్రిక = సం. పాగచెట్టు
 ధూర్వుడు = సం. జోదరి; మోసకాడు
 ధూర్వహము = సం. బరువుమోయునది
 ధూళి = సం. దుమ్ము; పరాగము
 ధూళిధ్వజుడు = సం. వాయువు; గాలి
 ధూసరము = సం. బూడిదవర్ణము కలది;
 గాడిద

ధ్య

ధ్యతము = సం. ధరింపబడినది
 ధ్యతి = సం. దైర్యము; సౌఖ్యము
 ధ్యష్టుడు = సం. దిట్టతనముకలవాడు
 ధ్యష్టువు = సం. దిట్టతనము కలవాడు

ధే

ధేనుక = సం. లేగటిఆవు; ఆడేనుగు;
 ఆడుగుట్టము; చిన్నకత్తి
 ధేనుకము = సం. చీరపేను; ఆవులమంద
 ధేనువు = సం. ఆవు; ధేనుక

ధై

ధైర్యము = సం. ధీరత్వము

దైవత్యము = సం. దిట్టతనము, నేర్పు

ధా

ధోరణము = సం. వాహనము

ధోరణి = సం. వద్దతి; పంక్తి; పరంపర

ధా

ధౌతము = సం. కడగబడినది

ధ్యా

ధ్యానము = సం. ఊడుట; కాల్పుట

ధ్యా

ధ్యాత = సం. చింతించువాడు

ధ్యానము = సం. చింతనము

ద్ధ

ద్రువము = సం. స్థిరము; నిశ్చయము

ద్రువుడు = సం. ఒక వక్షత్రము

ద్ధ

ద్వంసము = సం. నాశము; కూలుట

ద్వజము = సం. టెక్కము

ధ్యా

ధ్యాంక్షుడు = సం. భిక్షుకుడు; వడ్రంగి

ధ్యాంతము = సం. చీకటి; అంధకారము

ధ్యానము = సం. ధ్యని; మ్రోత

సే

నంగనాచి = దే. వడ్లచిలుక; ఏమియు

తెలియనిదానివలె నటించుదిట్ట

నంగు = దే. ముక్కుతో మాటాడు

నంజ = దే. మాగాణినేల

నంజో = దే. తిను; విషము; నెత్తురు చచ్చి

తెల్లపాటుట

నంటు = దే. ప్లేహము

నందకము = సం. విష్ణుశిర్షము; సంతో

పించునది

నందన = సం. కూతురు

నందనము = సం. ఉద్యానవనము

నందమడు = సం. కొడుకు

నంది = సం. వృషభము; సంతోషము

నంది = దే. విష్ణుపూజకుడు

నందెరుమాళ్లు = దే. శ్రీరంగనాయకులు

నకులము = సం. ముంగిన

నక్క = త. జంబుకము; క్షుద్రము

నక్కు = దే. ఒడుగు; దాగు

నక్తంచరము = దే. గ్రుడ్లగూబ

నక్తము = సం. రాత్రి

నక్రము = సం. మొసలి; అడ్డకమ్మి

నఖము = సం. గోరు

నఖముఖాల = సం. అన్నిదిక్కుల

నఖరాయుధము = సం. కోడి

నగ = దే. భూషణము

నగదు = హిం. రొక్కము

నగధరుడు = సం. విష్ణువు

నగము = సం. కొండ; చెట్టు

నగరము = సం. పట్టణము; పురము

నగవు = దే. నవ్వు; హాసము

నగారా = హిం. పెద్దదంకా

నగుబాటు = ద్వ. అపహాసము

నగ్గు = సం. దినమొల ఆడుది

నగ్గిక = సం. కవ్వక; దినమొల ఆడుది

నచ్చే = దే. ఆలస్యము; బాధ; నమ్ము

నజేరానా = హిం. అపరాధము; రాజాల

కిచ్చు కానుక

నటనము = సం. నాట్యము; కవట

ప్రవర్తనము

నటి = సం. నాట్యముచేసిడి స్త్రీ; వేశ్య

నడ = దే. నడక; గమనము

నడగడు = దే. గుఱ్ఱము

నడబావి = దే. నడచిపోవుటకు మెట్లెప్పుడుచిన
బావి

నడుమంతరము = దే. మధ్యకాలము

నడురేయి = ద్య. అర్ధరాత్రము

నతి = సం. నమస్కారము; డ్రెయిక్కు

నతుడు = సం. వంగినవాడు

నన = దే. చిగురు; మొగ్గ; పూవు

ననబోడి = దే. అడుది

ననకారు = ద్య. నవంత ఋతువు

ననవీరు = ద్య. మకరందము

ననవిలుకాడు = దే. మన్మథుడు

ననుబ్రాయి = దే. చక్కగా ఉడుకని

బియ్యము

నునుపుకత్తె = ద్య. ప్రియురాలు; విటురాలు

నన్ను = దే. కుటుంబ

నవుంసుకుడు = సం. వండుడు; పేడి

నపా = హిం. లాభము

నభము = సం. ఆకాశము; మేఘము

నభోమణి = సం. సూర్యుడు

నభోవచనము = సం. ఆకాశవాణి

నమన్ను = సం. నమస్కారము

నమూరు = హిం. వివరింపబడినది

నమూనా = హిం. మాదిరి

నమ్మకము = దే. విశ్వాసము

నన్రము = సం. వంగినది; లోతైనది

నయ = దే. అందము

నయగారము = దే. మృదువచనము

నయవము = సం. కన్ను

నయము = దే. లాభము; చోక

నరకము = సం. దుర్గతి

నరము = దే. నాడి

నరయు = దే. వెండ్రుకలు తెలువగు

నరసింగుడు = త. నృసింహుడు

నరుడు = సం. మనుష్యుడు; అర్జునుడు

నర్తము = సం. నాట్యము

నర్మగర్భము = సం. పరిహాసముగల మాట

నర్మము = సం. పరిహాసము; సంతోషము

నర్మిలి = దే. ఆపేక్ష

నటకు = దే. ఖండించు

నలకువ = దే. వ్యాధి; శ్రమము; బాధ

నలత = దే. రోగము

నలి = దే. పాడి; రోగము; సన్నము

నలికిరి = దే. నలికండ్లపాము

నలుకువ = దే. రోగము; బాధ

నలువ = దే. బ్రహ్మ

నల్ల = దే. నెత్తురు

నల్లి = దే. మత్కుణము

నవ = దే. దురద; కంఠాతి

నవనము = సం. స్తోత్రము; పాగడ్డ

నవము = సం. స్తోత్రము; క్రొత్త

నవయు = దే. కృశించు; శుష్కించు

నవరి = దే. స్త్రీ; చిత్రకథాగ్రంథము

నవీనము = సం. నూతనము; క్రొత్త

నవోధ = సం. క్రొత్తగా పెండ్లి అయిన
అడుది

నవ్యము = సం. నవీనము; నుతంపదగినది

నవ్యు = దే. హాసము; వికాసము

నవ్యలాట = దే. పరిహాసము

నశించు = సం. నాశమగు

నశ్వరము = సం. నశించునది

నష్టము = సం. నాశము

నస = దే. దురద; ఉపద్రవము

నస = సం. ముక్కు; నాసిక

నసగూటి = దే. జారిణి; కామోద్రేకము

గలది

నసగూడు = దే. కామోద్రేకము

నసిమిరి = దే. దురద; కంఠాతి

నసుకు = దే. అసత్యము; అసత్యపు మాట

నస్య = సం. ముక్కుద్రాడు; ముక్కు

నస్యము = సం. ముక్కుపాడుము

నా

నాగలి = దే. హలము
 నాడు = దే. దినము
 నాకము = సం. స్వర్గము; ఆకాశము
 నాగము = సం. పాము; ఏనుగు; కొండ
 నాగవానము = త. వేశ్యాసమూహము
 నాగస్వరము = త. సన్నాయి
 నాగా = హిం. శూన్యము. పనిచేయని రోజు
 నాటకము = సం. గ్రంథవిశేషము
 నాడి = సం. నరము
 నాడీవ్రణము = సం. నారికుటుపు
 నాడు = దే. నాటు; దేశము; జనపదము
 నాతము = దే. బత్తెము
 నాతి = దే. ఆడుది
 నాథుఁడు = సం. భర్త; తోడు;
 యజమానుడు
 నాదము = స్వ. ధ్వని; మ్రోత
 నాదు = త. ధ్వని
 నాథుఁడు = సం. భర్త; తోడు;
 యజమానుడు
 నానగండ = త. సిగ్గుమాలినవాడు
 నానుడి = దే. కింవదంతి; సామెత
 నాచి = సం. కస్తూరి; బొడ్డు; వసనాచి
 నామము = సం. పేరు; నొసటపెట్టుకొనెడు
 బొట్టు
 నామముపెట్టు = దే. మోసముచేయు
 నామర్థా = హిం. పుంస్త్యములేనివాడు
 నాముషీ = హిం. అవమానము
 నాయకుడు = సం. అధిపతి; శ్రేష్ఠుడు
 నాయము = సం. నీతి
 నాయిక = సం. భార్య; కథానాయిక; రాణి
 నారము = సం. నీరు; నరులసమూహము
 నారసము = త. నారాచము
 నారాచము = సం. ఇనుసబాణము; గంటము
 నారాయణి = సం. లక్ష్మీ

నారాయణుడు = సం. విష్ణువు
 నారి = దే. వింటిలల్లెత్రాడు
 నారి = సం. ఆడుది
 నారి = త. నారి కుటుపు
 నారికేళము = సం. టెంకాయ
 నాలము = హిం. లాడము
 నాలిముచ్చే = దే. కుట్టితుడు
 నాలుక = దే. జివ్వ
 నాసి = దే. పిల్లి
 నాసిక = సం. ముక్కు; ప్రాణము
 నాస్త = హిం. అల్పాహారము
 నాస్తి = హిం. లేదు
 నాళము = దే. లాడము
 నాళికము = సం. బాణము; బాణపు ములికి

ని

నింగి = దే. ఆకాశము
 నింగిపడు = దే. అస్తమించు
 నించు = దే. నిండించు
 నిండుకొను = దే. నిండు; అయిపోవు
 నిందించు = సం. దూఱు
 నింబము = సం. వేచెట్టు
 నికటము = దే. నిర్బంధము
 నికటము = సం. సమీపము
 నికరము = సం. సమూహము; మొత్తము
 నికషము = సం. ఒరగల్గు; సాన
 నికాయము = సం. ఇల్లు; పరమాత్మ
 నికుంజము = సం. పొదరిల్లు
 నికృతి = సం. వంచన; బెదరింపుమాట
 నికృష్టము = సం. అధమము; నీచము
 నికేతనము = సం. గృహము; ఇల్లు
 నిక్కము = దే. నిశ్చయము; యథార్థము;
 సత్యము
 నిక్కు = దే. గర్వించే; పైకిలేచే; గర్వము
 నిక్షేపము = సం. నిధి
 నిఖిలము = సం. సర్వము

విగూఢము = సం. మఱుగు పుచ్చినది
విగ్గు = దే. సారము; కాంతి

విగ్రహము = సం. పట్టుకొనుట; చెఱ
విఘంటువు = సం. శబ్దార్థములను తెలియ

జేయు గ్రంథము

విచయము = సం. సమూహము

విచ్ఛేలు = త. విశ్వయము; ఎల్లప్పుడు

విటలము = సం. మదురు

విట్టార్పు = దే. దీర్ఘవిశ్వాసము

నితంబము = సం. పిలుదు; మొల

నితంబిని = సం. ఆడుది

నిత్యము = సం. శాశ్వతము; ఎల్లప్పుడు

విదర్శనము = సం. దృష్టాంతము

విద్వము = త. నునుపుగలది; దిట్టము

నిద్రాణుడు = సం. సోమరి; నిదురపోతు

విధనము = సం. కులము; చావు; చేటు

పిది = సం. విక్షేపము; పాతఱ

పివదము = సం. ధ్వని; మ్రోత

పిపుణుడు = సం. నేర్పరి; కుశలుడు

నిప్పచ్చే = ధ్వ. నాశము

నిప్పచ్చేరము = త. దారిద్ర్యము; శూన్యము

నిమిత్తము = సం. కారణము; శకునము

నిమిషము = సం. తొప్పపాటుకాలము

విమీలనము = సం. కమమూయుట; చోపు

విన్నుము = సం. లోతు; పల్లము

వియమము = సం. విర్పాటు; కట్టు; ప్రతిజ్ఞ

నిరంకుశము = సం. అడ్డములేనిది

నిరంజనము = సం. దోషములేనిది; కాటుక

లేనిది

నిరంతరము = సం. ఎడతెగనిది

నిరీక్షించే = సం. ఎదురుచూచే

నిర్గుణుడు = సం. భగవంతుడు; గుణ

రహితుడు

నిర్జరుడు = సం. దేవత

నిర్నిమిత్తము = సం. అకారణము

నిర్మూలించే = సం. నాశముచేయు

నిర్మోకము = సం. విడుపు; ఆకాశము

నిర్మాణము = సం. ముక్తి; చోపు

నిర్మాణము = సం. ముక్తి; నాశము; సుఖము

నిర్విఘ్నము = సం. విఘ్నములేనిది

నిర్వృత్తి = సం. సంతోషము; మోక్షము

నిర్వృదము = సం. నిరాశ చేసికొనుట

నిర్వృజము = సం. నెపములేనిది

నిలయము = సం. ఇల్లు; ఉనికిపట్టు

నివర్తకము = సం. ముగింపు; ముక్తి

నివహము = సం. సమూహము

నివాళి = త. ఆరతి; సీరాజనము

నిశ = సం. రాత్రి; పసుపు

నిశితము = సం. మిక్కిలివాడియైనది

నిశ్శేణి = సం. నిచ్చెన; ఈత

నిశ్శ్రేయసము = సం. ముక్తి; మేలు

నిషిద్ధము = సం. నిషేధింపబడినది

నిష్కళంకము = సం. కళంకములేనిది

నిష్కృతి = సం. విముక్తి; ప్రాయశ్చిత్తము

నిష్ఠాతుడు = సం. నేర్పరి; పారంగతుడు

నిష్ఠీనము = సం. ఉమియుట

నిష్కలము = సం. పలములేనిది; నిరుప

యోగము

నిసర్గము = సం. స్వభావము

నినుగు = త. శిశువు

నిస్తరణము = సం. దాటుట

నిస్ప్రాణ = సం. బలహీనము

నిస్సనము = సం. ధ్వని; మ్రోత

స

సీచుడు = సం. అధముడు; వామనుడు

సీచే = దే. కంపు; మాంసము

సీటివ్రాలు = దే. అనిత్యము; అసత్యము

సీడము = సం. పక్షిగూడు; చోటు

సీతము = సం. ధనము; తేబడినది

సీరజము = సం. తామర; ముత్యము

సీరదము = సం. మేఘము; దంతములు

లేనిది

నీరధి = సం. సముద్రము
 నీరము = సం. జలము; రసము
 నీరాజనము = సం. ఆరతి
 నీరు = దే. అల్పము
 నీరు = త. జలము; కన్నీరు; మూత్రము
 నీటు = త. భస్మము; బూడిద
 నీలకంఠము = సం. నెమలి; పాము
 నీలకంఠుడు = సం. శివుడు
 నీలకము = సం. నల్లకోతి
 నీలాంబుజము = సం. నల్లకలువ
 నీలివార్త = సం. అబద్ధపు వదంతి
 నీలుగు = దే. ఒళ్లు విఱుచుకొను; చేచ్చు
 నీహారము = సం. మంచే
 నీళ్లాడు = దే. ప్రసవించు

నీ

నుడి = దే. మాట; చెడ్డపేరు
 నుడికారము = దే. మాటచమత్కారము
 నుడువు = దే. చెప్పు; మాట
 నుతి = సం. స్తోత్రము
 నుదురు = దే. నాసలు; లలాటము
 నుఱుమాడు = దే. చేంపు; చూర్ణముచేయు
 నుస = దే. దురద
 నుసుగు = దే. తిరస్కరించు

నూ

నూకు = దే. తోలు; కొట్టు
 నూపురము = సం. అందే; మంజీరము

నౌ

నృత్యము = సం. నాట్యము
 నృపతి = సం. రాజు; కుబేరుడు
 నృశంసుడు = సం. క్రూరుడు
 నృసింహుడు = సం. విష్ణువు; నరశ్రేష్ఠుడు

నె

నెక్కిను = దే. పాదుకొను; వ్యాపించు

నెగడు = దే. వర్తిల్లు
 నెగయు = దే. ఎగయు
 నెగులు = దే. బాధ; చింత
 నెత్తము = దే. పాచికలాట; పందెము
 నెత్తావి = దే. పరిమళము; నువాసన
 నెనరు = దే. కృతజ్ఞత; ప్రేమ
 నెన్నడుము = దే. సన్నని నడుము
 నెపము = దే. వ్యాజము; తప్పు; నింద
 నెమకు = దే. వెదకు
 నెమ్మి = దే. ప్రేమ; సంతోషము; నెమ్మి
 నెమలి

నెమ్ము = దే. తడి
 నెయ్యపుటలుక = ద్య. ప్రణయకోపము
 నెయ్యపుఱేడు = ద్య. మన్నడుడు
 నెయ్యము = త. స్నేహము; ఇంపు; ప్రేమ
 నెయ్యుడు = త. స్నేహింతుడు
 నెరను = దే. తప్పు; కళంకము
 నెఱకాడు = దే. పూర్ణుడు
 నెఱయు = దే. నిండు; వ్యాపించు
 నెఱపు = దే. పూర్తి; వికాసము
 నెఱవేటు = దే. సిద్ధించు; ముగియు
 నెఱి = దే. యోగ్యము; గొప్ప; అందము;
 ఆచారము

నెఱియ = దే. చీలిక; నేలపగులు
 నెఱులు = దే. వెండ్రుకలు
 నెల = దే. మాసము; చంద్రుడు;
 ఋతుకాలము; కర్పూరము
 నెలత = దే. ఆడుది
 నెలతుక = దే. ఆడుది
 నెలకూన = ద్య. బాలచంద్రుడు; నఖక్షత్రమ
 నెలకొను = దే. నిలుకడయగు
 నెలబాలుడు = ద్య. బాలచంద్రుడు
 నెలవంక = ద్య. బాలచంద్రుడు; నఖక్షత్రము
 నెలవు = దే. స్థానము; భాగము

నే

నేత = దే. నేయుట

నేతపురుగు = ద్వ. సాలెపురుగు
 నేత = సం. ప్రభువు; ఏలిక
 నేత్రము = సం. కన్ను; పట్టువస్త్రము
 నేత్రయోని = సం. ఇంద్రుడు
 నేమి = సం. బండిచక్రములనుట్టు కమ్మి
 నేయి = త. నెయ్యి; తైలము
 నేరమి = దే. ఆజ్ఞానము; దోషము
 నేరిమి = దే. నేర్పు; సామర్థ్యము
 నేలగలుపు = దే. చేంపు; నాశముచేయు
 నేవము = త. మిష; నెవము
 నేవళము = దే. మణిహారము; సుకుమారము
 నేస్తము = త. స్నేహము; చెలిమి

నై

నైచికి = సం. సమర్థిగ పాలించెడి ఆవు
 నైచ్యము = సం. సీచస్వభావము
 నైజము = సం. తనది; స్వాభావికము
 నైధనము = సం. నాశనము; చేపు
 నైపుణ్యము = సం. నేర్పరితనము

నా

నాంచు = దే. నొవ్వజేయు
 నాగిలించు = దే. శ్రమపెట్టు
 నాగులు = దే. నొచ్చు; నొప్పి
 నొచ్చుకొను = దే. పశ్చాత్తాపపడు
 నాడికాడు = దే. మాటలమారి
 నాడికారి = దే. మాటచమత్కారము గల
 వాడు
 నొప్పి = దే. బాధ; ఆపద
 నొప్పుగుంటి = దే. వ్యాధిగ్రస్తాడు
 నొల్తు = దే. బిడ్డలు నోట ప్రేల్చిడుకొని
 చప్పరించు
 నొప్పి = దే. వేదన; వ్యాధి
 నొనలు = దే. నుదురు; పాలము
 నోచు = దే. ప్రతమాచరించు
 నోదనము = సం. త్రోయుట; కోయుట

నోము = దే. ప్రతము
 నోరార = దే. కసిదీర; నోటినిండుగా
 నోరూరు = దే. అపేక్షించు
 నోరెత్తు = దే. మాటాడదుల్లించు

నా

నాక = సం. నావ; ఓడ
 నాడు = దే. బెడు; పెదవి
 నాబత్తు = హిం. చర్మవాద్యవిశేషము

న్య

న్యంతువు = సం. ఇట్టి; ముని
 న్యక్కారము = సం. తిరస్కారము; ఆవ
 మానము
 న్యక్షము = సం. అదమము; సమస్తము;
 దున్నపోతు
 న్యస్తము = సం. ఉంచబడినది

న్య

న్యాయము = సం. భోజనము; తినుట
 న్యాయము = సం. ధర్మము; చేట్టము; నీతి
 న్యాయ్యము = సం. న్యాయముతో గూడినది
 న్యాయము = సం. దాగబెట్టిన ధనము

న్య

న్యాయత = సం. తక్కువ; అగౌరవము
 న్యాయము = సం. తక్కువైనది; గర్వము
 న్యాయసేకృతము = సం. తగ్గింపబడినది

ప

పంకజనాభుడు = సం. విష్ణువు
 పంకజము = సం. పద్మము; తామర
 పంకము = దే. పాలు
 పంకము = సం. బురద; పాపము
 పంకరుహము = సం. తామర
 పంకా = హిం. పెద్ద విసనకట్ట

పంకి = త. బురద
 పంకించు = త. చలించు
 పంకించు = దే. పట్టించు
 పంకిలము = సం. బురదగలది
 పంగ = త. ఎడముగా చాచిన కాళ్ల మధ్య
 ప్రదేశము
 పంగు = దే. భయము
 పంగువు = సం. శని; కుంటివాడు
 పంచకము = సం. యోధుభూమి; అయిదు
 పంచగుప్తము = సం. తాబేలు
 పంచగూడము = సం. తాబేలు
 పంచజనుడు = సం. మనుష్యుడు
 పంచత్వము = సం. చోవు
 పంచదశి = సం. అమావాస్య; పున్నమ
 పంచనఖము = సం. పులి; వ్యాఘ్రము
 పంచనఖి = సం. ఉడుము
 పంచబాణుడు = సం. మన్మథుడు
 పంచమము = సం. కోయిల; ఇంపైనది;
 అయిదవది; ఒక స్వరము
 పంచమి = సం. ద్రోవది; అయిదవ తిథి
 పంచలక్షణము = సం. పురాణము
 పంచశరుడు = సం. మన్మథుడు
 పంచశాఖము = సం. చెయ్యి
 పంచసారము = సం. పంచదార
 పంచాంగము = సం. తిథివార నక్షత్ర యోగ
 కరణములను తెల్పునది
 పంచాననము = సం. సింహము
 పంచాస్యము = సం. సింహము
 పంచితము = సం. దే. గోమూత్రము
 పంచేదార = త. శర్కర; చక్కర
 పంచేబంగళము = త. దూరము
 పంచాణము = త. శిల్పము
 పంచు = దే. ఆజ్ఞాపించు; భాగించు
 పంటవలతి = దే. భూమి
 పండితుడు = సం. విద్వాంసుడు
 పండు = దే. ఫలించు; శయనించు; ఫలము

పండుడు = దే. నవుంసకుడు
 పండుగ = దే. ఉత్సవము
 పండేరము = త. భక్ష్యము
 పండ్లు = దే. ఫలములు; దంతములు
 పంతము = త. పోటీ; ప్రతిష్ఠ; పొరుషము;
 విధము; మేలు
 పంద = త. పిటీకి
 పంది = దే. సూకరము
 పంపు = దే. ఆజ్ఞాపించు; పంపించు
 పంబ = త. చర్మవాద్య విశేషము
 పక్కి = త. పక్షి
 పక్కిడులుతేడు = ద్వ. విష్ణువు
 పక్కిడాల్వేలువు = ద్వ. విష్ణువు
 పక్షము = సం. తెక్క; సగము
 పక్ష్యము = సం. తెప్ప వెండ్రుక
 పగ = త. విరోధము; విధి
 పగతుడు = త. శత్రువు
 పగిది = త. విధము; కప్పము
 పచేరించు = త. ప్రవర్తించు; చొచ్చు
 పచ్చేడము = త. దుప్పటి; వస్త్రము
 పచ్చవలువదారి = ద్వ. మన్మథుడు
 పచ్చవిలుతుడు = ద్వ. మన్మథుడు
 పజ్జే = త. నమీపము; వెనుక
 పటలి = సం. సమాహము
 పటాకము = సం. పక్షి
 పటిమ = సం. నేర్పు; ఓపిక; పటుత్వము
 పటిష్ఠము = సం. మిక్కిలి పటువైనది
 పట్టపుటేనుగు = త. రాజేక్కిడి ఏనుగు;
 భద్రగజము
 పట్టము = దే. బిరుదు
 పట్టము = త. రాజ్యము
 పట్టు = దే. స్థానము; అవకాశము
 పట్టువడు = ద్వ. విధితమగు; చిక్కు
 పరిత = సం. చేదువువాడు
 పడతి = దే. స్త్రీ; ఆడుది
 పడయు = దే. సంపాదించు; పొందు

పడుచు = దే. బాలిక; బాలుడు; కన్యక
 పడుచువాడు = దే. యౌవనము గలవాడు
 పణము = సం. పందెము; వెల; అంగడి
 పణ్యారము = త. భిక్షము
 పతంగము = సం. పక్షి; బాణము; మిడుత
 పతంగి = సం. గాలిపటము
 పతంగిక = సం. తేనెటీగ
 పతాక = సం. జెండా; పౌభాగ్యము
 పతాకిని = సం. సేవ
 పతి = సం. భర్త; రాజ్
 పత్ని = సం. భార్య
 పత్రము = సం. ఆకు; కాగితము; టేకు
 పథము = సం. మార్గము; త్రోవ
 పథికుడు = సం. దారిద్ర్యమువాడు
 పథ్యము = సం. హితము
 పదను = దే. సమయము; వాడి
 పదవి = సం. మార్గము; అధికారము
 పదవి = త. ఉన్నతస్థితి; సంపద
 పదాతి = సం. కాలిజంటు
 పదార్థము = సం. పస్తువు; శబ్దార్థము
 పదిలము = త. భద్రము; దృఢము
 పదివేసముదిట్ట = త. విష్ణువు
 పద్మ = సం. లక్ష్మి; మేట్టతామర
 పద్మనాభుడు = సం. విష్ణువు
 పద్మము = సం. ఒకనిది; తామర పువ్వు
 పద్మయోని = సం. బ్రహ్మ
 పద్మాకరము = సం. తామరకొలను
 పద్మాలయ = సం. లక్ష్మి
 పద్మిని = సం. లక్ష్మి; తామరకొలను;
 తామరతీగ
 పనిగాను = దే. పూనుకొను; నియోగించు
 పనినిను = దే. ఆజ్ఞాపకపత్రియగు
 పనుచు = దే. పంచు; పంపు
 పనువు = దే. పంపు; ఆజ్ఞ
 పన్నగము = సం. పాము
 పన్నగశనుడు = సం. గరుత్మంతుడు

పన్నిదము = త. పందెము; పణము
 పన్నుగడ = దే. రచన; యుక్తి
 పయలు = త. పైలు
 పయనము = త. ప్రయాణము
 పయర = దే. పైర; దక్షిణపుగాలి
 పయస్సు = సం. పాలు; నీరు; అన్నము;
 రేతస్సు
 పయిడి = దే. పైడి; బంగారము
 పయోధరము = సం. మేఘము; స్తనము
 టింకారు
 పయోధి = సం. సముద్రము
 పరంపర = సం. సంతానము; వరుస
 పరకీయ = సం. అన్యుని భార్య
 పరతంత్రుడు = సం. లోబడినవాడు
 పరధ్యానము = సం. సరాకు
 పరపతి = దే. సమ్మతము; అప్పు
 పరపుష్టము = సం. కోయిల
 పరభృతము = సం. కోయిల
 పరమపదము = సం. వైకుంఠము
 పరమపదించు = సం. మరణించు
 పరమాత్మ = సం. పరబ్రహ్మము
 పరమేశ్వరుడు = సం. విష్ణువు; శివుడు
 పరశువు = సం. గండగడ్డలి
 పరాగము = సం. పుప్పొడి; దుమ్ము
 పరాజయము = సం. అపజయము; ఓటపి
 పరాజితుడు = సం. ఓడినవాడు
 పరాత్పరుడు = సం. విష్ణువు; భగవంతుడు
 పరాభవము = సం. అపమానము; నాశము
 పరికించు = త. పరీక్షించు; విచారించు
 వెదకు
 పరిచర్య = సం. సేవ; కొలువు
 పరిణయము = సం. నివాహము; పెండ్లి
 పరితృప్తి = సం. మిక్కిలి సంతోషము
 పరిత్యజించు = సం. బోత్తిగా విడుచు
 పరిత్రాణము = సం. రక్షణ
 పరిమళము = సం. సువాసన; తావి

రిమాణము = సం. కొలత
 రిమార్పు = దే. ఖండించు; చేపు
 రివ్రాజకుడు = సం. సన్న్యాసి
 రిశ్రమము = సం. మిక్కిలి అలపు
 రిషత్తు = సం. గోష్ఠి; సభ; సమూహము
 రిష్టంగము = సం. కౌగిలింత
 రిసరము = సం. సమీపము; చేపు
 రిహారము = సం. విడుపు; చేయి; బదులు
 రుడు = సం. శత్రువు; అన్యఁడు
 రువము = త. ప్రాయము; యౌవనము;
 పరిపాకము

రోష్ణి = సం. గబ్బిలము
 ర్శన్యము = సం. ఉఱిమెడిమేమము
 ర్శంకము = సం. మంచేము
 ర్శవసానము = సం. ముగింపు
 ర్శము = సం. గనుపు; పండుగ
 ర్శ్వ = దే. వ్యాపించు
 ర్శుక = సం. ప్రక్క ఎముక
 శమే = దే. పరువెత్తు; ప్రయాణమగు
 లము = సం. మాంసము; బురద
 లవించు = త. పలవరించు
 గాయనము = సం. పాఠిపోవుట
 లశము = సం. ఆకు; మోదుగుచెట్టు
 బుకుఁజెలి = దే. సరస్వతి
 బుగాకి = దే. దుష్టుడు
 బుగుపిట్ట = ద్వ. గ్రుడ్లగూబ
 బువ = ద్వ. దుర్జనుడు
 బువలువ = దే. పెదవి
 బ్లట = దే. తాఱుమాటు; చలనము
 బ్లవము = సం. చిగురు; శృంగారము
 బ్లవి = సం. వ్యభిచారిణి; కీర్తన యందు
 మొదటి చరణము
 బ్లవుడు = సం. నిలుఁడు
 వనము = సం. గాలి; నిర్మలము
 వనించు = దే. శయనించు
 వి = సం. పిడుగు; వజ్రాయుధము

వవిత్రము = సం. దర్భ; నీరు; పరిశుద్ధము
 వశువతి = సం. శివుడు
 వశుమక్షిక = సం. జోరీగ
 వస = దే. సారము; చాతుర్యము
 వసదనము = త. పారితోషికము
 వసరము = త. వశువు
 వస్తాయించు = దే. పశ్చాత్తాపపడు
 వస్తు = త. ఉపవాసము

పా

పాంచజన్యము = సం. విష్ణువుయొక్క
 శంఖము

పాంచజన్యఁడు = సం. అగ్ని
 పాంచాలి = సం. ద్రావది; బొమ్మ
 పాండిత్యము = సం. పండితభావము
 పాంథుడు = సం. బాటసారి
 పాంసుల = సం. భూమి
 పాంసువు = సం. ధూళి; దుమ్ము
 పాడి = దే. క్షీరము
 పాతఱ = దే. నిధి
 పాతు = దే. పూడ్చు; అడుగుభాగము
 పాదఱేడు = దే. అదిశేముపు; నాగరాజ్
 పాకము = సం. పంట; పంట
 పాకశాసనుడు = సం. ఇంద్రుడు
 పాచేవము = త. విరేచనము
 పాటనము = సం. చీల్చుట
 పాటనము = సం. శక్తి; నైపుణ్యము;
 ఆరోగ్యము
 పాటించు = దే. ఆదరించు
 పాటు = త. పడుట; శ్రమ; ఆపద
 పాటుపడు = త. శ్రమపడు
 పాతకుడు = సం. చదువువాడు
 పాతశాల = సం. బడి
 పాత్యము = సం. చదువదగినది
 పాడి = దే. ధర్మము; న్యాయము
 పాడె = దే. శవవాహనము

పాణి = సం. చేయి

పాణిగ్రహణము = సం. వివాహము; పెండ్లి

పాతకము = సం. మహాపాపము

పాత్రము = సం. పాత్ర; యోగ్యము

పాథానిది = సం. సముద్రము; కడలి

పాదవ = సం. పాదకోళ్ళు

పానీయము = సం. నీరు; త్రాగదగినది

పామరుడు = సం. అజ్ఞాదు; నీచుడు

పాయు = దే. తొలగు; విడుచు

పాయువు = సం. గుడము; ముడ్డి; మూడి

పారము = సం. అవలిగట్టు; సమీపము

పారావతము = సం. పావురము

పారావారము = సం. సముద్రము

పారితోషకము = సం. బహుమానము

పార్థివము = సం. గుఱ్ఱము

పార్థివుడు = సం. అర్జునుడు; రాజు

పార్శ్వము = సం. ప్రక్క

పాఠదోలు = దే. తఱుము

పాటు = దే. ప్రవహించు; వరుగెత్తు

పాటుబోతు = దే. పిఱికి

పాటుడు = దే. పాటుట; ప్రవాహము

పాటుత = దే. బ్రాహ్మణి

పాటుపేట = దే. దేవోత్పవవిశేషము

పాలకడలి = దే. పాలసముద్రము

పాలసుడు = త. మూర్ఖుడు; దుష్టుడు

పాలిండ్లు = ద్వ. ప్రే ప్రవములు

పాలికావు = దే. భాగస్థుడు

పాలుమాలిక = దే. సోమరితనము

పావంచే = ద్వ. మెట్టు; సోపానము

పావకుడు = సం. అగ్ని

పావనము = సం. పవిత్రమైనది; గోమ

యము

పాషాణము = సం. తాయి; ఒకవిషము

పాసనము = త. విరోచనము

పాళి = సం. అంచు; వరుస; గుఱుతు

పి

పించేము = త. మదము; గర్భము

పించము = సం. నెమలిపురి

పింజాపము = సం. గులిమి

పిండు = త. సమూహము; గుంపు

పికము = సం. కోకిలము; కోయిల

పికవర్ధనము = సం. కాకి

పిక్కటిల్లు = దే. విండు; అతిశయించు

పిక్కుమొకము = దే. నక్క

పిడివాదము = దే. వితండవాదము

పిడుగు = దే. అశని

పిడుగుకైదువు = దే. వజ్రాయుధము

పిత = సం. తండ్రి

పితరదోర = ద్వ. యముడు

పితలాటకము = దే. మోసము

పితుకు = దే. పాలుపిండు

పితూరి = హిం. కుట్ర; కలహము

పిన్నపాప = దే. కన్యక

పిపాస = సం. దప్పిక

పిపీలిక = సం. చీమ

పిఱికిమొకము = త. జింక

పిఱుడు = దే. మొలకు వెనుకటిభాగము;

నితంబము; వెనుక

పిఱ్ఱ = దే. పిఱుడు; నితంబము

పిలుకుమారు = దే. చేయ్య; నాశమొందు

పిష్టము = సం. పిండి

పిస = దే. అనివేకము

పిసాళించు = దే. ప్రకాశించు; వ్యాపించు

పిసినారి = దే. లోబి; పిసినిగొట్టు

పిహితము = సం. కనుటెప్పమూత

పీ

పీఠము = త. మదము; గర్వము; శక్తి
 పీఠ = సం. బాధ; కరుణ
 పీఠాంబరుడు = సం. విష్ణువు
 పీఠి = సం. పానము; గుఱ్ఱము
 పీనము = సం. సంతోషము; బలిసినది
 పీనుగు = దే. శవము
 పీనుగుదిండి = దే. పాతము
 పీయూషము = సం. అమృతము

పు

పుంజము = సం. రాశి; ప్రాగు
 పుండరీకము = సం తెల్లతామర; పెద్దపులి
 పుండరీకాక్షుడు = సం. విష్ణువు
 పుండ్రగింఱ = దే. వెలికిదీయు
 పుండ్రము = మదిటినామము
 పుచ్చే = దే. పంపు; పుచ్చినది
 పుచ్చము = సం. తోక
 పుటము = సం. పూలబుట్ట; మడత
 పుట్ట = దే. వల్లికము; చిన్నపాద;
 జన్మస్థానము
 పుట్టకాపు = దే. ఎలుగు; భల్లకము
 పుట్టకాలు = దే. బోదకాలు
 పుట్టతేలు = దే. మండ్రగబ్బ
 పుట్టదిట్ట = దే. పాము
 పుట్టము = దే. వస్త్రము
 పుట్టిమున్న = దే. నష్టముగు
 పుడమి = త. నేల; బూమి
 పుడమినంటు = ద్వ. విష్ణువు
 పుడమివేలుపు = ద్వ. బ్రాహ్మణుడు
 పుణ్యము = సం. ధర్మము; సుకృతము
 పుణ్యస్థి = సం. భర్తగల ఆడుది
 పుత్ర = త. పృష్ఠము

పుత్రడి = త. బొమ్మ
 పుత్రడి = దే. బంగారము; అవరంజి
 పుత్రేంచే = దే. పంపించే
 పుత్రిక = సం. కూతురు; బొమ్మ; కన్య
 పుత్రుడు = సం. కొడుకు
 పుదియబొట్టు = దే. ఊర్ధ్వపుండ్రము
 పునరుక్తి = సం. మరలజెప్పుట
 పునర్వాన = సం. చంద్రకళ
 పునర్వసువు = సం. విష్ణువు
 పునస్సంధానము = సం. గర్భాధానము
 పురంద్రి = సం. ఆడుది; కుటుంబముగల
 ఆడుది
 పురము = సం. పట్టణము; శరీరము
 పురస్కారము = సం. పన్నానము; ముం
 డుట
 పురహారుడు = సం. శివుడు
 పురాణపురుషుడు = సం. విష్ణువు; వృద్ధుడు
 పురాణము = సం. పురాతనము
 పురి = దే. నెమలిపించము; మెలి
 పురి = సం. పట్టణము
 పురుగు = త. క్రిమి; కీటకము; పాము
 పురుడు = దే. జాతాశోచము; ప్రసవ
 సమయము
 పురుషకారము = సం. పురుషప్రయత్నము
 పురుషాయితము = సం. ఉపరతి
 పురుషార్థము = సం. పురుషప్రయోజనము
 పురుషుడు = సం. మనుష్యుడు; పరమాత్మ
 పురుషోత్తముడు = సం. విష్ణువు
 పురోభాగి = సం. ఎప్పుడును తప్పులు
 వేదకువాడు
 పురోగామి = సం. ముందునడచేవాడు
 పుష్ట = దే. ఎడమ; వామము
 పులకండము = ద్వ. కండచేక్కర
 పులకరము = త. గగుర్పాటు; జ్వరము

లకరించు = త. గగుర్పొడుచు

లసరి = దే. గర్విష్టుడు

లలి = దే. వ్యాఘ్రము

లలిత్రేపు = దే. అజీర్ణపుత్రేపు

లలినము = సం. ఇసుకతిన్నె; సైకతము

లలియు = దే. విస్తరాకు

లలియు = దూ. పుల్లనగు

లలిహోర = దే. వ్యంజనములు చేర్చి

పులుసుకలిపిన అన్నము; పులిహోర;

చిత్రాన్నము

పులు = దే. కపపు; అల్పము

పులుగు = దే. పక్షి; పిట్ట

పులుగుపిట్ట = ద్వ. గ్రుడ్లగూబ

పులుకాపిపులుగు = దే. చిలుక

పులుగు = దే. గుఱుతు; జోడ

పులుము = దే. రుద్దు; పలుపు; కొట్టు

పుల్లరి = దే. పశువుల గడ్డిమేయుటకై ఇచ్చెడు పప్పు

పుష్కరిణి = సం. కోనేటి; తామర కొలను;

ఆడేమగు

పుష్కలము = సం. శ్రేష్ఠము; సమృద్ధము

పుష్టి = సం. పోషణము; బలుపు; సమృద్ధి

పుష్పందయము = సం. తుమ్మెద

పుష్పకము = సం. కుబేరుని విమానము;

కుంపటి

పుష్పకేతువు = సం. మన్మథుడు

పుష్పదన్వడు = సం. మన్మథుడు

పుష్పము = సం. పూవు; పువ్వు; పువ్వు; విరి;

ద్రో రజము

పుష్పలిహము = సం. తుమ్మెద

పుష్పవతి = సం. రజవల; ముట్టది

పుష్పశరుడు = సం. మన్మథుడు

పుష్పసమయము = సం. పసంత ఋతువు

పుష్పించు = సం. పూచు

పుష్పిణి = సం. పుష్పవతి

పుసలాయించు = త. బుజ్జేగించు

పుసి = దే. నేత్రమలము

పుస్తకము = సం. గ్రంథము

పుస్తు = దే. దుర్గంధము

పుస్త = దే. మంగళసూత్రము

పూ

పూట = దే. సంద్య; దినము

పూగము = సం. ప్రోగు ; పోకమాను

పూజ = సం. అర్చన

పూజోరి = ద్వ. అర్చకుడు

పూటము = దే. బరువు; భారము

పూడ = దే. గుదము; ముడ్డి

పూతము = సం. పవిత్రమైనది; తూర్పెత్తి

పూతి గంధము = సం. దుర్గంధము

పూతుడు = సం. పవిత్రుడు

పూనిక = దే. పట్టుదల; ఉద్యమము

పూను = దే. వహించు; ఉద్యమించు

పూయము = సం. చీము; సీనుగు

పూరము = సం. జలప్రవాహము

పూరి = దే. గడి

పూర్వ = సం. తూర్పు, తొలిదిక్కు

పూర్వపక్షము = సం. వాదన

పూర్వము = సం. తొల్లిటిది

పూర్వాష్టము = సం. దినపూర్వభాగము

ప్ర

ప్రపు = సం. ప్రశ్న; అడుగుట

ప్రపుకుడు = సం. అడుగువాడు

ప్రథివి = సం. భూమి

ప్రథ్వి = సం. భూమి

ప్రష్టము = సం. అడుగబడినది

ప్రష్టము = సం. వెనుకప్రక్క; వీపు; ముడ్డ

పె

పెంకె = దే. మొండికట్టె; మూర్ఖుడు
 పెంటి = దే. పశుపక్ష్యాది స్త్రీ జాతి
 పెండ్లినడక = దే. నెమ్మదినడక
 పెంద్రోవ = దే. ముక్తి; రాజమార్గము
 పెంపు = దే. వృద్ధి; గౌరవము
 పెంపుమీటు = దే. అతిశయించే
 పెక్కిండు = త. అనేకులు
 పెక్కు = త. అనేకము
 పెట్టుబడి = దే. వ్యాపారమునకై మూల
 దనము
 పెట్టుమందు = దే. వశ్యాపదము
 పెట్లు = దే. బ్రద్దలగు
 పెడబాయు = దే. ఎడబాయు
 పెడకట్టె = త. మూర్ఖుడు; మూర్ఖురాలు
 పెడచెవినిబెట్టు = దే. వినకుండ;
 లక్ష్యపెట్టకపోవు
 పెడతల = ద్వ. తలవెనుకటిబాగము
 పెడదారి = త. తప్పుత్రోవ
 పెడబొబ్బ = దే. విసరీతద్రవి
 పెడసరకట్టె = ద్వ. మూర్ఖుడు; మూర్ఖురాలు
 పెద్దనిదుర = త. చావు; దీర్ఘనిద్ర
 పెద్దమ్మ = త. క్యేష్టాదేవి; పెదతల్లి
 పెద్దరోగము = ద్వ. కుమ్మరోగము; అసాధ్య
 మగువ్యాధి
 పెనిమిటి = దే. మగడు; భర్త
 పెను = దే. పెద్ద; గొప్ప
 పెనుబాము = దే. కొండచిలువ; అజగరము
 పెనుపు = దే. పెంచుట; అభివృద్ధి
 పెన్నిది = సం. పెద్దనిది
 పెర = దే. తేవెట్టు;
 పెర = త. అన్యము
 పెరిమ = త. ప్రేమ

పెరుగు = దే. పర్జిల్లు; దధి
 పెరుగు = దే. తెగు
 పెరుమాకోయిల = దే. కాంచీపురము
 పెరుమాళ్ళు = దే. విష్ణువు
 పెరువు = దే. పెరుగు
 పెఱ = త. అన్యము
 పెఱగాయ = ద్వ. కుత్సితుడు
 పెఱమగడు = ద్వ. జారుడు
 పెఱుకు = దే. పీకు; పెల్లగించు; మోయు
 పెఱుగు = దే. ఉద్యమించు; విజృంభించు
 పెల్లగించు = దే. పెకలించు
 పెల్లిదము = ద్వ. అతిశయము

పే

పేడ = దే. గోమయము
 పేచకము = సం. గ్రుడ్లగూబ
 పేట = సం. పెట్టె
 పేట = దే. హారములోనొకనరము
 పేటి = సం. పెట్టె
 పేటిక = సం. పెట్టె; సమూహము
 పేడి = త. నపుంసకుడు; మండుడు
 పేడు = దే. సన్నచెక్క
 పేడె = త. గడ్డముమీసములేనివాడు
 పేదటికము = ద్వ. దారిద్ర్యము
 పేయము = సం. వీరు; పాలు
 పేరణి = త. ఒక నృత్యము
 పేరు = దే. పెద్ద; అధికము;
 నా: నామము: కీర్తి
 పేరెము = దే. గుట్టుపువరుగు; పరుగు
 పేరోలగము = దే. పెద్దనద
 పేర్ని = దే. గౌరవము; ప్రేమ
 పేశలము = సం. కోయిల; రోకలి
 పేళి = సం. గ్రుడ్డు; కత్తియెఱ; మాంసపు
 ముగ్ధ

పై

పై = దే. మీదు

పైట = త. పరుట

పైడి = దే. బంగారు; ధనము

పైడిముడుపు = దే. నిశ్చితార్థము

పైడితేడు = దే. కుబేరుడు

పైకము = దే. ధనము; సమూహము

పైకూటమి = దే. ఉపరిరతము

పైకొను = దే. మీటు; కలియు

పైత్యము = ప. పిచ్చి; పితృము

పైదవి = దే. ఆడుది

పైరము = దే. అవు

పైరు = దే. సవ్యము

పైవలా = హి. తీర్పు, పరిష్కారము

పొ

పొంకము = దే. పొందిక; సౌందర్యము

పొంగారు = దే. ఉటుకు; సంతోషించు

పొంగు = దే. సంతోషము; గర్వము

పొంగుపీళ్లు = ద్వ. చిట్టుడుకు పీళ్లు

పొంత = త. సమీపము; తీరము

పొంతకత్తె = ద్వ. కుంటిన కత్తె

పొంతవము = ద్వ. గ్రహమైత్రి

పొంతము = దే. పొందు; స్నేహము

పొందిక = దే. పొంకము; చేరు

పొందు = దే. స్నేహము; అనుభవించు

పొందుకాడు = దే. స్నేహితుడు

పొందుకొను = దే. నెలకొను

పొంపిరి = దే. సాంధ్రత

పొంపిరివోపు = దే. అతిశయించు; వర్ణిల్లు

పొకారు = దే. వాళుగు

పొక్కి = దే. గుటుతు

పొక్కిలి = దే. బొడ్డు; గుంట

పొక్కు = దే. దుఃఖించు, బొబ్బ లేచు;

ఉలుకు; దుఃఖము; బొబ్బ; ఎండిలేచిన

పెల్ల; జనశ్రుతి పీఠము

పొగ = దే. ధూమము

పొగడు = దే. స్తుతించు; స్తుతి

పొగరు = దే. గర్వము; దర్పము; తీక్షణ

గంధము

పొగరుబోతు = దే. గర్వశీలుడు

పొగాకు = దే. ధూమ్రపత్రము

పొగులు = దే. పరితపించు; కుములు

పొచ్చెము = దే. న్యూనత; కపటము

పొట = త. దొప్ప

పొటము = దే. పుట్టు; పొడము

పొటిపొటి = త. అల్పము

పొట్ట = దే. కడుపు

పొట్టము = దే. గోచి; కౌశీనము

పొట్టవాడు = దే. బొజ్జకడుపువాడు

పొట్టి = త. వామనుడు; వామనము

పొట్టియ = దే. తేలు

పొట్టిలు = దే. గొట్టెపాతు

పొడ = దే. రూపు; చేపు; మచ్చ

పొడగను = దే. మోచు

పొడమోపు = ద్వ. కనబడు

పొడతెంచు = దే. ఉదయించు; పుట్టు

పొడము = దే. పుట్టు; జవించు

పొడవడలు = దే. చెడు; చేచ్చు

పొడవు = దే. రూపు

పొడసుత్తె = దే. చిన్నసుత్తె

పొడి = దే. చూర్ణము; ఎండినది

పొడుగు = దే. ఉన్నతమగు; వర్ణిల్లు;

మీదు; ఉన్నతి; ఎత్తు; ఉన్నతము;

ఉత్పన్నము

పొడగుమడుగు = దే. ఆకాశగంగ

పొడుచు = దే. పొట్లాడు; కుమ్ము; ఉద

యించు

పాడుపు = దే. ఉదయము
 పాడుము = దే. పాడి; చూర్ణము
 పాడువ = దే. దుర్జనుడు
 పాడుపు = దే. ఉన్నతి; ఎత్తు; మీదు;
 ఉన్నతము; ఉత్పన్నము
 పాతక = దే. పాత్రర
 పాతము = దే. పాట్లము; గుంపు
 పాత్రము = త. పుస్తకము; కావ్యము;
 గ్రంథము
 పాత్రర = దే. ఆకులులో నగువానికట్ట;
 పాట్లము
 పాత్రి = త. మెత్తనినన్ననిపాతనస్త్రము
 పాత్రిక = త. మెత్తని నన్నని చిన్న వస్త్రము
 పాత్రికడుపు = త. శ్రీగడుపు
 పాత్రివీర = త. నారవీర
 పాత్తు = దే. స్నేహము; సంగతి; అని భక్తత;
 ఉమ్మడి; స్నేహితము; సంగతము;
 సహభోజనము
 పాత్తుకత్తె = ద్వ. స్నేహితురాలు
 పాత్తుకాడు = దే. స్నేహితుడు
 పాత్తుకుడుపు = సహభోజనము
 పాత్తుపు = త. సరస్వతి
 పాదడు = దే. పాట్టివాడు
 పాదరిల్లు = దే. ఇంటివలె మండు పాద;
 నికుంజము
 పాదలు = దే. పెరుగు; వర్తిల్లు
 పాది = దే. పాదుగు; భారము; అమ్ములపాది;
 సమూహము
 పాదుగు = దే. ఆపులోనగువానికి పాలుం
 డెడిచోటు; ఊధము
 పాదుగు = దే. క్రమ్ము; కప్పు; పక్షులు గ్రుడ్లను
 టెక్కలతో కప్పు
 పాదుపు = దే. వృద్ధి; మిత వ్యయము
 పాదుపు = దే. కవియు; పాదుగు; పాదుగు
 పాన = దే. దృగ్గోచరమైనది;

పానరారు = దే. ఒప్పు
 పానుంగునడు = దే. నిస్తేజమగు; నశించే
 పారక = దే. గడ్డిపోచే
 పారపాటు = ద్వ. పారనడుట; ప్రమాదము
 పారపు = దే. భేదము; భిన్నము
 పారపాచ్చెము = దే. కుట కల్మషములు
 పారిగాను = దే. చేంపు; నాశముచేయు
 పారుగు = దే. సమీపము; ప్రక్క; చేరువ
 పాల = త. మాంసము; చేదమీది పాట్టు
 పాలతి = దే. ఆడుది
 పాలమారు = దే. ప్రమాదపడు.
 పాలయలుక = దే. ప్రణయకోపము
 పాలయు = దే. సమీపించు; వ్యాపించు
 పాలసు = త. మాంసము; చేదమీది పాట్టు
 పాలి = దే. లాభము
 పాలి = త. బలి
 పాలికలను = ద్వ. యుద్ధభూమి
 పాలియు = దే. చెడు; చెచ్చు
 పాలుచే = దే. ప్రత్యక్షమగు
 పాలుపారు = దే. ప్రకాశించు
 పాల్లు = త. వ్యర్థము

పాటి

పాడిమి = దే. ఒప్పు; సంపద; సౌఖ్యము
 పాకడపెట్టు = దే. విక్రయించు
 పాకార్పు = దే. పోగొట్టుకొను
 పాటరి = దే. తూరుడు
 పాటు = దే. యుద్ధము; బాధ
 పాననము = పాలు; కాంతి
 పాసరము = దే. పాతరము; గర్వము

పాం

పాంజు = త. బారు; వరుస; సేన
 పానపున్యము = సం. మరలమరల చెప్పుట

పాఠులు = సం. పురజనులు

పాఠ్యపర్యము = సం. ముందువెనుకల
సంబంధము

ప్రండ = దే. కన్యాశుల్కము

ప్రకంపనుడు = సం. మిక్కిలిబలము
గలవాయువు; పెద్దగాలి

ప్రకరణము = సం. గ్రంథభాగము

ప్రకరము = సం. సమూహము

ప్రకర్షము = సం. అతిశయము; మేలు

ప్రకాండము = సం. చెట్టుబోదె; శ్రేష్ఠము

ప్రకృతి = సం. స్వభావము; విధము; రీతి

ప్రకోపము = సం. ముమ్మరము; తీవ్ర
కోపము

ప్రక్షాళనము = చక్కగాకడుగుట

ప్రక్షిప్తము = సం. చేర్చబడినది; బాగుగా
విసరివేయబడినది

ప్రగల్భుడు = సం. ప్రతిభకలవాడు

ప్రగాఢము = సం. అధికము

ప్రచండము = సం. సహింసశక్త్యము గానిది

ప్రచోదనము = సం. ప్రేరేపించుట

ప్రచృష్టము = సం. కప్పబడినది

ప్రజాపతి = సం. బ్రహ్మ; రాజా; తండ్రి

ప్రజాపతి = సం. తల్లి; పిల్లలుగల స్త్రీ

ప్రజ్ఞ = సం. బుద్ధి; సామర్థ్యము

ప్రణతి = సం. వప్రత; నమస్కారము

ప్రణమిల్లు = సం. నమస్కరించు; ప్రణా
మము చేయు

ప్రణయము = సం. ప్రేమ; చెలిమి

ప్రణవము = సం. ఓంకారము

ప్రతతి = సం. తీగ; సమూహము

ప్రతానము = సం. విరివి; బొంపము; తీగ

ప్రతాపము = సం. వరాక్రమము; వేడిమి

ప్రతికూలము = సం. అనుకూలము కానిది

ప్రతిగృహీత = సం. దానముపుచ్చే కొను
వాడు

ప్రతిగ్రహము = సం. దానముపుచ్చుకొనుట

ప్రతిఘటనము = సం. ఎదిరించుట

ప్రతిజ్ఞ = సం. అంగీకారము; శపథము

ప్రతి వత్తి = సం. గౌరవము; తెలివి; నేర్పు

ప్రతిభ = సం. అప్పటికప్పుడువికసించు బుద్ధి

ప్రతిష్ఠ = సం. గౌరవము; కీర్తి

ప్రతీకారము = సం. ప్రత్యవకారము

ప్రతీతి = సం. ప్రసీద్ధి; ఎఱుక

ప్రత్యర్థి = సం. శత్రువు; ప్రతివాది

ప్రత్యామ్నాయము = సం. బదులు

ప్రత్యుత్తరము = సం. సమాధానము

ప్రత్యుత్థానము = సం. పెద్దలునచ్చిన లేచుట

ప్రత్యుపకారము = సం. మేలునకు బదులు;

ఉపకారము చేయుట

ప్రదోషము = సం. మిక్కిలిదోషము

ప్రధానుడు = సం. ముఖ్యుడు

ప్రపంచము = సం. భూలోకము; సంచారము

ప్రపుల్లము = సం. వికసించినది

ప్రబంధము = సం. కావ్యము

ప్రబుద్ధము = సం. వికసించినది; పుల్లము

ప్రభ = సం. వెలుగు; దుర్గ; సూర్యవిభార్య

ప్రభవించు = పుట్టు; కలుగు

ప్రమత్తుడు = సం. మిక్కిలిమత్తుడు

ప్రమద = సం. ఆడుది; యౌవన మదము

గల స్త్రీ

ప్రమదము = సం. సంతోషము; మిక్కిలి

మదముకలది

ప్రమాణము = సం. కారణము; కొలత;

ఒట్టు

ప్రమాదము = సం. అనాలోచితవిపత్తు

ప్రమోదము = సం. సంతోషము

ప్రయాసము = సం. శ్రమ; పాటు
ప్రయోగము = సం. నడపుట; తంత్రము;
ప్రయత్నము

ప్రలాపము = సం. అర్థములేని మాట
ప్రల్లదము = సం. గర్వము; దుర్భాషణము
ప్రవక్త = సం. చక్కగా మాటలాడువాడు
ప్రవచనము = సం. గొప్పమాట; శాస్త్రము;
వేదము

ప్రవరుడు = సం. శ్రేష్ఠుడు; మేటి
ప్రవాదము = సం. వదంతి
ప్రవాసము = సం. పరదేశవాసము
ప్రవాళము = సం. వగడము; చిగురు
ప్రవిదారణము = సం. యుద్ధము
ప్రవిష్టుడు = సం. ప్రవేశించినవాడు
ప్రశంస = సం. స్తోత్రము; ప్రస్తావము
ప్రశస్తము = సం. ప్రసిద్ధికెక్కినది
ప్రశస్తి = సం. ప్రసిద్ధి
ప్రసన్నుడు = సం. దయగలవాడు
ప్రసాదనము = సం. అలంకరణము;
కార్యసాధనము

ప్రసిద్ధి = సం. ఖ్యాతి; అలంకారము
ప్రసూనము = సం. పూవు; పండు
ప్రప్తరము = సం. ఆయు; రత్నము
ప్రస్తావన = సం. స్తోత్రము; అరంభము
ప్రహరణము = సం. దెబ్బకొట్టుట
ప్రహసనము = సం. పరిహాసము; నాటక
భేదము

ప్రళయము = సం. కల్పాంతము; అపా
యము

ప్రె

ప్రొంగణము = సం. ముంగిలి; గృహ
ప్రదేశము

ప్రొంతము = సం. తీరము; సమీపము

ప్రాణేదువులు = సం. వేదములు
ప్రాకారము = సం. ప్రహరి; చుట్టుగోడ
ప్రాకృతము = సం. ఒకభాష; నీచమైనది
ప్రాజ్ఞాడు = సం. పండితుడు; సమర్థుడు
ప్రాడ్వివాకుడు = సం. న్యాయాధికారి
ప్రాణేశుడు = సం. భర్త; ప్రయుడు
ప్రాసకము = సం. ఆధారము; పొందించేనది
ప్రాసణము = సం. ప్రాప్తించుట
ప్రాప్త = సం. ఆశ్రయము; రక్షణము
ప్రాప్తము = సం. లాభము; పొందు
ప్రామినుకులు = ద్వ. వేదము
ప్రాయము = సం. వయస్సు; చావు
ప్రాయశ్చిత్తము = సం. పాపపరిహారార్థము;
చేసేడు కర్మము

ప్రార్థన = సం. అడుగుట; వేడుట
ప్రాలు = దే. బియ్యము; అక్షతలు; తలం
బ్రాలు

ప్రాలుమాలిక = దే. సోమరితనము
ప్రాప = త. దోషము; అనుకూలము
ప్రావీణ్యము = సం. నేర్పు; గట్టితనము
ప్రాశనము = సం. భోజనము; తిని పించుట

ప్రి

ప్రిదులు = త. వదలు; తగ్గు; సడలు
ప్రియ = సం. ప్రయురాలు; భార్య
ప్రియత = సం. స్నేహము; చెలిమి; ప్రియ
త్వము

ప్రీ

ప్రీతి = సం. సంతోషము; ప్రేమ
ప్రీతుడు = సం. ప్రీతి పొందినవాడు

ప్రై

ప్రెగ్గడ = ద్వ. మంత్ర; యువరాజు; ప్రధాన
పురుషుడు..

ప్రే

ప్రేఖితము = సం. కదలింపబడినది
 ప్రేక్షణము = సం. నేత్రము; ఈక్షణము
 ప్రేముడి = త. స్నేహము; ఆనురాగము
 ప్రేయసి = సం. ప్రియురాలు; భార్య
 ప్రేలు = దే. వదరు; వేగు; వేగియుండుకు
 ప్రేషణము = సం. వంపుట
 ప్రేషితము = సం. వంపబడినది
 ప్రేష్వము = సం. పేవ; దాస్యము

ప్రొ

ప్రొద్దు = త. సూర్యుడు; కాలము
 ప్రొద్దుతిరుగుడు = ద్య. సూర్యానువర్తిని
 ప్రొద్దులనెల = ద్య. ప్రసవమాసము

ప్రో

ప్రోక్తము = సం. చెప్పబడినది
 ప్రొక్తింఁచు = సం. వీరు చిలుకరించు
 ప్రొచికోలు = . వ్యర్థము; రక్షణము
 ప్రోడ = త. నిపుణుడు; వివేకి
 ప్రోతము = సం. వస్త్రము; కుట్టుట
 ప్రోత్థితము = సం. బయలు వెడలినది
 ప్రోత్సాహము = సం. మిగుల ఉత్సాహము
 ప్రోధము = సం. ప్రసిద్ధికిక్కినది
 ప్రోద్బలము = సం. పురికొల్పుట
 ప్రోది = త. పోషణము; వైభవము
 ప్రోద్ధామము = సం. నిరంకుశమైనది
 ప్రోపు = త. పోషణము; సంరక్షణము
 ప్రోయాలు = ద్య. ఇల్లాలు; భార్య
 ప్రోలు = త. వట్టణము; స్థానము
 ప్రోవడి = దే. ప్రతిష్ఠ
 ప్రోహితుడు = సం. దేశాంతరగతుడు
 ప్రోహము = సం. నేర్పు; కూర్పు

ప్రోహుడు = సం. తార్కికుడు

ప్రొ

ప్రొడ = సం. గంభీరమైనది; సంపూర్ణ
 యౌవనముగల స్త్రీ
 ప్రొడి = సం. నేర్పు
 ప్రొడిము = సం. నేర్పు
 ప్రొడుడు = సం. ప్రగల్భుడు; నిపుణుడు

ప్ల

ప్లవంగము = సం. కోతి; కప్ప
 ప్లవగము = సం. కోతి; కప్ప
 ప్లవనము = సం. ఈడుట; దాటుట
 ప్లవము = సం. ప్రవాహము; తెప్ప
 ప్లవాక = సం. తెప్ప

ప్లు

ప్లుతము = సం. నిబ్బరము; తడిసినది
 ప్లుతి = సం. ప్రవాహము; గంతు
 ప్లుష్టము = సం. కాలినది; దగ్ధము

ప్లె

ప్లెనము = సం. కాల్యుట; కాలుట; దాహము

ప్ల

ప్లకీరు = హి. భిక్షుకుడు; మహమ్మ
 దీయులలో బైరాగి
 పక్కి = సం. రీతి; ప్రకాశము
 పణము = సం. పడగ
 పణి = సం. పాము; రాహువు
 పణితము = సం. వాక్కు
 పణితల్పగుడు = సం. విష్ణువు
 పణితి = సం. వాక్కు
 పర్మానా = హి. రాజాజ్ఞ; శాసనము

సర్వా = హిం. లక్ష్యము

ఫలకము = సం. ఫలక

ఫలము = సం. పండు; పంట; ప్రయోజనము

ఫలవంతము = సం. పండ్లు గలది

ఫలానా = హిం. అట్టి; ఒకానొక

ఫలి = సం. పండ్లుగలది (వృక్షము)

ఫలించు = సం. పండు; నెఱవేటు

ఫలితము = సం. వృక్షము; ఫలించినది

ఫలినము = సం. పండ్లు గలది (వృక్షము)

ఫలిని = సం. పండ్లు గలది (వృక్షము)

ఫల్గునుడు = సం. ఆర్డునుడు

ఫా

ఫాయిదా = హిం. లాభము

ఫాలము = సం. నుదురు; నాగటి కట్టు

ఫాలాక్షుడు = సం. శివుడు

ఫి

ఫిరాయించు = హిం. మార్పు

ఫిర్యాది = హిం. వాది

ఫిర్యాదు = హిం. విన్నపము; మొఱ

ఫ్

ఫుకము = సం. పక్షి

ఫుల్లము = సం. వికసించినది; పుష్పించినది

ఫుల్లరీకము = సం. పాము

ఫే

ఫేనము = సం. నురుగు

ఫేరవము = సం. నక్క; జంబుకము

ఫేరపుడు = సం. రాక్షసుడు

ఫేరువు = సం. నక్క; జంబుకము

ఫేల = సం. ఎంగిలి; ఉచ్చిష్టము

బి

బంక = దే. జోగురు; నిర్యాసము; లుబ్ధత్వము

బంకముచ్చు = దే. పినారి; లోభి

బంకు = దే. సందువీధి; శూరుని వలె

నటించువాడు; కావలివాడు

బంగరము = త. బంగారము

బంగల = దే. కుంపటి

బంగారము = త. స్వర్ణము; దుర్లభము

బంగారు = త. బంగారము

బంగాళము = త. పంగదేశము

బంగాళా = హిం. పెద్దఇల్లు

బంగి = త. గంజాయి

బంగీ = హిం. తపాలులో పంపెడుమూట

బంటు = త. నేపకుడు; భక్తుడు; శిష్యుడు

బండ = దే. వెడల్పు తాయి; పాటి

రోకలి; అఱిగినది

బండ = త. ఆకతాయి

బండడు = త. ఆకతాయి

బండారము = త. బొక్కసము

బండారి = ద్వ. బొక్కసమున కధికారి

బండారు = త. బండారము

బండారుడు = సం. బట్టెలను కాచువాడు

బండాలము = త. సామగ్రి; సామర్థ్యము

బండు = త. ఆకతాయితనము; ఆకతాయి

మాట

బంతి = దే. చెండు

బంతి = త. పంక్తి; పది

బందరు = దే. ఒడరేవు

బంది = సం. చెఱ; చెఱబడ్డది

బంది = త. నిర్బంధము

బందికాడు = ద్వ. బందిపోటు దొంగ

బందిఖానా = హిం. చెఱసాల

బందిగము = త. చెఱసాల

బందు = త. ఆవరణము; గోపనము; నిరోధము

బందుగు = త. చుట్టము

బందుగుడు = త. చుట్టము

బందె = దే. పశువుల చెఱ; పశువుల దండుగ; నిర్బంధము

బందెలదొడ్డి = దే. బందె

బందోబస్తు = హిం. ఏర్పాటు; భద్రము

బంధకము = సం. చెఱసాల

బంధకి = సం. ఆంకుటాలు; ఆటకత్తె

బంధనము = సం. కట్టు; చెఱ; చెఱసాల; తొడిమ

బంధనాలయము = సం. చెఱసాల

బంధము = సం. కట్టు; కుదువ; చెఱ; కావ్య రచనా విశేషము; సంభోగ మందలి వైఖరి

బంధుర = సం. వేశ్య

బంధురము = సం. మకుటము; కల హంస; పక్షి; ఆడుగుఱి

బంధులుడు = సం. ఆంకుటాలి కొడుకు

బంధువు = సం. చుట్టము; జ్ఞాతి; మిత్రుడు

బంపు = దే. పండ్లపాచి; పాడుడు

బంబ = దే. స్థూలము

బంబోతు = దే. మిక్కిలి బలిసిన వాడు

బంభరము = సం. భ్రమరము; తుమ్మెద

బకము = సం. కొంగ

బకాయ = హిం. వెనుకటి బాకి; నిలువ సొమ్ము

బకోటము = సం. బకము

బక్క = దే. బక్కటిల్లిన వాడు

బక్కటిల్లు = దే. కుప్పించు; కృశించు

బగి = త. వ్రక్క; పార్శ్వము

బగ్గి = దే. బూడిద; దుమ్ము

బగ్గండి = దే. రక్తవర్ణపూర్ణము

బగ్గమను = దే. బగ్గనమండు

బచ్చెన = త. పూత; వర్ణము

బజంత్రి = హిం. మేళము; మేళగాడు

బజోఱము = త. వ్యభిచారము

బజోఱి = త. వ్యభిచారిణి

బజోఱించు = త. వ్యభిచరించు

బజోఱు = త. అంగడి వీధి

బటువుగైదువు = దే. చక్రాయుధము

బట్ట = త. వస్త్రము

బట్టబయలు = త. మిక్కిలి బయలు

బట్టి = దే. వాగ్దోరణి; అనము

బట్టి = దే. కుల్య; కాలువ

బట్టూ = హిం. కూలిసంచిఇచ్చుట

బడప = దే. ఆవడ; కష్టము

బడబ = సం. ఆడుగుట్టము; బ్రాహ్మణాస్త్రీ

బడలిక = దే. అలపు; శ్రమము

బడవా = ద. తార్చునది; తార్చువాడు

బడాయి = హిం. గర్వము; అతిశయము

బడి = దే. పాఠశాల; క్రమము

బడిత = దే. దొడ్డుకట్ట; ఇనుపకట్లగుదియ

బడిలి = దే. తూటు; బెజ్జము; రంధ్రము

బడిశము = సం. (చేవలనుపట్టెడు) గాలము

బడిసివాటు = దే. దిగిదీసివేయుట

బడుగు = దే. శవము; కృశము; అశక్తుడు

బడ్డు = దే. మగగుఱి

బతిమాలు = దే. దైన్యముతో వేడుకొను

బత్తలిక = దే. అమ్ములపాది

బత్తి = త. భక్తి

బత్తెము = త. భోజనమునకై ఇచ్చెడు ద్రవ్యము

బదనామి = హిం. అనమానము; చెడు పేరు

బదరము = సం. రేగుపండు

బదరికము = దే. పెట్టె

బదలాయించు = హిం. మార్పు

బదులు = దే. నూలు; అప్పు

బద్ధకము = త. పాలుమాలిక; ఆలస్యము
 బద్ధింపు = దే. అంచేనా
 బద్ధు = దే. అసత్యవచనము
 బధిరుడు = సం. చెవిటివాడు
 బనాయించు = హిం. కల్పించు
 బన్నపడు = త. భంగమునొందు
 బన్నము = త. ఆవమానము; ఆపద
 బాద్రువు = సం. కపిలగోవు; విష్ణువు; శివుడు;
 వచ్చనిది; బట్టతలవాడు; ముంగిన
 బమ్మ = త. బ్రహ్మ
 బమ్మెర = త. భ్రమము; భ్రాంతి
 బమ్మెరపోవు = ద్వ. భ్రమపడు
 బయకాడు = ద్వ. గాయకుడు
 బయకారము = ద్వ. యౌవనమునందు
 బయలుపడుశృంగారచేష్ట
 బయకారి = ద్వ. విలాసవతి
 బయలు = త. బహిఃప్రదేశము; చెట్టుచేమ.
 లేనిచోటు; ఆకాశము; శూన్యము
 బయనా = హిం. సంచే కరువు
 బయిరి = దే. దేగ
 బయ్యంకలు = దే. వేవిళ్ళు
 బరక = దే. కఱుకైనది
 బరణి = త. కాటుకమొదలగునవి ఉంచు
 కానెడు పాత్రము
 బరతరపు = హిం. ఉద్యోగమునుండి తీసి
 వేయుట
 బరమా = హిం. క్రొయ్యలకురంద్రములు
 వేయు సాధనము
 బరాతము = హిం. లిఖితపూర్వకమైన ఆజ్ఞ
 బరాబరి = దే. హెచ్చరిక; సరియైన
 బరి = దే. పార్శ్వము; గిఱి, బరిగోల; దొంగ;
 శత్రువు
 బరికట్టె = ద్వ. ఆలుగులేని ఈటె
 బరికాడు = దే. మానటివాడు

బరిగి = దే. ఏమియులేనిది; శూన్యము
 బరిగోల = దే. ఏనుగుప్రక్కలు పొడిచి
 బెదరించుటకై ఆలుగుగల వేణు
 దండము
 బరిస = దే. ఇనువకట్ల గుదియ
 బరిసె = దే. బల్లెము
 బరుకు = దే. తోలు లేచునట్లు గీటు; గీటు
 బరువు = త. భారము
 బర్కరము = సం. పరిహాసము
 బర్తము = సం. నెమలిపురి
 బర్తి = సం. నెమలి; దర్భ
 బర్తిణము = సం. నెమలి; దర్భ
 బట్టె = దే. గేదె; ఎనుము
 బలగము = త. పరిజనము
 బలము = దే. ఆదికము
 బలము = సం. సైన్యము; సత్తువ; బలుపు
 బలాహకము = సం. మేఘము; సర్వహామము
 బలి = సం. కప్పము; పూజార్థమైన కానుక;
 బలముగలవాడు
 బలిద్యంసి = సం. విష్ణువు
 బలిపెట్టు = ద్వ. చేంపు
 బలిమి = త. దేహబలము; బలాత్కారము
 బలివర్తము = సం. వృషభము; ఎద్దు
 బల్లిదుడు = త. మిక్కిలిబలముకలవాడు
 బల్లెము = త. ఈటె
 బవరము = త. యుద్ధము
 బనవడు = త. ఎద్దు
 బసివి = త. స్వేరిణి
 బస్తము = సం. చౌగము; మేకపోతు
 బహిష్కరించు = సం. వెలివేయు
 బహుపాదము = సం. ముట్టిచెట్టు
 బహుమతి = సం. బహుమానము; సమ్మా
 నము
 బహురూపుడు = సం. విష్ణువు

బి

బాంధవ్యము = సం. మేట్టటికము; సంబంధము

బాకు = దే. కటారి

బాపడు = త. బ్రాహ్మణుడు; పాటుడు

బాకా = హిం. ఊడువాద్యవిశేషము; కాపాళము

బాకినోటిమకము = ద్వ. పింహము

బాగములు = త. వక్కపాడి

బాగరి = ద్వ. అందగాడు; అందగత్తె

బాగు = త. క్షేమము; అందము

బాగివత్తి = త. సుకృతము

బాడిగ = త. అద్దె; బాడుగ

బాడువ = దే. పల్లవునేరి

బాడె = దే. బురద; అడుసు; వంకము

బాణము = సం. అమ్ము; అవు పాడుగు

బాణలి = దే. బూరిలమూఢకుడు; మంగలము

బాణా = దే. దండాయుధము

బాణాననము = సం. ధనుస్సు; విల్లు

బాదరాయణుడు = సం. వ్యాసుడు; వెట్టివాడు

బాననము = త. వంట; వంటపాల

బానసీడు = ద్వ. వంటవాడు

బానిస = దే. దాసి

బానిసము = దే. బానిసతనము; దాస్యము

బానిసీడు = దే. సేవకుడు; దాసుడు;

భృత్యుడు

బాము = త. జన్మము; దుఃఖము

బారకము = త. బరువు

బారపాల = త. నామకరణము

బారి = త. నిర్బంధము; హింస; ఉపద్రవము;

గావు

బారిసమరు = దే. హింసించు; చేంపు

బారు = త. సమూహము; వరుస

బాలికుడు = సం. మూర్ఖుడు; బాలుడు

బావి = దే. నుయ్యి; దోరువు; చెఱువు; పల్లము

బావుటా = హిం. జెండా

బావురుగడ్డము = దే. పిల్లిగడ్డము; మేకగడ్డము

బాష్పము = సం. కన్నీరు; ఆవిరి; ఇనుము

బాస = త. బాప; ప్రతిజ్ఞ; ప్రమాణము; వ్రతము; సంకేతము

బానట = దే. సహాయము; అండ

బాననము = త. వంటపాత్రము

బాపమూలము = సం. చేంక; కక్షము

బాపపు = సం. భుజము

బాప్సము = సం. వెలువలిది

బాళి = దే. కాంక్ష; ప్రేమ; విచారము

బి

బింకము = దే. బిగువు; గర్వము; నిక్కు

బిందము = త. సమూహము

బిందీ = త. చేఱుచుక్క

బిందువు = సం. నీటిబొట్టు; చుక్క; నున్న; శుక్రము; భ్రూమధ్యము

బింబము = సం. ప్రతిబింబము; సమానము;

ఊసరవెల్లి

బింబోష్ఠి = సం. దొండపండువంటి పెదవిగల అడుది; అడుది

బికారి = త. భిక్షుకుడు; అస్రయోజకుడు

బిగి = దే. బిగువు; గట్టి

బిటారము = దే. విరాసవిశేషము

బిడారము = దే. వాసస్థానము; విడిది

బిడారు = దే. వాసస్థానము; చేనున వర్తక.

సమూహము

బిడాలము = సం. పిల్లి; కనుగుడ్డు

బిడియము = దే. సిగ్గు

బిత్తరహావు = దే. చలించు

బిత్తరము = దే. శృంగారచేష్ట; ప్రకాశము;
చంచలము; సరసము

బిత్తరి = దే. శృంగారచేష్టగల ఆడుది;
* ఆడుది

బిత్తల = దే. దినమొల

బిత్తలి = దే. దినమొలవాడు; దినమొలది

బిబ్బోకవతి = సం. విలాసవతి

బిబ్బిక = సం. భయము; బెదరింపు

బియ్యము = దే. తండులము

బిరబిర = దే. అతిత్వరితముగా; బిఱ బిఱ

బిరుదు = త. బిరుదము; శూరుడు

బిలము = సం. రంధ్రము; గుహ

బిన = దే. ఉపాయము; కిటుకు

బినము = సం. తామరతూడు

బినరుహము = సం. నర్మము

బిసిహావు = దే. పట్టువదలు

బిస్త = దే. దుర్గతి; నరకము

బి

బీట = దే. పగులు

బీగము = దే. తాళము

బీజకోశము = సం. అండాశయము;
ముష్ణము

బీజము = సం. విత్తనము; హేతువు;
శుక్రకణము; రేతస్సు; అండము;
అంకురము; ముష్ణము

బీడు = దే. దున్ననిభూమి; నీచము

బీభత్సుడు = సం. అర్జునుడు; కనికరము
కలవాడు

బీటుహావు = దే. వ్యర్థమగు

బు

బుగ్గ = దే. చెక్కిలి

బుగ్గి = దే. బూడిద; భస్మము

బుడుతడు = దే. బాలుడు; బిడ్డడు

బుద్బుదము = సం. నీటిబుగ్గ; బుడగ

బుధుడు = సం. విద్వాంసుడు;

ఒకగ్రహము

బుద్ది = సం. మతి; తెలివి; సలహా

బుద్ధుడు = సం. విద్వాంసుడు

బుభుక్ష = సం. ఆకలి; భుజింపనిచ్చ

బుసపుర్వ = దే. పాము

బూ

బూటకము = దే. మాయ; అసత్యము

బూది = త. బూడిద

బృ

బృంద = సం. తులసిచెట్టు; బృందావనము;

జలంధరుని భార్య

బృందము = సం. సమూహము; రాశి

బృందారకుడు = సం. వేలుపు; శ్రేష్ఠుడు

బె

బెగ్గడిల్లు = ద. భయపడు; జెంకు

బెగ్గురు = త. సారసవక్షి

బెట్టిరుడు = దే. క్రూరుడు; కఠినుడు

బెబ్బలి = ద్వ. పెద్దపులి; వ్యాఘ్రము

బెల్లించు = దే. వంచించు

బే

బేగి = త. త్వరగా; వేగముగా

బేతాళము = సం. పిశాచము

బేల = త. మూడుడు; ముగ్గురీ

బేలు = దే. మోసము; వంచన

బేహారము = త. వ్యాపారము

బేహారి = త. వర్తకుడు

బై

బైరాగి = త. విరాగి; సన్న్యాసి

బైసి = త. భాగ్యము; కీర్తి; సిగ్గు

బా

బొంకు = దే. అసత్యము

బొందడము = ద్య. కవచము; కంచు కము

బొంది = దే. శరీరము; మేను

బొక్కనము = దే. కోశము; భాండా గారము

బొచ్చే = దే. ఉన్ని; రోమనమూహము

బొమ్మడికము = దే. కిరీటము

బొటియ = దే. బిలము; గొయ్యి

బొల్ల = దే. అసత్యవాడు; అసత్యము

బా

బోటి = దే. ఆడుది; చెలికత్తె

బోటితనము = దే. జోణాతనము

బోడ = దే. పన్నాసి; వ్రాడు

బోది = సం. రావిచెట్టు

బోనము = త. భోజనము; అన్నము

బోయి = దే. పల్లకిమోయువాడు

బోర = దే. తొమ్ము; తక్కుతలుపు

బోరుకొను = దే. వ్రోగు

బోళా = త. కవటములేని

బ్ర

బ్రతుకు = దే. జీవించు

బ్రతుకుదెరువు = దే. జీవనోపాయము

బ్రద్దుడు = సం. సూర్యుడు; శివుడు

బ్రహ్మవాఘుడు = సం. విష్ణువు

బ్రహ్మరంద్రము = సం. నడునెత్తి; మాడు

పట్టు

బ్రహ్మనూత్రము = సం. యజ్ఞోపవీతము

బ్రహ్మాండము = సం. గొప్పది; విశ్వ గోళము

బ్రహ్మస్త్రము = సం. ఒక మహాస్త్రము

బ్రా

బ్రాఁతి = దే. ప్రేమ; అధికము

బ్రాహ్మణము = సం. వేదభాగము

బ్రాహ్మణ్యము = సం. బ్రాహ్మణభావము;

బ్రాహ్మణ సమూహము

బ్రాహ్మి = సం. సరస్వతి; వాక్కు

బ్రాహ్మడు = సం. నారదుడు

బ్రు

బ్రుంగు = దే. మునుగు; చేచ్చు

బ్రుయ్యు = దే. నశించు

బ్రో

బ్రోది = త. వృద్ధి; కృషి

భ

భంగవడు = ద్య. ఓడిపోవు

భంగపాటు = ద్య. ఓటమి

భంగము = సం. చెఱువు

భంగి = సం. విధము; గతి

భంగురము = సం. నశించునది; మార్పు

గలది

భంజకము = సం. చెడగొట్టునది

భండనము = సం. యుద్ధము; కవచము

భక్తుడు = సం. భక్తికలవాడు

భగందరము = సం. మర్మస్థానమునందలి

వ్రణము

భగము = సం. వీర్యము; యోని; ఆడుగుటి

భగవంతుడు = సం. విష్ణువు; దేవుడు
 భగిని = సం. తోబుట్టువు
 భగ్యము = సం. విఫలమైనది
 భరణము = సం. భరించుట; జీతము
 భరద్వాజము = సం. ఏట్రీంతపక్షి
 భరము = సం. ఆతిశయము; బరువు
 భరించు = సం. మోచు; నహించు
 భర్త = సం. మగడు; ప్రభువు
 భల్లూకము = సం. ఎలుగుబంటి
 భవనము = సం. ఇల్లు; జన్మము
 భవము = సం. పుట్టుక; సంసారము
 భవిష్యత్తు = సం. కాలగది
 భవకము = సం. కుక్క; శునకము
 భసలము = సం. తుమ్మెద
 భసితము = సం. బూడిద

భా

భాండము = సం. కుండ
 భాండాగారము = సం. ధనముండు చోటు;
 బొక్కనము
 భాగము = సం. పాలు; భాగ్యము; ప్రక్క
 భాగవతుడు = సం. దైవభక్తుడు
 భాగినీయుడు = సం. మేనల్లుడు
 భాగ్యము = సం. ధనము; అద్భుతము
 భాజనము = సం. పాత్రము; యోగ్యము
 భాటకము = సం. అద్దె; బాడుగ
 భాతి = సం. కాంతి; విధము; వలె
 భానుడు = సం. సూర్యుడు
 భామిని = సం. స్త్రీ
 భారతము = సం. భారతదేశము
 భారతి = సం. సరస్వతి; వాక్కు
 భారవాహుడు = సం. బరువుమోయువాడు
 భార్య = సం. అగ్నిపాక్షిగ పెండ్లాడిన
 పెండ్లము; వత్ని

భావి = సం. భవిష్యత్తు
 భావము = సం. కాంతి; కోడి; గ్రద్ద
 భాసిల్లు = సం. ప్రకాశించు

భి

భిక్ష = సం. భిచ్చము
 భిక్షాటనము = సం. భిచ్చముకొరకు తిరుగుట
 భిన్నము = సం. వగలినది; చీలినది

భి

భీ = సం. భయము; వెఱపు
 భీకరము = సం. భయంకరము
 భీతి = సం. వెఱపు; భయము
 భీతుడు = సం. భయపడినవాడు
 భీరుడు = సం. భయపడెడువాడు
 భీరువు = సం. భయపడు స్త్రీ; ఆడుది

భు

భుక్తి = సం. ఆమభవము; భోజనము
 భుగ్గము = సం. విఠోగవది; వంగినది
 భుజంగము = సం. పాము
 భుజంగుడు = సం. విమరుడు
 భుజము = సం. చేయి; బాహువు
 భువనము = సం. జగము; నీరు; ఆకాశము

భూ

భూజము = సం. చెట్టు
 భూజాని = సం. విష్ణువు; రాజ్
 భూతము = సం. పితృదేవతలు; కడచినది;
 ప్రాణి
 భూతి = సం. సంపద; భన్మము
 భూపతి = సం. రాజ్
 భూరి = సం. అధికము; బంగారము

భూరుహము = సం. వృక్షము
 భూషించు = సం. స్తుతించు; సుతించు
 భూసురుడు = సం. బ్రాహ్మణుడు

భృ

భృంగము = సం. తుమ్మెద; గుంటగ లగర
 భృంగారము = సం. బంగారుగిన్నె
 భృంగి = సం. ఆడుతుమ్మెద; మట్టిపెట్టు
 భృగువు = సం. శుక్రుడు; భృగుమహర్షి
 భృతి = సం. కూలి; వెల
 భృత్యుడు = సం. వనివాడు; సేవకుడు;
 బంటు

భే

భేకము = సం. కప్ప; మేనుము
 భేది = సం. విరేచనము
 భేదితము = సం. భేదించబడినది
 భేద్యము = సం. భేదించదగినది

భి

భిక్షము = సం. భిక్షావసూహము
 భిషజ్యము = సం. ఔషధము; మందు

భి

భిక్ష = సం. భుజించువాడు
 భిక్షవ్యము = సం. భుజింపదగినది
 భిగము = సం. సుఖము; భోజనము; పాము
 పడగ
 భిగవతి = సం. పాతాళము; భిగము కలది
 భిగి = సం. పాము; రాజా
 భిగ్యము = సం. ధనము; ధాన్యము
 భిజ్యము = సం. భుజింపదగినది
 భిరు = సం. గొప్పదన
 భిషాణము = సం. పెద్దపెట్టె

భౌ

భౌతికము = సం. ముత్తెము; భూసంబం
 ధమైనది
 భౌమరత్నము = సం. పగడము

భ్ర

భ్రంశము = సం. జాటుట, పడుట
 భ్రమణము = సం. తిరుగుట; తుమ్మెద
 భ్రమపడు = దే. పొరపాటుపడు
 భ్రమము = సం. భ్రాంతి
 భ్రమరము = సం. తుమ్మెద; కుమ్మరి సారె
 భ్రమరి = సం. ఆడుతుమ్మెద
 భ్రష్టుడు = సం. చెడిపోయినవాడు

భ్రా

భ్రాంతము = సం. భ్రాంతిపొందినది
 భ్రాంతి = సం. మిథ్యామతి; భ్రమము
 భ్రాజిల్లు = సం. ప్రకాశించు
 భ్రాజిష్ణువు = సం. మిక్కిలి ప్రకాశించేవాడు
 భ్రాత = సం. సోదరుడు
 భ్రామరము = సం. తెల్లనితేనె; అవ
 స్మారకోగము

భ్రూ

భ్రూణహత్య = సం. గర్భమును పోగొట్టుట
 భ్రూణహుడు = సం. భ్రూణహత్య చేయు
 వాడు
 భ్రూభంగము = సం. బొమముడి
 భ్రూవు = సం. కనుబొమ

భ్రే

భ్రేషము = సం. దర్మాతిక్రమణము

మ

మంకు = దే. మొండి; మూర్ఖుడు
 మంగళ = దే. పార్వతి; తెల్లగజిక
 మంగళదేవత = సం. లక్ష్మీ
 మంగళనూత్రము = సం. బొట్టు దారము;

తాలిబొట్టు; పుస్తె

మంగళాశాసనము = సం. ఆశీర్వాదము
 మంజరి = సం. పెదముత్యము; పూగుత్తి
 మంజీరము = సం. ఆందె; నూపురము
 మంజులము = సం. మనోహరము
 మంజువు = సం. మనోజ్ఞము
 మంజూష = సం. పెట్టె; మందనము
 మండనము = సం. భూషణము
 మండము = సం. గంజి; మీగడ
 మండలము = సం. పరివేషము; దేశము;

నలువది దినములకాలము

మండిగము = సం. గడప; కొయ్య
 మండునెల = దే. వసంత ఋతువు
 మండూకము = సం. కప్ప
 మండ్రగబ్బ = దే. నల్లని పెద్దతేలు
 మంతనము = సం. ఆలోచన; ఏకాంతము;

రహస్యము

మంతరము = త. ప్రసవోపాయము
 మంత్రణము = సం. గాయత్రిలోనగునది;

రహస్యము

మంత్రాంగము = సం. మంత్రిత్యము;

తంత్రము

మందమతి = సం. తెలివితక్కువవాడు
 మందరము = సం. కప్పపుగొండ
 మందలించు = దే. హెచ్చరించు; ఆజ్ఞాపించు
 మందహాసము = సం. చిఱునవ్వు
 మందాకిని = సం. గంగ; ఆకాశగంగ
 మందాక్షము = సం. సిగ్గు; లజ్జ

మందుడు = సం. అల్పుడు; మూర్ఖుడు;
 శని

మకరందము = సం. పూదేనె
 మకరద్వజాడు = సం. మన్మథుడు
 మకరము = సం. మొసలి; ఒకనిధి
 మకరాలయము = సం. సముద్రము
 మకరి = సం. ఆడుమొసలి
 మగనాలు = సం. మగడుగలఆడుది
 మగుడ = దే. మరల
 మగుడు = దే. మరలు
 మగువ = దే. స్త్రీ; ఇంతి
 మఘము = సం. యజ్ఞము
 మచ్చెక్కంటి = దే. ఆడుది
 మచ్చేమాయు = దే. నశించు; చచ్చే
 మచ్చేరము = త. ద్వేషము
 మజ్జనము = సం. స్నానము; మునుక
 మట్టుపెట్టు = ద్వ. చేంపు; అణచు
 మడి = దే. పరిశుద్ధము; చేను
 మగుడు = దే. కొలను; పరిశుద్ధము
 మణితము = సం. కోకిలధ్వని; రతి కూశీ
 తము

మణిరాజము = సం. పత్రము

మతకము = దే. మాయ; కపటము

మతకరి = దే. మాయావి

మతము = సం. అభిప్రాయము; సమ్మతి

మత్కుణము = సం. నల్లి; దున్నపోతు;

నారికేళము

మత్సరము = సం. ఈర్ష్య; క్రోధము

మత్స్యము = సం. చేడ

మథించు = సం. చిలుకు

మదనుడు = సం. మన్మథుడు

మదము = సం. క్రొవ్వు; గర్వము

మదిర = సం. కల్లు; దుర్గ

మదిరాక్షి = సం. ఆడుది

మధుకరము = సం. భిక్షాన్నము; తుమ్మెద
 మధుకోశము = సం. తేనెపట్టు
 మధుపము = సం. తుమ్మెద; తేనె తిండి
 మధుమక్షిక = సం. తేనెటీగ
 మధురిపుడు = సం. విష్ణువు
 మధువు = సం. తేనె; కల్లు; పాలు; మధురము
 మధ్యముడు = సం. నడిమివాడు; సామా
 న్యుడు

మనసిజాడు = సం. మనస్సుడు
 మనస్తాపము = సం. కోపము; చింత
 మనస్పాక్షి = సం. అంతరాత్మ
 మనీష = సం. బుద్ధి; ప్రజ్ఞ
 మనీషి = సం. బుద్ధిమంతుడు;

విద్యాంశుడు

మమగడ = దే. జీవనోపాయము
 మమచు = దే. బుద్ధికేయ; పోషించు
 మమజాడు = సం. మమస్యుడు; మోచిపి
 మమవు = దే. రక్షణము
 మమపీమగు = దే. జీవశ్రవణము
 మమవు = దే. జీవనము; వివాహము
 మనోజాడు = సం. మన్మథుడు
 మనోభవుడు = సం. మన్మథుడు
 మనోరథము = సం. ఇచ్చ; కోరిక
 మన్వన = దే. సమ్మానము; గౌరవము
 మన్వించు = దే. గౌరవించు; క్షమించు;

సమ్మానము

మన్నెము = త. మాన్యము
 మన్మథుడు = సం. మారుడు; మరుడు
 మమకారము = సం. అహంభావము;
 మోహము

మయూఖము = సం. కిరణము; కాంతి;
 జ్వాల

మయూరము = సం. నెమలి

మరందము = సం. పూదేనె

మరకతము = సం. వచ్చేతాయి
 మరకాడు = దే. నావికుడు
 మరగాలు = దే. కృత్రిమపాదము
 మరగు = దే. పరిచితమగు; ఆశించు;
 ఆశనడు

మరణము = సం. చావు; మృతి
 మరాళము = సం. పాంస
 మరీచము = సం. మిరియము
 మరీచిక = సం. ఎండమావులు; మృగత్వము
 మరుడు = త. మన్మథుడు
 మరుతేజి = ద్య. చిలుక
 మరుత్తు = సం. గాలి; వేలుపు
 మరునయ్య = దే. విష్ణువు

మరునిల్లు = ద్య. మరుసగృహము; భగము

మరునవి = ద్య. సురతము

మరులు = దే. మోహము; పిశాచము

మరులకొను = దే. మోహించు

మత్కటము = సం. కోతి; పాలెపురుగు

మర్త్యము = సం. భూలోకము

మర్త్యుడు = సం. మనుస్యుడు; వరుడు

మర్మము = సం. జీవస్తానము; కిటుకు

మర్యాద = సం. కట్టుపాటు; సమ్మానము

మఱకువ = దే. అజ్ఞానము

మఱుగు = దే. చాటగు; చాటు

మఱుగుదొడ్డి = దే. మఱుగుపెరడు

మఱుకువ = దే. సంతాపము

మఱుగుజ్జే = దే. గూనివాడు; గూనిది

మల = త. కొండ; తిప్ప

మలక = దే. చిక్కు; మెలిక

మలగు = దే. తిరుగు; మరలు

మలయజము = సం. చందనము

మలయము = సం. ఆరామము; ఒక కొండ

మలాక = దే. చందనము

మలాక = సం. కాముకురాలు

మలారము = దే. మట్టిగాజాలగుది
 మల్లగుల్లము = దే. వాదులాట
 మల్లియ = త. మల్లెటిగ
 మల్లు = కొఱి; జెట్టి
 మల్లుడు = సం. జెట్టి; శ్రేష్ఠుడు
 మవ్వము = దే. సుందరము; కోమలము
 మళకము = సం. దోమ
 మశూచికము = సం. స్పృటకము
 మస = దే. విలాసము; ధ్రువ
 మనకము = దే. సంభోగము; సంభోగము
 మనకాను = దే. సంభోగము
 మనలు = దే. తడయ; విహరించు
 మన్మథము = సం. మన్మథుని; చిక్కనిది
 మన్మరి = సం. సన్మన్; చంద్రుడు
 మన్తకము = సం. తల; శిరస్సు
 మన్మథము = సం. మెదడు
 మన్మ = త. మదము; మత్తు
 మన్మ = దే. సమృద్ధి
 మన్మవు = సం. పెరుగుమీది మీగడ
 మహతి = చరి. వారదునివిభా
 మహాత్మ్యము = సం. గొప్పతనము;
 సామర్థ్యము
 మహావీయుడు = సం. గొప్పవాడు
 మహము = సం. తేజస్సు; ఉత్సవము
 మహర్షి = సం. గొప్ప ఋషి
 మహానసము = సం. వంట ఇల్లు
 మహానిద్ర = సం. మరణము
 మహాప్రస్థానము = సం. మరణము
 మహాబలము = సం. ఆకాశము
 మహాభాష్యము = సం. పాణినీయత్రములకు
 వ్యాఖ్యానము
 మహామృగము = సం. ఏనుగు
 మహాశయుడు = సం. సముద్రుడు
 మహాసుఖము = సం. సంభోగము

మహి = సం. ఆవు; భూమి
 మహిక = సం. మంచే; హిమము
 మహిషము = సం. ఎనుబోతు; దున్న
 మహిషి = సం. పట్టపుదేవి; గేదె
 మహిళ = సం. ఆడుది
 మహీధరము = సం. కొండ
 మహీరుహము = సం. చెట్లు
 మహేంద్రుడు = సం. ఇంద్రుడు
 మహేశ్వరుడు = సం. శివుడు; గొ
 ధ్రువు
 మహాక్షము = సం. అబోతు
 మహాదరి = సం. సముద్రము

మా = సం. లక్ష్మి
 మాంగల్యము = సం. తాలిబొట్టు
 మాంద్యము = సం. అలస్యము; బాధ్యము
 మాటుమణిగు = దే. నిశ్శబ్దముగ నుండు
 మాకందము = సం. మామిడి చెట్టు
 మాక్షికము = సం. శైలవృక్షముగల తేనె
 మాత = సం. తల్లి; భూమి; లక్ష్మి
 మతంగము = సం. ఏనుగు
 మాతాపితలు = సం. తల్లిదండ్రులు
 మాతులుడు = సం. మేనమామ
 మాతృక = సం. తల్లి; దాది; మూలము
 మాతృర్యము = సం. మచ్చేరము అమాయ
 మాధవి = సం. లక్ష్మి; తేనె; చేక్కెర
 మారపుడు = సం. విష్ణువు
 మారుర్యము = సం. తీపు
 మానభంగము = సం. అనమానము
 మానము = సం. చిత్రాన్నత్యము; మర్యాద;
 గౌరవము; గర్వము; స్త్రీ పురుషుల
 గుప్యప్రదేశము
 మానవతి = సం. మానముగల ఆడ
 ఆడుది

మానవుడు = సం. మనుష్యుడు
 మానసము = సం. మనస్సు; ఒకసరస్సు
 మానిని = సం. మానముగల ఆడుది;
 ఆడుది
 మానిసిసింగము = త. నృసింహుడు
 హను = దే. విడుచు; ఒప్పు
 గామమామ = త. విష్ణువు
 గాయుడు = సం. విష్ణువు
 హరకము = సం. చేపునది
 మారణము = సం. చేపుట
 మారీచము = సం. వంచన; మోసము
 మారుడు = సం. మన్మథుడు
 మారుతము = సం. గాలి
 మార్గము = సం. యాచించుట; వెదకుట;
 బాణము
 మార్జలము = సం. పిల్లి
 మార్తాండుడు = సం. సూర్యుడు
 మార్దవము = మృదుత్వము
 మాటుదల్ల = దే. నవతి తల్లి
 మాటుమోత = దే. వ్రతిధ్వని
 మాలిమి = దే. మచ్చిక; వాత్సల్యము
 మాలు = దే. నశించు; త్యజించు
 మావి = దే. జరాయువు
 మానము = సం. నెల
 మహాత్యము = సం. గొప్పతనము

మి

మించు = దే. అతిశయించు; మెఱపు
 మించుబోండి = దే. మెఱపువలెను నోజ్జ
 రాలగు ఆడుది
 మింతుడు = సం. మిండగాడు
 మిండ = త. విటుడు; యావనము
 మిండడు = త. విటుడు
 మిండగాడు = ద్వ. మిండడు

మిండగీడు = ద్వ. మిండగాడు
 మిండత = ద్వ. జారిణి
 మిండటికము = ద్వ. ఆంకుతనము; జార
 త్వము
 మిండలకోరి = దు. మిండత; జారిణి
 మిక్కుటము = దే. అధికము
 మిటారి = దే. మదముగల ఆడుది; ఆడుది
 మిట్టిపాటు = దే. గర్వము; మిట్టిపడుట
 మిడుగులు = దే. అగ్నికణము; విస్ఫు
 లింగము; మిణుగులులుబురుగు
 మితము = సం. తెలియబడినది; పరిమితి
 గలది
 మితి = సం. కొలది; గడువు
 మిత్ర = త. స్నేహితుడు
 మిత్రి = త. మృత్యుదేవత; చోపు
 మిత్రిక = త. మన్సు; మృత్రిక
 మిత్రిచోలు = ద్వ. కేతుగ్రహము
 మిత్రుడు = సం. స్నేహితుడు; సూర్యుడు
 మిథము = సం. పరస్పరము
 మిథునకర్మము = సం. సంభోగము
 మిథునము = సం. ఆలుమగల జేత;
 ద్వయము; దాంపత్యము
 మిథ్య = సం. అసత్యము; మాయ
 మిన్ను = దే. ఆకాశము
 మిట్టు = దే. ఉన్నతభూమి
 మిష = సం. నెవము; కపటము
 మిన = దే. కాంతివిశేషము
 మిసిమి = దే. మాతనకాంతి; వెన్న
 మిహిరుడు = సం. సూర్యుడు
 మిళిందము = సం. తుమ్మెద; భ్రమరము

మీ

మీటు = దే. ఎగజిమ్ము; పొడుచు
 మీనకేతనుడు = సం. మన్మథుడు

మీనము = సం. మత్స్యము

మీమాంస = సం. ఒక శాస్త్రము; పరిశీలన

మీఱు = దే. అతిశయించు

మీసరము = దే. శ్రేష్ఠము

మొ

ముంగాలు = దే. పాదాగ్రము

ముంగి = దే. ముంగివ; నకులము

ముండ = దే. విధవ; వేశ్య

ముండనము = సం. క్షౌరము; రక్షణము

ముండము = సం. శిరస్సు; తల

ముండమోపి = దే. విధవ

ముండమోయు = దే. వైధవ్యము నొందు

ముండరి = దే. వేశ్యానంగమశీలుడు

ముండలమారి = సం. ముండరి

ముందు డు = సం. రాహువు; బోడి

తలవాడు

ముకురము = సం. అద్దము; పొగడచెట్టు

ముక్కుంటి = దే. శివుడు

ముక్కిడి = ద్వ. ముక్కుపోయిన వాడు

ముక్త = సం. ముక్తము; అంకుటాలు

ముక్తి = సం. మోక్షము; విడుపు

ముఖప్రీతి = సం. ఇచ్చేకము

ముఖము = సం. మొగము; నోరు; మాట;

ఉపాయము; ప్రయత్నము

ముగుర = త. ముగ్ధ; అడుది

ముచ్చిరు = దే. శోకించు; దుఃఖించు

ముచ్చిలించు = దే. దొంగలించు

ముజ్జగము = దే. మూడుజగములు

ముట్టడి = దే. నిర్బంధము; ముట్టడించుట

ముట్టు = దే. తాళు; రజస్సు

ముట్టుత = దే. రజస్వల

ముడుగు = త. ముకుళించు; సంకోచించు

ముడ్డి = దే. గుదము; మూడి; పాయువు

ముదము = సం. సంతోషము; హర్షము

ముదల = దే. అజ్ఞ; లక్ష్యము

ముదిత = దే. అడుది

ముదిరము = సం. మేఘము

ముదిరుడు = సం. విలుడు

ముదుకడు = దే. వృద్ధుడు

ముద్దరాలు = ద్వ. ముగ్ధస్త్రి; అడుది

ముద్దు = త. ముద్ర; చుంబనము; ఆదరవ;

మునుక = దే. మునుగుట

మున్నీరు = ద్వ. సముద్రము

మున్ను = దే. ముందు; మొదలు

ముబ్బడి = దే. మూడురెట్టు

ముముక్షువు = సం. మోక్షముకోరు వాడు

ములికి = దే. బాణము; బాణపుటలుగు;

బొంగరపుముల్లు

ములుగు = త. బొక్కునము; బాండారము

ములునూపు = దే. అతిశయించు; మీఱు

మున్నెమ్మికము = దే. పెద్దపులి; వ్యాఘ్రము

ముప్పము = సం. వృషణము; వట్ట

ముప్పరుడు = సం. కుటీలుడు;

మూర్ఖుడు

ముష్టి = సం. బిచ్చము

ముష్టింపచుడు = సం. దరిద్రుడు

ముసలము = సం. రోకలి

ముసురు = దే. నిరంతరవర్షము

మహార్ద్రము = సం. పండ్రెండుక్షణము;

కాలము; రెండుగడియలకాలము

మూ

మూఁక = దే. సమూహము; సేన

మూలగ = త. మూలగవాడు
 మూడమంచు = ద. దట్టమైననుంచు
 మూడి = దే. మూక్తి; గుడము; పాయువు
 మూత్రకృష్ణము = పం. వీరుకట్టబోగము
 మూత్రము = పం. వీరు; ఉచ్చే
 మూడుడు = పం. తెలివితేలివాడు;

మూర్ఖుడు

మూరుకొను = దే. అధూజించు
 మూరుతము = త. ముహూర్తము
 మూర్తము = పం. తల; శిఖరము
 మూల = దే. కోణము; గొంది; వైపు
 మూలగ = దే. మజ్జ
 మూలము = పం. మొదలు; కారణము;
 ఆరాళము; వేరు

మూలవ్యాధి = పం. మూలశంక
 మూల్యము = పం. వెల; జీతము
 మూషికము = పం. ఎలుక
 మూషికుడు = పం. దొంగ

మృ

మృగత్వము = పం. ఎండమావులు; మరీచిక
 మృగదంశకము = పం. కుక్క; ఎలుగు
 మృగదూర్తకము = పం. నక్క
 మృగనాభి = పం. కస్తూరి
 మృగమదము = పం. కస్తూరి
 మృగము = పం. జంతువు; పశువు; జింక;
 అన్యేషణము; వనగజము; వేట; వేడుట;
 మృగశీర్షము

మృగయ = పం. వేట; వెదకుట

మృగయుడు = పం. వేటకాడు
 మృగరీపువు = పం. సింహము
 మృగవాహనుడు = పం. వాయువు
 మృగవ్యము = పం. వేట
 మృగశీర్షము = పం. ఒక వజ్రత్రము
 మృగాంకుడు = పం. చంద్రుడు
 మృగాక్షి = పం. చంచలవేత్రములు గల స్త్రీ;
 అడుది

మృగాజీవము = పం. సింహి
 మృగాదనము = పం. సింహి
 మృగేంద్రుడు = పం. సింహము
 మృగ్యము = పం. వెదకదగినది; పరిశీలించు
 దగినది

మృదావి = పం. పార్వతి
 మృదుడు = పం. శివుడు
 మృణాళము = పం. తూడు; పట్టవేరు
 మృణజీవుడు = పం. చచ్చినను కీర్తి
 పొందినవాడు

మృతము = పం. మృతి; మృతిపొందినది
 మృతి = పం. మరణము; చావు
 మృతుడు = పం. చచ్చినవాడు
 మృత్తిక = పం. మన్న
 మృత్యుంజయుడు = పం. శివుడు
 మృత్యుఫలి = పం. అరటిచెట్టు
 మృత్యువు = పం. మరణము; మరణాధి
 దేవత

మృత్యు = పం. మంచిపన్ను

మృగము = సం. యుద్ధము; సోరు
 మృదంగము = సం. మద్దెల
 మృదులము = సం. మెత్తనిది; జలము
 మృద్వీక = సం. ద్రాక్ష
 మృదము = సం. యుద్ధము; సోరు; మృగము
 మృష = సం. అసత్యము
 మృష్టము = సం. కడుగుట వలన పరిశుద్ధ
 మైనది; చక్కగా వండబడినది
 మృష్టాన్నము = సం. మంచిబోజనము

మెండీడు = దే. చూపుదుడ్రేలు
 మెండు = దే. అధిక్యము; అతిశయము;
 మిష్టము; అధికము
 మెకపుటాము = త. కస్తూరి
 మెకము = త. నాలుగు కాళ్లజంతువు ;
 జింక
 మెకములతిండి = ద్వ. సివంగి
 మెకములఱేడు = ద్వ. సింహము
 మెక్కు = దే. తిను; భక్షించు
 మెచ్చే = దే. శ్లాఘించు; లక్ష్యపెట్టు; శ్లాఘన,
 బహుమానము; ప్రీతి
 మెచ్చేలచెట్టు = దే. కల్పవృక్షము
 మెచ్చేలాడి = దే. మెచ్చకొనదగిన ఆడుది
 మెచ్చలాడు = దే. మెచ్చకొనదగినవాడు
 మెట్టవాలుపిట్ట = ద్వ. కోడి
 మెట్టిక = దే. మెట్టు; సోపానము

మెట్టివిల్లు = దే. (ఆడుదాని) అత్తగారిల్లు
 మెట్టు = దే. త్రొక్కు; త్రొక్కుడు; సోపానము;
 తిప్ప, కొండ; పులిమణ్ణిగు; చెప్పు; సావకోళ్ళు
 మెట్టుబాలు = దే. తలంబ్రాలు
 మెట్టె = దే. మట్టె; కాలిరెండవ (దేలిని) బెట్టు
 పెండిచుట్ట
 మెడ = దే. కంఠము; గళము
 మెడవాలు = దే. చోకలవాడు; చోకలది
 మెడిదము = దే. ద్వని
 మెతుకు = దే. అన్నము; అన్నము యొక
 కణము
 మెత్త = త. పజపు
 మెదడు = త. మస్తిష్కము
 మెదలు = దే. కొంచెము చేరించు
 మెప్పు = దే. శ్లాఘన; ప్రీతి; వరము
 మెయి = దే. దేహము; విధము
 మెయికొను = దే. సమ్మతించు
 మెయిమఱపు = దే. పారవశ్యము; మూర్ఖ
 మెయిమఱుపు = దే. కనచము
 మెఱపు = దే. తటిత్తు; ప్రకాశము
 మెఱయు = దే. అందఱికంటె నధికుడు
 మెఱియ = దే. గుండ్రాయి
 మెఱుగు = దే. కాంతి; మెఱపు
 మెఱుగుబోడి = దే. ఆడుది
 మెఱుగుడుబురువు = ద్వ. మిఱుగురు
 బురుగు
 మెఱుగురిక్కు = ద్వ. పగడము
 మెలఱుకువ = దే. మేలుకొనుట;
 జాగరూకవర్తనము; జీవనము;
 సంచారము; వర్తనము

మెలగు=దే. వర్తించు; సంచరించు; జరగు
మెలఁత=దే. నెలఁత; ఆడుది
మెనగు=దే. తిను; భుజించు
మెనపు=దే. తిను; భుజించు

మే

మే=దే. శరీరము; విధము మెయి; పార్శ్వము
మేకొను = దే. నమ్మితించు; పూను
మేఖల = సం. మొలనూలు; కొండనడుము
మేఘము = సం. మబ్బు; అభ్రకము
మేచకము = సం. చీకటి; నల్లనిది
మేటి = దే. గొప్ప; అధికుఁడు
మేడ = దే. శాఢము
మేడము = త. కూడిక; యుద్ధము
మేడ్రము = సం. శిశ్నము; మేహనము;
మగగుఱి

మేదకుఁడు = దే. కవటములేనివాఁడు;
సాదువు

మేదస్సు = సం. మెదడు; క్రొవ్వు
మేదిని = సం. భూమి
మేదురము = సం. దట్టమైనది; మనుపైనది
మేధ = సం. ధారణాశక్తిగల బుద్ధి
మేధము = సం. యుజ్జము
మేధావి = సం. మేధకలవాఁడు
మేధ్యము = సం. వనిత్రము
మేను = దే. శరీరము; జన్మము
మేర=త. ఎల్ల; మర్యాద; ఏర్పాటు; క్రమము
మేరువు = దే. పారువ; శిఖరమునం
దుంచెడు మణి; హారమధ్యమునందు
వ్రేలెడుమణి

మేరువు = సం. ఒక పర్వతము; హిమాద్రి
మేలమాడు = దే. పరిహాసము చేయు
మేలము = దే. పరిహాసము
మేలిమి = దే. అధికము; ప్రశస్తమగు
బంగారము

మేలు=దే. శుభము; ఉపకారము; పుణ్యము;
లాభము; వలపు; మదము; సుకృతము;
విశేషము

మేలుకొంచు = దే. మేల్కొంచు; జాగ్రత్తపడు;
నిద్రనుండి లేచు

మేలుకొలుపు = దే. సుప్రభాతము
మేలుపడు = ద్య. వలపుగొను; మోహించు
మేలుబంతి = ద్య. శ్రేష్ఠము; శ్రేష్ఠుఁడు
మేషము = సం. పాట్టేలు
మేహనము = సం. శిశ్నము; మేడ్రము; మగ
గుఱి

మేహము = సం. రోగవిశేషము
మేళకము = సం. సంగమము; కూడిక
మేళము = సం. కూడిక; వేశ్యాదిజన
సమూహము
మేళము = దే. సన్నాయిమొదలగు వాద్య
ముల కూడిక

మై

మై = దే. దేహము; విధము, పార్శ్వము,
తడవ

మైకము = దే. మత్తు; భ్రమ
మైకొను = దే. నమ్మితించు; అంగీకరించు
మైకోలు = దే. నమ్మతి; ఇయ్యకోలు
మైత్రి = సం. స్నేహము; మిత్రకర్మము
మైథునము = సం. మిథునకర్మము, గ్రామ్య
ధర్మము; కూడిక

మైద = త. మైకము; మదము
మైదానము = దే. బయలు
మైదు = త. మాయ; మైకము
మైమఱపు = దే. పారవశ్యము
మైమఱుపు = దే. కవచము

మొ

మొక్కపోవు = ద్య. భంగపడు
మొక్కలము=త. ముష్కరత్వము; ధైర్యము
మొక్కలీడు = ద్య. ముష్కరుఁడు
మొగ = త. మొదలు; ద్వారము
మొగులు = దే. మేఘము; మొగిలు

మొగ్గరము = దే. వ్యూహము; సైన్యము
 మొత్తు = దే. కొట్టు; దెబ్బ
 మొదవు = దే. పాడిఆవు
 మొనయు = దే. పూను; కలుగు
 మొప్పె = దే. మూర్ఛుడు; కఱకు
 మొయిలు = దే. మేఘము; మొయులు
 మొరపము = దే. ధ్వని; మ్రోత
 మొరము = దే. గులకఱాయి; శర్కర
 మొఱ = దే. ఆర్తధ్వని
 మొఱుగు = దే. వంచించు; వంచేకుడు
 మొఱకు = త. మూర్ఛుడు; పరుషము
 మొఱుగు = దే. కుక్కకూయము; కుక్క
 కూత
 మొల = దే. కటిఫదేశము; చీల; త్రాసుముల్లు
 మొలక = త. అంకురము; మూలవ్యాధి
 మొలకెత్తు = దే. మొలచు; అంకురించు
 మొలాము = దే. బంగారులోనగువాని పూత
 మొల్లము = త. ధనము
 మొనలి = దే. నక్రము
 మొవారు = హిం. ముద్ర

మో

మోకఱించు = దే. మోకాళ్ళమీదనిలుచు
 మోక = త. మొలక; మొక్క
 మోకు = దే. లావుత్రాడు
 మోక్షము = సం. ముక్తి; విడుపు
 మోఘపుష్ప = సం. గొడ్డురాలు
 మోఘము = సం. వర్షము; దీనము
 మోచకము = సం. విడుచునది
 మోచనము = సం. మోక్షము; విడుపు
 మోజో = హిం. ఆశ; అభిలాష
 మోట = త. మొద్దు; ముతుక
 మోటించు = దే. పోటిగా నిలుపు
 మోటాయితము = సం. స్త్రీలశృంగార
 చేష్టావిశేషము
 మోడి = దే. బింకము; వ్రాతయొక్క వైఖరి;
 వేశ్యాదులు మొగ్గవేయుట

మోతాదు = హిం. ఒకసారి ఇచ్చుమంద
 మోద = దే. తములపాకులకట్ట
 మోదకము = సం. కుడుము; లడ్డు
 మోదము = సం. సంతోషము; పరిమళ
 మోదించు = సం. సంతోషించు
 మోపి = దే. ముండమోసినది; విధన
 మోపెట్టు = దే. ఎక్కిడు
 మోఱకు = త. మూర్ఛుడు
 మోష = సం. దొంగతనము
 మోషకుడు = సం. దొంగ; తస్కరుడు
 మోస = త. దొంగతనము; ప్రమాదము
 వంచన
 మోసగాడు = ద్వ. వంచకుడు
 మోసము = త. దొంగతనము; ప్రమాదము
 వంచన
 మోసాల = త. తలవాకిటివంచ
 మోను = దే. అంకురము; మొలక
 మోహనము = సం. మూర్ఛ; మన్మథ బాణ
 విశేషము
 మోహము = సం. అజ్ఞానము; మూర్ఛ;
 భ్రాంతి; వలపు
 మోహరము = దే. వ్యూహము

మో

మోంజి = సం. ముణదర్శ మొలత్రాడు
 మోంజీధరుడు = సం. బ్రహ్మచారి
 మోక్తికము = సం. ముత్యము
 మోఢ్యము = సం. మూఢత్వము
 మోనము = సం. మాటరాకుండుట
 మోని = సం. మోనముగలవాడు; ముని
 మోర్చి = సం. అల్లెత్రాడు; వింటివారి; వఱ
 మోళి = సం. శ్రేష్ఠుడు; నేల; సిగ

మ్రొ

మగ్గు = త. చేచ్చు; స్వప్నముగు
 మ్రాకు = దే. మ్రాను; వృక్షము

మూలగన్ను = దే. సోలిన కన్ను
 మూను = దే. చెట్టు; వృక్షము
 మూనువడు = దే. పుంబించు; నిశ్చేష్టితుడగు
 మూనుమనికి = దే. కోతి
 మ్రింగు = దే. కబళించు, చేంపు; అడచు
 మ్రుక్కడి = దే. అల్పము, క్షుద్రము
 మ్రుచ్చిలి = దే. దొంగతనము; చౌర్యము
 మ్రుచ్చిలించు = దే. దొంగిలించు
 మ్రుచ్చిలు = దే. దొంగిలించు; వంచించు
 మ్రుచ్చు = దే. దొంగ
 మ్రుచ్చుగోర = దే. పెద్దదొంగ
 మ్రుచ్చుప్రార్థు = దే. అర్థరాత్రము
 మ్రుదమ్రుద = దే. సందిగ్ధము

మ్రో

మ్రోగు = దే. పూయు; ఆవరించుకొను

మ్రొ

మ్రొక్కు = దే. నమస్కరించు
 మ్రొక్కుడు = దే. నమస్కారము
 మ్రొగ్గబడు = దే. మ్రొగ్గు; ముందునకు
 వ్రాలు
 మ్రొగ్గతిల్లబడు = ద్వ. మోకటిల్లు
 మ్రొగ్గతిల్లు = దే. మోకటిల్లబడు
 మ్రొగ్గు = దే. మ్రొగ్గతిల్లు

మ్రో

మ్రోగు = దే. మొరయు; శబ్దించు
 మ్రోగుడు = దే. మ్రోత; ధ్వని
 మ్రోత = దే. ధ్వని
 మ్రోడు = దే. స్థాణువు; మొండి; మొక్క
 మ్రోడువడు = ద్వ. మొక్కపోవు
 మ్రోయు = దే. ధ్వనించు; మ్రోగు
 మ్రోల = దే. ఎదురు; సమీపము

మ్మో

మ్మనము = సం. వాడినది; మలినము
 మ్మని = సం. వాడుట; ముటికి

మ్మి

మ్మిష్టము = సం. స్పష్టముకానిది; వాడినది

మ్మే

మ్మేచ్చబాష = దే. అన్యదేశపుబాష
 మ్మేచ్చము = సం. అవశబ్దము
 మ్మేచ్చముఖము = సం. రాగి; తామ్రము
 మ్మేచ్చుడ = సం. పావరతుడు;
 ఆచారహీనుడు

య్మ

యంత = సం. సారథి; నియమించు వాడు;
 మావటివాడు
 యంత్రణము = సం. బంధనము; నియ
 మనము
 యంత్రము = సం. సాధనము; బీజాక్షర
 చక్రము; తిరుగలి; ఎండ్రీ
 యకాయకీహం. అకస్మికముగా; నేగముగా
 యకృత్తు = సం. కారిజము; కాలేయము
 యక్షణి = సం. గతించిన వృత్తాంతములను
 తెలిపెడు ఒక విద్య
 యక్షమము = సం. క్షయరోగము
 యజమానుడు = సం. యజ్ఞకర్త; గృహ
 స్థుడు
 యజన్ము = సం. ఒక వేదము
 యజ్ఞపురుషుడు = సం. విష్ణువు
 యజ్ఞము = సం. యాగము
 యజ్ఞసూత్రము = సం. యజ్ఞోపవీతము
 యజ్ఞోపవీతము = సం. జందెము
 యతి = సం. పద్యవిశ్రమస్థానము; నియతి;
 సన్యాసి

యత్తుము = సం. ఉద్యోగము
 యథార్థము = సం. సత్యము; సరియైనది
 యథావిధి = సం. శాస్త్రప్రకారము
 యదేచ్ఛము = సం. ఇచ్చవచ్చినట్లు
 యథోచితము = సం. తగినట్లు
 యభినము = సం. రతి; సంభోగము
 యమకీటము = సం. కుమ్మరపురుగు
 యమదూత = సం. మృత్యుదూత; కాకి
 యమము = సం. ఇంద్రియనిగ్రహము
 యమి = సం. ముని; హంస
 యువనిక = సం. తెర; తెరచీర
 యశము = సం. కీర్తి; బలము; జ్ఞానము
 యశస్య = సం. కీర్తిగలవాడు
 యశస్సు = సం. యశము
 యష్టి = సం. చేతికట్టు; అతి మధురము
 యష్టిక = సం. నూలుపేటలహారము

యో

యాగము = సం. యజ్ఞము
 యాచకుడు = సం. యాచించువాడు
 యాచన = సం. ఆడుగుట; ప్రార్థించుట
 యాచించు = సం. ఆడుగు
 యాతన = సం. తీవ్ర వేదన; బాధ
 యాత్రికుడు = సం. యాత్రచేయువాడు
 యానము = సం. పోవుట; దండెత్తిపోవుట;

ప్రయాణము; వాహనము

యానుము = సం. జోను; సంయమము
 యామి = సం. కులస్త్రీ
 యామిని = సం. రాత్రి; పసుపు
 యామ్య = సం. దక్షిణపుదిక్కు; రాత్రి
 యాయవరము = సం. ధాన్యయాచన;
 బిచ్చము

యానత్తు = సం. అంశయు; సమస్తము
 యానము = సం. లిత్తుక; లక్ష్మ

యు

యుక్తము = సం. తగినది; కూడినది
 యుక్తి = కూడిక; వన్నుగడ; న్యాయము;
 ఉపాయము
 యుక్తుడు = సం. యోగి; తగినవాడు
 యుగము = సం. జేత; కాడి; కృతాది
 యుగము
 యుగళము = సం. జేత; యుగ్మము
 యుగంతము = సం. ప్రళయము
 యుగ్మము = సం. జేత
 యుతము = సం. కలిసినది; కూడుకొన్న
 యుద్దము = సం. పోరు; కయ్యము; స
 రము

యుద్ధిష్ఠిరుడు = సం. ధర్మరాజు
 యువ = సం. ప్రాయపువాడు; సహజమైన
 బలముగలవాడు; శ్రేష్ఠుడు
 యువతి = సం. ప్రాయముగల ఆడుది;
 ఆడుది
 యుష్మదీయము = సం. మీనంబంద
 మగునది

యూ

యూకము = సం. పేను
 యూధము = సం. సజాతీయ పశు పక్షి
 సమూహము; సమూహము

యో

యోగదృష్టి = సం. దివ్యదృష్టి
 యోగము = సం. ఒక శాస్త్రము; ఆర్హస్థము
 ధ్యానము; ఉపాయము; కూడిక; కూర్పు
 కవచము; ప్రయత్నము; ద్రవ్యము,
 వ్యాకరణాది సూత్రము; జైషధము;
 విష్కంభము మొదలగునది
 యోగ్యము = సం. తగినది; నేర్చుగలది
 యోచన = సం. యోజన; ఆలోచన

యోజన = సం. యోచన; సంబంధము
 యోజనము = సం. ఆమడ; కూర్పు
 యోజించు = సం. ఆలోచించు; కూర్పు;
 చేర్పు; ధ్యానించు
 యోధుడు = సం. యుద్ధముచేయు వాడు;
 శూరుడు; బంటు
 యోని = సం. భగము; ఆడుగుటి; కార
 ణము; గని
 యోని సంబంధము = సం. వివాహము
 వలన సంబంధము; రక్త సంబంధము
 యోష = సం. స్త్రీ; వనిత
 యోషాప్రియ = సం. వసుపు
 యోషిత = యోష
 యోషిత్తు = యోషిత

యోగికము = సం. యోగము వలన కలిగినది
 యోతకము = సం. ఆరణ్యము
 యోధికుడు = సం. స్నేహితుడు
 యోవతము = సం. యువతీ సమూహము
 యోవనము = సం. మంచి ప్రాయము
 యోష్యాము = సం. స్త్రీధర్మము; స్త్రీత్వము;
 ఆడుతనము

రంకువు = సం. ఒక జాతి లేడి
 రంగడు = త. శ్రీ, రంగనాథుడు
 రంగము = దే. సోదె
 రంగము = సం. తగరము; యుద్ధభూమి;
 నాట్యస్థానము; శ్రీరంగము
 రంగవల్లి = సం. మ్రుగ్గు
 రంగు = త. వర్ణము; కాంతి
 రంగుగా = త. సాంపుగా
 రంజకము = సం. ఆనందింపజేయునది
 రంజనము = సం. ఆనందపఱచునది
 రంజిల్లు = సం. ఎఱునగు; అనురాగము
 పొందు

రంజేణి = దే. గంగాళము
 రండ = సం. విధవ; అంకుటాలు
 రంత = సం. క్రీడించువాడు; రమించు
 వాడు
 రంతిదేవము = సం. కుక్క
 రంతు = సం. రతి; క్రీడ; కామకేళి
 రంతుకాడు = ద్వ. క్రీడాపరుడు
 రంది = దే. చేటు; పోరు
 రంద్రము = సం. బెజ్జెము; సందు
 రంద్రాన్వేషి = సం. తప్పులు వెదకువాడు
 రంపె = దే. మాదిగవాడు తోలుకోసెడు
 సాధన విశేషము
 రంపెలాడి = దే. రాక్షస కృత్యముగల
 ఆడుది
 రంభ = సం. ఒకానొక అప్పరస్త్రి; ఆరటిచెట్టు
 రక్కసుడు = త. రాక్షసుడు; నైర్వతి
 రక్కసుల గొంగ = ద్వ. విష్ణువు
 రక్త తుండము = సం. చిలుక
 రక్త దృక్కు = సం. పావురము
 రక్తనాసిక = సం. గ్రుడ్లగూబ
 రక్తవ = సం. జెలగ
 రక్తపాయి = సం. నల్లి
 రక్తపుచ్చిక = సం. నలికండ్రపాము
 రక్తము = సం. నెత్తురు; కుంకుమ; కుంకుమ
 పువ్వు; రాగి; ఎఱుపు; ఎఱ్ఱనిది; అను
 రాగము కలది
 రక్తాక్షి = సం. ఒక సంవత్సరము
 రక్తి = సం. రాగము; అనురాగము; శ్రావ్యత;
 గానమాధుర్యము
 రక్ష = సం. రక్షణము; లక్క; వాత; రక్షణకై
 బిడ్డల కు గట్టెడు సాధనము;
 నొసటబెట్టుకొను హోమభస్మము
 రక్షస్సు = సం. రాక్షసుడు; పిశాచము
 రగడ = సం. పద్యభేదము; శ్రావ్యత; పోరు
 రగులు = దే. బండు; మంటయెత్తు
 రచన = సం. నిర్మాణము; ఏర్పాటు; గ్రంథ
 రచన

రచించు=సం. నిర్మించు; పన్ను
 రచ్చే = త. రాజమార్గము; మండపము;
 సభ; గోష్ఠి; కలకలము; కలహము
 రచ్చేగొను=ద్వ. గుంపుగూడు
 రజక = సం. చౌకలది
 రజకుడు = సం. చౌకలివాడు
 రజతము = సం. వెండి; హారము; ఏనుగు
 కొమ్ము; తెల్లనిది
 రజని = సం. రాత్రి; పసుపు
 రజనీచరుడు = సం. రాక్షసుడు
 రజ్జువు = సం. త్రాడు; దారము
 రజ్జే=దే. ప్రేలు; వదరు; వ్యర్థభాషణము
 రట్టు = త. ఉపద్రవము
 రణము = సం. యుద్ధము; ధ్వని
 రతము = సం. సురతము; ఆడుగుతీ
 రతి = సం. సురతము; మన్మథుని భార్య;
 అనురాగము; ఆడుగుతీ
 రత్నాకరము=సం. సముద్రము
 రథకారుడు=సం. వడ్రంగి; రథము చేయు
 వాడు
 రధికుడు = సం. రథము కలవాడు; రథము
 నెక్కి యుద్ధము చేయు వాడు
 రథ్య=సం. రాజమార్గము; రథసమూహము
 రమణి = సం. ఆడుది; సుందరి; భార్య
 రమణీయము = సం. మనోహరమైనది;
 ఒప్పదమైనది
 రమణుడు = సం. భర్త; మన్మథుడు
 రమించు = సం. క్షీడించు; సంభోగించు
 రమ్య = సం. రాత్రి
 రమ్యము=సం. ఒప్పదమైనది; సంపెంగ
 చెట్టు
 రయము = సం. వేగము; ప్రవాహము
 రవము = సం. ధ్వని; కంఠధ్వని
 రవి = సం. సూర్యుడు
 రశ్మి=సం. వెలుగు; కిరణము; పగ్గము;
 తిప్ప

రసన = సం. వాలుక; మొలనూలు
 రసము = సం. ప్రేమ; ద్రవము; పాదరసము;
 జలము
 రసవాదము = సం. బంగారం చేసేది విద్య
 రసాభాసము = సం. చెడగొట్టుట; విరసము
 రసాలము = సం. మామిడిచెట్టు; చెఱకు
 రహి = సం. అందము; ఆనందము; రక్తి
 ఆనక్తి

రా = దే. రమ్ము
 రాఞ్=దే. నిప్పు అంటుకొను; ప్రజ్వరిల్ల
 రాక = సం. పూర్ణిమ; తీఱ; సమర్థుడిన
 రాగము = సం. ఎఱుపు; ప్రీతి
 రాగి = సం. రాగముకలది
 రాజయశ్శము = సం. క్షయరోగము
 రాజయోగము = సం. మంచి గ్రహస్థితి
 రాజి = సం. రేఖ; పంక్తి; సమూహము
 రాజ్ఞి = సం. రాణి
 రాణ = సం. ప్రభువు; చంద్రుడు
 రాటు = త. ఉపద్రవము; జనసమ్మర్థము
 రాణ = త. ప్రీతి; విధము
 రాణించు = త. ఒప్పు; శోభించు
 రాణువ = దే. పరివారము; సేన
 రాత్రించరుడు = సం. రాక్షసుడు
 రాపులుగు = ద్వ. రాబందు
 రామ = సం. ఆడుది
 రామానుజకూటము = సం. వైష్ణవుల కైన
 సత్రము
 రామబారి = ద్వ. దూత; రాయబారము
 చేయువాడు
 రావణము = సం. పెద్ద అఱుపు; ఏడ్పుట
 రావము = సం. ధ్వని; రవము
 రాష్ట్రము = సం. దేశము; ఉపద్రవము
 రాసభము = సం. గాడిద; ఖరము
 రాహుత్తుడు = సం. గుట్టపురొతు

రాహువు = సం. ఒక చాయాగ్రహము

రి

రింఖ = సం. గుట్టుపుడెక్కు; నృత్యము

రింఖణము = సం. జాటుట; స్థలనము

రించోళి = సం. సమూహము

రిక్కు = త. నక్షత్రము

రిక్తుడు = సం. దరిద్రుడు

రిత్త = త. వట్టి; కల్ల

రిత్తవోవు = ద్వ. వ్యర్థమగు

రిపువు = సం. శత్రువు; అరి; పగతుడు

రిమ్మ = దే. ఉన్నాదము

రిరంస = సం. రమింపనిచ్చ

రి

రీణము = సం. ప్రవించునది; కాఠినది

రీతి = సం. విధము; ప్రవాహము

రు

రుంజే = దే. ఒక చర్మవార్ధము

రుక్కు = సం. కీరణము; కాంతి; ఇచ్చ

రుగ్మత = సం. రోగము

రుచించే = సం. ఇష్టమగు

రుచిరము = సం. రుచిగలది; ఒప్పదమైనది

రుజ = సం. రోగము; బాధ

రుజావు=పాం. సాక్ష్యము; దృష్టాంతము

రుద్రుడు = సం. శివుడు

రుధిరము = సం. నెత్తురు

రువ్వు = దే. వినరనైచు

రుష = సం. కోపము; కినుక

రూ

రూక = త. ధనము; ఒక నాణెము

రూడము = సం. ప్రసిద్ధికెక్కినది; విశ్రి
యింపబడినది

రూపము = సం. ఆకారము; సౌందర్యము;

ప్రతిబింబము

రూపుమాయు = ద్వ. నశించు; చేచ్చు

రె

రెంటము = దే. చర్మము; మడుపు

రెక్కొను = దే. తేలుకొను; వర్తిల్లు

రెచ్చు = దే. విజృంభించు

రెట్ట = దే. భుజము; పక్షిమలము

రెమ్మ = దే. చిన్నకొమ్మ; ఉపశాఖ

రే

రే = త. రేయి

రేగు = దే. ఉద్రేకించు; ఒక చెట్టు

రేఁచు = దే. రేగజేయు

రేక = త. రేఖ; పంక్తి; గీత

రేచీకటి = దే. రాత్రి కన్ను తెలియమి;

నిశాంధ్యము

రేణువు=సం. నలక; దుమ్ము

రేతస్సు = సం. ఇంద్రియము; పాదరసము

రేపు = దే. మఱుసటి దినము; ప్రాతః

కాలము

రేయెండ = ద్వ. వెన్నెల

రేష = సం. అఱపు

రై

రై = సం. ద్వని; ధనము; బంగారము

రైతు = దే. కృషీవలుడు; వంటకాపు

రైవతము = సం. ఒక పర్వతము

రా

రాండి = దే. నడుము ప్రక్కభాగము

రాంపి = దే. బురద; అడుసు

రాక్కము = త. ధనము; సమూహము

రాష్ట్ర = దే. బాధ; రోత; తొందర

రాశి

రో = సం. ధనము; వెల

రోజు = దే. నిట్టార్పు
 రోత = దే. జాగువ్వు; ఏవము; అవవాదము
 రోగము = సం. వ్యాధి; తెవులు
 రోగాయతనము = సం. శరీరము
 రోచకము = సం. ఆకలి పుట్టించునది; కాంతి
 రోచనము = సం. ప్రకాశించునది
 రోచిస్తు = సం. వెలుగు; సూర్యకీరణము
 రోచనము = సం. ఏడ్పు; కన్నీరు
 రోదసి = సం. ఆకాశము; గగనము;
 వ్యోమము
 రోమము = సం. వెండ్రుక
 రోమాంచము = సం. గగుర్పాటు
 రోయి = సం. చేబరులు; ఎరవు; వందెము;
 కుదువ
 రోయు = దే. వెదకు; నిందించు; రోతపడు
 రోషము = సం. కోపము; కినుక
 రోహితము = సం. నెత్తురు; ఎఱ్ఱనిది

రా

రాద్రము = సం. భయంకరము; తీక్షణము;
 ఎండ
 రావ్యము = సం. రూప్యము
 రారవము = సం. ఒక నరకము;
 భయంకరము
 రాహిషము = సం. కొండగొట్టె; కామంచి
 మొక్క

ఱ

ఱంకాట = ద్వ. జారత్వము చేయుట
 ఱంకాడు = ద్వ. జారత్వముచేయు
 ఱంకు = త. జారత్వము
 ఱంకుబోతు = ద్వ. జారుడు; జారిణి
 ఱంకుటాలు = ద్వ. జారిణి
 ఱంకుతెవులు = ద్వ. మేహరోగము
 ఱంకుమగడు = ద్వ. జారుడు

ఱంకులరాట్నము = త. బాలకులను వేడుకకై
 ఎక్కించి త్రిప్పెడు వలయాకారపు
 యంత్ర విశేషము
 ఱంకులాడి = ద్వ. జారిణి
 ఱంకె = దే. కేక; ఎద్దు అఱపు
 ఱంకెత = ద్వ. జారిణి
 ఱంతు = దే. గోల; రొద; కలకలద్వని
 ఱంపిలు = దే. వ్యాపించు; వర్ధి
 అతిశయించు
 ఱట్టు = దే. అవకీర్తి; నింద; దూఱు
 ఱవిక = దే. రనిక
 ఱవ్వ = దే. అవకీర్తి; నింద

ఱా

ఱా = దే. ఱాయి
 ఱాగ = త. దూర్తుడు; ధూర్తురాలు;
 జారిణి
 ఱామే = దే. రుద్దు; రాపుడుచేయు
 ఱాపు = దే. రాయిడి; అదుముడు

ఱె

ఱిక్కి = దే. పశువులకాచునప్పటి ద్వని
 ఱిక్కించు = దే. నిక్కించు
 ఱిచ్చే = దే. విశేష్టత
 ఱివ్వన = దే. శీఘ్రముగ

ఱు

ఱువ్వ = దే. వినరినైచు

ఱే

ఱెప్పపాటు = ద్వ. క్షణకాలము;
 ఱెల్లు = దే. ఒక తృణము

ఱీ

ఱేచు = దే. ఒక జాతికుక్క
 ఱేడు = దే. రాజా; మగడు

తేకు = దే. పుష్పదళము; ఈశ
 తేకత్తు = దే. వృద్ధిపొందు
 తేనకడ = దే. ప్రాతఃకాలము
 తేవు = దే. మఱుసటిదినము; ప్రాతఃకాలము

తా

తోచ్చే = దే. బురద; తిరస్కారము; సందడి
 తోడ్డు = దే. ఆధికము
 తొమ్ము = దే. రొమ్ము; వక్షము

ల

లంక = దే. దీవి; తలవాకిటి ప్రక్క గది
 లంక = సం. రావణుని పట్టణము; ఒక
 రాక్షసి; అంకుటాలు
 లంకణము = త. ఉపవాసము
 లంకించు = త. అవమానించు; తగులు;
 పెనవేయు
 లంకె = త. సంబంధము; పెనఁచుంగమము
 లంఘనము = సం. దాటుట; ముట్ట
 డించుట; లంకణము
 లంఘించు = సం. దాటు; దూకు
 లండు = దే. కుజనుడు
 లంపటము = దే. శ్రమ; అవద
 లక్షించు = సం. గుఱిచేయు; చూచు
 లక్షితము = సం. చూడబడినది
 లక్ష్యము = సం. గుఱుతు; ముఖ్యము
 లక్ష్యి = సం. రమ; సంపద
 లక్ష్యవతి = సం. విష్ణువు; ప్రభువు
 లక్ష్యము = సం. గుఱి; చూడబడినది
 లగ్న = దే. శుభము; మేలు; ఉత్తరక్రియ
 లగ్నము = సం. సుముహూర్తము; మదపు
 టేనుగు
 లంపు = సం. చేలుకనిది; ఒప్పదమైనది
 లంఘనంక = సం. మూత్రము
 లచ్చి = త. లక్ష్యి; సంపద
 లజ్జ = సం. సిగ్గు

లడాయి = హిం. యుద్ధము; జేగడము
 లత = సం. తీగ; చీమ; గఱిక
 లబ్ధము = సం. పొందబడినది
 లబ్ధి = సం. లాభము; ప్రాప్తి; కలిపి
 లభ్యము = సం. లభింపదగినది
 లయము = సం. నాశము; ఆలింగనము
 లలన = సం. ఆడుది; నాలుక
 లలాటము = సం. నొసలు; నుదురు
 లలి = దే. ప్రేమ; విశాసము; ఉత్సాహము
 లవణము = సం. ఉప్పు; ఉప్పునిది
 లవలి = సం. వెన్నెలతీగ
 లవిత్రము = సం. కొడవలి
 లవారి = సం. పెద్దఅల; ప్రవాహము

లా

లాంగలము = సం. నాగలి; మగగుఱి
 లాంగూలము = సం. తోక; మగగుఱి
 లాగ = దే. బిలము; కన్నము
 లాఠి = దే. ఇతరము; పెఱ
 లాక్ష = సం. లక్క; ఆరుద్ర పురుగు
 లామనము = సం. తేలిక; అవమానము;
 ఆరోగ్యము
 లాజలు = సం. పేలాలు; బొరుగులు
 లాడము = దే. గుఱుముల పశువుల గొరిజ
 (గిట్ట)లకు కొట్టిడి ఇనుప తగటి బిళ్ళ;
 నాళము; లాళము
 లాయము = త. అశ్వశాల
 లాలనము = సం. బుజ్జగించుట; లాలించుట
 లాలన = సం. అధికేచ్ఛ; యాచన;
 విషయాసక్తులాలు
 లాలనుడు = సం. ఆసక్తుడు
 లాలించు = సం. బుజ్జగించు
 లాలణ్యము = సం. చక్కదనము
 లావరి = దే. బలవంతుడు; బలవంతు
 రాలు
 లాసకము = సం. నెమలి

లాహిరి = దే. మైకము

లి

లింగనము = సం. కొంగిలిండుకొనుట

లింగము = సం. గుటుతు; వేషము;

మగగుటి; అనుమానము

లింగవృత్తి = సం. మోసగాడు

లికుచము = సం. గజనిమ్మచెట్టు

లిఖించు = సం. వ్రాయు; గీయు

లిఖితము = సం. వ్రాయబడినది

లీ

లీనము = సం. అంతర్దానము; కరగినది

లీల = సం. క్రీడ; ఆట; విలాసము;

శృంగారచేష్ట

లీలాశుకము = సం. పెంపుడుచిలుక

లు

లుంగ = దే. బట్టలమోపు

లుప్తము = సం. లోపించినది

లుబ్ధికుడు = సం. పిసినివాడు;

బోయవాడు

లులాయము = సం. దున్నపోతు

లూ

లూత = సం. సాలెపురుగు; చీమ

లె

లెంక = దే. భటుడు; సేవకుడు

లెస్స = దే. క్షేమము; శ్రేష్ఠము

లే

లేగ = దే. దూడ

లేగొను = దే. నడుము

లేక = త. జోబు; సమూహము

లేకరి = ద్వ. వ్రాతకాడు

లేకి = దే. అప్రయోజకుడు

లేఖ = సం. జోబు; లిపి

లేఖకుడు = సం. వ్రాతకాడు

లేఖనము = సం. వ్రాత; వాంతి

లేఖిని = సం. వ్రాసేడు కలము

లేఖుడు = సం. దేవత; వేలుపు

లేటమొగము = దే. అయిష్టము; అప్రియము

లేమ = త. అడుది; లేత

లేమి = దే. దారిద్ర్యము; కలుగమి

లేశము = సం. కొంచెము; అణువు

లొ

లొంగు = దే. లోబడు; వెనుదీయు

లొంప = దే. కొంప; అల్పగృహము

లొటారము = దే. బొక్క; శూన్యము; బిలము

లొటిపిట్ట = ద్వ. ఒంటి; ఉష్ణము

లొట్టపోవు = దే. అణగ

లొడలొడ = దే. వదులు

లొద్ది = దే. లోయ

లో

లోగడ = దే. పూర్వము; అంతరాళము

లోగిలి = ద్వ. ఇల్లు; గృహాంతర్భాగము

లోగు = దే. లోకువగు; వెనుదీయు

లోగొను = దే. సత్కరించు; లోనికి దీసికొను

లోకమాత = సం. లక్ష్మి

లోకము = దే. జేగము; జనము

లోకులు = దే. జనులు

లోచనము = సం. కన్ను; నేత్రము

లోభము = సం. పిసినితనము; అత్యాశ

లోభి = సం. పిసినివాడు

లోమము = సం. రోమము

లోహము = సం. ఇనుము

లోహితము = సం. నెత్తురు; ఎఱుపు

లొ

లొకికము = సం. లోకసంబంధమైనది

లోకికుడు = సం. లోకజ్ఞుడు
 లోక్యము = సం. లోకసంబంధమైనది
 లోక్కుడు = లోకసంబంధముకలవాడు
 లోడి = త. దుడ్డుకట్ట; పరిశుము
 లోల్యము = సం. లోలత్వము; ఆశ
 లోహిత్యము = సం. ఎఱ్ఱన; ఎఱుపు

వే

వంక = త. వంకర; వాగు
 వంక=దే. దిక్కు; సాకు; వైపు; పక్షము
 వంగడము = త. వంశము; కులము
 వంచకము = సం. వక్క; ఊరముంగిన
 వంచన = సం. మోసము
 వంజే = త. గొడ్డాలు; గొడ్డుటావు
 వంత=దే. ఏడ్పు; బాధ; సంతాపము
 వందనము = సం. నమస్కారము; స్తుతి
 వంద్యుడు = సం. పూజ్యుడు; స్తుతింపఁ
 దగినవాడు
 వంద్య = సం. గొడ్డాలు; గొడ్డుటావు
 వంద్యము = సం. ఫలింపవిది; నిరుప
 యోగమైనది
 వంశము=సం. కులము; సమూహము
 వంశి = సం. పిల్లనగ్రోవి
 వకుళము = సం. పొగడచెట్టు
 వక్కి = దే. బక్కు
 వక్తవ్యము = సం. మాట; మాటాడఁ దగినది
 వక్తము = సం. నోరు; ముఖము
 వక్రిమ = సం. వంకర; వంగినది
 వక్షము = సం. తొమ్ము
 వక్షోజము = సం. వ్రతము; కుచము
 వగచే = దే. విచారించే; శోకించే
 వగపు = సం. విచారము; శోకము
 వజ్ర = సం. ఇంద్రుడు
 వటువు = బ్రహ్మచారి; బాలకుడు
 వట్ట = దే. వృషణము
 వట్టువ = త. గుండ్రము

వట్టువవాలు = దే. విష్ణుచక్రము
 వడముడి = దే. భీముడు
 వడి =దే. వేగము; శౌర్యము; కాలము
 వడుగు = దే. విధము
 వడుగు = త. బ్రహ్మచారి; ఉపనయనము
 వడుపు = దే. వడియుట
 వణిజుడు = వర్తకుడు
 వత్సము = సం. తొమ్ము; దూడ
 వత్సరము = సం. సంవత్సరము
 వదనము = సం. నోరు; ముఖము
 వదాన్యత = సం. దాతృత్వము
 వదాన్యుడు = సం. దాత; మిక్కిలి ఇచ్చే
 వాడు
 వదుపు = సం. ఆడుది; పెండ్లాము;
 పెండ్లికూతురు
 వదూనిక = సం. వదినె
 వద్యుడు = పం. చంపదగినవాడు
 వనదము = సం. మేఘము
 వనది = సం. సముద్రము
 వనమాలి = సం. విష్ణువు; వనమాల
 గలవాడు
 వనము = సం. అడవి; తోట; నీరు
 వనరు = సం. శోకించే; సాత్తు
 వనస్పతి = సం. చెట్టు
 వనిత = సం. ఆడుది; యాచింపబడినది
 వనేచరము = సం. వానరము
 వన్నియ = త. అందము; వన్నె
 వన్నెకత్తె = త. సౌందర్యవతి; విలాసవతి
 వన్యము = సం. అడవియందు బుట్టినది
 వననము = సం. గొఱుగుట
 వమనము = సం. వాంతి; వీడనము
 వయస్య = సం. చెలికత్తె
 వయాళి = త. విహారము; స్వారి
 వరపుడము = త. దాస్యము
 వరాకము = సం. అధమము
 వరాటకము=సం. గవ్య; తామరపూస

వరాహము = సం.పంది; వరహా; కొండ
 వరాహుడు = సం. విష్ణువు
 వరుడు = సం. పెండ్లికొడుకు; శ్రేష్ఠుడు;
 మగడు; ఊడు
 వరుమానము = దే. ఆదాయము; రాబడి
 వరుధిని = సం. సేన; దండు
 వర్చస్సు = సం. తేజము; రూపము
 వర్జ్యము = సం. విడువదగినది
 వర్ణము = సం. ఆక్షరము; రంగు; కులము
 వర్తనము = సం. నడవడి; జీవనము; స్థితి
 వర్తమానము = సం. సమాచారము; జరుగు
 చున్న కాలము
 వర్తించు = సం. ఉండు
 వర్తనము = సం. పెరుగుట; పెరుగునది
 వర్తమానము = సం. వర్తిపొందిన బడినది
 వర్తమానుడు = సం. విష్ణువు; వృద్ధి
 పొందువాడు
 వర్తిల్లు = సం. వృద్ధిపొందు
 వర్ణము = సం. వాన; సంవత్సరము;
 వేడితనము
 వఱగొడ్డము = ద్య. వంకరమాట
 వఱడు = దే. నక్క; ముదినక్క
 వఱపు = దే. వావలేమి
 వఱలు = సం. ప్రకాశించు; వ్యాపించు
 వఱువాత = త. ప్రాతఃకాలమున
 వఱ్ఱు = దే. ప్రవాహము
 వలఁతి = దే. ఆడుది; నేర్పరి; ఆదీనము;
 అనుకూలము
 వలగొను = దే. ప్రదక్షిణముచేయు
 వలగ్గుము = సం. నడుము
 వలచు = త. కోరు; కామించు
 వలను = దే. దిక్కు; ఉపాయము
 వలపల = దే. దక్షిణభాగము
 వలపు = త. కోరిక; కామము
 వలమురి = దే. దక్షిణావర్తశంఖము
 వలమురితాలుపు = దే. విష్ణువు; శంఖపాణి

వలయితము = సం. చుట్టబడినది
 వలరాజు = త. మన్మథుడు
 వలహాకము = మేనుము; పర్వతము
 వలి = దే. శీతము; గొప్ప; కంపము
 వలిగొను = దే. చేలిగొను; వణకు
 వలిపము = దే. తెల్లనివస్త్రము; మడుగు
 వస్త్రము
 వలిమల = ద్య. మంచుకొండ; శీతనగము
 వలిముఖము = సం. వానరము
 వలువ = దే. సన్న వస్త్రము; వస్త్రము
 వల్మీకము = సం. పుట్ట
 వల్లకాడు = ద్య. శ్మశానము
 వల్లభ = సం. ప్రియురాలు
 వల్లభుడు = సం. ప్రియుడు; మగఁ
 ప్రభువు
 వల్లి = సం. తీగ; లత
 వల్లించు = దే. కంఠపారముచేయు
 వశవర్తి = సం. విదేయుడు
 వశీకరణము = సం. లోబఱచుకొనుట
 వసంతదూతము = సం. కోయిల; తియ్య
 మామిడి
 వసితాకు = దే. గొప్పదెబ్బ
 వసుధ = సం. భూమి
 వహిత్రము = సం. తెప్ప; పడవ
 వహలము = సం. తిరస్కారము; తెగడిక
 వహ్ని = సం. అగ్ని; జీర్ణశక్తి

వరా

వా = త. నోరు; ఖడ్గధార
 వాంఛ = సం. కోరిక; ఇచ్చ
 వాంతి = సం. వసునము
 వాఙ = త. ఏలు; వంకర
 వాగు = త. వదరు; పెలయేలు; పైన్యము
 వాడి = దే. వదను; పదనైనది
 వాడిమగడు = దే. పురుడు
 వాడిమి = దే. తేజము; పదను; శౌర్యము

వాకు = సం. వాక్కు; మాట
 వాకొను = దే. మాటాడు; ఆటచే
 వాక్పతి = సం. బ్రహ్మ; బృహస్పతి
 వాక్రుచ్చే = ద్వ. చెప్పు; పేరుచెప్పు
 వాగుర = సం. వల; ఉరి
 వాగ్దేవత = సం. సరస్వతి
 వాజ్మయము = సం. సారస్వతము
 వాజ్మాలము = సం. వాగ్రహవముగా
 చెప్పనది
 వాచాలుడు = సం. వదరు బోతు
 వాచ్యము = సం. చెప్పదగినది; నిందించ
 దగినది
 వాజి = సం. గుఱ్ఱము; పక్షి; బాణము
 వాటి = సం. తోట; ప్రదేశము
 వాడుక = దే. ఉపయోగము; అభ్యాసము;
 వ్యవహారము
 వాతాయనము = సం. కిటికీ; గవాక్షము
 వాతాశి = సం. పాము
 వాతులము = సం. గాలి; సుడిగాలి
 వాత్సల్యము = సం. పిల్లలయందు గల
 స్నేహము
 వాదము = సం. వాగ్వివాదము; తగవు
 వాది = సం. వాదించువాడు
 వాదు = త. కలహము; నింద
 వాదోడు = ద్వ. మాటకు సహాయము
 వాసి = సం. నడబావి; కోనేరు
 వాపోవు = ద్వ. ఆటచు; ఏడ్చు
 వామ = సం. ఉత్తమస్త్రీ; సుందరమైన స్త్రీ
 వామన = దే. లేతది
 వామనము = సం. పొట్టిది
 వామనుడు = సం. విష్ణువు; పొట్టివాడు
 వామము = సం. సుందరము; ప్రాస్థము
 వామలూరువు = సం. పుట్ట
 వామలోచన = సం. చక్కని కన్నులుగల
 స్త్రీ; ఆడుది
 వాయనము = సం. కాక; అగరువ్రాసు

వాయి = త. నోరు; ఖడ్గధార; ముఖము;
 వాయువు
 వారి = సం. నీరు; కుండ
 వారిజము = సం. పద్మము; శంఖము
 వారిదము = సం. మేఘము
 వారిధి = సం. సముద్రము
 వారిహవాము = సం. మబ్బు
 వారుణి = సం. పడమటిదిక్కు; సారాయి
 వారువము = దే. గుఱ్ఱము
 వార్తకృము = సం. ముసలితనము
 వాలకము = దే. మోసము; వేషము
 వాలము = త. బెబ్బులి
 వాలము = సం. తోక; కత్తి
 వాలాయము = దే. నిరంతరము; అని
 వార్యము
 వాలారు = ద్వ. వాడియైనది
 వాలిక = దే. దీర్ఘము
 వాలు = త. కత్తి; వాడిమి
 వాలు = దే. ఆతిశయించు; దిగు
 వాలు గంటి = దే. స్త్రీ
 వాలుక = సం. ఇనుక
 వాలుమెకము = సం. అడవిపంది
 వాల్లభ్యము = సం. ఆధిపత్యము; దయ; ప్రీతి
 వావి = దే. బంధుత్వము; బంధువరుస
 వాసంతము = సం. కోయిల; ఒంటె
 వాసి = దే. ప్రసిద్ధి; శ్రేయస్సు
 వాస్తవము = సం. యథార్థము
 వాస్తువు = సం. వాస్తుశాస్త్రము; ఇల్లు
 వాహము = సం. గుఱ్ఱము; ఎద్దు; వాయువు;
 భుజము
 వాహిని = సం. నది; సేన
 వాహ్యళి = సం. విహారము; స్వారి
 వాళి = దే. వాడుక; వశువులు పోవు దారి

వి

వింజీము = త. వింధ్యపర్వతము

విందు = దే. భోజనము; ఆతిథి; చుట్టము
వికచము = సం. వికసించినది; వెండ్రుకలు
లేనిది

వికటించు = సం. గిట్టకపోవు; వంకరయగు
వికారము = సం. రోగము

వికావికలు = దే. చెల్లాచెదురు

వికృతము = సం. రోగముకలది

విక్రమించు = సం. శౌర్యము చూపు

విక్రముడు = సం. విష్ణువు; విక్రమార్కుడు

విక్రయము = సం. అమ్మకము

విక్రేత = సం. విక్రయించువాడు

విఖ్యాతము = సం. ప్రసిద్ధిచెందినది

విగ్రహము = సం. శరీరము; యుద్ధము;

బొమ్మ

విఘాతము = సం. అడ్డంకి; పెద్దదెబ్బ

విగ్రహించు = సం. కలహించు; పోరు

విఘ్నము = సం. అంతరాయము

వివారము = సం. ఆలోచన; సంతాపము

విచ్యేలవిడి = దే. యథేచ్ఛము

విచ్చిత్తి = సం. ఎడబాటు; నాశము

విచ్చిన్నము = సం. ఎడబడినది; నాశక
బడినది

విచ్యేదము = సం. ఎడబాటు

విజయము = సం. మిక్కిలి గెలుపు

విజయి = సం. జయించినవాడు

విజిగీష = సం. మిక్కిలి జయింపనిచ్చ

విజ్ఞాడు = సం. నేర్పరి

విటతటము = దే. తాటమూలు

విటవము = సం. చిగురు; కొమ్మ

విటపి = సం. చెట్టు; మట్టిచెట్టు

విటి = సం. జారిణి; విటకత్తె

విటుడు = సం. జారుడు

విడంబించు = సం. అనుకరించు; మోసపుచ్చు

విడాకు = దే. భార్యపరిత్యాగ పత్రిక

విదారకము = సం. పిల్లి

విడిది = దే. దిగుబస; విడియుట

విడిముడి = దే. ధనము; రొక్కము

విడెము = త. తాంబూలము

విత = త. వ్యర్థము

వితంతువు = సం. విధవ; ముండమోపి

వితతము = సం. విస్తరించినది

వితతి = సం. సమూహము; విరవి

వితము = త. విధము

వితరణము = సం. ఈవి; దానము

వితర్ది = సం. ఆరుగు

వితానము = సం. సమూహము; మేలు కట్టు

విత్తము = సం. ధనము; ప్రసిద్ధిచెందినది

విదారకము = సం. చీల్చునది; చెలమ

విదారణము = సం. చీల్చుట; యుద్ధము

విదుడు = సం. తెలిసినవాడు; పండితుడు

విదురుడు = సం. తెలిసినవాడు

విదుషి = సం. విద్వాంసురాలు

విదూషకుడు = సం. హాస్యగాడు

విద్యార్థి = సం. చేదువుకోరువాడు; చేదువు
వాడు

విద్యుత్తు = సం. మెఱపు; సంధ్య

విధవ = సం. భర్తలేనిది

విధి = సం. బ్రహ్మ; పని; దురదృష్టము;

భాగ్యము

విధువు = సం. విష్ణువు; చంద్రుడు;

కర్పూరము

విధేయుడు = సం. వినయముకలవాడు

విద్యుక్తము = సం. యథావిధియైనది

వినయశీలుడు = సం. విధేయుడు

వినిద్రాణము = సం. హెచ్చరికతోనున్నది

వినయము = సం. వస్తువులమార్పు

వినయోగము = సం. ఉపయోగము

వినీతుడు = సం. వర్తకుడు; వినయము

గలవాడు

వినుచు = దే. వినిపించు; వినవచ్చు

వినువ్రాసు = దే. కల్పవృక్షము

వినోదము = సం. వేడుక; క్రీడ

విపణి=సం. అంగడి; అంగడివీధి; వర్తకుడు
 విపత్తు = సం. ఆపద; ఇడుమ
 విపన్నము = సం. పాము; విపత్తునొంది నది
 విపర్యయము = సం. వ్యత్యాసము
 విషివము=సం. అడవి; వనము; అరణ్యము
 విపులము = సం. విరివియైనది
 విప్రియము = సం. అనవ్యాయనది
 విప్రుడు = సం. బ్రాహ్మణుడు
 విపలము=సం. నిష్ఫలము; పలములేనిది
 విబుధుడు=సం. పండితుడు; వేలుపు
 విభక్తము =సం. విభాగింపబడినది; వేఱు
 చేయబడినది

విభక్తి = సం. విభాగము; ప్రత్యయము
 విభవము = సం. సంపద; గొప్పతనము
 విభాకరుడు = సం. సూర్యుడు; అగ్ని
 విభావరి = సం. రేయి; పసుపు; కుంచిన
 కత్తె

విభుడు = సం. ప్రభువు; భర్త
 విభూతి = సం. ఒక భస్మము; ఐశ్వర్యము
 విభ్రమము = సం. భ్రాంతి; విలాసము
 విభ్రాంతి = సం. అతురము; భ్రమము
 విమలము = సం. నిర్మలమైనది; వెండి
 పూత

విముక్తి = సం. మోక్షము; విడుదల
 వియత్తు = సం. అకాశము
 వియోగము =సం. ఎడబాటు; విరహము
 వియ్యము = దే. వైవాహిక సంబంధము;
 చుట్టటికము

విరహము = సం. వియోగము; ఎడబాటు
 విరళము = సం. ఎడమైనది; పెరుగు
 విరామము = సం. విశ్రాంతి; ముగింపు
 విరించి = సం. బ్రహ్మ; విష్ణువు; శివుడు
 విరియు = దే. వికసించు; చెదరు; వ్యాపించు
 విరుద్ధము=సం. వ్యతిరేకమైనది; పాసగనిది
 విరోధము=సం. పగ; అడ్డంకి; ఎడబాటు
 విలంబము = సం. జాగు; ప్రేలుట

విలంబము =సం. త్యాగము; ఔదార్యము
 విలక్షణము = సం. సుందరము; భేదము
 విలపించు = సం. దుఃఖించు
 విలయము=సం. ప్రళయము; ద్రవమగుట
 విలసిల్లు = సం. ప్రకాశించు; ఒప్పు
 విలాసము = సం. క్రీడ; సౌందర్యము
 విలాసి =సం. మనమథుడు; చంద్రుడు;

విష్ణువు; అగ్ని
 విలోకించు = సం. చూచు; ఆలోకించు
 విల్లు = దే. ధనుస్సు
 వివరము = త. వ్యాఖ్యానము
 వివరము = సం. రంధ్రము; దూషణము
 వివాదము = సం. తగవు; వాక్కులహము
 వివాహము = సం. పెండ్లి; పరిణయము
 వివేకము = సం. తెలివి; విభేదము
 వివేకి = సం. వివేకము కలవాడు; జ్ఞాని
 వివృచ్చుడు = త. అర్జునుడు
 విశదము = సం. స్పష్టమైనది; తెల్లనిది
 విశరమాతము = సం. చేంపుట; వధ
 విశారదుడు=సం. విద్వాంసుడు; నేర్పరి
 విశిఖ = సం. రాజమార్గము; పాఠ
 విశిఖము = సం. బాణము; శిఖలేనిది
 విశిష్టము=సం. శ్రేష్ఠమైనది; కూడుకొన్నది
 విశేష్యము = సం. నామవాచకము
 విశ్రాంతి = సం. విరామము; ఊటట
 విశ్రుతి = సం. ప్రసిద్ధి; ప్రవాహము
 విశ్లేషము=సం. ఎడబాటు; ఒడగూడమి
 విశ్వంభర = సం. భూమి; ధరిత్రి; నేల
 విశ్వంభరుడు = సం. విష్ణువు; ఇంద్రుడు
 విశ్వము = సం. లోకము; సమస్తము
 విశ్వరూపుడు = సం. విష్ణువు
 విశ్వసించు = సం. నమ్ము
 విశ్వామిత్రము=సం. కల్పితము; మోసము
 విషధరము = సం. పాము; మబ్బు
 విషపుచ్చము = సం. తేలు; తులువ
 విషమశరుడు = సం. మనమథుడు

విషము = సం. నీరు; గరళము
 విషాణము = సం. కొమ్ము
 విషాదము = సం. దుఃఖము; భేదము
 విమనత్వము = సం. రేయి వగలు నమమైన
 కాలము
 విమోచిక = సం. వమన విరేచన వ్యాధి
 విష్ణుసము = సం. లోకము; భువనము
 విష్ణువదము = సం. ఆకాశము; పాల
 సముద్రము
 విష్ణురథము = సం. గరుత్మంతుడు
 విష్ణువు = సం. వెన్నుడు
 విష్ణుకేసప్రియ = సం. లక్ష్మి
 విష్ణుకేసుడు = సం. విష్ణువు; విష్ణు
 సేనాధిపతి
 విసరము = సం. సమాహము; ప్రసరణము
 విసుమానము = త. ఆశ్చర్యము; విస్మయము
 విసువాసము = త. నమ్మకము; విశ్వాసము
 విస్తరించు = సం. వ్యాపించు
 విస్తారము = సం. విరివి; అనేకము
 విస్ఫులింగము = సం. అగ్నికణము
 విస్మయము = సం. ఆశ్చర్యము
 విహంగము = సం. పక్షి; బాణము
 విహారము = సం. వేడుకగా దిరుగుట;
 తోడు; బొద్దాలయము
 విహితుడు = సం. స్నేహితుడు
 వివ్వలుడు = సం. భయాదులచే స్పృతి
 తప్పినవాడు

పి

పీక = దే. గర్భము; విధము; ఉత్సాహము
 పీక్షణము = సం. చూపు; చూచుట; దృష్టి
 పీక్షించు = సం. చూచు
 పీచి = సం. అల; సుఖము
 పీటి = సం. తాంబూలము; ముడి; రవిక
 ముడి
 పీటెబోవు = దే. వర్ణమగు

పీడు = దే. వదలు; వట్టణము
 పీడుకోలు = దే. పోవననుజ్ఞ; విడుపు;
 మరణము
 పీడుపడు = దే. మాటుపడు
 పీడెము = త. తాంబూలము
 పీఠిపోతుడు = సం. అగ్ని; మూర్ఖుడు
 పీను = దే. చెవి; ప్రసిద్ధి
 పీనుమిగులు = దే. ప్రసిద్ధికెక్కు

వై

వృకము = సం. తోడేలు
 వృకోదరుడు = సం. భీముడు
 వృతము = సం. ఆవరింపబడినది
 వృత్తము = సం. నడత; తాబేలు; గుండ్రని
 వృత్తాంతము = సం. సమాచారము; కథ
 వృత్తి = సం. జీవనోపాయము; నడవడిక
 వృథా = సం. వ్యర్థముగా
 వృద్ధుడు = సం. ముసలివాడు; తెలిసిన
 వాడు
 వృశ్చికము = సం. తేలు; కందురీగ; గొంగళి
 పురుగు
 వృషణము = సం. ముష్కము
 వృషభము = సం. ఎద్దు
 వృష్టి = సం. వర్షము; వాన
 వృష్టి = సం. పాట్టెలు; అగ్ని

వె

వెంగలి = త. అవివేకి; వెట్టివాడు
 వెండి = దే. రజతము; మణి; పిమ్మట
 వెంపరలాడు = దే. పీడించు; హింసించు
 వెకలి = త. మూడుడు; వెట్టిది
 వెక్కసము = దే. అసహ్యము; అధికము
 వెక్కిరించు = త. అవహాసముచేయు
 వెగటు = త. అసహ్యము; విరసము
 వెచ్చెన = దే. వేడిమి; వేడి
 వెచ్చము = త. వ్యయము

వెజ్జె = త. వైద్యుడు
 వెడద = దే. విశాలము
 వెత = త. దుఃఖము
 వెదచేల్లు = దే. వ్యాపింపజేయు
 వెనుదీయు = దే. వెనుకకు మరలు
 వెన్ను = దే. వీపు; ఇంటినడికొప్పు
 వెన్నుడు = త. విష్ణువు
 వెరగు = దే. ఆశ్చర్యము; నిశ్చేష్టత
 వెరవు = దే. ఉపాయము; నిధము
 వెఱ = దే. భయము; ఆశ్చర్యము
 వెఱగు = దే. ఆశ్చర్యము; నిశ్చేష్టత
 వెఱవు = దే. భయము
 వెల = దే. విలువ; మూల్యము
 వెలది = దే. అడుది; నిర్మలము
 వెలయాలు = దే. వేశ్య
 వెలయు = త. ప్రకాశించు; ప్రసిద్ధికెక్కు
 వెలి = దే. బహిష్కారము; బాహ్యము
 వెలితి = దే. తక్కువ; తక్కువైనది
 వెలుగు = దే. ప్రకాశించు; కిరణము
 వెల్లాటకత్తె = ద్వ. జారిణి
 వెల్లి = దే. ప్రవాహము; పరంపర
 వెల్లి = త. తెలుపు
 వెల్లిగొను = దే. ప్రపాించు

వే

వే = దే. అనేకము; వేయి
 వే. = త. వేగముగ
 వేంకటాచలము = సం. తిరువతికొండ
 వేంచేపు = దే. ఆగమనము; గమనము
 వేడి = దే. జ్వరము
 వేగి = త. పులి; వ్యాఘ్రము
 వేటరి = దే. వేటకాడు
 వేడివేలుపు = దే. సూర్యుడు; అగ్ని
 వేడుకొను = దే. ప్రార్థించు
 వేడి = దే. కుక్క; శునకము; సారమేయము
 వేకువ = దే. ప్రభాతము; వేగుజోము

వేగము = సం. ప్రవాహము; త్వరితము;
 జవము
 వేగి = సం. గుట్టము; వడిగలది
 వేగు = దే. ఉదయమగు; రాజ్య సమా
 చారము
 వేగుజోక్క = ద్వ. శుక్రుడు
 వేచు = దే. ఎదురుచూచు; ప్రతీక్షించు
 వేడబము = త. మాయ; వేషము; వంచన
 వేణి = సం. జేడ; ప్రవాహము; కాలువ
 వేణువు = సం. పిల్లంగ్రోవి; వెదురు
 వేతనము = సం. జీతము; జీవనాధారము;
 కూలి
 వేత్త = సం. తెలిసినవాడు
 వేత్రము = సం. బెత్తము; పేముచెట్టు
 వేత్రి = సం. ద్వారపాలకుడు; దండ
 ధరుడు
 వేదండము = సం. ఏనుగు
 వేదన = సం. నొప్పి; తెలివి
 వేదాంతము = సం. బ్రహ్మవిచారము;
 ఉపనిషత్తు
 వేదిక = సం. తిన్నె; పీఠము
 వేధ = సం. విష్ణువు; బ్రహ్మ; విద్వాంసుడు
 వేమాటు = దే. అనేకసారులు; మాటి మాటికి
 వేరు = దే. చెట్టుయొక్క మూలము;
 అన్యము
 వేటు = దే. భేదము; అన్యము
 వేల = సం. ఉప్పెన; చెలియలికట్ట; పొలిమేర;
 వ్యాధి
 వేలుపు = దే. దేవత; జోన్యము
 వేలుపుగిడ్డి = ద్వ. కామదేనువు
 వేలుపుమానికము = ద్వ. చింతామణి
 వేవురు = దే. వేయిమంది
 వేవెలుగు = దే. సూర్యుడు; సహశ్రాంశువు
 వేశ్మము = సం. ఇల్లు; గృహము
 వేసగి = త. ఎండాకాలము
 వేసలు = దే. అలనట; అలపు; శ్రమము

వేళము = త. త్వరితముగ

వై

వైకుంఠము = సం. విష్ణువుండెడుస్థానము

వైకుంఠుడు = సం. విష్ణువు

వైతరణి = సం. నరకమునందుండెడి ఏఱు

వైతాళికుడు = సం. మేలుకొలుపువాడు

వైదుష్యము = సం. పాండిత్యము; తెలివి

వైదేహి = సం. సీతాదేవి; గోరోజనము

వైదవ్యము = సం. ముండమోపితనము

వైనతేయుడు = సం. గరుత్మంతుడు;

అనూరుడు

వైపరీత్యము = సం. విపరీతస్థితి; తడఁబాటు;

విపర్యయము

వైభవము = సం. ఐశ్వర్యము; గొప్పతనము

వైరము = సం. విరోధము; విద్వేషము; పగ

వైవనత్వము = సం. శని; యముడు; ఒక

మనువు

వైవాళికము = సం. వివాహసంబంధమైనది

వైశిష్ట్యము = సం. కవటము; దూష్యము

వైశిష్ట్యము = సం. విశేషగుణము; భేదము

వైశ్యసర్వము = సం. అగ్ని; వేణువేలుపు

వైష్ణవము = సం. విష్ణుసంబంధమైనది; ఒక

మతము

వైష్ణవుడు = సం. విష్ణుభక్తుడు

వైళము = దే. శీఘ్రము; వేగము

వో

వోడ = సం. మోపరి; కూలివాడు

వ్య

వ్యంజనము = సం. కూర; గుఱుతు; ఆలు
మగలగుఱి

వ్యక్తుడు = సం. తెలివిగలవాడు; విష్ణువు

వ్యగత = సం. తొలగిపోవుట

వ్యజనము = సం. విననకట్ట

వ్యధ = సం. బాధ

వ్యభిచారము = సం. తప్పివరించుట; అంకు

వ్యభిచారిణి = సం. అంకుటాలు

వ్యయము = సం. క్షయము; వెచ్చేము

వ్యవధానము = సం. అవకాశము; మఱుగు;

కప్పు

వ్యవస్థ = సం. కట్టుబాటు; క్రమము

వ్యవహారము = సం. తగవు; న్యాయము;

వాడుక; జాదము

వ్యవసము = సం. ఆవద; ఆసక్తి; పాపము;

అపాయము

వ్యా

వ్యాకులత = సం. చింత; దుఃఖము

వ్యాకృతి = సం. వ్యాకరణము; విశదపఱచుట

వ్యాధుము = సం. శుం. పులి

వ్యాధి = సం. అడుపులి

వ్యాజస్తుతి = సం. కవటస్తుతి

వ్యాజోక్తి = తం. చలోక్తి; సూచన

వ్యాజ్యము = సం. దే. తగవు; వివాదము

వ్యాధుడు = సం. బోయవాడు; దుష్టుడు

వ్యాధి = సం. వ్యాపించుట; పొందుట;

ప్రసిద్ధిశక్తుట

వ్యామోహము = సం. అత్యంతమోహము

వ్యాలోలము = సం. మిక్కిలి కదలునది

వ్యావహారికము = సం. వాడుక; ఉపయోగము

వ్యాళము = సం. పాము; పులి; తులువ

ఏనుగు

వ్యై

వ్యైత్వత్తి = సం. పాండిత్యము; పుట్టుక

వ్యైత్వన్నుడు = సం. జ్ఞానముకలవాడు

వ్యౌ

వ్యౌధము = సం. దట్టమైనది; విశాలమైనది

వ్యో

వ్యోమము = సం. ఆకాశము; జలము

వ్రే

వ్రక్కలించు = త. చేదించే

వ్రచ్చు = త. చీల్చు; చేదించు

వ్రణము = పం. సమూహము; త్రోవ

వ్రణము = సం. కుటుపు; గాయము; కీణము

వ్రయు = త. చీలు; బ్రద్దలగు

వ్రా

వ్రాతము = సం. సమూహము; గుమి

వ్రాయి = దే. అక్షరము; రేఖ

వ్రాలు = దే. ఒకగు; సంతకము

వ్రీ

వ్రీడ = సం. సిగ్గు; లజ్జ; వినయము

వ్రీలు = దే. చీలు

వ్రీహి = సం. వడ్లు; ఎఱ్ఱవడ్లు

వ్రే

వ్రే = దే. గొల్లకులము

వ్రేగు = దే. తనించు; భారము

వ్రేత = దే. దెబ్బ; వ్రేయుట

వ్రేటు = దే. దెబ్బ; వ్రేయుట

వ్రేత = దే. గొల్లది; గోపిక

వ్రేలు = దే. వ్రేలాడు; వేలు; మునుగు

వ్రేల్మి = దే. హోమము

శ

శంక = సం. సందేహము; భయము; విచారము

శంకరుడు = పం. శివుడు; సుఖమును కలుగజేయువాడు

శంకువు = సం. మేకు; బల్లెము; మోడు

శంఖము = సం. సంగు; నిధి విశేషము

శంఖపాణి = సం. విష్ణువు

శంతుడు = సం. నపుంసకుడు

శంప = సం. మేళపు; శంఖధ్వని

శంబరారి = సం. మన్మథుడు; మారుడు

శంబరి = సం. మాయ; గారడీ

శకటము = సం. బండి

శకము = సం. ఒకని పరిపాలనలో చేరిన

కాలము

శకలము = సం. నార; ఖండము

శకుంతము = సం. పక్షి

శక్తి = సం. బలిమి; పార్వతి

శక్తుడు = సం. శక్తిగలవాడు

శక్రుడు = సం. ఇంద్రుడు

శరము = సం. మూర్ఖము; మోసము

శరుడు = సం. మోసగాడు; మధ్యస్థ

పురుషుడు

శతకము = సం. నూలు వద్యములుకల

గ్రంథము

శతకోటి = సం. నూలుకోట్లు; వజ్రాయుధము

శతమానము = సం. తాలిబొట్టు; మంగళ

సూత్రము

శతము = సం. నూలు; వంద

శతానందము = సం. విష్ణురథము

శతానందుడు = సం. విష్ణువు; బ్రహ్మ

శతాబ్దము = సం. నూలు సంవత్సరముల

కాలము

శతారము = సం. వజ్రాయుధము

శత్రువు = సం. పగవాడు

శని = సం. శనిశ్చరుడు

శనిశ్చరుడు = సం. ఒక గ్రహము; శని

శపథము = సం. ప్రతిజ్ఞ; ఒట్టు

శబరి = సం. శబర స్త్రీ

శబరుడు = సం. శివుడు

శబ్దము = సం. ధ్వని; మాట

శబ్దాశ్రయము = సం. వ్యాకరణము

శమము = సం. శాంతి; కామక్రోధాదులు
లేక అడగియుండుట

శమి = సం. జమ్మిచెట్టు; శమము కలవాడు

శమించు = సం. శాంతించు; తగ్గు; అడగు

శయ్య = సం. పడక; విధము; పదగుం సనము

శరణము = సం. రక్షణము; గృహము;
పథము; రక్షకము

శరణు = సం. శరణాగతి; నమస్కారము;
రక్షకము

శరము = సం. బాణము; నీరు; టెల్లు;
మీది పెరుగు

శర్వరి = సం. రాత్రి; ఆడుది; పనువు

శరధి = సం. అమ్మలపాది; సముద్రము

శలభము = సం. మిడుత

శలక = సం. బాణము; ఎముక;

గొడుగులోనగు వాని కమ్మి

శల్యము = సం. బాణము; ఎముక; విషము;
మేకు

శశాంకుడు = సం. చంద్రుడు

శస్త్రము = సం. ఆయుధము; వ్రణము
లోనగువానిని కోయుట

శా

శాంకరుడు = సం. వినాయకుడు;
కుమారస్వామి

శాంతము = సం. ఓర్పు; ఒకరనము

శాంబరి = సం. మాయ; గారడీ; రతీదేవి

శాంభవి = సం. పార్వతి; నల్లగొట్టి

శాకము = సం. కూర; శక్తి

శాఖ = సం. చెట్టుకొమ్మ; తెగ; చేయి;
వేదభాగము

శాఖి = సం. చెట్టు; వేదము

శాతకుంభము = సం. బంగారము; ఉమ్మెత్త
చెట్టు

శాత్రవము = సం. శత్రుత్వము; శత్రు
సమూహము

శాత్రవుడు = సం. శత్రువు; వగవాడు

శాపము = సం. తిట్లు; ఒట్టు

శారద = సం. నరన్వతి; పార్వతి

శారిక = సం. గోరువంక; నఖక్షతము

శార్దూము = సం. విష్ణువుయొక్క విల్లు; విల

శార్దూ = సం. విష్ణువు

శార్దూలము = సం. పులి; ఏట్రీంత

శార్వరి = సం. రాత్రి; ఒక సంవత్సరము

శాల్యలి = సం. బూరుగుచెట్టు

శాసించు = సం. ఆజ్ఞాపించు; శిక్షించు

శాస్త్ర = సం. శిక్ష; శాసనము

శి

శింజిని = సం. వింటనారి; కాలిఅందె

శింశుమారము = సం. మొసలి

శిక్ష = సం. శిక్షించుట; విద్యాభ్యాసము

శిరసావహించు = సం. ఆమోదించు

శిర్షస్థాణము = సం. బొమిడికము

శిరోజము = సం. తలవెండ్రుక

శిల్పము = సం. నేర్పు; పని; సృష్టి

శిల్పి = సం. శిల్పకారుడు

శివము = సం. శుభము; మోక్షము

శివుడు = సం. ఈశ్వరుడు

శిశిరము = సం. చేల్లనిది; ఒక ఋతువు

శీ

శీకరము = సం. తుంసర; నీటిబిందువు

శీతకరుడు = సం. చంద్రుడు

శీతలము = సం. చందనము; చేల్లనిది

శీధువు = సం. పుష్పరసము

శీర్షము = సం. తల; శిరము

శీలము = సం. మంచినడత; స్వభావము

శు

శుంఠ = సం. మూడుడు; శుంఠుడు

శుండ = సం. తొండము; కల్లు; వేశ్య

శుండాలము = సం. ఏనుగు
 శుకము = సం. చిలుక
 శుక్తి = సం. ముత్తైపుచిప్ప; నేత్రరోగము
 శుక్రము = సం. రేతస్సు; కంటిపువ్వు
 శుక్లము = సం. తెలుపు; వెండి; వీర్యము
 శుచి = సం. అగ్ని; తెలుపు
 శుద్ధము = సం. తెల్లనిది; దోషములులేనిది
 శుద్ధి = సం. చక్కజేయుట; మార్జనము
 శుల్కము = సం. సుంకము; లాభము;
 కన్యాశుల్కము
 శుశ్రూష = సం. సేవ; వినుటకు కోరిక
 శుష్కము = సం. ఎండినది; వట్టి

శౌ

శూకము = సం. తేలుకొండి; దయ; పరిముల్లు
 శూన్యము = సం. సున్న; వట్టిది; పాడు
 శూరుడు = సం. సూర్యుడు; వీరుడు

శ్చ

శ్చిక్షుల = సం. నంకెల; మగవాని మొల
 శ్రాదు
 శృంగము = సం. కొమ్ము; ప్రాధాన్యము
 శృంగారము = సం. అలంకారము; సౌంద
 ర్యము; సురతము
 శృంగరయోని = సం. మన్మథుడు

శే

శేఫము = సం. మగగుటి
 శేముషి = సం. బుద్ధి
 శేషశయనుడు = సం. విష్ణువు

శై

శైలము = సం. పర్వతము

శైవలము = సం. నాచు; నీటిపాచి
 శైవలిని = సం. నది
 శైశవము = సం. బాల్యము; శిశుత్వము

శో

శోణితము = సం. రక్తము
 శోణిమ = సం. ఎఱుపు
 శోధని = సం. చీపురుకట్ట
 శోభ = సం. కాంతి; ఇచ్చ
 శోషించు = సం. ఇంకు; ఎండు;
 మూర్ఛపొందు
 శోషితము = సం. ఎండినది; చిక్కినది;
 వాడినది

శ్చ

శ్చాచమ = సం. శుచిత్వము; నైర్మల్యము
 శ్చారి = సం. విష్ణువు

శ్చ

శ్చక్రపు = సం. గడ్డమును మీసమును

శ్చ

శ్చామల = సం. పార్వతి
 శ్చామలము = సం. పల్లనిది; నలుపు
 శ్చాలకి = సం. తోడబుట్టినది

శ్చ

శ్చేనము = సం. డేగ; తెలుపు

శ్చ

శ్రవణుడు = సం. నన్యాసి; యతి
 శ్రవణము = సం. వినికిడి; చెవి
 శ్రవము = సం. చెవి

శ్రా

శ్రాంతము = సం. అలనటపొందినది

శ్రాంతుడు = సం. యతి; శాంతిపొందిన వాడు

శ్రాద్ధము = సం. పితృకర్మ

శ్రావ్యము = సం. వినదగినది

శ్రీ

శ్రీ = సం. లక్ష్మీ; సంపద; శోభ; విషము

శ్రీకంఠుడు = సం. శివుడు

శ్రీకాంతుడు = సం. విష్ణువు

శ్రీఖండము = సం. చందనము

శ్రీచూర్ణము = సం. తిరుచూర్ణము

శ్రీధరుడు = సం. విష్ణువు

శ్రీనివాసుడు = సం. విష్ణువు

శ్రీపతి = సం. విష్ణువు

శ్రీమంతుడు = సం. విష్ణువు

శ్రీరంగము = సం. ఒక దివ్య క్షేత్రము

శ్రీసత్పలాంఛనుడు = సం. విష్ణువు

శ్రు

శ్రుతము = సం. వినబడినది

శ్రుతి = సం. వేదము; చెవి

శ్రే

శ్రేణి = సం. వరుస; గుంపు

శ్రేయము = సం. శుభము; శ్రేష్ఠమైనది

శ్రేష్ఠుడు = సం. గొప్పవాడు

శ్రో

శ్రోణి = సం. పిటుడు; మొల; మార్గము

శ్రోత = సం. వినువాడు

శ్రోత్రము = సం. చెవి

శ్లా

శ్లాఘ = సం. పరిచర్య; ప్రశంస; స్తోత్రము

శ్లే

శ్లేష్మ = సం. కలలుక; ఒక అర్ధాలంకారము

శ్లేషము = సం. కొగిలి; చేరిక

శ్లేష్మము = సం. కఫము; తెమడ

శ్ల

శ్లేకము = సం. సంస్కృతపద్యము

శ్మ

శ్మపచుడు = పరి. చందాలుడు

శ్మవృత్తి = సం. సేవ; కొలువు

శ్మశురుఁడ = పరి. మామ

శ్మశురులు = సం. ఆత్మమామలు

శ్మశ్రువు = సం. అత్త

శ్మశ్రేయనము = సం. మోక్షము; శుభము;

సుఖము

శ్వా

శ్వాసము = సం. కుక్క

శ్వాసము = సం. ఊపిరి; వాయువు

శ్వే

శ్వేతము = సం. వెండి; కైలాసపర్వతము;

తెలుపు

ష్ట

ష్టండము = సం. సమూహము; ఆబోతు;

పేడి

పండుడు = సం. నపుంసకుడు
 పట్నదము = సం. తుమ్మెద
 పడ్డకుడు = సం. తోడిఅల్లుడు
 పష్టి = సం. అఱువది
 పష్టిపూర్తి = సం. అఱువది సంవత్సరములు
 నిండుట
 పష్టము = సం. అఱువది
 పష్టాష్టకము = సం. విరోధము
 పష్టి = సం. అఱువతిధి

షా

షాడబము = సం. రుచి; మధురాది రసము

షో

షోడశము = సం. పదునాఱవది

ష్ఠి

ష్ఠీవనము = సం. ఉమియుట; ఉమ్మి

స

సంకటము = సం. ఇఱుకు; రోగము; బాధ
 సంకరము = సం. కలగలపు
 సంకల్పము = సం. మనోనిశ్చయము
 సంకాశము = సం. సమానమైనది
 సంకీర్తనము = సం. స్తోత్రము
 సంకు = సం. శంఖము
 సంకులము = సం. వ్యాకులము
 సంకేతము = సం. సంజ్ఞ; ఏర్పాటు
 సంకోచము = సం. సంశయము; బిడియము
 సంక్షోభము = సం. కలఁత; దుఃఖము
 సంగడికాడు = ద. స్నేహితుడు
 సంగమము = సం. చేరిక; పోట్లాట; సంభో
 గము
 సంగరము = సం. యుద్ధము; వ్రతిజ్ఞ

సంగాతము = సం. స్నేహము; చెలిమి
 సంగ్రహణము = సం. పట్టుకొనుట
 పంగ్రామము = సం. యుద్ధము
 పంఘటనము = సం. ఘటన; కూడుట
 సంఘట్టనము = సం. ఒరసేకొనుట
 సంచితము = సం. కూడబెట్టబడినది
 సంచేతరువు = త. క్రయవిక్రయములు
 మొదలైన వానిగట్టికైముందిచ్చెడి దనము;
 బయానా

సంజనితము = సం. పుట్టినది
 సంజీవనము = సం. మరలబ్రతుకుట
 సంజ్ఞ = సం. సంకేతము; గుఱుతు
 సంజే = త. సంధ్య
 సంతతము = సం. ఎల్లప్పుడు
 సంతరించు = దే. సేకరించు
 సంతాపము = సం. వేడిమి; విచారము
 సంతృప్తి = సం. సంతోషము
 సంత్రాసము = సం. భయము
 సంద్రాతము = సం. కట్టబడినది;
 కూర్చబడినది

సందిగ్ధము = సం. సందేహమైనది
 సందోహము = సం. సమూహము
 సంద్రము = సం. సముద్రము
 సందానము = సం. కూర్చుట; సంఘటనము
 సంది = సం. కూడిక; సందు; ఆండుగుఱి
 సంవత్సరము = సం. సంవదతోకూడినది
 సంవర్కము = సం. కలయిక; చేరిక
 సంపాదనము = సం. గడించుట
 సంప్రతించు = సం. సరిచూచు
 సంప్రదాయము = సం. వంశపుతీరు
 సంభవము = సం. పుట్టుక; హేతువు
 సంభావ్యము = సం. సమ్మానింపదగినది
 సంభ్రమము = సం. ఉత్సాహము
 సంస్కృతము = సం. ఒకభాష

సంహతి = సం. చేరిక; దట్టము; సమూహము
 సకలము = సం. సర్వము
 సకియ = త. ఆడుది; చెలికత్తె
 సఖ్యము = సం. స్నేహము; చెలిమి
 సచివుడు = సం. మంత్రి; స్నేహితుడు;
 సహాయుడు
 సడి = దే. ధ్వని; నింద; జాడే
 సతతము = సం. ఎల్లప్పుడు
 సతి = సం. వతివ్రత; మంచిబార్య
 సత్పథము = సం. మంచిత్రోవ
 సత్త్వము = సం. ఒకగుణము; దేహబలము
 సదనము = సం. గృహము; బలము
 సదస్సు = సం. సభ; రాజసభ
 సదాగతి = సం. మోక్షము
 సనాతనుడు = సం. శాశ్వతుడు; విష్ణువు;
 బ్రహ్మ; శివుడు
 సన్న = త. సంజ్ఞ
 సన్యాహము = సం. వ్రయత్నము; కవచము
 సన్నిధానము = సం. సమీపము; ఆశ్రయము
 సన్నిహితుడు = సం. సమీపబంధువు
 సన్మానము = సం. గౌరవము
 సవత్ని = సం. సవతి
 సప్తజిహ్వకు = సం. అగ్ని
 సప్తతంతువు = సం. యజ్ఞము
 సప్తతి = సం. డెబ్బది
 సప్తమి = సం. ఏడవది
 సఫలము = సం. సార్థకము; ఫలముతో
 గూడినది
 సభ్యత = సం. మంచినడవడి
 సభ్యుడు = సం. సభయందుండువాడు;
 మంచివాడు
 సమంజసము = సం. న్యాయము; తగినది
 సమకట్టు = ద్వ. యత్నించు; సేకరించు
 సమకూరు = ద్వ. లభించు

సమక్షము = సం. ఎదుట
 సమధిగమము = సం. పొందుట
 సమయు = త. నశించు; చచ్చు
 సమరము = సం. యుద్ధము
 సమాజ్ఞ = సం. కీర్తి
 సమావేశము = సం. కలయిక; ప్రవేశము
 సమాప్తాయము = సం. నామధేయము;
 యుద్ధము
 సమీరము = సం. వాయువు
 సమ్మానము = సం. గౌరవము
 సమ్మార్దనము = సం. శుద్ధిచేయుట; విగ్రహ
 ములనుకడుగుట
 సమ్మేళనము = సం. కలుపుట; కలియుట
 సరసము = సం. మనోహరము
 సరసి = సం. సరస్సు; కొలను
 సరసిజనాభుడు = సం. విష్ణువు
 సరసిజము = సం. కమలము
 సరళము = సం. వంకరకానిది
 సరిగ = సం. జేలతారు
 సరీసృపము = సం. పాము; ప్రాకెడిజంతువు
 సరోజము = సం. పద్మము
 సరోజిని = సం. తామరకొలను; తామర
 సర్గము = సం. ఆధ్యాయము
 సర్వంసహ = సం. భూమి
 సలిలము = సం. నీరు; ఉదకము
 సవిత = సం. తండ్రీ; సూర్యుడు
 సవ్యము = సం. అనుకూలము
 సవ్యసాచి = సం. అర్జునుడు
 సవ్యడి = దే. జోడ
 సహకారము = సం. సహాయము; తియ్య
 మామిడిచెట్టు
 సహస్రాక్షుడు = సం. ఇంద్రుడు
 సహృదయుడు = సం. మంచిమనస్సు
 కలవాడు

సహోదరుడు = సం. తోడఁబుట్టినవాడు
సహ్యము = సం. సహించదగినది

సా

సాంకర్యము = సం. కలసినది
సాంగత్యము = సం. చేరిక; స్నేహము
సాంగము = సం. పూర్ణము
సాంత్యము = సం. ఓదార్పుట
సాంద్రము = సం. దట్టమైనది
సాక్షు = దే. కాపాడు; పెంచు
సాకు = దే. వ్యాజము; మిష
సాగరము = సముద్రము
సాజము = త. సహజము
సాతు = త. బాటసారులగుంపు
సాత్వికుడు = సం. తిన్ననివాడు
సాదము = దే. అన్నము
సాదరము = సం. సన్మానము
సాదృశ్యము = సం. పోలిక; సామ్యము;
దృష్టాంతము
సాధువు = సం. మంచివాడు; బైరాగి
సాధ్వి = సం. పతివ్రత
సామజము = సం. ఏనుగు
సామము = సం. ఒక ఉపాయము;
మంచిమాట; ఒక వేదము
సామెత = త. లోకోక్తి
సామ్యము = త. పోలిక
సాయకము = సం. బాణము; కత్తి
సారంగము = సం. లేడి; ఏనుగు; తుమ్మెద
సారమేయము = సం. కుక్క
సార్థవాహుడు = సం. వర్తకుడు
సార్థభోముడు = సం. చక్రవర్తి
సాలగ్రామము = సం. విష్ణుమూర్తి
చిహ్నితశిల
సావధానము = సం. శ్రద్ధ

సి

సింగడు = త. నృసింహుడు
సింగము = త. సింహము
సింధురము = సం. ఏనుగు
సింధువు = సం. ఏనుగు; సముద్రము
సింహావలోకనము = సం. తిరిగిచూచుట
సికత = సం. ఇసుకనేల; ఒకవ్యాధి
పిక్తము = సం. తడిసినది; తడుపఁ బడినది
సిగ్గులు = దే. సిగ్గుచెడు
సిడిముడి = దే. కోవము
సితాభము = సం. కర్పూరము
సిద్ధి = సం. వాంఛితప్రాప్తి; పూర్తి
సినీవాళి = సం. పార్వతి
సిరంగము = త. శ్రీరంగము
సిరి = త. లక్ష్మి; నందద; శోభ
సిరిగంధము = త. శ్రీచందనము

సి

సీతు = త. చేలి; చేలికాలము
సీమ = సం. ఎల్ల; గుఱుతు; ఒడ్డు
సీమ = దే. రాజ్యము; ప్రదేశము
సీమంతము = సం. గర్భిణీస్త్రీలకు చేయు
శుభకార్యము; పాపట
సీమంతిని = సం. ఆడుది
సీరము = సం. నాగలి
సీవని = సం. సూది

సు

సుంకము = త. అమ్మకపు వన్ను; శుల్కము
సుకరము = సం. సులభము
సుకృతము = సం. పుణ్యము; శుభము
సుడియు = దే. చుట్టుకొను
సుడివాలు = ద్య. విష్ణుచక్రము

సుత = సం. మొదలుకొని
 సుదర్శనము = సం. విష్ణుచక్రము
 సుధ = సం. పాలు; అమృతము
 సువర్ణుడు = సం. గరుత్మరతుడు
 సువర్ణుడు = సం. దేవత; వేలుపు
 సుప్తి = సం. నిద్ర; తిమ్మిరి
 సుభాషితము = సం. మంచివాక్కు
 సుబిక్షము = సం. కఠవులులేనిది;
 మంచికాలము
 సుమంగలి = సం. ముత్తైదువ
 సుమము = సం. పూవు
 సురతము = సం. స్త్రీ పురుషులకలయిక
 సురభి = సం. ఆవు; కామధేనువు
 సురలు = సం. దేవతలు; వేలుపులు
 సువర్ణము = సం. బంగారము; ధనము
 సునారము = త. వంట
 సువాసిని = సం. ముత్తైదువ; పేరంటాలు
 సుమప్తి = సం. మంచినిద్ర

సూ

సూకరము = సం. వంది
 సూక్తి = సం. చక్క; గజెప్పబడినమాట
 సూచిక = సం. తెలియజేయునది
 సూడిద = దే. కానుక; వింతవస్తువు
 సూతిక = సం. బాలెంతరాలు
 సూతుడు = సం. రథమునడుపువాడు
 సూత్రధారుడు = సం. నడపించువాడు
 సూన్యము = సం. శుభము; సత్యము
 సూపము = సం. వండినపప్పు

స్మ

స్మగలము = సం. నక్క
 స్మజించు = సం. స్మష్టించు

సె

సెజ్జ = త. శయ్య
 సెబ్బర = దే. చెడుగు
 సెమ్మే = త. దీపస్తంభము

సే

సేకము = సం. చేల్లుట; తడుపుట
 సేద్యము = త. కృషి; నైరుపెట్టుట
 సేమంతిక = సం. చేమంతి

సై

సైంధవము = సం. గుట్టము
 సైఁను = సం. ఓర్పు; రుచించు
 సైకతము = సం. ఇసుకనేల; ఇసుకదిబ్బ
 సైరణ = త. సహనము

సా

సాగసు = త. ఆందము

సా

సాఁకు = దే. తగులు; రాక్షసుడు
 సావ = సం. దే. ఆల్పవర్షము; వర్షము
 సాపానము = సం. మెట్టు
 సాయగము = దే. ఆందము

సా

సాకర్యము = సం. నేర్పు; వీలు; అనాయా
 సము
 సాగంధికము = సం. చెంగలువ; గంధకము
 సాజన్యము = సం. మంచితనము
 సాదామిని = సం. మెఱపు
 సాప్తికము = సం. నిద్రించునపుడు చంపుట
 సాభాగ్యవతి = సం. ముత్తైదువ; మంచిస్త్రీ

సోట్రాత్రము = సం. మంచిసోదర భావము

సౌరభము = సం. ఎద్దు; పరిమళము

సౌకీల్యము = సం. మంచినడత

సౌహార్దము = సం. స్నేహము; సుహృద్భావము

స్థ

స్థాంధము = సం. ప్రకరణము; చెట్టు బోదె

స్థాంధావారము = సం. దండువిడిసిన చోటు; దండు

స్థ

స్థలవము = సం. జాటుపాటు

స్థ

స్థంభము = సం. కంబము; ఆధారము

స్థనము = సం. కుచము; చేన్న

స్థన్యము = సం. చేనుబాలు

స్థవము = సం. స్తోత్రము; పాగడ్డ

స్తో

స్తోత్రము = సం. స్తుతి; పాగడ్డ

స్తోమము = సం. సమూహము; స్తోత్రము; యజ్ఞము

స్థ

స్థవతి = సం. శిల్పి; శ్రేష్ఠుడు

స్థా

స్థాణువు = సం. మోడు; స్థిరమైనది; మేకు

స్థానావతి = సం. మధ్యవర్తి

స్థాలి = సం. వంటకుండ; చిన్నచెంబు

స్థావరము = సం. కరలనిది; కొండ

స్థి

స్థితి = సం. ఉనికి; ఆస్తి; ఆర్థత

స్థిర = సం. భూమి

స్థి

స్థిమము = సం. శరీరబలము

స్థి

స్థైర్యము = సం. స్థిరత్వము

స్థి

స్థానము = సం. స్థానము; నీరుచిలుక రించుట; మునుక

స్థా

స్థాతుడు = సం. స్థానము చేసినవాడు

స్థాయువు = సం. సన్ధానము

స్థి

స్థిగ్ధము = సం. నునువుగలది; స్నేహము గలది

స్థిగ్ధుడు = సం. స్నేహితుడు

స్థి

స్థూర = సం. పోటీ; పోలిక

స్థూరము = సం. తాకుట; ఈవి; వాయువు

స్థూరవేది = సం. వరుసవేది

స్థూమము = సం. వెల్లడియైనది

స్థి

స్థుశించు = సం. తాకు

స్థూహ = సం. కోరిక; ఇచ్చ

స్పట

స్పట = సం. పామువడగ
స్పటి = సం. పాము
స్పటికము = సం. ఒకజాతి తెల్లనిటాయి

స్పృ

స్పృటము = సం. స్పృష్టమైనది; వికసించినది
స్పృరణము = సం. తోచుట; ఆదరుట
స్పృలింగము = సం. ఆగ్నికణము;
మిణుగురు

స్పృ

స్పృర్తి = సం. ఆదరుట; తోచుట

స్పృ

స్పృటకము = సం. మశూచికము

స్పృ

స్మయము = సం. ఆశ్చర్యము; గర్వము
స్మరుడు = సం. మన్మథుడు; మరుడు

స్పృ

స్పృర్తము = సం. వైదికకార్యము

స్పృ

స్మితము = సం. చిటువగవు

స్పృ

స్మృతి = సం. బుద్ధి; ధర్మశాస్త్రము; తలంపు

స్పృ

స్మందనము = సం. రథము, నీరు
స్మందిని = సం. చోంగ; లాల

స్పృ

స్పృగ్వి = సం. పూదండకలవాడు
స్పవంతి = సం. నది; ఏలు; తరంగిణి
స్పష్ట = సం. బ్రహ్మ

స్పృ

స్పావము = సం. కాలుట

స్పృ

స్పృక్కు = దే. భయపడు; తగ్గు
స్పృతి = సం. కాలుట

స్పృ

స్పృతస్యేని = సం. నది; ఏలు
స్పృతస్స = సం. ప్రవాహము; వీరువచ్చెడి
తూము

స్పృ

స్పృంగము = సం.కొగిలి
స్పృకీయము = సం. తనది
స్పృచ్ఛందము = సం. స్వతంత్రము
స్పృచ్ఛము = సం. నిర్మలము; తెలుపు
స్పృత్వము = సం. హక్కు
స్పృనము = సం. శబ్దము; ధ్వని
స్పృననము = సం. నిద్ర
స్పృష్ణము = సం. కల
స్పృభువు = సం. విష్ణువు; శివుడు
స్పృయంవరము = సం. పెండ్లికూతురు
తనంతట మగని పరించుట
స్పృరము = సం. కంఠధ్వని; ఆచ్ఛ
స్పృరువు = సం. పిడుగు; యజ్ఞము
స్పృగ్గము = సం. దేవలోకము
స్పృష్టము = సం. నెమ్మది

స్వస్తి = సం. శుభము

స్వస్తిముఖుడు = సం. బ్రాహ్మణుడు

స్వా

స్వాంతము = సం. మనస్సు; గుహ

స్వాగతము = సం. సుఖముతోడిరాక;
కుశలప్రశ్నము

స్వాదనము = సం. తినుట; పానము

స్వాదిష్ఠము = సం. మిగులమధురమైనది

స్వాదువు = సం. తీయనిది; ఇంపైనది

స్వాభావికము = సం. పుట్టుకతోవచ్చినది

స్వామ్యము = సం. హక్కు; సొంతము

స్వారస్యము = సం. రమ్యము

స్వార్థము = సం. తనమేలు

స్త్వి

స్త్వికరించు = సం. గ్రహించు; అంగీకరించు

స్త్వికారము = సం. అంగీకారము; దత్తు

స్త్వి

స్త్విదము = సం. చెనుట

స్త్వి

స్త్విరత్నము = సం. స్వాతంత్ర్యము

స్త్విరిణి = సం. అంకుటాలు; జారిణి

స్త్విరుడు = సం. స్వతంత్రుడు; సోమరి

హా

హండ = సం. మట్టితోట్టి

హంస = అంచే; పరమాత్మ; యోగి

హంసకము = సం. కాలి అందె

హజౌరము = దే. ఆస్థానమండపము

హఠము = సం. వట్టు; బలత్కారము

హత్య = సం. చంపుట

హయగ్రీవుడు = సం. విష్ణువు

హయము = సం. గుఱ్ఱము; అశ్వము

హరి = సం. విష్ణువు; పచ్చనిది; కోతి; కప్ప

హరిణము = సం. జింక

హరిత = సం. ఆకుపచ్చనిది

హరిద్ర = సం. పసుపు

హరిప్రియ = సం. లక్ష్మి; తులసి; భూమి;

ఏకాదశి

హరుడు = సం. శివుడు

హర్షము = సం. సంతోషము

హరిము = సం. నాగలి

హవము = సం. యజ్ఞము; ఆజ్ఞ

హవ్యహానుడు = సం. అగ్ని

హస్తి = సం. ఏనుగు

హా

హాటకము = సం. బంగారము; హిరణ్యము

హాయనము = సం. కిరణము; సంవత్సరము

హాలాహలము = సం. ఒకవిషము

హా

హాతుడు = సం. హతవు చెప్పవాడు

హిమము = సం. మంచే; చల్లనిది; చంద

నము

హిమాంశువు = సం. చంద్రుడు

హిరణ్యము = సం. బంగారము; ధనము;

గవ్య; రేతస్సు

హా

హంకారము = సం. హుమ్మనుట

హంతాశనుడు = సం. అగ్ని

హృ

హృతి = సం. హరించుట

హృదయంగమము = సం. మనసున కింపై
నది

హృషీకేశుడు = సం. విష్ణువు

హె

హెచ్చు = దే. అధికము

హే

హేతువు = సం. కారణము

హేమంతము = సం. మంచుకాలము

హేమము = సం. బంగారము

హేయము = సం. రోత

హేల = సం. విలాసము; తిరస్కారము

హేళనము = సం. వరిహసించుట;
తిరస్కరించుట

హై

హైమవతి = సం. పార్వతి; ఆకాశగంగ

హౌ

హౌయలు = దే. విలాసము

హౌ

హౌమము = సం. దేవయజ్ఞము; మేలిమి

హ్ర

హ్రదము = సం. మడుగు

హ్రస్వము = సం. పొట్టి; కుఱుచే

క్ష

క్షాదినీ = సం. వజ్రాయుధము; ఏఱు;
మేఱువు

క్ష

క్షంత = సం. నహించువాడు

క్షంతవ్యము = సం. క్షమింపదగినది

క్షణభంగురము = సం. ఆశాశ్చలము

క్షణము = సం. సమయము; సుతీకయందు
ఆఱవభాగము

క్షణిక = సం. మేఱువు

క్షణికము = సం. తొప్పపాటుకాలము;
క్షణకాలముండునది

క్షతజము = సం. రక్తము; చీము

క్షతము = సం. గాయము; కొట్టబడినది

క్షతి = సం. గాయము; నాశము

క్షత్రము = సం. శరీరము; నీరు; ధనము

క్షత్రియ = సం. క్షత్రియ స్త్రీ

క్షత్రియాణి = సం. క్షత్రియ

క్షత్రియుడు = సం. క్షతమునుండి
రక్షించువాడు

క్షప = సం. రాత్రి; రేయి

క్షపణకుడు = సం. బొద్దమతస్థుడు

క్షపాకరుడు = సం. చంద్రుడు

క్షపాచరుడు = సం. రాక్షసుడు

క్షమ = సం. ఓర్పు; భూమి

క్షమము = సం. యుక్తము; చాలునది; తగినది

క్షమాపణము = సం. క్షమింపవేడు కొనుట

క్షముడు = సం. సమర్థుడు

క్షయము = సం. తగ్గుదల; క్షయరోగము

క్షయించు = సం. తగ్గు; క్షీణించు

క్షరము = సం. నశించునది; మేఘము

క్షా

క్షాంతి = ఓర్పు; భూమి
క్షాత్రము = సం. పౌరుషము; క్షత్రియ
ధర్మము
క్షామము = సం. కఱపు
క్షారము సం. = ఉప్పు; కారము; గాఢ
క్షాళనము = సం. కడుగుట
క్షాళితము = సం. కడుగబడినది

క్షీ

క్షీతి = సం. భూమి
క్షీతిధరము = సం. కొండ
క్షీతిపతి = సం. రాజ్
క్షీతిరూపము = సం. చెట్టు
క్షీప్రము = సం. త్రోయబడినది
క్షీప్రము = సం. శీఘ్రము; వడిగలది

క్షి

క్షిణము = సం. కృశించినది; తగ్గినది
క్షిణుడు = సం. మధ్యపానమత్తుడు
క్షికంతుడు = సం. బాలకుడు
క్షిగ్రాహి = సం. శుక్రు; హంస
క్షిరము = సం. పాలు; నీరు
క్షిరాన్నము = సం. పాయసము
క్షిరాద్ధి = సం. పాలసముద్రము

క్షృ

క్షృణ్ణము = సం. పాడిచేయబడినది; ఆభ్య
సంపదించినది
క్షృత్తము = సం. తుమ్ము
క్షృత్తు = సం. ఆకలి; తుమ్ము
క్షృద్రము = సం. అల్పము; నింద
క్షృద్రుడు = సం. అల్పుడు; రోబి
క్షృద = సం. ఆకలి; క్షృత్తు
క్షృధితము = సం. ఆకలిగొన్నది
క్షృభితము = సం. క్షోభపెట్టబడినది
క్షృరకర్మ = సం. క్షౌరము
క్షృరి = సం. మంగలి; క్షౌరకుడు
క్షృరిక = సం. మంగలికత్తి

క్షే

క్షేత్రజ్ఞుడు = సం. జీవుడు; నేర్పరి; సేద్య
కాడు
క్షేత్రపాలుడు = సం. పాలముకావరి,
భైరవుడు
క్షేత్రము = సం. భూమి; భార్య; పుణ్య
స్థలము
క్షేపము = సం. చిమ్ముట; ప్రేరణము
క్షేమ = సం. పార్శ్వతి
క్షేమంకరుడు = సం. మేలుచేయువాడు
క్షేమము = సం. శుభము

క్ష్య

క్ష్యణము = సం. నాశనము
క్ష్యరేయము = సం. క్షీరసంబంధమైనది

క్షౌ

క్షౌణి = సం. భూమి; మొలత్రాడు
క్షౌద్రము = సం. పొడి; దంచుట
క్షౌభము = సం. దుఃఖము; కలత
క్షౌభించు = సం. కలతపడు

క్షౌ

క్షౌద్రము = సం. నీరు; తేనె; నీచత్వము
క్షౌద్రేయము = సం. మైనము

క్షౌ

క్షౌ = సం. నిద్ర; భూమి
క్షౌజము = సం. చెట్టు; వృక్షము
క్షౌదరము = సం. కొండ
క్షౌపతి = సం. రాజ్

క్షౌ

క్షౌడ = సం. సింహనాదము; పెడబొబ్బ
క్షౌడము = సం. విషము; ధ్వని; చెవుడు
క్షౌళ = సం. సింహనాదము
క్షౌళము = సం. విషము
క్షౌళితము = సం. సింహనాదము